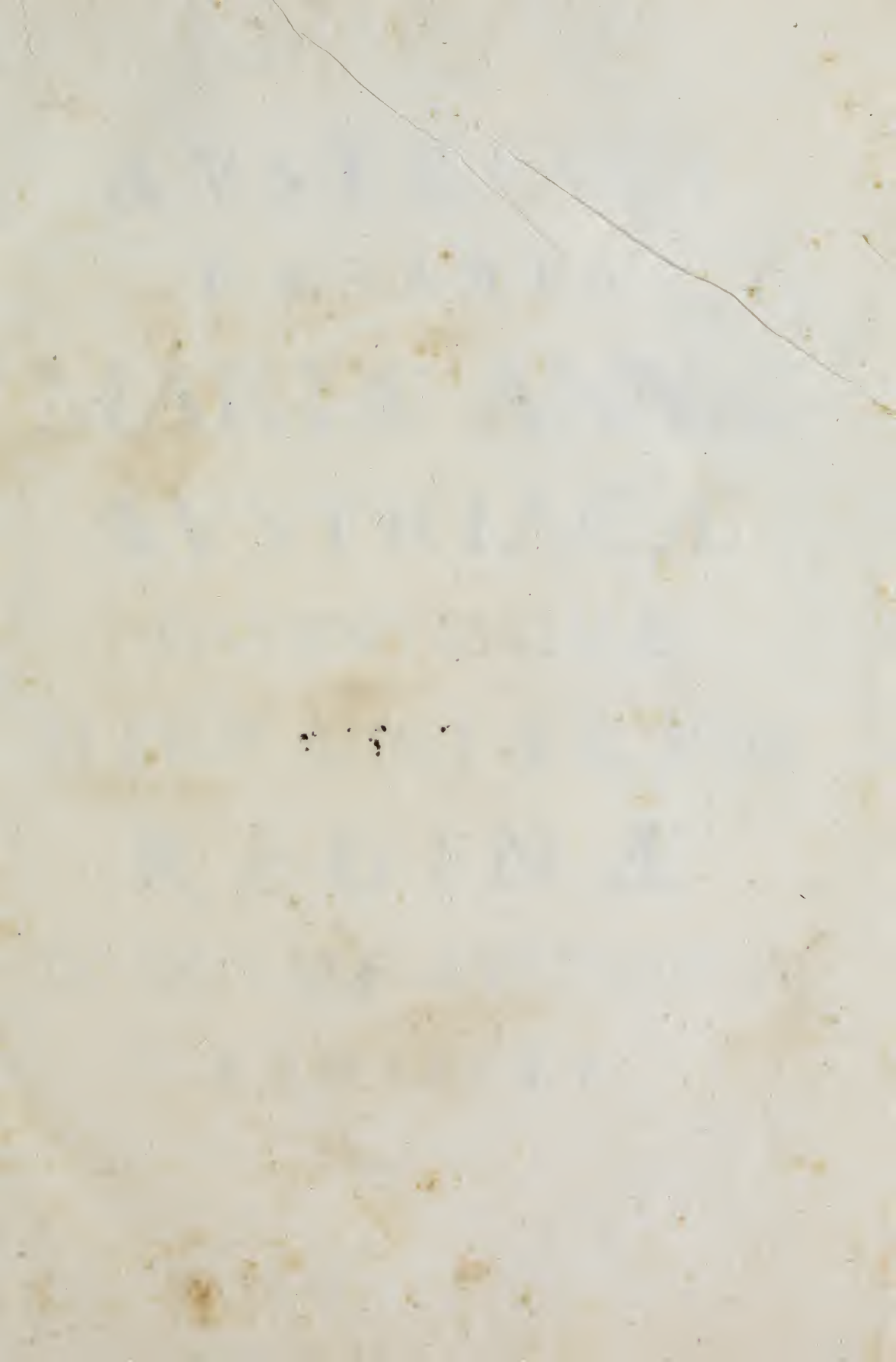

Digitized by the Internet Archive,
in 2014

<https://archive.org/details/austriacicaesare00pall>

A V S T R I A C I
C Æ S A R E S
M A R I Æ A N N Æ
A V S T R I A C Æ
P O T E N T I S S I M Æ
H I S P A N I A R V M
R E G I N Æ
I N D O T A L E A V S P I C I V M
E X H I B I T I .

A V S T R I A O I

C A E S A R E S

M A R I E A N N E

A V S T R I A C E

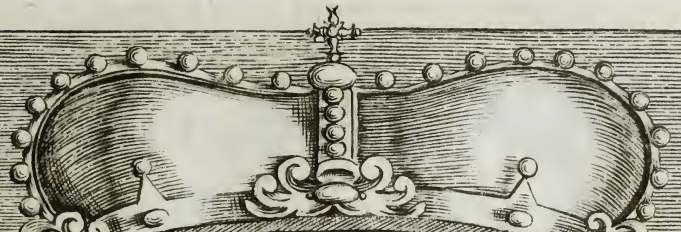
P O T E N T I S S I M E

H I S P A N I A R V M

R E G I N E

I N D O T A E A F R I C I A M

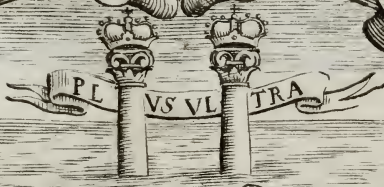
E X H I B I T I

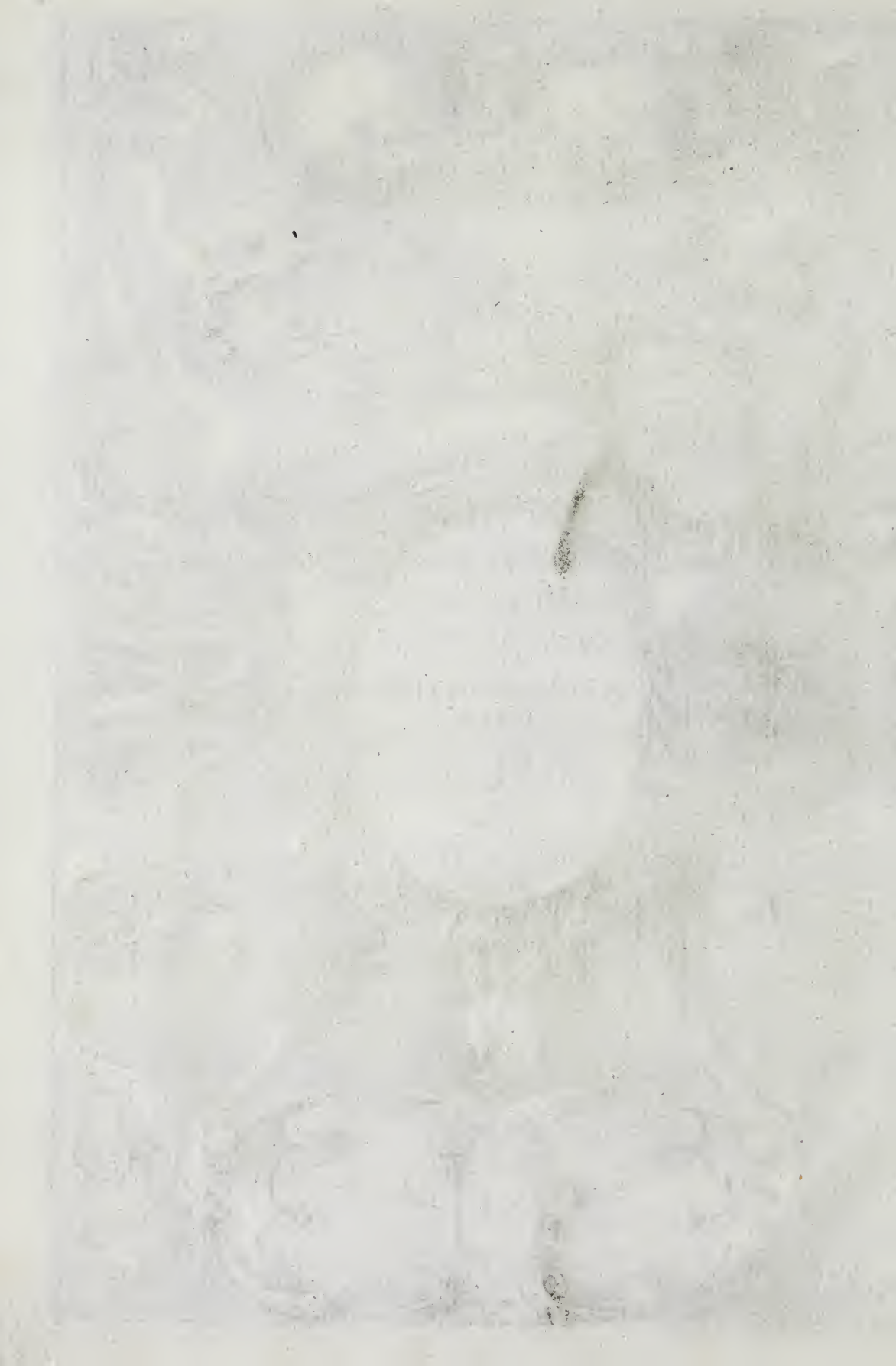

D. O. M. N. I.
 AVSTRIACI CAESARE
MARIAE ANNAE
 MAGNI CAES. FERD. III
 FILIAE
 MAXIMI REGVM PHILIPV
 SPONS. A.
 Potentiss. Hispana Mon. Regine
 In dotale auspiciis
 INFANTIS MONARCHAE
 Totiusq. Sereniss. posteritatis
 Exhibiti.
 Ab Hortensio Pallaucino
 Mediolan. Soc. I. E. S. V.

CARV. MAX
 TWIXV
 FRID. III PACIF
 ALB. II. HONORIF
 FRIDEN
 KARL ALB
 ANTON

FERD. I
 MAXIM
 RVD. II
 MATIAS. I
 FERDINAND
 FERD. III

MARIÆ ANNÆ³ AVSTRIACÆ.

Augustissimę, & Potentissimę Hispanę
Monarchię, vtriusq; orbis maxima-
rum prouinciarum, & Insubię.

R E G I N Æ,

AC DOMINÆ SVÆ CLEMENTISSIMÆ.

*V*ideo o REGINARUM MAXI-
MA Austriacos tuos Casares tibi
repræsentrare, nec exhorresco ad tuam
maiestatis apicem, cum nihil de meo
exhibeam, sed illud magnum, & au-
gustum, quod Tui sunt, imò Te
ipsam tibi reddo, qua nihil in orbe
terrarum maius & Augustius. Al-
terna siquidem felicitate cum Te vnā omnes maiorum
tuorum imagines expresserint, Tu vnā omnes exprimis,
nec iniuria fit Heroum imaginibus, si in vnā Heroīna spe-
ctantur coloribus suis. Exhibeo tamen præsertim in dotale
auspiciū regie posteritatis, vt scias quos datura es ad
Orbis vtriusq; felicitatem INFANTES MONAR-
CHAS, & iam nunc magna tua mente concipias tantarum
imaginum colossos, tantorum nominum heredes, Augu-
stissima tot maximorum Casarum corona in æuum glorio-
sissimum radiantem. Agnosces quoque opulentiam paternam,
ac tuam. Post natum Romanum Imperium imò & huma-

4
nam Rempublicam, nullus præter maximum FERDINANDUM parentem tuum potuit, pro hereditatis asse duodecim magnos Cæsares numerare. Hi cum Hispanis Monarchis eiusdem Gentilitatis Heroibus, aliisque Heroicis innumerabilium Principum nominibus, ex Austria-
co patrimonio cedunt in magnam dotem tuam.

Quid deinde cum in Hispano solio rerum Domina, utriusque orbis sceptro ditata

toto pariter dotabere Mundo?

Cl. de
nup. Mar.
Aug.

Suspicias in stellantibus maiorum tuorum imaginibus veluti domestico Cælo, Solem parentem duodecim auctorum Cæsarum caelestia signa pererrantem. Hinc auspiciatissimam tuam genituram in Hausfurgica domo somniatis Cælestibus domibus illustriori: Hinc Heroscopum familiaris, AUSTRIAE GENTI, felicitatis terrarum, mariumque, dominatorem: Hinc maiores, minoresque, fortunas Domina rerum profapia, diuinatione minime mendaci conyicies. Hoc Te Zodiaco Cæsarum radiantem, ac veluti coronatam, Italia prouinciarum Regina tibi magna ex parte vectigalis sublimes alpium suarum, nimirum corona sua apices, ac turritum tot vrbibus, & arcibus caput inclinans, veneratur: Hispania centum populis ex utroque orbe Iberæ Monarchiæ tributarijs, ad pedes tuos prouolutis lætabunda, excipiet. In hoc domestico atrio Augustarum imaginum, tuorum morum Augustale aperio; nam non illustrium Imperatorum tantum, sed imperatoriarum virtutum, nobile atrium est. Scio tuos magnos Augustos maroniane tubæ præconia, tuos imperatorum Optimos consularis panegyristæ laudes, tuos summos Heroas Orphæi Lyricinis plausum postulare. Sed illos ego exhibeo spectabiliores, si de tuo tantum non de meo spectentur, & ipsum meum silentium in pretio erit. Grandia argumenta tunc pro sua dignitate tractantur, cum eloquentiam omnem vincunt, quam exposcunt,

scunt , nec grandia essent , nisi omnem artis apicem superarent . Confragosi torrentes de populo minorum fluviorum , strepunt : magna & regia flumina cum tota sua aquarum maiestate silent . Nec veritas fuco , nec pulchritudo calamistro , nec maiestas cothurno , nec felicitas phaleris indigent , ut de suo maxima , per facunda & canora mendacia speciosè crescant ex alieno . Vulgare encomium est , quod vulgari potest : Omnia caelestia , quæ supra nostratam Mundum suspiciuntur , latere numinis providentia non sinit . Hic vnicus est superis labor , circumferre supra terrarum orbem magna illa corpora , genuinis aliquin radijs splendentia . Cum ad tui fastigium assurgere non posset humilis , licet penniger calamus , has maiorum tuorum Caesarum imagines exposuit , quæ te laureata facundia in muta sua historia loquerentur . Quamquam nec Historica tantum Augusta imagines Te referunt , Oratrices prædicant , Poetrix canunt , sed & Auspices innocentem quamdam haruspicinam exercent futurorum . Quis enim dubitet de Austriaci hymenæi felicitate , & regia magnitudine sobolis , qui sciat coniugem esse in AUSTRIADUM nuptiis semper felicitatem : qui videat tam egregia exemplaria delineasse naturam , ut quos MARIANA dederis Heroas absolueret ? Evolve ingens patrimonium Hauspurgicæ familie , viriusque orbis pretio amplissimum : præter germanicum imperium , quod calculis debetur meritorum , fere totum , dotalem hereditatem esse comperies , ut iam in AUSTRIADUM nuptiis , omnium bonorum coniugia iniri dici possit , atque in pacem totius terrarum Orbis Imperatricem , regnatricemq; domum inferri . Alsatiæ ALBERTO sapienti peperit simul cum RUDOLPHO magno Imperatorum Austriadum Principe , auctoreq; Imperij , HEDUIGGE ; Austriam , confinesq; principatus Hauspurgicæ familie tuæ ELISABETHAE

THAE

THAE cum *Alberto I.* triumphatcre nuptiæ, coniuga-
 runt. Nata sunt eodem gemella partu *Hungariæ*, & *Bohe-*
mia regna *ALBERTO II.* honorifico, ex altera *ELI-*
SABETHA Sigismundi *Cæsaris* filia, ancillantibus ma-
 gnæ duorum regnorum soboli *Lusatia*, *Silesia*, *Moravia*,
 alijsq; opulentissimis prouincijs. Eadem nuptiali iure re-
 nata sunt *FERDINANDO I.* *Cæsari* ex *ANNA*
Uladislai *Hungariæ*, & *Bohemia* Regis filia. *Burgundia*
 septemdecim belgicis prouincijs stipata cessit *MAXIMI-*
LIANO I. in dotalem hereditatem, ex *MARIA* au-
 spicatisissimi nominis in *Austriacis* fastis, ac virtutum, quæ
 nomen implerent, Tuiq; auspices esse possent, *Caroli Au-*
dacis *Burgundia* Ducis, Principisque belgarum, filia. *Hi-*
spana *Monarchia* mortalis apex potentia, vtriusq; solis
 purpura illustris ex tot regnorum pondere, graui, sceptro
 potens, terrarum mariumq; ambitu, *Cæli* *Zonis*, imò in so-
 celo, omniumq; stellarum seruo coronata, in *IOANNA*
FERDINANDI, & *ISABELLAE* Catholicorum
 Regum filia *PHILIPPO I.* pulchro nupsit vnico sanguinis
Austriaci heredi *Tritauo* tuo, ac tui *CONIUGIS* *MO-*
NARCHAE, ad quem *PHILIPPÆUM* nomen,
 potentia, ac virtus transmissa sunt, *Abauo* fortunatissimo.
Oriens occidenti, & *Atlantici* maris *Africalitorea* *Ame-*
ricanis, omnisq; amplissima per immensa maria *Lusitanici*
 nominis potentia vno fuere coniuncta coniugio *CAROLI U.*
 maximicum *ISABELLA* *Emanuelis* *Portugallie* Regis
 filia, & sanctissimo titulo materna dotis *PHILIPPO II.*
 quo nihil prudentius, nihil potentius *Orbis* terrarum vi-
 dit, transcripta. Omitto magna prouinciarum nomina,
 quæ *CARINTHIAE*, ac *FERRETANAE* *RE-*
GLIAE *SPONSÆ* *Austriæ* patrimonij Principatibus
 addidere. Omitto ipsum occidentis imperium eodem quo
Hungariæ, & *Bohemia* regna partu, iterum ortum in

7

Austriaca domo, enitente tergemina sobolem immensa felicitatis ELISABETHA Augusta Sigismundi Caesaris filia & Caroli IV. clarissimi imperatoris nepte, ex inchyta Lucemburgensium Comitum stirpe. Ita nata est atque adulta Austriaca potentia prouincijs cum Reginis, Austrijs principibus desponsatis, cum Regijs infantibus nascentibus populis, regnis ipsis in austriadum nuptijs, imò, & mundis in dotem numeratis. Quantam vero faustitatis molem pepererint ex utroq; coniuge Austria, Austria nupta, & hymenai toti austriaci, prater auspiciatissima MARIAE CAROLIV. maximi filia cum MAXIMILIANO II. Cesare, ANNAE eiusdem MAXIMILIANI II. filia cum PHILIPPO III. Monarcha potentissimo, alterius ANNAE Archiducis FERDINANDI filia cum MATTHIA Cesare, tuus ipse MARITUS MONARCHA MARGARITAE Austriacae FERDINANDI II. Pij Caesaris sororis, ac Tu ipsa MARIA Austriaca eiusdem MONARCHAE PHILIPPI IV. sororis, & MARGARITAE Auia tuae filia, immortalia, summae felicitatis, ex Austriaca arbore germina, testamini. O auspiciatissimos regnorum triumphatores Austriae gentis hymenaeos, quae supra omnium augustarum, & regiarum familiarum beatitatem ferè totum terrarum orbem possidet, sanctissimo titulo Sacramentis nuptialibus obligatum, incruentis victorijs, non bellis sed coniugijs, non in laurea, sed in florea expugnatum! Quis deinde regiam posteritatem numerosissimam iam non sibi numeret, fastisque inscribat in ea domo, in qua semper innocenti duello, felicitas facunditasque certarunt, illa regnorum, hac Regum procreatrice, confusis etiam titulis, & altera alteri mixta, ita ut semper fuerit felix facunditas, facunda felicitas. Certè, cum Austriacos fastos lego, ac si stellarum aureis notis scripta volumina legerem, domusque

hac

hac Serenissima Cælum esset, suspicio non singulas stellas, sed earum quasi familias numerosa Prole progigni. Auspicia deinde promittunt gentiles Heroes INFANTE MONARCHÆ, totique Regiæ posteritati, quam iam tot populorum vota concepere, ferè supra omnem eorundem votorum granditatem. Omnia hæc tuorum maiorum Casarum simulacra in vnum confluunt, conflanturq; procul dubio supra communem hominum conditionem colossæum. Conspirabunt ad INFANTEM MONARCHAM beandū certatim RUDOLPHI I. felicitas cum II. PRUDENTIA, I. FRIDERICI constantia, cum II. equanimitate, I. MAXIMILIANI magnanimitas cum II. mansuetudine, CAROLI potentia cum MATTHIÆ sub eiusdem diei Horoscopo nati iustitia, vtriusq; simul ALBERTI fortitudo, omne FERDINANDORUM tergeminum, inò innumerabile decus, & quod mireris ubique singulare. Demum omnis Austriaca virtus (quæ verò virtus iam non modo austriaca sit?) in vnum tuum Heroem coniurabit. Illa etiam tota cognomentorum familiarium nobilitas, ac veluti familia titulorum, magni, ex I. RUDOLPHO, triumphatoris, & honorifici ex ALBERTIS, Pulchri, & Pacifici, ex FRIDERICIS, maximi ex CAROLO, eius alexandri, quem ex Te, ac PHILIPPO Orbis terrarum votis omnibus expectat, nomini adhærebit. Et certe ex PHILIPPO magnum aliquem, ac victorem mundi Alexandrum iure omnes auspicamur, nam Olympia sinu Leonem fouens, Philippo in somnis occurrit cum Alexandri præsagia dedit. Ex Hauspurgico Gentilitio stemmate coronatum Leonem Regia Nympha non ferre non potes. Denique auspicia dotalia tua sunt, quidquid Austriacum quadringentis fere solibus sanctum in virtutibus, augustum in fama, faustum infelicitate, gloriosum in potentia, magnum in nomine Orbis terrarum suspexit, Cælum spectauit.

Insigne
 Hauspurgensium
 Comitum
 Leo coronatus.

spectavit . Descende ergo e Caelo Sanctissime Hymen, duas
 extra Caelum Caelestes animas copulaturus, vt Austria, quae
 in suis magnis titulis nullum fortasse numerat coniugiorum
 felicitate maiorem, geminatis auspicijs, Austria nubente, ex
 Imperatoria & Regia Austriadum Heroum stirpe, nepos
 nascatur, Rex Caesarum, Caesar Regum, & vtrorumq; He-
 ros, hereditarijs, ac dotalibus splendoribus clarissimus . Sti-
 pent te densi turmatim inter basilica gaudia immortales
 amores, concordiaq; inter festa hilaria, nuptis simul rosis,
 ac lilijs, floreas corollas pangente, omnium Heroinarum vir-
 tutum, charitumq; chori aternos Apriles ducant, quos fu-
 gientibus Aquilonibus, solus mitis AUSTER anni do-
 minator, & saeculi, flabit . Tu interim Reginarum maxi-
 ma, ac felicissima, tua, Tuorumq; gloria, cui nomen ipsum
 MARIAE ANNAE, Imperium & gratias loquens,
 non solum pro praesagio, sed & pro historia & panegyrico
 est, i quo te superi vocant omnibus auspicijs: homines votis
 omnibus rapiunt . Austriam Austriae iunge, Hispaniam
 Germania, Septentrionem Austro, Orientem Occidenti, Re-
 ligionem Potentia, Fortitudinem Magnanimitati, Benifi-
 centiam Prudentiae, Imperijs Regna, & quo nihil maius dici
 potest, omnes, totosque FERDINANDOS PHILIPPIS .
 Nunquam Austria in Hispaniam, nunquam Hispania in
 Austriam sine comite felicitate, nunquam non Caelo duce
 migravit . Impone capiti coronam, circulum fere orbi ter-
 rarum parem, nec tamen illud implentem, coronatura maio-
 ri hac tuorum Imperatorum corona, regna amplissima .
 Indue purpuram, qua Orientis vincas purpuratum solis, &
 Occidentis paludamentum, imò ad vtriusq; solis inuidiam
 radiantem . Ascende folium magnitudini animi tui aequa-
 le, quod vtriusq; mundi tergum premat .

Orbe coronata Orbis eris MARIA ANNA corona.
 Iam tibi Insubria coronatum altis montibus, magnisq; ar-
 cibis

cibus caput, Urbs præsertim hæc Princeps, inter sua clementissimæ Domina obsequia felicissima, submitit. Iam Hispania Cælo finitimam Pyrenem inclinans, Reginam suam salutat. Iam tibi Atlas subditus, Rex montium, cum Peruanis & Brasiliis iugis, insertos astris apices demittit. Iam Tibi ab omni quadrifidi Cæli cardine Euri, Borea, Austri, Zephyriq; Principes venti tributarij animas suaviores inspirant. Iam Ganges, Rhenus, Eridanus, Tagus coronata flumina aquas pretiosioribus gemmis, metallis, electrisq; diuites instillant vectigales. Iam Tibi Europa, Asia, Africa, America ancillantes suæ Domina, thalamum adornant, totumq; magnum mundum, muliebrem mundum destinant Sponsæ Regnatrici. Iam gemmas legunt breuia illa, & diurna mortalium sidera, quibus Tibi Regina suæ, amabili & pretiosa tempestate grandinat Oriens. Iam aurum congerunt, quod Tibi e suis venis in amantissimum suæ fidei tributum euiscerat Occidens. Iam expiscantur Tibi utriusque Oceani, ac solis filias, Cæli lachrymas, terrarumq; gaudia, vniones. Iam texunt Tibi dibaphas Eoo, occiduoq; murice purpuras. Iam Tibi extirpant pretiosa marium tuorum arbusta, ramosa coralla, purpuratos lapidum Reges, vbi semel Cælum aspexerint. Iam omne tuis pedibus aduoluunt sudatum in montibus, aquis, siluis, regnorum pretium.

Cl. ad ser.

Sub pedibus tegitur terra fretumque tuis.

Agnoscet Dominum pondus mare, reueretur Heroinam, quæ non vnius, sed tot Cæsarum fortunatissimorum fortunam vehit, velificantem secundissimis Austris nam cum maiestate feret, nec rebellabit infidi elementi regnum, licet fere semper ventorum inconstantium animarum coniuratione tumultuans. Ubi irradiarint *MARIA ANNA*, & *FERDINANDUS* Helena, & Castor lucida, & benefica sidera in reuerentiam tanta maiestatis contumaces etiam fluctus, ventosque componet, & tot marium Domina

totam

totam seruire coget *Aeoliam*. Intelligit *Hispania* bonum suum: excipiet *Te*, tuis nuptijs ad spem felicitatis immortalis erecta effusis cum gaudijs etiam populis. Iam promittit te sibi, nec mendacibus auspicijs, nec falsis votis geminato in *Te* Regio, & Imperatorio decore *Elisabetham Aragoniam Sanctissimam* reginam, prudentia sua Regnorum pacatricem, & *Pulcheriam* sapientissimam Imperatricem beneficentia sua populorum matrem. Sperat se in vna *MARIA ANNA* *Clothildes*, *Blancas*, *Radegundes*, *Cunegundes*, *Eleonoras*, *Margaritas*, *Birgittas*, aliaq; sanctissimarum regiarum *Heroidum* prodigia numeraturam. Expectatur a te pulcherima *Iride* inter ferruginea bellorum nubila irradiante, & orbi terrarum pacis, & potentissimo *PHILIPPO*, *Hispanisq;* regnis, *INFANTIS MONARCHAE*, regiaq; posteritatis numerosa serenitas. Hæc dies felicitatis, quam *Te* sponsa veluti in aurora haurimus, *TE* matre nunquam occidet. Aurei fluent dies ubi coniunctis cum *MAXIMO TUO CONIUGE* radijs, *Hispanæ* monarchiæ orbẽ illustraueris, & solem dederis. Iuncti *Austri* fortiores, impetum procellosi *Aquilonis* frangent, & longum hoc difflabunt belli *europæi* dedecus. Cedent reginæ manui tuæ, omnes obices pacis, etiam si senuerint, & radices egerint, regna ipsa impulsuræ, si obstabunt. *Austriaca* potentia, quæ vix crescere potest, nullum cumulum ferè admittit felicitatis, præter pacem. Stabit autem tunc sicut *Orbis* terrarum immensa mole, magnisq; pondoribus suis. Iam decrepita est ferrea ætas, ea moriente, aurea nascetur. Et sanè quid aliud etiam, quam auream ætatem præfert tuum ipsum auspiciatissimum nomen, cum imperium gratiarum & regnantes charites sonat? Nihil latius consecrare poterit immortalitati tuas nuptias, quam armorum proscriptio, gemellusq; cum *INFANTE MONARCHA* *Orbis* triumphatore, post debellata omnia bella, triumphalis pacis

partus. Iam nunc Insubria adhuc ex recentibus victorijs in
 inuictissimi, æquæ ac victoriosissimi Marchionis Caracena
 Fabiana prudentia, Casarea felicitate, ac tuis POTEN-
 TISSIMA REGINA, etiam auspicijs, quæ rerum In-
 subricarum DOMINA, iam aderas presentissima, ter
 maximi, in suo capite laureata, eum induit, quem tu vides
 immensa lætitiæ vultum, & vix capit ingentia gaudia, quæ
 tuus aduentus, congestit, ac prima præludia gratiarum.

Adspice conuexo nutantem pondere mundum,
 Terrasq; tractusq; maris, Cælumq; profundum:

Virg. & 4.

Adspice venturo lætentur vt omnia sæclo.

Quid erit cum geminata felicitate pacato Orbi terrarum
 INFANTEM MONARCHAM dederis, de quo
 cani possit inter festa hilaria veriori præsagio

Vltima cumæi venit iam carminis ætas,

Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo;

Iam redit & Virgo, redeunt saturnia regna,

Iam noua progenies Cælo demittitur alto.

Quid erit cum claram tot Diuum Caesarum, & maximo-
 rum Monarcharum sobolem dederis, Magnum AUS-
 TRIADUM INCREMENTUM, cuius in vultu
 vterq; Parens irradiet, augustam, regiamq; prolem, si fieri
 potest FERDINANDIS, ac PHILIPPIS MA-
 XIMIS maiorem. Evoluent ex TE PHILIPPÆA,
 ac FERDINANDÆA secula felicissima, qui na-
 scentur ad libertatem Orbis Orthodoxi Regij liberi tui, om-
 nium Caesarum Austriadum titulis, Regumq; coronati.

Ibit in PHILIPPOS hereditaria PHILIPPI I. re-
 gnatrix Prudentia, II. victrix iustitia, III. Religio trium-
 phatrix, IV. Clementia seruatrix, & in FERDINAN-
 DOS transcribetur dotalis FERDINANDI I. augu-
 sta Magnanimitas, II. constans Pietas, III. fortis Re-
 ligio IV., auspiciatissima Probitas. Rursusq; iuncti si-

mul

mul FERDINANDI, & PHILIPPI, consecrata
 immortalitati nomina, omnem tuam posteritatem beabunt.
 Expectantur ex Te THESSEI, theatris quidem digni,
 quales certantibus ubiq; magnificentia, atque elegantia, su-
 pra tituli splendorem serenissimis oculis spectabis; non ta-
 men theatrales tantum, sed veri Heroes, quibus orientibus
 noua semper regna nascantur, pugnantis fatales a Pa-
 tre enses ad domandos populos, prosternendosq; minotauros,
 ariadnaea a matre filia, quæ sospitent, inserantur. Hac su-
 perum auspicia, hæc hominum vota, hæc Orbis terrarum
 Votiuæ auspicatissima felicitas, dum MARIA AN-
 NA FERDINANDI III. magni Caesaris non
 degener filia, PHILIPPO IV. Regum maximo non
 impar sponsa nubit, pronuba diuinitate, Cælo paranympho
 e suis ignibus thædam accendente, augustam Nymphæ Re-
 gnatricis formam, opinione etiam magna, & fama maiore,
 augente modestiæ flammeo, aurea fide in annulo aternitatis,
 adamantinam maritante concordiam, effusisque in dotem
 omnibus, quibus nihil pretiosius inueniri potest, Austriacis
 bonis. Ibis regnatricis Sponsa, sol austriacæ, cælestium motu,
 quando & illorum beneficentia radias, & immortalitate vi-
 ues, in Hispaniam, quæ solis thalamus dicitur: Ibis in Oc-
 cidentem, nec dubitari potest, quin Hesperus Hespericiæ na-
 scatur, & serenissimorum infantium, illustrium veluti stel-
 larum, firmamentum. Interim potentissima & clementissi-
 ma Hispanæ Monarchiæ REGINA Orbis terrarum fe-
 licitati.

MARIA ANNA

*in eam auream, quam de te condes ætatem
 anna, perenna.*

*Fabricius Banfus Prouincialis Soc. IESU
in Prouincia Mediolanensi.*

CVM optis cuius titulus est, *Austriaci Caesares Maria Anna Austriaca potentissima Hisp. Regina in dotale auspiciū exhibiti*, a P. Hortensio Pallauicino compositum tres ex eadem Societ. Patres recognouerint, & in lucem edi posse probauerint potestate ab Adm. Reu. P. nostro Præposito Generali Vincentio Carrafa mihi facta, facultatem concedo vt typis mandetur, si ijs, ad quos pertinet videbitur. Mediol. 24. Aprilis 1649.

Fabricius Banfus.

Austriacorum Caesarum genealogiam, heroicis virtutes, gesta-
que celeberrima ab Admodum R. P. Hortensio Pallauicino e Societate IESV publico Sacrae Theologiae in Braydensi Collegio professore eruditè representata Mariae Annae Ferdinandi III. magni Caesaris filiae, ac Philippi IV. Regum maximi sponsae, & optima de Austriaci hymenaei felicitate, regiaque sobolis ingenti spe auspicia de mandato Reuerendissimi P. Inquisitoris legi, cumq; omnia nitantur historica veritate, sanamque doctrinam redoleant, ad communem Reipublicae Catholicae vtilitatem, ac laetitiam spectare censeo si haec publici iuris fiant.

Ego Iacobus Philippus Butius Doctor Collegij Ambrosiani, & interpres Sanctae Inquisitionis.

Die 25. Aprilis 1649.

Attenta suprascripta relatione. Imprimatur Fr. Basilius Commissarius Sancti Officij Mediolani.

Io. Paulus Mazuchellus pro Eminentiſſimo D. Cardinali Archiepiscopo.

Comes Maioragius pro Excellentissimo Senatu.

SYLLABVS SCRIPTORVM,

*Quorum auctoritate nituntur ea, qua in hoc libro
historicè dicuntur.*

Brahamus Bzouius in ann. Eccl.

Alfonfus Ciacconius in vi. Pont.

Andreas Brunner in exc. tutel.

S. Antoninus in Chron.

Casperius Geuartius.

Compendium vitæ Rom. Imper. edit. Romæ anno 1606.

Cæsar Campana in hist. Mundi.

Donatus Bossius in Chron.

Famianus Strada in hist. Belg.

Franciscus Tertius.

Franciscus Sansouinus de Princ. Austr.

Comes Galleatius Gualdus Prioratus.

Gaspar Scioppius in Stem. Aug. Dom. Aust.

Hieronymus Bardus in vit. Ferd. I. Max. II., & Rud. II.

Hieronymus Gheuillardus de gen. Aust. (tino.

Hist. Transil. relatæ à Ferd. Donno Collè ab equite Cyro Spon-

Historiographus Serenifs. Sab. Ducis in Amed. pacif.

Hist. Bellorum German. in vernac. ser. versa à Iacobo de Noris.

Horatius Turfellinus in epic.

Io. Cochlæus in hist. Hussit.

Io. Baptista Tonsus in vita Eman. Philib. Sab. Duc.

Io. Cuspinianus in Austria.

Io. Nauclerus in Chron.

Io. Rhò in var. virt. hist.

Io. Fridericus Matenefius.

Iulius Cæsar Bullengerius in hist. suorum temporum.

Iulius Solimanus in Elog. Bohem. Reg.

Laurentius Surius in Comp. ab an. 1500. ad 1576.

Ludo-

Ludouicus Mutius.

Martinus Crommerus in Polon.

Michael ab Iscelt in supplem. ad Sur.

Odoricus Raynaldus in annal. Eccles.

Onuphrius Panuinus in lib. Rom. Princ.

Paulus Ballionius in vit. Ferd. II.

Paulus Iouius in hist. & elog.

Paulus Santorius in vita Rudolphi II.

Philibertus Pingonius in arbore gentil. Sax. & Sab. Ducum.

Platina in vitis Pontif.

Petrus Mexias in hist. Rom. Imper.

Richardus Bartolinus.

Ranucius Picus in speculo Princ.

Tristanus Calchus in hist. patrijs.

FRANCORVM REGES

17

A Pharamundo primo Francorum in Germania Rege, vsque ad Theodebertum II. ex quo Hauspurgensium Comitum, qui postea AUSTRIACI CAESARES, stirps, SIGEBERTUS prodijt, secundum chronographicam temporum seriem deducti.

PHARAMVNDVS. I. Francorum in Germaniâ Rex.

CLODIOCRINITVS. Pharamundi Filius.

MEROVEVS, alio nomine MEROVICHVS, & ab eo Merovingi sequentes Reges.

CHILDERICVS, Sub quo Franci Gallias occupauere.

CLODOVEVS Primus Christianus Francorum Rex: sub hoc Romanum Imperium in Gallijs defecit.

CLODOMIRVS.

THEODERICVS. I.

THEODEBERTVS. I.

THEOBALDVS.

CHILDEBERTVS I.

CLOTARIVS. I.

CHEREBERTVS. alio nomine ANBERTVS.

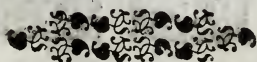
SIGEBERTVS. I.

CHILPERICVS. I.

GVNTHRANNVS.

CHILDEBERTVS. II.

THEODEBERTVS. II. Francorum Austrasiorum Rex, SIGEBERTI Austrasiæ Regis Pater, a quo exule, & paterni Regni exorte natus est SIGOPERTVS CONTINENS Hauspurgentium Comitum primus.

COMITES HAUSPURGENSES

Per quos originem ducunt ab Austrasia Regibus

AUSTRIACI CAESARES.

Cum cognomentis, quæ illis, sua cuique ætas, addidit.

SIGOPERTVS CONTINENS, SIGEBERTI Austrasiæ

Regis filius, Comes Hauspurgensis primus.

OTTOPERTVS GRAVIS. II.

BABO GRATVS. III.

ROTHERIVS ÆQVVS. IV.

HETOPRECHTVS CAVTVS. V.

RAMPRECHTVS GRATIOSVS. VI.

LVITHARDVS RELIGIOSVS. VII.

GVNTRAMVS Primus FORTIS. VIII.

LVITFRIDVS LAVDATISSIMVS. IX.

HVNFRIDVS HONORATVS. X.

GVNTRAMVS Secundus MODESTVS. XI.

BETZO FORTIS. XII.

ROPATO CONSTANS. XIII.

BERNHERVS LIBERALIS. XIV.

OTHO PRVDENS. XV.

ALBERTVS Primus DIVES. XVI.

ALBERTVS Secundus TACITVRNVS. XVII.

ALBERTVS Tertius SAPIENS. XVIII.

RVDOLPHVS MAGNVS Primus Comitum Hauspurgen-
genſium IMPERATOR.

AVSTRIACI CÆSARES.

19

Adnotata chronographia annorum, quibus imperarunt, & adscriptis nominib: Imperatorum, qui intermixti regnarunt.

RVDOLPHVS. I. MAGNVS. ab anno. 1273. ad 1291.

Adolphus ad annum. 1300.

ALBERTVS. I. TRIUMPHATOR. ad annum. 1310.

Henricus. VII. ad annum. 1313.

FRIDERICVS. III. PVLCHER. ad an. 1330. simul cum

Ludouico.

Ludouicus. V. ad annum. 1347.

Carolus. IV. ad annum. 1378.

VVenceslaus. ad annum. 1400.

Robertus. ad annum. 1408.

Sigismundus. ad annum. 1435.

ALBERTVS. II. HONORIFICVS. ad annum. 1439.

FRIDERICVS. IV. PACIFICVS. ad annum. 1493.

MAXIMILIANVS. I. ad annum. 1519.

CAROLVS. V. MAXIMVS. ad annum. 1556.

FERDINANDVS. I. ad annum. 1564.

MAXIMILIANVS. II. ad annum. 1576.

RVDOLPHVS. II. ad annum. 1612.

MATTHIAS. ad annum. 1619.

FERDINANDVS. II. ad annum. 1637.

FERDINANDVS. III. Imperans.

AVSTRIACI MONARCHÆ HISPANIARVM REGES.

Adiectis annis quib: regnarunt.

PHILIPPVS. I. PVLCHER ab anno 1501. ad annum 1506. viuente Ferdinando Catholico Socero.

CAROLVS. V. MAXIMVS. ad annum. 1556.

PHILIPPVS. II. ad annum. 1598.

PHILIPPVS. III. ad annum. 1621.

PHILIPPVS. IIII. Regnans.

AVSTRIACI HVNGARIÆ, ET BOHEMIÆ REGES.

Adiunctis annis quib: inaugurati sunt.

RVDOLPHVS MITIS, inter Austriacos Principes secundus, solius Bohemiæ Rex anno 1307.

ALBERTVS, inter Austrios Principes. V. inter Imperatores. II. Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1435.

LADISLAVS Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1440.

FERDINANDVS. I. Cæsar Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno. 1527.

MAXIMILIANVS. II. Cæsar Rex Bohemiæ electus anno. 1548., coronatus anno 1562. Rex Hungariæ anno. 1563.

RVDOLPHVS inter Austrios Principes. VI. inter Imperatores.

ratores. II. Rex Hungariæ, & Bohemiæ eodem anno
1573.

MATTHIAS Cæsar Rex Hungariæ anno. 1610. Bohemiæ. anno. 1611.

FERDINANDVS inter Austrios Principes. V. inter Imperatores. II. Rex Bohemiæ anno. 1617. Hungariæ. 1618.

FERDINANDVS. III. Cæsar Rex Bohemiæ anno 1621. Hungariæ. 1625.

FERDINANDVS. IIII.

AVSTRIACÆ GENTIS AVGVSTÆ

Propagatio a RUDOLPHO. I. Magno Imperatore recta succedentium serie per utrunque, GERMANICORUM CÆSARUM, & HISPANORUM MONARCHARUM, qui modo regnant, ordinem.

RUDOLPHVS. I. Magnus Cæsar Austriadum primus.

ALBERTVS. I. Triumphator Cæsar, & primus Archidux Austriæ.

ALBERTVS. II. Sapiens.

LEOPOLDVS. III. Probus.

ERNESTVS. I. FERREVS.

FRIDERICVS. III. Pacificus. Cæs.

MAXIMILIANVS. I. Cæsar.

PHILIPPVS. I. Pulcher Hispaniarum Monarcha.

CAROLVS. V. Cæsar, & FERDINANDVS. I. Cæsar. Hispaniarum Monarcha.

PHILIPPVS. II. Hispaniarum Monarcha. Austria.

FERDINANDVS. II.

PHI-

Pius

PHILIPPVS. III. Hispaniarum Monarcha.

Pius Cæsar.

PHILIPPVS. IIII. Hisp. Mon.

FERDINANDVS. III. Cæs.
FERDINANDVS. IIII.
Rex Hūgarix, & Bohemix.

AVSTRIACÆ GENTIS

*Propagatio per Serenissimas Fæminas deducta a RUDOLPHO. I.
Magno ad FERDINANDUM. III. Cæsarem, &
PHILIPPUM. IIII. Hispaniarum
Monarcham.*

ANNA HOENBURGENSIS.

Alberti Hoenbur. Comit. Filia, RVDVLPHI. I. Magni Cæsaris vxor, ALBERTI. I. Triumphatoris Mater.

ELISABETHA CARINTHIA.

Meinhardi Ducis Carint. Fil., ALBERTI. I. Cæs. vxor
ALBERTI. II. sapientis Mater.

IOANNA FERRETANA.

Vdalrici Comit. Ferretarum Fil., ALBERTI Sapientis vxor,
LEOPOLDI. III. Probi Mater.

VIRIDA VICECOMES.

Barnabæ Vicecom. Principis Mediolan. Fil., LEOPOLDI
Probi Vxor, ERNESTI Ferrei Mater.

MARGARITA POMERANA.

Bugislai Pomeraniæ Ducis Fil., ERNESTI Ferrei vxor
FRIDERICI. IV. Pacifici Cæsaris Mater.

ELEONORA LVSITANA.

Eduardi Portugallix Regis Fil., FRIDERICI Pacifici
vxor; MAXIMILIANI. I. Cæsaris Mater.

MARIA BVRGVNDA.

Caroli Aud. Burgundiæ Ducis Fil., MAXIMILIANI I. Cæs.
vxor,

vxor, PHILIPPI. I. Hispaniarum Monarchæ Mater .

IOANNA HISPANA.

FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholi. Reg. Fil.

PHILIPPI. I. vxor, CAROLI. V. Maximi, &
FERDINANDI. I. Cæsarum Mater.

ISABELLA LVSITANA. ANNA IAGELLONICA.

Emmanuelis Lusit. Reg. Fil. Vladislai Hung., & Bohem.

CAROLI. V. vxor, PHI- Reg. Fil. FERDINANDI.

LIPPI. II. Hispan. Mo- I. Cæsaris vxor, CAROLI
nar. Mater. Archiducis Mater.

ANNA AVSTRIACA. MARIA BAVARA.

MAXIMILIANI. II Cæ- Alberti. V. Bauariæ Ducis

faris Filia PHILIPPI. II. Filia, CAROLI Archidu-

vxor, PHILIPPI. III. Hi- cis vxor, FERDINANDI

spaniarum Monar. Mater. II. Pij Cæsar. Mater.

MARGARITA AVSTRIA- MARIA ANNA BAVARA.

CA. VVillemi. V. Bauariæ Ducis

CAROLI Archid. Fil. PHI- Fil., FERDINANDI. II.

LIPPI. III. vxor, PHI- Cæsa. vxor, FERDINAN-

LIPPI. IV. Maximi Hi- DI. III. Cæsar. Mater.

spa. Monarchæ Mater. *MARIA AVSTRIACA.*

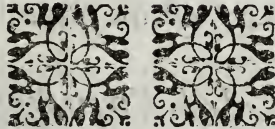
MARIA ANNA AVS- PHILIPPI. III. Hispa. Mo-

TRIACA. nar. Fil. FERDINANDI.

FERDINANDI. III. Cæ- III. Cæsa. vxor, FERDI-

far. Fil., PHILIPPI IV. NANDI. IV. Hunga. &

Hispan. Monarchæ vxor. Bohem. Regis Mater.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Regibus Gothicis, Castellæ, ac Legionis.

1. *SEVERIANUS* Dux prouinciæ Carthag. cuius, vxor *Theodora* Regij Gothorum sanguinis.
2. *THEODOSIA* Regina a *Liua* fratre in regni consortem adoptata, vxor *Leouigildi*, qui post occisum *S. Hermenigildum* filium, & martyrem obijt Catholicus anno 586.
3. *RECAREDUS* Goth. & Hispaniarum Rex.
4. *GEILA* vel *Agilanus* frater *Liuae*, & *Suinthilæ* Regum, & patruus *Recimeri* Regis.
5. *PETRUS* Dux *Cantabriæ*.
6. *FROILANUS* Dux *Cantabriæ*.
7. *VEREMUNDUS*. I. Rex obijt anno. 791.
8. *RANIMIRUS*. I. Rex.
9. *ORDONIUS*. I. Rex.
10. *ALFONSUS*. III. Magnus Rex.
11. *ORDONIUS*. II. Rex.
12. *RANIMIRUS*. II. Rex *Alfonsi*. IV. Regis frater.
13. *ORDONIUS*. III. Rex.
14. *VEREMUNDUS*. II. Podagricus Rex.
15. *ALFONSUS*. V. Rex.
16. *SANCTIA* Regina. 1038. cuius maritus *Ferdinandus Magnus*. I. Rex *Castellæ* filius *Sandij Magni Hispaniæ Imperatoris*.
17. *ALFONSUS*. VI. Fortis *Hispaniæ* Imperator.
18. *URRACA* Regina, cuius maritus *Raimundus Comes Burgundiæ* regij generis.

19. *ALFONSUS VII. Rex, renunciatus Imperator.*
Hispani. 1155. obiit anno 1157.
20. *FERDINANDUS II. Rex Legionis.*
21. *ALFONSUS IX. Rex Legionis, cuius vxor Berengaria filia maior Alfonsi VIII. Regis Castellæ.*
22. *FERDINANDUS III. Sanctus Rex Castellæ, & Legionis, cuius vxor Beatrix filia Philippi Sueui Imper. obiit an. 1252.*
23. *ALFONSUS X. Sapiens, & Astrologus, electus Imperator cessit Imperij Iure RUDOLPHO I. Magno Austriaco.*
24. *SANCTIUS IV. Rex.*
25. *FERDINANDUS IV. Rex.*
26. *ALFONSUS XI. Rex.*
27. *HENRICUS II. Rex.*
28. *IOANNES I. Rex.*
29. *HENRICUS III. Rex.*
30. *IOANNES II. Rex.*
31. *ISABELLA Reg. vxor Ferdinandi Catholici obiit an. 1504.*
32. *IOANNA Regina vxor Philippi I.*
33. *FERDINANDUS I. Imperator.*
34. *CAROLUS Archidux.*
35. *FERDINANDUS II. Pius Imperator.*
36. *FERDINANDUS III. Imperator.*
- MARIA ANNA Hispaniarum Regina.*

Ab ISABELLA per septem gradus deriuatur ex materna etiam origine MARIA ANNA: nimirum per ISABELLAM Reginam, IOANNAM Reginam, CAROLUM U. Imperat. & Monarcham, PHILIPPUM II. Monarcham, PHILIPPUM III. Monarcham, & MARIAM Austriacam PHILIPPI IV. Sororem, ac III. Filiam. Alia etiam origo habetur per MARIAM M. XIMILIANI II. Fil. MARIÆ ANNÆ Hisp. Reg. Proauiam.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispan. Reginae

O R I G O

A Regibus Suprarbiensib., & Aragoniæ.

1. *EXIMINUS* siue *Ximenus* Rex *Aquitaniae*.
2. *INNICUS* *Arista* Rex *Suprarbiensis* obi. an. 870.
3. *GARSIAS* *Innicus* Rex *Suprarbiensis*, cuius vxor *Urraca* filia vltimi *Comitis Aragoniæ*.
4. *SANCTIUS* *Abarca* Primus Rex *Aragoniæ* obi. an. 993.
5. *GARSIAS*. I. *Abarca*.
6. *SANCTIUS*. II. *Galindus*.
7. *GARSIAS*. II. *Tremulus*.
8. *SANCTIUS* *Magnus*, vel *Maior* *Hispaniæ* Imperator.
9. *RANIMIRUS*. I. Rex *Aragoniæ*, dictus *Christianissimus*.
10. *SANCTIUS*. IV. Rex *Aragoniæ*.
11. *RANIMIRUS*. II. *Monachus* Rex *Aragoniæ*.
12. *PETRONILLA* Regina *Aragoniæ*, vxor *Berengarij* *Comitis Barcinonensis*.
13. *ALFONSUS*. II. *Castus* Rex *Aragoniæ*.
14. *PETRUS*. II. *Catholicus*.
15. *IACOBUS*. I. *Expugnator*.
16. *PETRUS*. III. *Magnus*, cuius vxor *Constantia* Neptis *Federici* II. Imper. ex *Manfredo* Rege *Siciliæ*.
17. *IACOBUS*. II. *Castus*, cuius frater *Alfonsus*. III. *Beneficus*.
18. *ALFONSUS*. IV. *Benignus*.
19. *PETRUS*. IV. *Ceremoniosus*, cuius vxor *Eleonora* filia *Petri* Regis *Siciliæ*.
20. *ELEONORA* Regina vxor *Ioannis*. I. Reg. *Castel.*

21. FERDINANDUS. I. *Honestus Rex Aragonia.*
 22. IOANNES. II. *Magnus Rex Arago., & Navarra.*
 23. FERDINANDUS. II. *Catholicus Rex Aragonia.*
 24. IOANNA vxor Philippi. I. *Austriaci.*
 FERDINANDUS. I. Imperator. *Carolus V. Imper. & Monarcha Rex Aragonia, & Castilla.*
 CAROLUS Archidux. *PHILIPPUS. II. Monarcha.*
 FERDINANDUS. II. *PHILIPPUS. III. Monarcha.*
Pius Impera. *MARIA Austriaca Imperatrix vxor Ferdinandi III. Imperat.*
 FERDINANDUS. III. *MARIA ANNA Hispaniarum Regina.*
Imper.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Regibus Navarra, siue Vasconum.

1. GARSIAS Rex Navarra Sanctij magni filius occisus
anno 1053.
2. SANCTIUS Garfias.
3. RAMIRUS.
4. GARSIAS Ramiri.
5. SANTIUS Sapiens.
6. BLANCA REGINA vxor Theobaldi Comitis Campanie
7. HENRICUS Crassus.
8. IOANNA Regina vxor Philippi Pulchri Regis Gallie.
9. LUDOUICUS Huttinus Rex Navarra, & Gallie.
10. IOANNA Regina vxor Philippi. III. Reg. Gal.
11. CAROLUS. II. Rex Navarra.

- 12. CAROLUS. III.
 - 13. BLANCA Prima vxor Ioannis secundi Regis Aragoniæ,
& Nauarra.
 - 14. ELEONORA vxor Gastonis Foxij Comititis.
 - 15. CATHARINA vxor Gastonis Foxij Sandali Comititis.
 - 16. ANNA vxor Uladislai Hunga. & Bohemia Regis.
 - 17. ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperatoris.
CAROLUS Archidux	vel MAXIMILIANUS. II. Imp.
FERDINANDUS	ANNA vxor Philippi II.
II. Imp. Pius.	Hisp. Reg.
FERDINANDUS	PHILIPPUS. III. Hisp. Reg.
III. Imp.	MARIA vxor Ferdinandi
MARIA ANNA	III. Imper.
Hispaniarum Regina.	MARIA ANNA Hisp. Reg.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Regibus Portugalliæ,

- 1. HENRICUS, cuius vxor Tarasia filia Alfonsi VI. Regis
Castella, Comes Portugalliæ.
- 2. ALFONSUS. I. Rex Portugalliæ obijt. 1185.
- 3. SANCTIUS. I. Rex.
- 4. ALFONSUS. II. Crassus Rex.
- 5. ALFONSUS. III. Rex.
- 6. DIONYSIUS Rex.
- 7. ALFONSUS. IV. Ferox Rex.
- 8. PETRUS Crudelis Rex.
- 9. IOANNES. I. Rex.
- 10. EDUARDUS Rex.

FER-

<i>FERDINANDUS</i> Infans vel	<i>ELEONORA</i> uxor Friderici. <i>IV.</i> Pacifici Imper.
<i>EMMANUEL</i> Rex	
<i>ISABELLA</i> Augusta	<i>MAXIMILIANUS</i> <i>I.</i> Imp.
uxor Caroli. <i>V.</i> Imper.	<i>PHILIPPUS</i> <i>I.</i> Austr. Rex His.
<i>PHILIPPUS</i> <i>II.</i> Monarcha.	<i>FERDINANDUS</i> <i>I.</i> Imp.
<i>PHILIPPUS</i> <i>III.</i>	<i>CAROLUS</i> Archidux.
<i>MARIA</i> Augusta uxor	<i>FERDINANDUS</i> <i>II.</i> Imp.
Ferdinandi. <i>III.</i> Imper.	<i>FERDINANDUS</i> <i>III.</i> Imp.
<i>MARIA ANNA</i> Hispaniarum Regina.	<i>MARIA ANNA</i> Hispaniarum Regina.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispan. Reginae

O R I G O

Ab Henrico Aucupe Imperatore.

Per Imperatores Saxonici, & Sueuici sanguinis.

1. *HENRICUS* Auceps Saxo Impera. obiit anno. 935.
2. *OTTO* Magnus Imperator obiit anno. 973.
3. *LUDOLPHUS* Dux Sueniæ ducta Ita filia Ducis Sueniæ.
4. *HENRICUS*.
5. *CONRADUS* *I.* Salicus Imperator.
6. *HENRICUS* *III.* Niger Imperator.
7. *HENRICUS* *IV.* Senior Imperator.
8. *AGNES* Uxor Friderici Ducis Sueniæ.
9. *FRIDERICUS* Uneculus Dux Sueniæ.
10. *FRIDERICUS* *I.* Aenobarbus Imper. obiit anno. 1190.
11. *PHILIPPUS* Dux Sueniæ Impera.
12. *BEATRIX* Uxor Ferdinandi Sancti Regis Castella.

Ab hac ad *MARIAM ANNAM* Hispaniarum Reginam, per quindecim gradus descenditur, ut superius in origine à Regibus Castella demonstratum est, tum in paterno, tum in materno ordine.

MA-

30
M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Carolo Magno, cuius stemma à Regibus Austrasiæ,
& Francorum deducitur.

1. CAROLUS Magnus Rex Francia, & Imper. obiit anno. 814.
2. LUDOUICUS Pius Imperator.
3. LUDOUICUS Senior Rex Germania.
4. CAROLOMANNUS Rex Bauaria, & Italia.
5. ARNULPHUS Imperator.
6. LUITGARDA vxor Ottonis Magni Ducis Saxonie.
7. HENRICUS Auceps Imperator.

Ab hoc ad MARIAM ANNAM Hispaniarum Reginam
per viginti septem gradus Austriacum stemma descendit, vt ex su-
periori origine constat.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

Ab Hugone Capeto, alijsq; Capetinis Gallie Regibus, quorum
etiam stemma à Regibus Austrasiæ, & Francorum deducitur.

1. HUGO Magnus Parisiorum, & Andium Comes, cuius vxor
Hedunigis Filia Henrici Aucupis Imp.
2. HUGO Capetus Rex Gallie an. 996.
3. ROBERTUS. II. Rex.
4. HENRICUS. I. Rex.
5. PHILIPPUS. I. Rex.
6. LUDOUICUS. VI. Crassus.

7. *LUDOUICUS VII. Rex.*
8. *PHILIPPUS. II. Augustus Rex.*
9. *LUDOUICUS. VIII. Rex.*
10. *Sanctus LUDOUICUS. IX. Rex.*
11. *PHILIPPUS. III. Audax Rex.*
12. *CAROLUS Comes Valesius.*
13. *PHILIPPUS Valesius Rex.*
14. *IOANNES Valesius Rex.*
15. *PHILIPPUS Valesius Dux Burgund. obiit an. 1404.*

Ab hoc per MARIAM MAXIMILIANI. I. Austriaci Imperatoris uxorem heredem Burgundici Ducatus ad MARIAM ANNAM Potentissimam Hispani. Reginam per nouem gradus, tum in paterno ordine, tum in materno descenditur, ut ex superioribus manifestum est.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispania. Reginae

O R I G O

A Regibus Burgundiæ.

1. *HUGO Abbas, & Dux Andegauensis oriundus a Pharamundo primo Francorum Rege.*
2. *CONRADUS Comes minoris Burgundiæ.*
3. *RUDOLPHUS. I. Rex Burgundiæ obiit anno. 912.*
4. *Beatus RUDOLPHUS. II. Rex Burgundiæ.*
5. *CONRADUS Rex Burgundiæ.*
6. *GERBURGA vxor Hermani, II. Ducis Alemannie.*
7. *GISELA vxor Conradi. II. Imperat.*
8. *HENRICUS. III. Niger Imperator.*

Ab hoc MARIAM ANNAM per Beatricem filiam Philippi Imperatoris, & uxorem S. Ferdinandi Castelle Regis viginti gradibus tum in paterno, tum in Materno ordine seiungitur.

MA-

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Saxonis Angliæ Regibus.

1. *EGBERTUS* Rex Angliæ primus obiit. anno. 801.
 2. *EDELFRUS* Rex.
 3. *ALARDUS* Rex.
 4. *EDUARDUS* senior Rex.
 5. *EDMUNDUS* Rex.
 6. *EDGITHA* vxor Ottonis primi Imperatoris.
- A* quo *MARIA ANNA* Hispan. Regina viginti sex gradibus tum in materno ordine distat, tum in paterno, vt superiora demonstrant.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Normannicis Angliæ Regibus.

1. *GUILELMUS* Dux Normaniæ, & Rex Angliæ anno 1067
2. *HENRICUS*. I. Rex.
3. *MITHILDA*.
4. *HENRICUS*. II. Rex, cuius vxor *Eleonora* filia, & hæres *Guilelmi Ducis Aquitaniæ, & Pictonum*.
5. *IOANNES* Rex.
6. *HENRICUS*. III. Rex.
7. *EDUARDUS*. I. Rex.
8. *EDUARDUS*. II. Rex.
9. *EDUARDUS*. III. Rex.
10. *IOANNES* Dux Lancastriæ.

II. *CATHARINA* vxor Henrici. III. Regis Castellæ, a quo ad *MARIAM ANNAM* Hispa. Reg. octo gradus recensentur in utroque ordine. Alia duplex origo ab his Regibus est per *Alfonsum*. X. Regem Castellæ, & per *Philippam* vxorem Ioannis. I. Regis Portugallie.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae.

ORIGO DVPLEX

Ab Imperatoribus Græcis Constantinopolitanis.

1. *ISAACIUS* Comnenus Imper. an. 1057.
 2. *ALEXIUS* Comnenus.
 3. *THEODORA* vxor Constantini Angeli.
 4. *ANDRONICUS* Angelus.
 5. *ISAACIUS* Angelus.
 6. *IRENE* vxor Philippi Sueui Imperat.
 7. *BEATRIX* vxor Ferdinandi, S. Regis Castellæ. | 7. *CUNIGUNDIS* vxor Uvences. Ottoc. Reg. Bohe.
- A Beatrice ad *MARIAM ANNAM* Hisp. Reg. sunt tum in paterno, tum in materno ordine. 15. gradus. A Cunigunde in paterno 13: in materno 14. gradus, vt partim ex superioribus manifestum est: partim erit ex ijsque consequuntur.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispan. Reginae

O R I G O

Ab Ottone III. Magno Vvittelspachio, a quo serie
nunquam interruptâ oriundi sunt duces, qui
modo Pijssimè, & Felicissimè in Boiariâ,
rerum potiuntur.

1. OTTO. III. cognomento Magnus Vvittelspachius Leoni
exauctorato a Friderico Casare Ænobarbo suffectus obiit an.
1183. & inter Boiaria Duces XLVI. numeratur.
2. LUDOUICUS. IV.
3. OTTO. IV.
4. LUDOUICUS. V. Severus.
5. LUDOUIGUS. VI. inter Boiariæ Duces, inter Impera-
tores. V. vel vt alijs placet. IV.
6. STEPHANUS.
7. IOANNES.
8. ERNESTUS.
9. ALBERTUS Pius.
10. ALBERTUS Sapiens.
11. VVILHELMUS Constans.
12. ALBERTUS Magnanimus.
13. MARIA vxor Caroli Archiducis Austriae, MARIAE
ANNÆ Hisp. Reginae Proauia, Filia Alberti Magna-
nimi. Alia est etiã origo ex MARIA ANNA
Aua Augusta, Filia Vvilhelmi Religiosi, & Alberti
Magnanimi nepte, vxore Ferdinandi. II. Imperatoris Py.

M A R I Æ A N N Æ

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Regibus Hungariæ, & Poloniæ.

BELA. I. Rex Hungariæ anno. 1067. MIESCO Dux Polon. an. 965.

GEISA. I. Magnus. BOLESLAUS. II. Rex I. Pol. MIESCO. II.

ALMUS. CASIMIRUS. I.

BELA. I'. ULADISLAUS. I.

BELA. II'. BOLESLAUS. III.

ANDREAS. II. CASIMIRUS. II.

BELA. IV. CUNRADUS Dux Massovia.

STEPHANUS. V. CASIMIRUS Dux Siradia.

*MARIA Hæres Regni, vxor ULADISLAUS. II. Cubita-
Caroli. II. Regis Sicilia. lis Rex Polon.*

CAROLUS Martellus. CASIMIRUS. III. Magnus

*CAROBERTUS Rex Hunga- Rex Polonia.
ria, cuius vxor Elisabetha. ELISABETHA vxor Caro-
berti Regis Hungaria.*

LUDOUICUS Rex Hung. & Polon.

obijt anno. 1382.

HEDUUIGGIS vxor Jagellonis.

LADISILAI Regis Polonia.

CASIMIRUS. IV. Rex Polonia.

ULADISLAUS Rex Hung., & Bohemia.

ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperatoris.

CAROLUS Archidux Austria.

FERDINANDUS. II. Pius Impera.

FERDINANDUS. III. Imper.

MARIA, ANNA Hispaniarum Regina.

*Eandem originem in materno ordine per ANNAM MAXI-
MILIANI II. filiam, & PHILIPPI. III. Matrem
MARIÆ ANNÆ Hispan. Reginae Proauiam habebis.*

MARIÆ ANNÆ

Potentissimæ Hispan. Reginae

ORIGO

A Regibus Bohemiæ.

BRETISLAUS Princeps Bohemiæ.

URATISLAUS. I. Rex Bohemiæ.

VLADISLAUS Princeps.

VLADISLAUS. II. Rex.

PRIMISILAVS Ottocarus.

UINCISLAUS Ottocarus Rex, cuius vxor Cunegundis filia
Philippi Imperatoris.

OTTOCARUS Rex.

UINCESLAUS Senior Rex.

ELISABETHA Uxor Ioannis Regis.

CAROLUS IV. Imperator, & Rex.

SIGISMUNDUS Imperator, & Rex.

ELISABETHA vxor Alberti. II. Austriaci Imperatoris.

ELISABETHA Austriaca Regina vxor Casimiri Regis Poloniae
filia ALBERTI II. Cas.

VLADISLAUS Rex Hunga. & Bohem.

ANNA vxor Ferdinandi. I. Imperat.

CAROLUS Archidux Austriae.

FERDINANDUS. II. Pius Imperat.

FERDINANDUS. III.

MARIA ANNA Hispana Monarchiæ Regina.

Eandem originem inuenies in materno ordine vt in superiori schemate.

M A R I Æ A N N Æ ³⁷

Potentissimæ Hispaniarum Reginae

O R I G O

A Burgundiæ Ducibus.

PHILIPPUS *Valesius Dux Burgundiæ obiit an. 1404.*

IOANNES Intrepidus.

PHILIPPUS Bonus.

CAROLUS Audax.

MARIA *uxor Maximiliani. I. Imper. Austriaci.*

PHILIPPUS I. Pulcher Hispani. Monarcha.

FERDINANDUS. I. Imperator.

CAROLUS Archidux Austriae.

FERDINANDUS. II. Pius Imperator.

FERDINANDUS. III. Imperator Inuictissimus.

MARIA ANNA. Hispan. Reg.

In materno ordine eadem origo per CAROLUM V. ad MARIAM ANNAM Hispaniarum Reginam traducitur, & per ANNAM MAXIMILI. II. Cas. Filiam.

SYNOPSIS GENEALOGICA

A Pharamundo Primo in Germania Francorum Rege

PER AVSTRASIÆ REGES,

ET COMITES HAUSPURGENSES

AD RVDOLPHVM I. MAGNVM

Imperij Austriaci conditorem.

417.

Vftriacæ gentis meridianos splendores, quos nunc suspicimus, augurari poterat orbis terrarum antè mille, ac ducentos annos ex ipsa regniæ auroræ serenitate, quam primi Francorum Reges Merrouingi, nobilis Monarchiæ conditores, attulere. Magnorum fluminum, ac regionum, infantia fere semper in ipso exortu sublimis est, ijs celsissima incenabula summis montibus, & magnum tumulum Oceano commodante. Nihil in Austriaca familia vnquam humile, priuatumq; fuit a vetustissima Annualium memoria: nihil non excelsum, & Princeps. Magni Reges maximis Imperatoribus, & Monarchis proluserunt, & ipsi Augustæ gentis natales inter prima Christianorum sæculorum initia coronati prodire.

Francorum Reges a Pharamundo ex quibus Aufrasia Reges, & comites Hauspurgenses.

PHARAMVNDVS primus in Germania Francorum Rex, nobilem stirpem eduxit, ex qua gentilitia Austriadum arbor ad tantam amplitudinem gloriæ, & potentie floruit, ac propagata est. Antè PHARAMVNDVM Francorum Regum caput, regniq; autorem, Franci principes, Duces tantum dicebantur. PHARAMVNDI nepos CLODIOCRINITI, siue vt alij vocant, CLODIONIS filius in factis Francorum Regum MEROVEVS perhibetur, a quo successores Reges eiusdem regniæ gentis, triginta, Merouingi appellati sunt, producti vsque ad Childericum III. cognomento Itupidum. Hoc e gallico folio deiecto, & in cœnobium intruso, extinctum Merouingorum regnum, totum sub vno cucullo sepulturn est, monastica corona regniæ fortasse cum fenore felicitatis succedente, caelo in cella reperto, quod difficilium in Aula inuenisset. Pipinus detractum Childerico paludamentum induit, ex Magistro domus regniæ, auctoritate ZACCHARIÆ Romani Pontificis Rex creatus, & regni in signibus inauguratus a S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, sua, suaq; posteritatis fortuna celeberrimus. Illi inter alios successit gallici regni hæres, CAROLVS Filius, Imperij occidentalis Gallicogermanici fundator, noninis amplitudine, granditate potentie, immensitate felicitatis, excellentia sanctitatis, & Carolingorum, aliorumq; Imperatorum successione, non magnus tantum, sed maximus.

an. 751. Kal. Maij

THEODBERTVS II CHILDEBERTI eiusdè nominis II. filius inter Merouingos Francorum Reges decimus septimus, Aufrasiæ Rex, Brunichildis Auixæ aliu, a suaq; excitatis fraudulenter, furiosèq; & euentilatis inter ipsum, ac Theodericum fratrem odijs, post varia diuersæ fortunæ ludibria Coloniam aufugit, vbi a familiaribus Sy-cophantis eius caput recisum, vt olim Magni Pompei ad Caium Iulium Cæsa rem, ad Theodericum fratrem regem, auctorem sceleris allatum est. Tres illi filij fuere, SIGIBERTVS, GVNTHRANNVS, & LOTHARIVS, quorum duobus vltimis Brunichildis iussu iugulatis, SIGEBERTVS ad Gothfridum, & Genebaldum Franconiæ Duces, quibuscum cognationis vinculo iungebatur, aufugit, ibiq; vsque ad obitum Theodorici delinuit. SIGEBERTVS exul THEODEBERTI II. Aufrasiæ siue Francorum Aufrasiarum Regis filius, post decem, & octo annorum exilium, ac latebras mortuo Theodorico a Franconia ducibus Dux Alemanix restituitur, ea conditione, vt illo titulo contentus, manus a sceptro gallico abstineret.

Comites Hauspurgenses ex quibus Austriaci Cæsares.

Primus hic stirps Hauspurgensium Comitum fuit, ex qua Austriadum Cæsarium Monar-

Monarcharum, Regum, Archiducum, & celebratissimorum, virtutum omnium titulis, Heroum, pergerminauit, chara superis, mortalibus veneranda, Christiani nominis hostibus formidanda, Imperatrix, Regnatricq; progenies. SIGOPERTVS siquidem continens SIGEBERTI filius ab Auendo castro, arce vetustissima intra Vosagi montana, haud procul a Mofellæ fluminis ripa, ac plimmerianis thermis, in Leucorum, & Sequanorum confinio sita, primus Hauenspurgensis Comitis nomen, & contracta voce Hauspurgensis, sortitus est, addito deinde ex magnis virtutibus Dynastix veluti auctario, continentis cognomento. Successere deinde magnorum nominum Hæredes Nepotes, Comites Hauspurgenses, qui maiora etiam posteris reliquerunt, & sæcula, quibus vixerunt, & factos hauspergicos illustrantes. OTTOPERTVM grauem SIGOPERTI, & Luitbergæ Sueviæ Ducis filix felicissimam prolem insignes per Hercyniam syluam victoriæ, & propagati ad Rheni ripas paternæ ditionis fines celebrarunt. BABONEM gratum Ottoperi filium præter iustitiæ, ac temperantiæ titulos, quibus ad miraculum floruit, aureum dictum commendat verè princeps, & purpura, sceptroque dignum, *turpe esse in principe desiderari a populis, quæ ipse in alijs Principibus admiratur.* ROTHERIO æquo iustissimas laudes propter hoc ipsum iustitiæ cognomentum omne æuum debet. HETOPRECHTVS Cautus paterni principatus hæres, genus nobilitauit Hæduorum insigni victoria. RAMPRECHTVS graciosus a Clotario Gallorum Rege Austrasiæ Comitibus Palatini, & Landgrauij titulo insignitus, tanta apud magnum Regem, alioq; Principes gratia valuit, vt cum reliquis etiam graciosi titulum nomini addiderit. LVITHARDVS religiosus vrbibus instauratis, templisq; pluribus exædificatis, vtroq; titulo, præter religiosi cognomentum cæli, terræq; suffragijs Patris patriæ nomen meruit. GVNTHRANNVS fortis laude bellica inclutus, Landfredum Ducem Sueviæ, armis domitum, Carolo Martello subegit. LVITFRIDVS laudatissimus patru Burgundionum domino charissimus, plares prouincias Burgundis Regibus tributarias, tantarum rexit opinione virtutum, vt summas laudes, & ipsum laudatissimi cognomentum sibi conciliarit, vnde nec eum ego, etiam si peruelim, amplius laudare possum. HVNFRIDVS honoratus vitæ integritate, & fortitudine animi ab Imperatoribus, comitis prouincialis nomine decoratus, quod vsque ad Arnulphum Cæsarem in hauspurgica gente mansit, de suo etiam honorem honori addidit. GVNTHRANNVS modestus, dum Ludouici Regis Gallix filij, de paterni regni asse certarent, vna cum Rudolpho confanguineo Burgundicum regnum Hauspurgenfi familiæ restituit; eam tamen iunxit fortitudinij modestiam, vt ab hac potius quam ab illa, modesti titulum, illius sæculi fama inderit. BETZO fortis Carolum Galliarum Regem Gern. aniam amplissimis copijs aggredientem repulit, & Pannonies e cartesiæ regionibus, post occupatam magnam Europæ partem, atque inde Bulgariam, Sciriam, Alsatiamq; vastantes debellauit, relato vbique cum maxima victoria fortis cognomento, inter palmas, laurea q; nato. ROPATO constans Betzonis filius aduersus Ludouicum Germaniam inuadentem, ab Ottone in auxilium accitus, hostem potentissimum ad fugam ingloriam, imo & probrosam adigens, pannonicasq; acies sæpius fundens, pro eodem Ottone semper inuictus, & victor iure appellatus est a tota Germania constans. BERNHERVS liberalis post confecta feliciter auita, & paterna bella, populorum commodis, & pacis ornamentis consuluit, laurea oleas inferens, erga templa impensè munificus, & erga milites largus. OTTO prudens amicitijs Principum sibi conciliatorum præsertim Henrici IV. Imperatoris vsus a prudentia gloriosissimum nomen domi, forisq; habuit. ALBERTVS diues Bernheri filius religiosissimus, ac Sapientissimus diuitias suas in publicum ædium sacrarum cultum, in priuata pauperum commoda, & in ipsas artes liberales, liberaliter effusas, mirifice sua virtute nobilitauit. Sæculum aureum suis moribus cudiasset, nisi a horum ferre obstitissent. ALBERTVS Taciturnus nõ nisi a silètio laudes promeritus; nulla eloquentia satis laudari potest. ALBERTVS sapiens, vel vt alij vocant, *exulator*, quia extra patriam satis cessit, & fortitudinis, & prudentiæ titulis, sapientis nomenclaturam cum tota sua magnitudine impleuit. In peregrinatione hierosolymitana a nobilissimis Diui Ioannis militibus Dux declaratus ingentes mahumetanorum copias parua manu fidit. Hinc post variam belli fortunam in Sanctissimo Solo, seruatore Christi, cælestis Regis sanguine purpurato, quod viuens veneratus fuerat, vt æternum veneraretur, tumulari meruit.

meruit, Auarone sepultus magna christiano exercitu pompa, parentante. Hæc prima ex ALBERTI victorijs Austriaco generi inauguratio ad regaum Hierosolymitanum fuit.

EX ALEERTO Sapiente ortus est ad orbis terrarum felicitatem RVDOLPHVS I. Magnus Austriaci Imperij conditor tantarum virtutum, quas in Hauspurgicis comitibus suspeximus magnis nominibus coronatus, & ante Imperium Augustus. Fauete Superi

Virg. ecl.

4.

Nasceni puero, quo ferrea primum

Desinet, ac toto surget gens aurea mundo.

*Insigne
gentilitiũ
Hauspurg.
Comitiũ.*

*Plinius
de Italia.*

Ita AVSTRASII REGES ex Francorum Regibus per COMITES HAUSPVRGENSES AVSTRIACI PRINCIPES euaserunt, Aufrasia fere dixerim in Austriam migrante, & providentia numinis consona nomina non sine felicissimis auspicijs in regnatrice, & Imperatrice gente, iungente. Quanta messis felicitatis germinarit sole occidentalis Imperij, in Hauspurgico coronato Leone, radiante, nemo non videt, qui solem videat. Iam enim Hauspurgica familia Caesarum, Regumque facunda parens sparsa per orbem terrarum in vnam AVSTRIAM domum congregavit Imperia, quam vterq; solis nascentis, ac morientis thalamus illustrat, borealis australisque axis cardine, gemino caelo, firmata in.

IMPERATOR CÆSAR
 RVDOLPHVS I.
 M A G N V S
 PIVS FELIX AVGVSTVS
 REX GERMANIÆ
 HAVSPV RGI ET KIBV RGI
 C O M E S
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ
 AVSTRIACI IMPERII CONDITOR.

Gnosce MARIA ANNA Reginarum maxima,
 Maiorum soboles Regum, parituraque Reges,
 ex magno Imperij Austriaci Auctore magni-
 tudinem tuam, & Imperatricis tuæ gentis, ac
 Regnatorum terrarum orbis posterorum He-
 rôum. Crescet tamen etiam ex te hic Cæsarum
 Gigas, o maxima Heroïna, quæ, si de suo ma-
 gnus non esset, magnitudinis auctoritatem ipsi
 tuo conciliare posses auctori, cum maximi Mi-
 nores reciprocantibus radijs Serenissimæ quo-
 que nobilitatis, præpostero grati splendoris
 incremento, magnos etiam Maiores copiosius illustrent.

RVDOLPHVS MAGNVS hic est Comes Hauspurgi Arcis, vel hoc ipso nomine, quod prima patria fuerit tanti nascentis Imperij, & Augustale Imperatoriæ familiæ, nunquam non prædicandæ, non Imperator tantum, & Heros, sed Imperatorum Princeps, & Heroum parens, Austriaci Imperij Conditor, & inclyta Stirps Diuina, ex qua AVSTRIÆ familiæ nobilissima arbor ad beatitatem humani generis, ad Hauspurgici sanguinis, & nominis immensum decus, altis radicibus, quas plurium sæculorum firmat æternitas geminum orbem complexa, cum vtriusque Solis radijs explicat nobiles ramos, & sceptris, ac diadematis pulcherri-

mis suauissimisque felicitatis floribus, ac fructibus fæta, sublime cælo caput effert, tot Imperatorum, Monarcharum, ac Regum, & aliorum magnorum Heroum, atq; Heroidum gloriosissimis nominibus coronata. Ecquis inde miretur RVDOLPHO Hauspurgico in tanti Imperij molitione, non patriæ, sed orbis terrarum Patri, cum magnis illis Augustis, Constantinis, Carolis, Ottonibus, Imperiorum Romani, Græci, Gallici, Germanici, Fundatoribus, eodem orbe terrarum suffragatore, MAGNI cognomentum fuisse impositum, nisi velit Maximum dici? Certè ipsum magni cognomen nomini debitum, amplissimi eiusdem nominis gloriâ ita excessit, vt maximi etiam mereretur infra meritum, magnus ex maximis.

Nihil in RVDOLPHO non magnum, & Augustum fuit etiam ante Imperium. Illum Regium Genus coniunctis paterni, & materni splendoris in vnam lineam, centrumque veluti radijs ex Austrasiæ Regibus a primo vsq; Christianissimo Francorum Rege CLODOVEO, qui subactis Gallijs Christum triumphatorem inuexit, imò & Pharamundo Francorum Regum stirpe per SIGIBERTVM, & ex Austria Ducibus, communi cum Bambergensium Principum, & Sueuiæ Ducum familiæ honore, coronataq; semper nobilitate, Imperio pridem destinarat. Non impar Regio Generi eluxit Parentum, & Auorum magnitudo. Pater ALBERTVS Sapiens, Anus ALBERTYS Taciturnus, Proavus ALBERTVS Diues, factis consoni gloriosis apellationibus, & alia ex omnium virtutum titulis magna maiorum Comitum Hauspurgensium nomina, quid non pollebantur RVDOLPHO maiestatis, ac felicitatis, tantorum nominum hæredi, & omnium virtutum Soboli? Mater HEDVVIGGE religiosissima Heroïna ALBERTI Comitissæ Alfatia filia, hæresque vnica opulentissimi Landgrauatus, qui antea etiam Hauspurgicæ familiæ paruerat, iam tunc auspiciatissima connubia ex magnis auctoribus transcriptâ in nepotes hæreditaria felicitate explicabat, quam deinde dotalia Regna ita amplificauerunt, vt magnas vtriusque Mundi partes, Europam, Asiam, Africam, Americam, imo ipsum vtrunque mundum triumphatore Florido Hymenæo, non Ferreo Marte suis coniugijs vna rerum Dominâ Domus coniunxerit ad Imperium orbis terrarum. O AVSTRIAM Gentem Numini dilectam, destinatam Imperijs cum terris natam, cuius coniugis felicissimis non Reges tantum Regnis, sed Regna Regibus pariuntur, ex ipso partu parère coacta, Infantibus AVSTRIACIS! Tam clavis ortus natalibus Hauspurgicus Austriadum Princeps non degenerem sortitus est a genere animi corporisque splendorem, indolem prorsus Heroïcam, ad magna natam auspice summæ felicitatis, magnanimitatem fundando AVSTRIACO Imperio, Prudentiam regendo, constantiam amplificando prorsus parem, præmonstrante cælo in aurorâ pellucidâ Serenissimorum titulorum meridiana incrementa, & in oriente primæ ætatis, in RVDOLPHO proludente, Imperio Occidentis, quod ipse suæ genti geniturus erat. Accessit, ad splendidiorē commendationem omnium virtutum, oris habitus a primis vsque annis cum flore quodam Maiestatis amabili, dignus Imperio, vt pari cum Augusto Magno formâ donaretur RVDOLPHVS qui in Principem Cæsarem Augustum crescebat, & Magnum.

*Rudolphi
genus.*

*Aui, &
parentes.*

*Austriacorum
coniugiorum
felicitas
in primis
auctoribus.*

1218.
Kal. Maij

*Rud.
Indoles.*

Virtutes.

Forma.

Prima militis simul, & Imperatoris rudimenta posuit sub Friderico II. tum in Aulâ Cæsareâ tum in bellicis expeditionibus, ad omnem pacatâ sapientiâ, armatâque fortitudinis granditatem. Visus est sub humanissimo prius Imperatore, tum ubi ab orthodoxâ Romanâ Ecclesiâ desciiuit, cum quâ Romani Imperij communis solet esse felicitas, tyrannicâ felicitatis coronato monstro erudiri ad triumphos sub Chirone Centauro victor Austriacus Achilles, & formari in Herodem. Friderico fatis concedente Primisilai. III. Ottocari Bohemiâ Regis, qui & Regnum Herciniâ sylvâ fere conclusum, a Balthico mari in Adriâ sinum explicauerat, & magno suo nomine totum Septentrionem impleuerat Regiæ Præfectus, ita se gessit, vt deinde meruerit ipsi Ottocaro Regi præfici: Fortuna leui manu versante rotam rerum dominam, & solemne suum *Ἵσπερον πρότερον* exhibente. Etiam in amphitheatro cælesti scenici fortunæ ludî exhibentur, & vnus diei catastrophe idem sidus, & solem phosphorus præit, & sequitur Hesperus. Non multò post aduersum Belam Ottocaro infestum Bohemici regni æmulum, equitum ductor ingentis victoriæ momentum Regi extitit, cæpitque magnus haberi RVDOLPHVS, cum nutantis belli grandem fortunam suis visus est humeris sustinere. Inde bellicâ laude florens ad Hauspurgensem arcem regressus breui futuram publicam mundi Acropolim, vicinos Dynastas sibi infensos partim nominis famâ, innocenti, partim armorum vi, cruentâ victoriâ, subegit.

Asturgenti per hosce victoriarum gradus adhuc citra fortunam Regiam Toparcha Hauspurgensi ad sublime fastigium rerum humanarum, ne quid in eo esset non magnum, ingentia ad Imperium affulsere auspicia de cælo, ex adoratione AVGVSTISSIMI SACRAMENTI initiato ad adoratam a populis Augusti dignitatem: nimirum Austriacos
terræ dominos, pelagique futuros

Immensò decuit rerum de Principe nasci.

In cæli fastis insignis historia sæculorum memoriam beabit. Occurrit forte studio venationis equitanti RVDOLPHO, cænofo solo, & pluuio cælo, Sacerdos pedes, morienti iter ad immortalitatem paranti in sacrâ Synaxi diuini viatici cælestes Lautitias ferens. Illicò ratus id quod erat, indignum esse Deum in Deifero homine tam miserè peregrinari, & candidum pretiosumque margaritum, cuius pretio regnum felicitatis, imò ipsa nobis venalis felix diuinitas est, in luto iacere, desiliens, equo sacro homini dono dato, quando imperatoriâ non potest augustiori, equestri saltem pompâ excipit ferculum triumphale, nunquam luculentior eques, quam cum hic ex equite, pedes lutulentus. O factum verè regium purpura dignum, & scepro, & dum cælum stabit, atque Austriaca domus fundamento huic innixa cælesti, non auro tantum, sed astris, atque omnium sæculorum ambitu coronandum! Bene est, beatèque, imò & basilicè. Eucharisticis sacris RVDOLPHVS confècratur Rex, & in Principe genealogiæ regalis, tota regnatix magnorum Austriadum posteritas. Accedit auspicijs oraculum plusquam sibyllinum sacræ Virginis, Dei sponsi nomine, dicentis, habitis in cælo comitijs, Comiti Hauspurgensi, pro humillimo comitatu ad imperatorium rerum apicem electo, donari,

In Italia
1236.

*Adole-
scētia sub
Friderico
II. Cæs. &
in Ottocari
Bohemia
Regis
aula.*

*Prima ad
Imperiū
auspicia
ex cultu
Augustiss.
Sacram.*

*Cl. de
Theod.
Aug. gēte*

quia Eucharistiam summâ pietate coluit, Eucharisticum omnium gratiarum.

Detumesce magne Romulidum Auguste, cui dextri fulminis fortuitus iactus, fortuna veluti principalis, iecit imperij fundamenta: magnus Austriadum Augustus toto Deo fulminali, & igneo inauguratur, tunc maximo cum videtur minimus, nec supra cælestes orbis magnum per inane spatium, sed Eucharistico epicyclo clauditur. Quis iam neget regium esse Deum venerari, cum Proceres ex Dei veneratione assurgant in Cæsares, alternantibus quasi radijs, & reflexo venerationis honore in auctorem? Auspice Eucharistiâ Austriacorum Imperiorum, & Regnorum, quis non expectet Imperia, & Regna gratiarum quæ in ipso tuo nomine MARIA ANNA elucet, Principeque hominibus, & superis gratiosissimos? Quid non obligatæ Religionis speretur a magnis Austriacis, inauguratis maximi religione SACRAMENTI? Ita prima infantia Austriaci Imperij, tot deinde maximorum Regum Romanorum, Hispanorum, Hungarorum, Bohemorum mater, ac nutrix lactari prius debuit mamillâ Regum, nimirum Diuinitate ipsâ totâ lacteâ in libo cælesti. Macte RVDOLPHE Heros religiosissime, instillabis e stirpe in Eucharistico succo Austriæ familiæ arbori augustissimæ nobile alimentum, quo semper viuat, & floreat, ac triumphale antidotum aduersus hæresim huic Diuino nectari, si fieri posset, inficiendo sacrilega venena ructantem. Ibit miraculum istud in totam tuam gentem. Ibit hæc virtus agitata in succedaneos Herôas. Ardebit o MAGNE exemplo tuo coronata posteritas. Adiget se FERDINANDVS II. Pius maximus per aspera siluarum, & in rusticano inapali humi abiectâ totius Imperij maiestate, cælitum hunc panem adorabit, a quo in te Principe Imperatricis gentis initiata est ad Imperium Hauspurgica familia. Hoc veræ Palladis, diuinæ nimirum, genitæ sapientiæ palladio, seruabit MAXIMILIANVS I. hanc, cuius tu fundamenta iacis Austrij Imperij magnitudinem terrarum orbi fere parem. Præbit FERDINANDVS I. ante Eucharisticum manna dum arca vera feretur legislatrix, fronte augustâ floribus coronatâ, pium carmen emodulans, & de hæreticopoliticorum (non libet hic nomina ista diuidere, quæ rarò seiunguntur) superbo supercilio triumphabit. Aperto capite, cuius nutibus, nutans orbis terrarum regebatur PHILIPPVS II. solem de cælo æstiuis flammis illud euerberantem, dum comitabitur circumductum in festo agmine diuinum epulum, negabit esse inhumanum. vbi tam humanus est Deus, reijcietque vmbellam, quam suggerent proceres palatini. Et certe sine vmbra merebatur tam Luculenta Austriaci Monarchæ pietas in aperto esse, sub gemino Sole posteritati omnium sæculorum. Extinguet lætabunda ELEONORA CAROLI Archiducis filia FERDINANDI II. soror, & Primi neptis, quod supererat languentium oculorum in bono lumine Eucharistici Solis, gratulans sibi post tantam diem, ipsam etiam æternam noctem cæcitatatis, quasi dedignante pupillâ post immortalē illam lucem omne aliud nostræ Cimmeriæ mortale spectaculum. Hoc MARIA ANNA Austriacæ Heroïnæ, aliarumque, pietatis Hæres, & sanguinis, Austrij tui Gedeones, *subcinericij panis*

exterminatore exercituum gladio, sæpius fulminarunt: hæc cedri medullâ dapfili nimirum immortalitate pascuntur Austriades Aquilæ tuæ victricibus magnis alis orbem geminum sæpius emensæ. Hæc ambrosiâ augustissimâ conuiuabitur in ænum beatissimum Augusta Diuûm tuorum Cæsarum domus. Ex hæc cortinâ latentis Dei oracula exorant Herôes tui, quibus maria, terræque regantur: hoc signo auspice fortiter a tuis pugnatur: hoc vexillo duce feliciter vincitur: hæc semper virenti cælestis Paradisi laureâ gloriosissimè triumphatur: hæc militi distribuitur annona de cælo: hoc ferculum triumphale circumducitur: hæc belli tessera indicitur. Hoc demum est gentilitium magnæ tuæ gentis emblemata, hoc insigne consiliorum, & fastorum Austriadum, hic panis thaumaturgus patratior miraculorum qui orbem tuis seruabit, ac tuos tibi.

Interim auspicijs ingêtibus promissum, oraculo Diuino firmatum, non sine magnis prodigijs calitus imperium RVDOLPHO datur. Intar miraculi fuit ipse Cæsar e Comite Hauspurgenfi, scilicet maximus orbis terræ principatus priuato Toparchæ demandatus, dum Romani Imperij Monarchia in Tetrarchiam frustillatim discerpta, quatuor Imperatorum nomina vicennali interregno post Friderici II. obitum agrè sustinebat, Corrado Augusto, Friderici filio, Richardo Ioannis Angliæ Regis fratre, Guillelmo Hollandiæ Comite, & Alphonso Castellæ Rege, regium nomen veluti prædam diripientibus. Expugnatum est herculeo robore consiliorum, & virium monstruosum imperium quadriceps, ipso Alphonso Castellano cuius iura potiora erant RVDOLPHVM summis honoribus decorante, ac demum deferente insignia Germanici regni. Iam tunc cælum mutuis præscijs amoribus (Omnes amores vaticinos scias) inter Austriacum RVDOLPHVM, & Castellanum Alphonsum felicissimi coniugij PHILIPPI primi pulchri, cum IOANNA FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholicorum Regum filiâ, ac totius in CAROLO V. Maximo Hispanæ Monarchiæ, familiæ Hauspurgicæ arbori inferendæ femina iaciebat, incipiebatque ille cedere peregrino Imperio Austriæ regnatrici, cuius nepotes cessuri erant patrijs regnis. Itaque in obsidione Basileensi communi Septemuirum suffragio RVDOLPHVS Rex Romanorum salutatus Francofurti, ante Basileam feliciter captam Romanum Imperium, & orbem terrarum in vrbe feliciter expugnauit, quasi de suo regio nomine Basilea Regem crearet, dum vinceretur, nec minus a Basileensi expugnatione RVDOLPHVS Rex, quam a Numantiâ victâ Romanus ille Heros Numantinus dici meruerit. Aliquando enim muta nomina erudiente Deo facundè ferunt auguria de rebus.

Sed gloriosiora Aquisgranensem inaugurationem in Cæsarem prodigia comitantur. Aurea crux decussatis vtrunque radijs delineata, stellulisque veluti picta, & illuminata supra RVDOLPHI coronatum caput in ipsa inauguratione irradiat. Adoro dominatorem horoscopum nascentis Austriaci imperij, stellantem crucem. Agnosco eandem australis cæli, & Austrij Imperij Cynosuram. Vtinam fluctuans orbis terrarum, ac pene naufragus illam sequeretur, iam portum teneret omni periculo delecta communis felicitas. Propagandi etiam non solum ad vtrunque fo-

*Eligitur
in Cæsare
absens in
obsidione
basileensi*

1273.

30. Sept.

*Splendi-
da crux in
ipsa inau-
guratione
supra ca-
put irra-
diat.*

lis

lis orientis, & occidentis thalamum, sed ab arctico, ad antarcticum cardinem cruce sidereâ insignem, ab Austriacâ potentiâ crucis regni luculentum auspiciū fuit. Illustri cælitum favore australi antarcticâ cruce armantur Austriades aduersus arctoum anguem, & quidquid in folio Aquilonis cum hespero verius dixerim æternæ noctis quàm lucifero, Deo inimicum, & Austrijs, regnat. Verùm crux e cælo irradians alterius crucis parelium fuit, geminæ crucis fulgentissimo Sole felicem illam diem Autrijs Regnatoribus natalem cum imperio lucis ex æquo diuidente. Cum enim paludati, & coronati Cæsaris reginæ manui sceptrum non occurreret, arreptâ cruce pijsissimus Imperator, en inquit sceptrum: in hoc Comes Hanspurgenſis regnabit: Addo ego, & vincet cum magno Constantino RVDOLPHVS MAGNVS atque in ipſo coronata posteritas crucis auspicijs initiata ad triumphos. En quo titulo, & sceptro regnatis Austriaci Cæsares, magnique gentis augustæ Monarchæ? Eodem profus quo Deus Imperator mundum vicit rebellantem, suosque hostes fregit.

*Arripit
crucem
pro sceptro
dum insi-
gnibus Cæ-
saris de-
coratur.*

*Inaugu-
ratur die
S. Micha-
eli sacro.*

Auspicatò etiam inauguratio in diem Angelorum Principi Michaeli sacrum incidit, eadem die primos fastos Imperij Austriaci, & cælitis exercitus Principis triumphos cælo celebrante, atque ita Austriades Cæsares in publicos hæreticorum Dei hostium triumphatores, atque orthodoxæ ecclesiæ propugnatores geminatis augustis crucis insignibus instituente. Visâ est cælestium plausuum echo fieri in terris, & ibi coli, hic initiari sacrorum bellorum Imperator. Iacienda erat moles Austriacæ potentiæ quæ totum fere terrarum orbem sustineret, nec minoribus debuit fundari prodigijs. Ita in summo omnium plausu Principum, & populorum Friderico II. successit RVDOLPHVS. I. euerſori veteris Imperij, noui fundator, pessimo Domitiano Traianus optimus, Alphonſo Castellæ Rege, qui iure imperandi ceſſerat, tranquillum Nernam agente, ac veluti Austriacum adoptante. Prima nascentis Imperij gloria obsequium Summi Pontificis Gregorij Decimi fuit, & iure in eo Cæsare, cui crux pro sceptro imperatricem manum regebat, augustâ legatione ad eius adoratos pedes abiectò Imperio, firmatoque ea numinis vicaria auctoritate quâ in Concilio Lugdunensi publica orbi terrarum iura dabat. Hæc etiamnum gloria orthodoxæ fidei, & catholici nominis prima versat Austriacorum Regnatorum curas principales. Cæsaream religionem coronauit munificentia, cum rebus Imperij compositis transmissis ad regios nepotes piæ liberalitatis exemplo, Vaticano regno Bononiam urbem pacis, bellique studijs florentissimam, Exarchatum Rauennatem, celeberrimam orientalis Imperij in occidente sedem, & opulentissimas prouincias Aemiliam, ac Flaminiam redonauit. Hinc a RVDOLPHO iam Cæsare, cuius virtutes etiam ipsæ Principes, & augustiores purpuram induerant ingentibus victoriarum incrementis nobilitantur initia dignitatis. Dux VVirtembergius, Marchio Badensis, Comites Neoburgensis, Friburgensis, & Palatinus, alijque Germaniæ Reguli, Fridericianæ reliquiæ, propagata ultra iuris sui fines dominatione victores mira celeritate opprimuntur, & in ordinem rediguntur, mirante Europâ totum fere septentrionem e suis

*Fuit ille
ex Illu-
stris. Vi-
uacommii
familia
Mediola-
nensis.*

*Varia post
alitur Im-
perij vi-
ctoria.*

e suis emotum sedibus, vnius victrice manu, tantâ felicitate componi. Eodem quasi cursu victoriarum Heluetiorum aliquas arces expugnat, præsidijs in potestatem adductis, & Boicam prædando simul, & præliando subigit.

Ab his velitationibus iustum bellum in Austriam transfertur, & Primsislaus Ottocaro Bohemæ Regi, nisi Austria, alijsque Prouincijs iniuste imperio ereptis cedat, per Henricum Norimbergæ Burgrauium bellum denunciatur. Solo belli apparatu superatur tot palmarum victor, & sui nominis nobilitate prima laus, non solû Bohemici, sed & Germanici regni, nisi in RVDOLPHVM incidisset: Austriâ spoliatur, Carnioliâ, Stiriâ Carinthiâ, alijsque conterminis principatibus. Sola Bohemia tanquam clienti Imperij conceditur. In hac incruentâ victoriâ Ottocariana superbia habuit vnde mirum in modum detumesceret. Dum enim supplex de genibus iuraret Bohemus Cæsari fidem, solutis artis ingenio, theatralium auctororum more imperatorij tentorij velarijs vtrique exercitui spectatori, quod minimè volebat Ottocarus scenicum fortunæ ludum exhibuit, & fabulam sui. Sed nimis pia manu fax tot bellorum incendiaria extincta, ventilatis odijs statim reuixit, exprobrante, vt ferunt, ignauiam vxore Reginâ supra sexum suum feroci, & Amazoniâ audaciâ, quando suas Amazonas in Libussâ regnatrice Bohemicum regnum habuisset, se virum pollicente, Ottocariano exercitui, cui scœmina fuerat maritus. In Ottocarum fœdisfragum RVDOLPHVS iunctis Cæsariano militi auxilijs Hungaricis, Ductore Ladislaô Stephani Regis filio, iterum mouit. Iuliano more venit, vidit, vicit, primus Austriadum Cæsar, paucis cæsareis amissis, paucis regijs seruatis, Rege suâ cede Bohemorum cladem geminante, & cumulante victoriam. Ottocarus in strage suorum cecidit, ostendens quam raro facti non pœnitendi, dux sit scœmina viris, & quam infelicia sint maritis fere semper Amazonia ista iratarum vxorum consilia. Initium victoriæ fuit imò, & coronamentum imploratum elatâ voce ab equite Basileensi MAGNÆ DEIPARÆ, quæ religiose gentis mater semper fuit, & nutrix, triumphale nomen. Et sane decebat Austriacam felicitatem, omnibus religionis præsidijs stabiliri, iniciatamque Eucharisticis auspicijs ad Imperium, cœlestibus inauguratam prodigijs, Marianis etiam victorijs firmari, Austriâque, ac toto Regio Austriadum patrimonio dicari.

Austria, siquidem victoriæ præmium, ac triumphus fuit, quam sibi suisque æternum hoc prælio RVDOLPHVS asseruit, triumphalis illa terrarum domitrix sub Pannoniæ veteris nomine, magnorum Cæsarum Aureliani, Probi, Maximiani, Decij, Iouiani, Valentiniani, Valentis, Gratiani, & multò magis nostrorum Austriadum natalibus supra omnem prouinciarum faustitatem prædicanda. Præluxit Rex Bohemæ victus regno vincendo. Debellauit RVDOLPHVS I. in Austria Bohemum Regem. Maiora patrabit FERDINANDVS. II. Austriacus in Bohemia rebellante.

Regis potentissimi victor, & veri, facili negotio imaginarium Regis spectrum disciecit pseudoFridericum scenicum Imperatorem, qui bellè personam Friderici II. dudum in Apuliâ defuncti induens, multis Germaniæ

*Bellum ad
versus Ot-
tocarum.*

*Ottocari-
ana vi-
ctoria im-
plorato
Despara
nomine.*

1278.
Kal. Oct.

*Austria
in victoria
præmium
cedit.*

*Pseudo
Friderici
impostu-
ra, &
mors.*

mania populis, ex genuino suo candore omnia insipientibus, imposuerat. Non est captum comburi publice iussit, non aliam luce dignum, quam hac carnifice, Regem tantum, & illustrem per sceleris imposturam, felicem tamen in orbis theatro fabulae suae actorem, & vitae, cum nobilem mortem sub larua Imperatoris oppetijt. Ottocariano bello confecto, & summam clementiae laude Vincislao Ottocari filio solio paterno, ac Reipublicae Bohemorum restituto, Italia vicarijs imperijs per Rudolphum Hoenneccium componitur: Burgundia cum Ottone eius Regulo, & Reginaldo montis Belgradi Comite, victis captisque Belgrado, & Vesuntione, in potestatem Caesaris venit: Thuringiae, ac Lusitiae populi secundis praelijs edomantur: centum fere arces nobilium praedonum, ut securitas imperij prouincijs reddatur, a centinano pene dixerim victore expugnantur, Christiano Hercule deplumante infames Harpyas, nidosque, quorum fiduciam peccauerant, destruente. Etiam illo saeculo inter equestris dignitatis decora latrocinandi licentia ab aliquibus numerabatur, spuria proles, impiae nobilitatis.

Tandem Germaniam totam pacatam Principi triumphatori se submitte, totaque Europam Austriam venerante, tanquam occidentalis Imperij caput, RVDOLPHVS, qui victurus non annis, sed victorijs orbi terrarum caelitus datus fuerat, cum nullus esset hostis, quem vinceret, vivere desijt. Aliquibus ante obitum annis transmissio in totam Austriadum posteritatem haereditario MAGNI titulo, ut reliquum Austriacum patrimonium magnifice diuideret, veluti Romanum, imperium sui & Reipublicae nomine, in Augustanis comitijs triumuiris filijs ex aequo diuisit. Austriam ALBERTO natu maximo Imperij deinde haeredi iure dotali Isabellae uxoris alioquin debitam, cum Stiriam, Carnioliam, & dominio Vindorum Marchae adiudicauit. Prima haec Isabella Carinthiam prouinciam Alberto, feret aliam Lusitana Carolo dotalem orbem, & post Austriam Hispaniae feliciter semper iunctam, suis nuptijs Hesperio occidenti, Indicum coniugabit orientem. Aliarum prouinciarum amplissimum patrimonium alijs duobus liberis ex semisse diuisit: attributis MEINARDO natu alteri Carinthiae Ducatu, Comitatu Tyrolensi, & Marchia Taruissiana: RVDOLPHO natu tertio Ducatu Sueniae, Landgrauiatu Alsatiae, & Ergouiae Comitatu. Fundati mirum in modum, amplificatique Austriaci Imperij auctarium fuit numerus proles augustae. Summa felicitas nisi sobolescat, & perennet, sterilis; tota breui occidet, facunda viuet superstes in sobole, & aliam ex alia pariens, aenum trahet. Plures ex RVDOLPHI liberis regio diademate in fastis Austriacis radiarunt, ALBERTVS Romano RVDOLPHVS ut aliquibus placet Bohemico, & IVTHA, CATHARINA Hungarico, CLEMENTIA Hungarico simul & Neapolitano, coronata pluribus regnis prole, in facundam posteritatem Regum, in immensum sobolescente. Inferta iam tunc primo stipiti Hungariae Bohemiae, ac Neapolis Regna in Austriacam arborem, feliciter coaluerunt.

Aduerte huc oculos terrarum orbis, & nega si potes Austriaci conditorem Imperij RVDOLPHVM magnum fuisse. Illum cum Iulio Caesarem

*Diuersis
ex hosti-
bus relata
victoria.*

1290.

*Obitus
1291 Ka.
Aug. at at.
73. Imp.
18.*

farum primo conferrem, nisi quem æquauit felicitate, pietate longe superasset. Iulius vt orbi Romano imperaret Romam euertit, & orbem in vrbe rerum dominâ, Imperij parricida, non parens, ex ruinis rei publicæ fundator Imperij. Rudolphus vbique magnus, dum Aultrium condidit, Romanum seruauit Imperium, dictus illius ætatis sapientum suffragio, pupilli Imperij Romani tutor; vnus nimirum institutor, & restitutor alterius. Imò infra meritum Augustus Aultriadum appellabitur; nam omnem Imperatoriam gloriam egressus ad Heroum famam peruenit, votis ipsis maior, & summæ clementiæ laude, numini etiam imitatione simillimus. Eius apophtegma fertur inter cætera aureo stilo, cedro, siue potius aureis stellis, cælo scribendum: se nunquam ex nimia clementiâ doluisse. Ex illorum Heroum numero fuit, quos statim temporibus orbis terrarum bono, diuinitus datos, veluti noua in cælo sidera in terris stellantia, stupore defixi cernimus. In eo virtus & felicitas innocenti fere dixerim duello, vt magnum crearent, certarunt; virtus æterna basis, cui Aultriaci insideret aureus colossus Imperij; felicitas primigeniæ, & hæreditaria generi supra omnem imperatoriam huc vsque familiam, Iuliam Flauiam, Floram, Carolingham, Paleologam, imperijs nato, atque in æuum nascituro. Magnum quidem est in te RVDOLPHE, quod tot numeres triumphos, quot annos regnatricis vitæ, multo plures Germaniæ Regulos debellaueris, paulò pauciores pepereris Hauspurgicæ tuæ familiæ Principatus, vnus gladij beneficio, cælo tuis stipendijs militante, ac tot prouinciarum titulos in vnum caput congerente; Illud tamen tibi maximum est o magne Heros, quod vnus suffeceris Aultriacæ domui, magnum illius instar in te spectandum exhibeas, & quidquid supra quatuor sæcula Aultriaco nomine censetur Te Patrem apellet, Tibi vitam & immortalitatem acceptam referat. Tibi debemus de omni hominum genere meritissimo pijsimorum Principum populum, Cæsarum fortissimorum collegium, sapientissimorum Regum curiam, Heroum multissimorum exercitum, Heroidum Augustissimarum gynecæum, ac demum beneficio fundati Aultrij Imperij publicam orbis terrarum felicitatem, & auream ætatem Aultriadum sæculorum. Ita a magno Heroe auspiciibus sacramentis, auguribus oraculis, prodigijs in cruce stellantis cælitus demissâ enitentibus, MARIANA tutelâ defensum, regijs coniugijs coronatum, innumerabilibus victorijs in folio firmatum, triumphisque laureatum, natum est tibi ac tuis MARIA ANNA Hispaniarum Regina potentissima Aultriacum Imperium. Veltram fidem o mortales! veltram etiam o superi, qui nostra e cælo in sublimi speculâ veritatis spectatis!

Quis venerabilior sanguis, quæ maior origo?

Tantæ molis erat Aultriacum Imperium condere, & gentem rerum dominam propagare!

Ignis est ollis vigor, & caelestis origo.

*Claud de
Honorio
Aug.*

Virg.

⁵⁰
RVDOLPHVS I. MAGNVS

Titulus

Adesto orbis Auditor.

*Amplissimo humana Reipublica Senatusconsulto
RVDOLPHI nomini additur magni cognomentum.*

*Ubi nomen orbem terrarum impleuit,
Orbi, & sibi par cognomentum adoptauit.*

Primus in fastis Austriadum Caesarum:

*Nulli factis Romanorum secundus,
Pater patriæ, rerum Dominus*

Cur non Augustus dicatur, & magnus?

Imò idem Patriæ pater, & fulminator hostium,

Augustum, bis magnus, Alexandro iunxit,

Caesarum Alexander,

Augustus Regum.

Magni Constantini, virtute non minor,

Caroli magni felicitate,

Magni Ottonis potentia;

Dici etiam ter magnus posset.

*In hoc quoque omnes magnos vicit RVDOLPHVS
Quod cum magnus in se esse desijt, capit maior in suis esse:*

Occidentis Solis purpura, & orientis illustris:

Solio gemini orbis sublimis:

Æui sceptro potens:

Europa, Asia, Aphrica, America, toto Zodiaco coronatus.

Si Magni titulum non haberet,

Imperatrix posteritas, & Regnatric conferre posset.

Sicuti fere semper magna, non nisi e maximis pariuntur,

Sic non nisi e magnis oriuntur maxima.

Ita in dissyllabo titulo,

Omnium titulorum syllabus numeratur,

Et

*Et immensa panegyris,
 In solo tituli grandescit puncto.
 Age ergo fama Heroum tubicina,
 Quia Abilam, & Calpem in duabus tituli syllabis attrigisti,
 Suspende ad hoc non plus vltra stupentem tubam,
 Et si potes linguax, & mulier, sile.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
 A RVDOLPHO I. MAGNO.
 AD ALBERTVM
 I. Triumphatorem.

RVDOLPHO I. Magno Genearcha Austriadum Cæsarum & ANNA
 Sueua filia Alberti Comitis Hoenburgensis nati sunt

RVDOLPHVS
 HERMANNVS
 FRIDERICVS
 ALBERTVS
 MEINHARDVS
 RVDOLPHVS ALTER
 EYPHEMIA
 GVTHA SIVE IVTHA
 MITHILDIS
 AGNES
 CATHARINA
 HEDVVIGGIS
 CLEMENTIA

Rudolphum aliqui chronographi ad folium Bohemicum euehunt; sed cum diligentiores rerum Bohemicarum scriptores RVDOLPHVM Mitem ALBERTI Cæsaris filium primum Regem Bohemiæ Austriacum, inter suos numerent, illorum standum est sententiæ, quos similitudo nominis non abduxit a vero. Hic cum HERMANNO, & FRIDERICO obiit ante Patrem. EYPHEMIA sanctimonialis in Monasterio Tulnensi primam augusti generis gloriam cælesti hymenæo consecrauit. GVTHA, siue IVTHA VVincislai cognomento pij Ottocari filij vxor, solij, thalæmque regij socia, mariti pietatem sua geminauit. MITHILDIS Ludouico seniori Duci Bauariæ in matrimonium elocata, ei Ludouicum. V. Imperatorem peperit, eodem tempore duorum Cæsarum FRIDERICI Austriaci, & Ludouici Bauari dulcissimis titulis augusta mater, & amita, quod nulli fortasse post natum Romanum Imperium contigit. AGNETEM vxorem accepit Albertus Saxo Septemuir, CATHARINAM Otto Bauariæ Dux, electus Rex Hungariæ, HEDVVIGGEM Otto Marchio Brandeburgensis, CLEMENTIAM Carolus Martellus Neapolis & Hungariæ Rex.

Alijs duodecim ALBERTVS Præfectus est veluti Sol in Zodiaco Austriaco, inter duodecim signa cælestia terris imperans, sanguinis, nominis & Imperij paterni hæres, Austriadum Cæsarum Secundus. ANNA Augusta tantæ prolis mater, & prima stirps cum RVDOLPHO Magno Austriadum Heroum, atque Heroidum, tibi nomine MARIA ANNA prælusit: vtinam regiæ sobolis felicitate vincatur.

Ed. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 ALBERTVS I.
 TRIVMPHATOR.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS
 REX GERMANIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ,
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ
 DOMINVS CARNIOLIÆ,
 VINDORVM MARCHÆ, PORTVS NAONIS,
 COMES HAVSPV RGI &c.

N partem triumphorum etiam tu venis MA-
 RIA ANNA magni Cæsaris Filia maximi
 Regum sponsa, cum hi in Austriacam dotem
 tibi cedant, & serenissimum auspiciū regię
 potteritatis, in cuius votis orbis terrarum ar-
 det. Auitę laureę nepotibus vernant, etiam
 in are vetusto,

semperq; renata

*Nobilitate virent, & prolem fata sequuntur,
 Continuum simili seruantia lege tenorem.*

Excipe igitur tu quoque triumphalis Heroina
 inter victrices tuas Aquilas, literata Tuorum
 venerandis nominibus labara, & lemniscata tropheę aultriadum victoria-
 rum, paludatum palmatâ, laureâque radiantem triumphatorem Augu-
 stum

*Claud. de
 P. & O.
 C.*

stum Austriacum. Si eum tibi suis coloribus non exhibuero male laudatum, memineris triumphatoribus conuiciatorem datum, non laudatorem.

Spes ad imperium

ALBERTVS is est RVDOLPHI Magni Filius, primus conubiali iure sanctissimo, Principum imperij auctoritate, Prouinciæ precibus, procerum Prouincialium suffragijs, populorum votis, Archidux Austriae, & ex Aufrasio Principe, prouidentia numinis consona nomina iungente, Austriacus Princeps, inter bella victorijs, inter victorias triumphis natus. Sicuti Magni Cæsaris paternum folium non nisi magnus implere, ita victoriosissimi non nisi triumphator poterat adire. Prima spes ad imperium fuit ipsa nascendi maiestas: RVDOLPHVM habuisse parentem, & Augustum, & Heroem. Etenim facile, si semel eductus fuerit, felici terræ communis parentis puerperio, totus magnæ stirpis honor continuatur in thyrso, & gemmascens diuite succo nobilis vena, in non degeneres flores, fructusque lata progerminat. Princeps omnium felicitas est, nasci felicem, lactari in purpurâ, perreptare per folia, inter fascium, sceptrorumque magna crepundia lustrare, aspicientem suspici, colloquentem, ridentem adorari, & non quesitam obuiam habere nascendi forte, cum maiestate fortunam. Auxerit magnificam spem generis in ALBERTO Pater, non modo Imperator, sed triumphalis, composita ab eodem vicarijs imperijs Italia, pacata felicibus armis Germania, noua fundati Aultrij imperij ad tantam amplitudinem gloria, summi Pontificis, & purpurati senatus gratia, Procerum clientelæ, Regum cognationes, nomen paternum RVDOLPHI Cæsaris vbique terrarum militibus gratiosum, principibus charum, omnibus gloriosissimum. Accessit tandem magnum inclytæ spei firmamentum a bellicâ virtute, cuius sibi ingentem famam in paternis victorijs regius Adolescens conciliauerat, fortitus supra Themistoclis fortunam domi trophæa Austriaca, ipsi Miltiadi inuidenda, quibus Magistris in triumphatorem erudiretur.

1. 278.
In pralio aduersus Ottocarū exemplū Simeonis Albricis.

Imperatore in occidente Alberto sedē imperij sigis in oriente Othomana familia.

In Bohemicâ aduersus Ottocarum Regem victoriâ, cuius beneficio Hauspurgica Familia in Aultriâ regnat, leua crucem, è quâ patibulati Christi imago pendeat, dexterâ gladium bellatorem stringens, vtrâque victor in densissimos Hostium globos irruens, ea edidit piæ fortitudinis portenta, vt & Parentem Augustum, quem ingentis facinoris spectatorem, laudatorem que habebat, & omnem Cæsarianum militem in admirationem sui traxerit, visaque fuerit diuina quedam vis calitus inesse pugnanti. Ita Austriacum imperium è cælo in cruce radiante delapsum, crucis scepro a RVDOLPHO conditore institutum, auspiciatissimè eiusdem crucis victoriâ in primo eiusdem conseruatore ALBERTO stabilitur, vt scias magnam molem, & admirabilem, æternamque structuram Aultriaci imperij, vnico fere crucis, & catholici nominis gloriosissimi fundamento è cælo in terris firmari. In quo veneratus est orbis terrarum summæ prouidentia consilium, quæ auspice cruce opponens regno impietatis pijsimos Imperatores, Imperium occidentis fulgentissimo soli Aultriacæ familiae regendum dedit, dum Othomanicæ familiae infensissima crucis glorie Luna primo

primò imperiū Orientis occupauit, & occidētes fidei auroræ populos sub iugum barbaricum misit. Extructo augustissimæ cruci imperij Austriaci fundatrici ex victoriæ Ottocarianæ manubijs magnificentissimo templo, noua Germanici Regni arce, & adito Austria Principatu, in Hungariam mouens, Gungensium Comitum infestis armis Austria fines inuadentiū iniurias ita generosis vindicijs vltus est, vt arces expugnans, euertensque ne quidem ipsa reliquerit iniuriarum munimenta. Et certe ista illustrissimorum prædonum potius latrocinia, quam bella, diu peregrinari non possunt, & solem apertum pati, breui semper interitura, si Patriâ careant, & asyli vmbra. Hostibus proceribus in Hungariâ sublati, Regis amicitia sibi conciliaturus Agnetem Filiam Hungarō Regi in Matrimonium elocat, iisdemque nuptijs Aultriam Hungariæ maritat, communi deinde spe conceptâ ex illo coniugio Hungaris Regem, securitatem Austria nascituram. Principi præstat finitimos aliōs Principes nisi ferro victi fuerint, aliquo fœdere vincire. Ita dum inter illos feriuntur fœdera, sæpius sanatur fides, & solidatur. Confines Principes, si etiam afines sint, sacro hoc nexu regna stabiliunt.

Interim RVDOLPHO è viuīs decedente Imperatorijs dotibus, scientia rei militaris, virtute, felicitate, auctoritate, quas eloquentissimus ille mortalium in suo magno laudauit, nos e magno RVDOLPHO Hæreditarias in ALBERTO Filio suspicimus, quasi quadrijugo currum ipse ALBERTVS victoris exercitus ductor, ferebatur ad imperiū, capitolium felicitatis, cum sufflaminante rotam, non imaginariâ fortunâ, sed verâ rerum Dominâ Numinis prouidentia, hæc nobilis quadriga stetit infracta quidem, sed immota. Cum enim Francofordiam numerosissimo milite instructus properaret, prænsaturus vota septemuirum Augustaliū, astu Gherardi Moguntini, qui e septemuiro Dictator, sibi dolo omnem eligendi Prouinciam ab alijs emendicarat, Adolphus Comes Nassauius imperij, cuius meritoria videbatur esse felicitas, Procus, iniquo iure præfertur. Non est nouum phrenetica esse sapientium consilia, vbi male sanum sibi caput imponunt. Ludunt fere semper honores, quia illustres vmbre, prænsatores suos, & omnis ambitio plusquam Tantaleâ fame, ac siti, non nisi fugitiua, & volucra bona persequitur. Non semper festiua sunt, quæ festina. Adire debebat imperium Aultriacus, non aggredi, illique gloriosius futurum erat datum, vt innocens triumphus pacatæ victoriæ, quam vt cruenta victoria bellatricis potentia. Expectandum erat tempus, quo constaret ALBERTVM beneficium attulisse Germaniæ, non accepisse, quòd regnaret. Gaudia cum alata veniunt, statim auolunt, & celeres partus veluti sibi præreptos fata citius reuocant. E contrario ingentes Fortunæ, & Naturæ partus Elephantum more diutino puerperio cōmendantur, quasi Magnum aliquid ipsis annis concipientibus. Vniones non nisi enitentibus inter tonitrua insolitis fulminibus singuli ægre, & rarò e cælo sudantur. Omnis felicitas, pretiumque nostratum bonorum de Chrystalli ingenio fragilia non ephemerâ, sed sæculari glacie gemmascunt. Erudatur etiam constantia, vt diligentius custodiat, quod difficilius obtinuit. Aliud ex alio malum succrescit; mala si quidem.

1291.
kal. Oct.

Tull. in
Pomp.

In imperij per-
uisione astu
Moguntini
septem
viri Adol-
phus Nes-
savius præ-
fertur.

quidem, sicuti vitia fere numquam solitaria veniunt. Se se magnetico illicio trahunt arcanis nodis, atque vndarum instar inuicem trudentur, ac trudent, procellasque sollicitant.

*Vienna
ex propi-
nato ve-
neno occu-
lū amir-
zū.*

In austriam rediens Viennæ veneno petitus ab aulicis sycophantis, eò deterioribus, quò occultiores illustres tenebriones, sub adulationis laruâ mendaci, magnificè personatas circumferebant insidias, chariorem, & nobiliorem vitæ partem, alterum oculum amisit. Tota mors, æterna cæcitas ori ingesta dimidia tantum intrans, oculo hæsit, illumque extinxit. Hæc est luctuosioris Rhenanæ catastrophes, quam deinde dabimus, protasis Viennensis. Ipsidem armis inuida mors triumphatorem nostrum, & orbis triumphatorem Alexandrum inuasit, quem non ferreus Martis gladius, sed aureus Bacchi scyphus prostravit. Visus est illi poculo Pincerna Carnifex Basilisci animam inspirare; ita statim regulus haultus ad oculos grassatus est, & Austriacum Regulum fere exoculavit. Commune aulæ beneficium est excæcatio, sed quia venenum placet, in auro præsertim fascino oculorum, non ad hilaritatem tantum, sed ad insaniam coronatis cyathis largè potatur. Nihil ibi in suis coloribus spectatur: fere omnes Aulici, aut personati sunt, aut Chamæleontes, & falluntur, & fallunt. Os innocentia rarè bibit integrum veneni scelus. Quid sperandum erat Principi de populo, qui pessimos expertus fuerat Optimates? Cautior itaque vnoculus ALBERTVS, reis nefandæ coniurationis sublatis, caput Argus esse, dum Cyclops, atq; omnia longè, latèque e speculâ Principum, prudentium nimirum consilio, circumspicere. Vno etiam oculo amisso Germanus Annibal in hostes ferocius ruit, & quam Pænus eminus terruit Romam, in Romano imperio inuadit, & expugnat.

*Exaucto-
rato Adol-
pho impe-
rium Al-
berto de-
fertur.*

Nec Adolphi mores amplius tolerari in Germaniâ poterant, nec ALBERTI gloria Austriâ capi. Exauctorato igitur Adolpho, refixis septemviralibus sententijs, iisdem malis artibus, quæ acquisierant, imperium perdentibus, magna Germanici Regni alea, mirabiles hosce ludos ludentē Fortunâ, iterum in ALBERTVM recidit, ducentem maiorem felicitatem imperio dignum esse, quam videri. Ille tamen reus, singulari fortasse in Historijs exemplo propriæ Cæsareæ maiestatis, quam auro conductus, stipendiariam Anglo Regi aduersus Gallum abiecerat, & in senatu septemvirum damnatus, atque in ordinem redactus, iure belli imperium retinebat, vnde e galeato capite deijciendum diadema fuit, & paludamentum detrahendum pectori loricate. Bonam causam fere semper victoria coronat. Concurritur ergo totius Germaniæ viribus ad Actiacam veluti pugnam, sed Adolpho miseram Antonij sortem subeunte, ALBERTVS, euasit Augustus, cæso propria manu pseudocæsare, deletisq; ad internecionem Adolphianis. Ex illa victoriâ suffragantibus totius Europæ vocibus, procerum senatusconsulto, plebiscito populorum, militum plausu, triumphi loco, ALBERTO TRIUMPHATORIS laureatum nomen decernitur supra Numidicos, & Macedonicos, Asiaticos, & Africanos gloriosissimo. Accesit, quæ lauream triumphatori imponeret, abdicato prius imperio, ne videretur extortum armata, manu violentè sceptrum, Francofordiensis renunciatio in Romano-

1299.
circa idus
Iulij.

rum Regem, & Aquisgranensis inauguratio in Cæsarem, vniuersâ Germaniâ insolitos plausus dante, tantâ procerum, & Populorum frequentiâ, vt turba, semper Principibus noxia, Saxonem septemuirum, suffocarit. Hinc ALBERTVS, quod de nullo alio Imperatore fortasse dici potest, bis Cæsar, imperauit.

In ipsis primordijs magnâ vi opus fuit, ac manu toties victrice, vt imperium Adolphi tyrannide deuolutum in præcep, pristinum statum felicitatis acquireret. Comitata Norimbergensia indicuntur: In ijs Othonê Bauarum in gratiam recipit, & RVDOLPHO Filio in Archiducem Austriae procerum imperij consensu auctorato, Blancam Philippi Gallorum Regis Filiam Augustâ legatione in matrimonium adsciscit. Hoc cõnubium ita Austriacum, & Gallum iunxit, vt notato deinde anathemate Philippo, & iure Regni spoliato à BONIFACIO VIII. Summo Pontifice, atque ab eodem delato ALBERTO Gallicano sceptro, reuerentia sanguinis a spe illecebrosæ prædæ manum absterruerit. Inde ad armorum studia conuersus post Diotherum Nassauium Adolphi Fratrem Treuirensis septemuirum, Theobaldum Pyretarum Comitem, aliosque Dynastas coniuratis animis noua molientes, ad Cæsaris obsequium adactos, regijs maioribus victorijs manum admouit. Geminum itaque extra imperium potentissimum Regem inuadit, Vuincislaum Bohemiæ, ac Poloniae, & Andream Hungariæ, ita secundo utrobique successu, vt visus fuerit post triumphatoris impositum nomen securus felicitatis, in triumpho morem prælia aggredi, victoriâ non solum canente receptui, sed & classicum personante. Sublato e uiuis sine hærede Vuincisla, RVDOLPHVS Cæsaris Filius ad solium Bohemicum euehitur, & inauguratur. Sed illum ostendere superi Regno, non dedere, paulò post per summum nefas veneno extinctum, coeua cum eo expirantẽ Bohemica Reipublicæ faustitate. E vocatur illicò a Bohemis proceribus HENRICVS Carinthius ad Reipublicæ regimen, aduersum quem, vt FRIDERICVM Filium, RVDOLPHO sufficeret, ALBERTVS Cæsar, dum quinquaginta tres peditum chiliadas, ac tres equitum mouet, in sinu victoriae gloriosissimæ decimo imperij anno, decumanâ, non Oceani, sed fortunæ semper fluctuantis vndâ, duodecies bellator, victor, ac Triumphator, sui sæculi Mars Germanicus, obrutus perijt in ripa Rheni fluminis, inter Rufam, & Arulam amnes. Ita infelici exitu felicissima decem annorum ilias terminata est. Vita nostra tenui filò citharæ suspensa, dum argutiùs sonat, frangitur; tunc enim sæpe lethum nos occupat, cum læta meditamur. Auxit calamitatem, quod coniurationis Princeps Ioannes fratris filius, cum quo lis erat de asse paternæ hereditatis, Vlrico, Vualtero, & Rudolpho poceribus facinorosissimi sceleris socijs stipatus, ausus est primus ferrum stingere, & iugulum petere Magni Aultriaci imperij seruatoris, exhorrescente nefas Orbe terrarum, præficâ Europâ luctum largiter impendente, nec toto Rheno tantæ impietatis portentum emaculante, vlloue sæculo memoriam obliterante. O naufraga Cæsarium fortuna etiam in litore, vbi illa primi Cæsaris tuta in alto videbatur! O laurigeras Cæsarium frontes, quibus ignea Cælitum, non ferrea Hominum fulmina parcunt! O

1299.
kal. Aug.

In expeditione
Bohemica
occiditur.
1308.
kal. Maij.

magna non casui tantum obnoxia, sed grauiori! Candidi Austriadum fasti hoc vno scelere cruentantur, bis lugendo Austriacis, & cum patratum fuit, & cum punitum. Austria pietas hunc vnicum abortum tulit, cum nemo velit pijsimos Principes non esse immortales. Hic vnicus cometes incestauit illustre innocentibus astris Hauspurgicum cælum. Aliquando Aquilæ generosiores plus æquo ferociunt. Siccine auri amores, ferreos mores inducunt? Nec mirum aurum enitente ferro natum, ex parricidio communis parentis telluris, ferro etiam manus ad parricidia armare. Suas quoque in nobis ferrum vindicat plagas, & vulneribus eruditur ad vulnera. Non merebatur ALBERTVS, qui vixerat vt Augustus, coniuari vt Claudius veneno petitus, mori vt Tiberius occisus a fratris filio, cuius tam dulce nomen, & Filij tenerrimo nomini proximum. Habent Germanæ Heliades sicum ad Rhenum, non Eridanum, quem lugeant electricarum lacrymarum pretioso fletu naufragum Phaetontem. Citò euauit post primum Austriadum Cæsarem Iulium sidus. Occubuit tamen, non procubuit ALBERTVS, prius transfosso iugulo, tum secto laxiori vulnere capite, vt magne anime pateret via. Stans, vt Impetatorem decebat, mortem excepit, ac terruit, spiritum efflans mundo, atq; interfectoibus ipsis formidabile. Abesse deinde noluit a Paterno sepulcro ALBERTVS, qui solio successerat. Eius corpus Vethingâ vbi primum tumultatum fuerat Henrici VII. Imperatoris iussu in Paterno Mausoleo Spirensi reconditur, vno tantum palmo ab Adolpho imperij emulo distans, coniunctis in vnum loculum augustis cineribus Iulium Cæsarem, quos non capiebat totum occidentis imperium, & quibus angustus erat orbis terrarum. Nemo in tumulto tumidus: etiam ille Magnus Macedo, a quo plures mundi ad gloriosam insaniam ambitiosis votis suspirabantur, nec breuem vnam impletit.

Fuisse in Alberto annales Austrij omnes bellicę fortitudinis, & ciuilibus prudentiæ numeros, omniũ paternarũ virtutũ decem pedã magno, ferunt. Et certè ex magno Parente nihil minimũ expectandum erat. Abominabatur quam maximè Adulatores Palatinos Sinones bilingues, vere Proteos aulicos in omnia versiformes venalibus linguis. Execrabatur etiã acrius Quadruplatores incendiarios crudelitatis in Principe, miseriarum in populis, vtrisque noxios. Et quia gemelli fratres sunt odium in vitia, & amor in virtutes, ex aduerso tria Hominum genera impensius ceteris colebat, Religiosum Clerum, pudicas Fæminas, fortes Milites. Amores, animos in similes ferunt, odia in dissimiles. Hoc ipso tergemino amore ter maximus, veluti nobilissimo trilogio satis laudatur. Nemo Austriadum Cæsarem magis superstes fuit post fata, felicitate posthumã liberorũ copiosiori. Vnus, & viginti in Austriacis fastis numerantur. Totidem ferunt Astronomi cælum Septemtrionale stellis accendi, atque illustrari, quot Imperatrix Septentrionis Familia Austriacos ex ALBERTO censebat serenissimorum titulorum heredes.

Ita adolesebat triumphis Austriacum imperium inter victorias natũ, seruatumque a triumphatore ALBERTO Tibi, ac Tuis MARIA ANNA, quę in Te, ac magnã, quam auspicijs omnibus auspiciamur posteritate

Alb. amores & odia.

steritate, ingens es AVSTRIÆ DOMVS INCREMENTVM.
De Augusta vero hac tuâ domo dici potest, quod de Alcida mē domo cecinit Lyricorum Vatum Princeps Pindarus propter victoriarum, ac triumphorum numerum fuisse custodem coronatum non in sinu tantum Græciæ, vt ipse prædicabat, sed Orbis vniuersi.

Aultriaca supra Theodosianam.

*Plena laurearum
Imperio fata domus
Vix numerat triumphos.*

Cl. in
nupt. H.
& M.

Ipsi tui soli FERDINANDI, ac PHILIPPI, nomina sunt, vt de Marci Marcelli nomine celebrauit Valerius Maximus *inftar æternorum triumphorum gloriosissima.*

60
ALBERTVS I. TRIUMPHATOR

Epinicion

Austriaco Herculi Triumphatori ALBERTO
Io dicite Paan.

Ob seruatum victorijs in Austriaca domo
A RUDOLPHO magno Parente fundatum imperium.

Io dicite Victor: Io triumphe.
Cedenti Atlanti imperium Austriacum,
cum caelo, quod illi innititur,
Iure Hercules succedit Triumphator,
RUDOLPHO, ALBERTUS,
Heros Giganti.

Non nemanum induit Leonem, sed Hauspurgicum
potiori iure caelo donandum;
vbi innocens omnibus Coronatus Leo,
Caeli tantum hostibus nocet.

Nodosa claua victorijs attrita, qua monstra fregerat,
in sceptrum migravit leue, quo homines regeret.
Ut orbem terrarum Hercules

ita monstis ALBERTUS purgauit imperium;
Nulla tamen monstra inuenit praeter Homines,
Eiurata humanitate Principes feras.

In poculis despumantes Iunonios Angues
si non elisit, saltem elusit.
Multicipitem Hydram

In venenata multorum capitum coniuratione
Herculeo more

Igne messuit, & ferro victore.
In Aula, quae Humanitatis Regia videtur
omne monstrorum genus edomuit.

Eadem infidelitatis Circe impia metamorphosi

Homi-

*Hominibus in bruta conuersis ,
 A Eripedes Cernas obiecit ,
 infames stymphalides ,
 igniuomos Tauros ,
 trifauces Cerberos .*

*Principes numquam non Hercules sunt ,
 Quia semper Aula Africa est monstrorum ferax .*

*Martis Filius Adolphus ,
 Boreæ Fily Boreales Pannoniæ , & Bohemia Reges ,
 Non nisi Herculeæ poterant manu superari .*

*Ubi ad imperium peruenit
 Herculeum statuit NON PLUS ULTRA Humanæ felicitatis .*

*Exantlatis etiam duodecim bellis , ac patratis victorijs
 duodenarij Herculei laboris Zodiacum percurrit .*

*Tandem qui Euristheum mitiorem in Patre ,
 Iunonem sauiorem expertus est in fratris filio .*

*Magnum vtrinque scelus , & consanguineum ,
 siue nouercali philtro pereas ,
 siue manu parricidali .*

*Nessi nimirum purpuram cum Hercule induerat ,
 Ubi purpureum , inauguratus Cæsar , paludamentum .*

Ipsa indutus non in Oeta , sed ad Rhenum ,

Quod mireris , fere in aquis conflagrauit ,

Ingens ALBERTUS Triumphator , Heros infelix ,

Cum Oetao Hercule tragedia argumentum .

SYNOPSIS GENEALOGICA
 AB ALBERTO I. TRIUMPHATORE
 AD FRIDERICVM III. PVLCHRVM.

ELISABETHA Meinhardi Ducis Carinthiæ, & Comitis Tyrolis, ac Goritiæ Filia **ALBERTVS** triumphator familiam Hauspurgicam felici multorum Liberorum auctario propagauit. Horum nomina sunt ex Austriacis annalibus additis cognomentis, quibus cohonestant Magnos Principes illa ætas, nunquam non celebranda.

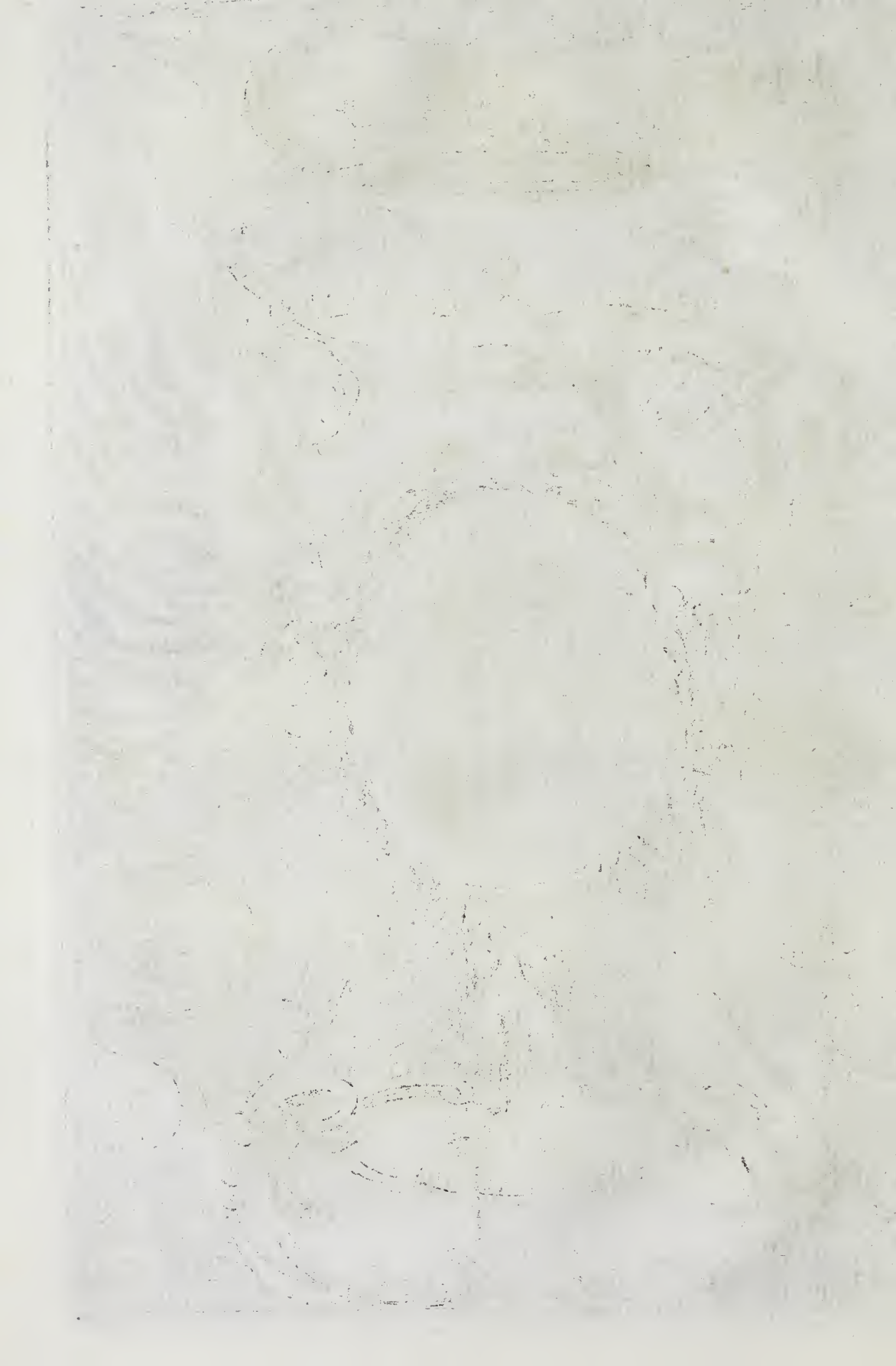
RVDOLPHVS MITIS
FRIDERICVS PVLCHER
LEOPOLDVS GLORIOSVS
OTTO IOCOSVS
HENRICVS PLACIDVS
ALBERTVS SAPIENS
AGNES
CATHARINA
ISABELLA
MARGARITA
ANNA
GVTHA, SIVE IVTHA

Alij vel antecesserunt, vel ita breui sequuti sunt Parentem Obeuntem, vt nec nomen suum factis inscripserint. **RVDOLPHVS** mitis primus ex Austriaca familia ad Bohemiæ solium euectus est, non hominum, sed virtutum suffragijs, quibus calculum addidit maximè fauorabilem **ANNA** vxor Vuincislai pij Filia, hæreditario iure Bohemicum Regnum sibi, ac Marito asserens. Sicuti gratiosissimum temper cælo, ac terris **ANNÆ** nomen est; ita nunquam non auspiciatissimum Austriacæ genti, & inter Charites suas serenas comitem summam felicitatem. ò nomen cum sceptris, coronisque in triumphali domo Austriacæ natum, regnisque dotalibus diues, non lapillis signandum, sed atris, nec auro, sed thesauris populorum! Succesit **RVDOLPHVS** Bohemiæ Rex Austriacus Vuincislao V. iuniori in belli Polonici apparatu, Olomucij sycophantæ Palatini manu per summam impietatem occiso, nec primæ illi nuptiæ cum Blanca Philippi II. Francorum Regis Filia, nec secundæ cum **ANNA** Bohemæ felicitatem prolis attulere. **FRIDERICVS** pulcher inter Cæsares III. impèrij hæres, summæ constantiæ laude fortunæ victor, & sui, triumphatoris Parentis imago pulcherrima exitit. **LEOPOLDVS** gloriosus, siue gloria equitum, & militum auratorum, **OTTO** iocosus, siue, vt alij appellant, venustus, **HENRICVS** placidus, **ALBERTVS** sapiens eminentibus virtutibus, factis gloriosissimis, domi, forisque nominis amplitudini magna cognomina pepererunt. Soli **ALBERTO** sapienti, natu inter Fratres minimo, cui non sine felicissimis auspicijs commune fuit nomen, cognomentumque cum magni **RVDOLPHI** impèrij Austriaci conditoris parente, ac totius augustæ gentilitatis auctore, propagationem itemmatis cælum indulfit, vt scias illam non hæreditatem paternam esse, sed cæleste donum. **AGNES ANDREÆ** III. Vngariæ Regis vxor; **ISABELLA** Friderici III. Lotharinghiæ Ducis, **MARGARITA** Theodorici IX. Cluuiæ Comitis, **GVTHA**, siue **IVTHA** siue, vt alij appellant, **BONA**, Ludouici Comitis Æthingensis, regijs affinitatibus Austriacam potentiam amplificauerunt. **ANNA** primis nuptijs Hermanno Marchioni Brandeburgico elocata est in matrimonium, secundis Henrico VI. Duci Vratislauenfi. **CATHARINA** Henrico VII. Cæsari, post **ALBERTVM** Austriacum res impèrij moderanti desponsata, eo sublato, non sine veneni suspitione, in Italia, Carolo Duci Calabriae Roberti Regis Siciliae Filio nupsit.

ELISABETHA ALBERTI Cæsaris coniux, ea, quæ Reginarum Austriadum dos est, pietate, tum maxime inclaruit, cum exstructo palatinis redditibus illustri cænobio, quod campū Regium vocarunt, augusti mariti manibus parentans, veram Christianam apotheosim magnificè, ac religiosè procurauit. Ita de æuo omnium domitore **ALBERTVS** Triumphator in nobili prole triumphauit. Hunc tibi, inter alios laureatos, triumphum **MARIA ANNA**, & **MONARCHÆ CONIUGI** Potentissimo votis omnibus, & omnium, destino.

Fed. Agnellus scripsit

IMPERATOR CÆSAR
 FRIDERICVS III.
 PVLCHER,
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SVEVIÆ,
 LAND. ALS. COM. HAVSP. ET TYR. &c.

OC florido vultus honore, gentilitiâ Austria-
 dum Reginarum dote, inter serenissimos au-
 gustæ purpuræ splendores cum maiestate ver-
 nabat FRIDERICVS tuus potentissima
 Hispaniarum REGINA, & omnium non
 feminarum tantum, sed Heroïdum flos. Hinc
 eius victoriosissimo nomini inter paternos
 triumphos nato, veluti laureæ superimposi-
 tum floreum coronamentum à formæ digni-
 tate, per summum decus, pulchri cognomen-
 tum, accessit. Hac heroicâ supra homines au-

gustiori formâ spectabilem fuisse ferunt magnum Macedonem, hac pri-
 mum Romani Imperij Augustum, hac mitratum Persarum Monarcham
 Cyrum, hac ipsum magnum RVDOLPHVM Genearcham tuum, aucto-
 rem regij nominis in Hauspurgicâ tuâ profapiâ, omnesq; terè hæredita-
 rio iure Austrios Principes, vt iam videatur istud admirabilis formæ pa-
 trimonium in censu Austriacæ gentis numerari, ex hoc splendore vultus,
 populis vmbra quandam diuinitatis inibi non vulgariter, sed basilicè
 habitantis, venerantibus. Ita falsum est inimica esse nomina, nec in vno
 folio regnare maiestatem, & amorem. Non hæc tamen forma imperio
 digna diadema imposuit, quod alioquin, & augusta nomina ALBERTI
 triumphatoris parentis, ac RVDOLPHI magni Aui exigebant, & ipsius
 FRIDERICI virtutum omnium pretiosis calculis debebatur.

Primus ad imperium gradus fuit obsequium Imperatoris, quod in suo
 Cæsarum optimo magnificè consularis panegyrista laudauit. Post paca-

Pl. in Ty.

tam

tam Austriam, quam aliquorum Procerum tumultuantia studia turbant, Henrico Septimo è Comite Luxemburgico Romanorum Regi, & Cæsari, in Italiam venienti, vt Rex Italiæ, & Augustus rite salutaretur, Ductor equitum, quos e suo milite legerat, adhæsit. In Italia partibus gibellinis, quas gratia Cæsaris fouebat, impensè fuit, Matthæo Magno Vicecomite, stirpe Principe Insubricorum Ducum cum ingenti ciuium Mediolanensium, ac ferè totius Italiæ lætitiâ, post impletâ vtriusq; fortunæ paginam, ab exilio Austriaci operâ reuocato. Austriæ redditus ad paternas vindicias conuersus, multæ tatis vicarijs sceleris, Ioannem patrualem antesignanum, qui pugnantia nomina iungens hostis, & fratris filij, gemino parricidio Cæsarem cædens, & Patris fratrem, & Patriæ Patrem, consanguineas manus cruentarat, ad salutarem pœnam adegit. Vitam indulgens, ne reus esset Austriaci Sanguinis, quem vlcisceretur, iussit sub cucullo Monachum luere, quidquid sub galeâ peccarat miles. Ita Ioanne parricidâ sacræ militiæ nomen dante, vnicum Austriaci generis conuicium consecratum est, & inuisum cælo scelus expiatum in cellâ. Spoliatus etiam bonis, quorum amore peccarat Ioannes documento fuit omnem impietatem Perilli ignitum taurum esse, & auctorem tandem torquere, sæpiusq; ipsum sceleris irritamentum migrare in carnificem pœnam. Henrico Cæsare è viuis exempto in Boiariam mouens cum Salsburgico Principe, belli socio, Riethum arcem munitissimam ad ditionem compulsi; Ludouico interim Bauaro cum nostro Austriaco de imperio apertâ emulatione certante. Vtriq; laureato, ac triumphali paribus quasi Procerum votis, ac populorum studijs videbatur Germania imperium occidentis deferre.

1313.

Itum est à Septemuiris Principibus in suffragia, post annum interregnum, sed illis in diuersa abeuntibus, in duos Imperatores F R I D E R I C U M, & Ludouicum dissectum non sine lethali vulnere imperium, ferè concidit. Monarchiæ diuinitati proximæ, eiusq; vicariæ in terris, etiam illi simillimæ sunt, eo nomine, quod nullam patiantur diuisionem. Qui diuidit, videtur geminare, sed destruit. Monstrum semper iure dicas, omne vnus corporis imperium, biceps. Respublica quoddam fortunarum publicarum nauigium est, integra natat, & velificatur: diuisa naufragium facit, omni rimulâ aperiente naufragio capacem locum. Ipsa terra supra magnum nihil, & inanè librata, æternam suam firmitatem, qua nihil in rerum naturâ constantius, vni principi centro debet. Diuiso veluti cæli imperio gemini solis parelia turbines seditiosos, & ventorum tumultuantium ciuilia bella portendunt. Ita prorsus accidit: hæc factio Austriaca & Bauarica totum ferè Septemtrionem distraxit, dubio quasi imperio æqua lance, se se in vtrumq; librante. Vterq; magnis contentionibus grassatus ad Cæsaris nomen, suos inauguratores, & adoratores inuenit, Austriacus Coloniensem, Rudolphum Boioariæ Ducem obligatæ fidei sanctitatem fraternæ beneuolentiæ summâ constantiæ laude præferentem, Henricum Carinthium, & alterum Rudolphum e Saxonum Ducum gente; Bauarus vero Petrum Moguntinum, Balduinum Treurensem, Ioannem Saxonem, VValdemarum Brandeburgicum, & Ioanem Bohemiæ Regem.

1314.18.
O.R.

*Diuisis
suffragijs
Cæsar cū
Ludouico
Bauaro
venuntia-
sur.*

Criminabantur tamen austriacarum partium homines Ludouicum ex eo, quòd Brandeburgensis Electoris procurator violasset sui Principis mandata, & adultera manu Ludouicum pro FRIDERICO supposuisset. Vnde Bauari causa valentior, sed melior videbatur Aultriaci; cum præsertim Summi Pontificis Ioannis XXII., quem missis HENRICO fratre Ductore in Italiã copijs, aduersus Gibellinorum impetus propugnarat, oraculo potius dixerim è Vaticanã cortinã, quam suffragio niteretur. Germania, Imperij fato eam, bellorum ferè semper vel matrem, vel altricem inuadente, primùm in studia partium, mox in apertum bellum, multis prælijs odia efferantibus, erupit, & quod mirum fuit non ad Orientem, & Occidentem, vt olim apud plerosq; Cæsares diuiso imperio, sed ad Boream, & Austrum boreales vrbes, & prouinciã Rhenanã inferiores Bauaro, Australis, & Superiores Austriaco parebant.

Vbiq; bellicum canitur, classicum concepat, ad arma concurritur, veluti ad nouam pharsaliam. At Cæsar contra Cæsarem stat, vtrinque iisdem Aquilis fulmina ministrantibus, nec in Æmathijs campis, sed germanis romani orbis alea versatur. Primo prælio ad Eslingam, Sueuiã oppidum, ancipiti Marte pugnatum est; Steteruntq; inde exercitus acsi Cyclades futuræ immobiles postpugnam, concursassent; ita neuter alteri fractus procubuit, aut locum cessit. Iterum prope Argentoratam Austriaci, & Bauari castrametantur, educitque Austriacus Imperator militem cum tanto Boici terrore, vt prima tentamenta, & leuioris armaturæ equitum robur sentiens, antequam creperus præco belli clangor personaret, receptui cani iusserit, & desperatã spe victoriæ Haganõam se receperit. Nulla est maior victoria, quàm quæ confessum vinci, vincit, animo ipso victo parte exercitus nobiliore. Auctus deniq; AVSTRIACVS Magnis Caroli Hùgarix Regis auxilijs in hostico solo sedè belli figens, ferro indice de magna imperij lite, & causã romani orbis decreturus, Boium inuadit, subsidijs Bohemicis, armis, & milite instructissimum, inter Muldorffium, & Donspergam occurrentem. Castra castris conferuntur: hastatã segete horrescunt campi, curuantur in cornua lunatæ equitum turmæ, densantur in vnum pleno gradu lenta prælia ferentes quadratæ peditum phalanges, cuneatis cohortibus veluti bracchijs magni corporis hinc inde Manipulatiui productis: discurrunt leues ante signa velites: cataphracti, primipili, triarij à latere, à fronte, à tergo primos impetus excepturi instar armati, mobilisque valli, agmen circumsepunt: classicum strepit, vexilla explicantur, tonant fulminales machinæ maiores, minoresq; , nec sterile tonitru est, nec ignauum fulmen, ipso fumo diem cælo eripiente. Miles militi primum centuriatim, inde viritim conferitur, gladiatoria potius constantiã, quam militari: ardentissime publicã causã agitur, feritur cæsim, punctimque, eminus, cominus, strage duodecim horarum spatio longè, latèq; editã, & Marte vnus diei tragædiam exhibente soli principi planeta, ex vtroque regali, ac purpurato Orientis, atq; Occidentis podio spectatori. Adhuc diadema germanici regni paterno sanguine stillabat, nec iratam fortunam pacauerat ALBERTI Cæsaris Lacrymabilis Cædes, & quod summum malorum videri poterat truncatum consanguineã

Prælia inter Cæsares Austriacum, & Bauarum.

1322.
Duodecim horarum pugna de imperio decernitur.

*Puluis-
cus in ocu-
los Au-
striorū
incurrens
magnum
Bavaris
victoria
momentū.*

*Frid. in
potestatē
Bavari
venit.*

manu, coronatum orbis caput. Initia pugnae lata fuere aridente fortu-
nâ, quæ fidei alioquin constantissimæ FRIDERICI infidelis, victis vi-
ctoribus spem fefellit, reciprocans, alternansque vices in æstu armorum
tanquam in Euripo suo, cruore non aquis ebulliente. Armatus veluti
nouis hostis coniuratione ventorum à fronte aciei in oculorum aciem
pulis insurgens, & ominosis tenebris morti præiudens, primam occupa-
uit victoriæ laudem, & documento fuit, non solum armatum plumbo, &
ferro incendiarium sulphureum puluerem, tormentisque excruciatum, &
igni damnatum, sed ipsum etiam pacatum camporum puluisculum, si
Cælo collubitum sit, exercitus prostrernere. Ipsi quoque vndarum exer-
citus victores, totusque Oceanus tritriumphator litoralis pulueris obiectu
subsidunt, ac debellantur. Inclinarunt ad Bavarum, omnia tandem mo-
menta victoriæ, Equites Bohemi sinuato flexu, à tergo Austriacum mili-
tem circumuenientes, habitique pro auxiliarijs, qui à LEOPOLDO Au-
strio fratre expectabantur.

FRIDERICVS post omnia boni militis, & Imperatoris officia cum
HENRICO fratre, alijsque proceribus in potestatem Ludouici venit,
adhuc aspersus castrensi puluere, & sanguine præiari, plenus nobilium
irarum, quasi non in hostium manus dederetur, sed illos ad pugnam pro-
uocaret. Luit animosæ confidentiæ pœnas, quòd non expectatis ingen-
tibus auxilijs è Sueviâ, & Rhætiâ, quæ non longe aberant Ductore LEO-
POLDO, impar viribus, nimis audacter belli totius aleam iecisset. Ma-
gna victoria, quæ inter manubias præfert etiam manus catenati Regis,
& indignam illius pompam magnificè trahit. Ingens fatum, res Au-
striacas versauit, sed Austriaca constantia, quæ Magna egerat fortiter pa-
tiens mirum in modum enituit; nam in triennali custodia detentus Prin-
ceps Reginae libertatis, & augustæ, adhuc victore animo liber, sublimisq;
veluti in Olympo supra fulminatricis fortunæ tonantes minas, vertice
astris, nimirum cælestium rerum ardentibus votis coronato, calcatis sub-
pedibus nimbis in sudo regnabat. Nihil iuris erat in hoste in hanc partem
FRIDERICI meliorem.

Sen.

*Qui metuit nihil
Rex est, quique cupit nihil:
Hoc regnum sibi quisque dat.*

Illud enim imperium demum maximum est, Regem esse sui. Eo vultu
intranit carcerem, quo triumphatores Capitolium. Quidquid virtus
intrat, condecorat: cum per latebras trahitur, veluti Anguis exit nitidior;
si tamen vlla latebra illam condit, quæ de more cæli nemini celatur, ac
nubis inlat cum eliditur, fulgurat. Ipsa sceptræ, Coronæ, ac throni pretio-
sæ quædam seruitutes sunt, manibus, capiti, toti regio corpori iniectæ:
torques, ac diademata, catenæ, ac vincula, sed illæ aureæ, & ista serica,
pretio, quia etiam ipsum tenet, & ligat, non liberante, sed geminante re-
gium mancipium. Didicit FRIDERICVS a pila aureâ, quam
gestant coronariam in capite non ludere sæpius Cæsares, quam ludi, &
seriò archetypæ illius prouidentia manu, quæ ludit in orbe terrarum.
Ita obnubilata est in Austriaco Imperatore non sublata publica imperij
sere-

ferenitas, neq; vllus natus fortunæ pulchri nostri, quia etiam fortis, faciè maculauit. Cōprobauit hoc, supremi Romani Antistitis aduersus Ludouicum inde propterea anathemate percussum pontificium patrociniū, Austriaci Principibus vbique debitum, apud quos semper sacrosanctum fuit Religionis Orthodoxæ nomen, & erga Dei solum in terris incredibilis reuerentia. Sed ius, & vis nullo literarum discrimine notantur, & quod deterius est, saepe vnum pro altero regnat.

Non tulit tamen diu fraternæ iniuriæ dedecus **LEOPOLDVS** à bellicâ laude cognomento bellicosus, & militum auratorum, siue equitum gloria eâdem gloriâ succenturiante militem, ordinesque mouente, vlturus ignominiosæ illius seruitutis publicum probrum. Nihil ferocius gloriâ vindice iniuriarum. Quid cum probosæ sunt, quid cum iniustæ, quid cum illatæ Principi, & fratri? Ingenti belli apparatu exterritus Bauarus honestis conditionibus Austriacum liberauit, vt nimirum pari potestate, & æquo iure diuiso imperio **FRIDERICVS**, & Ludouicus singulari exemplo, ex rivalibus coronæ æmuli, & hostes, & ex hostibus Collegæ, amicumque regnarent. Huius facti testes, quidquid obganniant aliqui chronographi, adhuc extant Monachienses, & Vlmenses tabulæ, cum imperiali diplomate, fidei datæ obfides, & immortalis toti æuo magistræ veritatis. Additum est fœderis sacramento cognationis vinculum, ne abrumperetur, **OTTO**NI Austrio, cognomento Iocoso, nupta **Elisabethâ** Stephani Baioriæ Ducis filiâ, & Ludouici Cæsaris Fratris Filia, qui alioquin etiam ex Aultriacâ Matre nimirum **MITHILDE RV-DOLPHI** magni filiâ, natus erat.

Reliquos vitæ annos **FRIDERICVS** vtriusque fortitudinis laude periculorum, & infortuniorum victor publico bono pacatè impendit, labentis Religionis acerimus vindex, dignus non germanâ tantum lauro, sed cœlesti, donec ab arce Guthenthheim, vbi tunc morabatur, translatus est ad suæ fortitudinis Capitolium, & illud regnum adiit, in quo omnes sine populo incolæ Reges sunt, & sine æmulo imperant. Omitti hic nō potest sine piaculo editum à **LEOPOLDO** fraternæ beneuolentiæ, ac veræ Philadelphicæ specimen, quod illa ætas cum admiratione suspexit, & consequenti æternitati fideliter commendauit. Toto triennio, quo captiuum **FRIDERICVM** Cæsarem Bauarus carcer detinuit, nullam vnquam ferunt **LEOPOLDVM** ne leuissimam quidem hilaritatis indicem notam edidisse, atrato, ac pullato cum luctuosâ quadam maiestate vultu; quasi boicæ seruitutis iugum lugubrius liberum, quàm captiuum **AUSTRIACVM** Heroem premeret. Amor Proteus omnes induit formas, & omnium partium hiltro semper fabulam aliquam nobilem agit. O frigida iam exempla decantata toties in græcis theatris Pylades, & Orestes, Damon, & Pythias! Tam Religiosum par fratrum, nec Argi spectauerunt, nec Athenæ. Austriaci Cœli sidera, si coniunxeris, siue illustri connubio, siue fraternis splendoribus, efficacissimâ, & beneficentissimâ luce felicissimè irradiant, ac terrarum fata moderantur.

Leopoldus bellicosus captiuum fratrem Cæsarem liberauit.

1325.

Federici obitus.

1330.

Insigne in Leopoldo fraternæ beneuolentiæ specimen.

FRIDERICVS III. PVLCHER

Statua.

*Nihil gratius exhibere possum orbi spectatori,
 Quam hanc Augustam pulchri Caesaris Statuam.
 Informem lapidem ubi phidiaca manus animauit:
 Infantem Ars memnonia, ut sic loqueretur, erudit.
 Hanc regiam, quam vides, corporis formam:
 Pro Regia sibi animus heros elegit.
 Olympi cor niueam istam marmoris venam nutrit:
 Oriundum è cælo, Austriaca innocentia candorem.
 Indidit tantum constantia saxeo pectori,
 Ut plumbea in illud fuerint omnia fortuna tela,
 In hoc solum ferrea,
 Quòd ab ijs ictum siliceum pectus luculentius fulgurauit.
 FRIDERICUM quem non amare non potes, quia pulchrum:
 Admirare etiam, quia fortem.
 Imò quia pulchrius est fortem esse, quam pulchrum:
 Stupores omnes fortis, & amores trahet.
 Alijs virtutibus electrica vis est ad amoris illicium:
 Fortitudini etiam magnetica:
 Illa leues animas trahunt:
 Hæc ferreas quoque.
 Cruciarum est Imperatorum corona:
 Nemo illam sine crucis amore optare potest.
 Aurea, omnium ponderum maximum addit
 Seruituti, qua frontem ligat.
 Orbi coniuncta, caput premet,
 Nisi Atlantæum inueniat.
 Cuspidata multifido vulnere lacerabit;
 Nisi inueniat Achillaum.
 Plures illam lachrymæ occidentes onerant,
 Quam*

Quàm ornare possint uniones lachrymæ Orientis ,
 Magis gemendam, cum gemmatam magis ,
 Et multò etiam magis , si gemmæ gementur .
 Ipse, qui lunam coronat, versicolor Halo
 Augur est procellarum .

Austriaci tamen cæli solem FRIDERICUM pulchrum
 Nostrates vapores non inficiunt .

Inter suas etiam maculas innocens irradiat

Quia circumerrant, non inquinant .

Asbestinus niueæ innocentia candor

Purior est cum vritur .

Uniones quoque soboles innocentia

Enitentibus fulminibus, ac tonitruis pariuntur .

Apodes sunt, cælorum semper inquilini ,

Qui terrenis vinculis non tenentur .

Agyptium cælum in fronte rotant

Innube semper, & serenum .

Reges animi basilicæ, nimirum regie herbe instar ,

Cùm atteruntur, grandiuunt sublimiores .

Rex lapidum purpuratum Coralium

Illud tantum pretium contrahit, quod à calo patitur .

Regem gemmarum adamantem elegerunt mortales,

Non quia illustriorem, sed quia infractiorem .

Cum ad scopulos allidit spumantes vndarum arietes,

Ludit, non lædit Oceanus .

Nulla arcana ex arcu cælesti serenitas illustrius prodit ,

Quàm quæ calo prius tenebricosicre celatur .

Ignis fatuus est forma sine fortitudine ,

Quæ amantes, mendacio lucis deceptos, reddit amentes .

Constans in stellam accenditur ,

Aequè immortalem ignem, & innocentem .

Ita facundo silentio loquitur doctus lapis .

Si spectator huius memnomia statua hæc non audis :

Tu ipse statua es .

SY-

SYNOPSIS GENEALOGICA

A FRIDERICO III. PVLCHRO

AD ALBERTVM II. HONORIFICVM.

FRIDERICVS III. Princeps magnanimus eius prolis felicitate caruit, quæ posset hæres esse augusti nominis, & solum tenere, vnde centum annos ab Austria exulauit vsque ad ALBERTVM II. Honorificum ALBERTI fratris Pronepotem. ALBERTI Cæsaris Maiores hoc ordine fastis austriacis inscripti sæculum integrum illustrarunt.

ALBERTVS II. Sapiens ALBERTI I. triumphatoris filius,
FRIDERICI III. pulchri frater.
ALBERTVS III. Patriæ Pater
ALBERTVS IV. patiens, & *Mirabilia Mundi* dictus
ALBERTVS V. inter Principes Austriacos, inter Cæsares II. Imperator.

FRIDERICVS, & LEOPOLDVS, quos Fridericus Cæsar suscepit, vel ex Cunigunde filia Ludonici Cæsaris, vel vt alij verisimilius putant, ex Isabella filia Reinoldi Gheldriæ comitis in ipso oriente vitæ ad occasum statim properarunt, breuioris circuli Austriaca Sidera. Ex ISABELLA autem, siue ELISABETHA Iacobi Regis Aragonum filia habuit cognominem filiam ELISABETHAM desponsam Ioanni Regi Bohemiæ nuptijs regijs præiortuam, & ANNAM Poloniæ Regi, eoq; ante matrimonium decedente nuptam Ioanni Carinthiæ Comiti, ac demum tercijs supra secundas felicioribus nuptijs Cœlesti Regi, monastice in Sanctæ Claræ à se extracto Cœnobio religiosissime professam.

ALBERTVS II. ALBERTI I. filiorum, & FRIDERICI III. Cæsaris fratrum natu minimus, magnis nominibus vsque ad ALBERTVM II. Cæsarem Austriam gentem nobilitauit, ex Canonico Viennensi, & Passauiensi Sacris, quibus initiatus erat, exsolutus, & Augustæ stirpis propagator. Eius liberi sex numerantur, ex IOANNA Vdalrici vltimi Ferretarum comitis filia, & Herede augète Austriacum patrimonium ferretanis ditionibus, & Sangonienfi principatu farali quadam ex Austriadum coniugijs felicitare, RVDOLPHVS IV. magnanimus, ALBERTVS III. Pater patriæ dictus Caroli IV. Cæsaris Socer, primus Tyrolensis, & Athesinæ ditionis comes, LEOPOLDVS III. probus appellatus, & militiæ decus, vt maximum militiæ decus sciremus esse probitatem, FRIDERICVS IV. Splendidus cognomento, sed magis sanguine, MARGARITA nupta primum Meinhardo Bauaro, tum Ioanni Morauicæ Principi Caroli IV. Cæsaris fratri, & CATHARINA in S. Claræ Cœnobio sanctimonialis omnium virtutum radijs clarissima.

ALBERTVS III. cum ex ELISABETHA filia Caroli IV. Cæsaris nullam prolem suscepisset, ex Beatrice Burgrauij Norimbergensis filia vnicum sustulit sibi cognominem Albertum IV. Hic Archidux Austriæ, successorq; in alijs principatibus vxorem duxit IOANNAM Alberti Bauariæ Ducis; & Hannoniæ, Hollandiæ, ac Zelandiæ Principis filiam, ex qua nati sunt. ALBERTVS V. inter Austriacos Principes, sed II. in Romani Imperij fastis, Romanorum Rex, & Cæsar, & MARGARITA vxor deinde Henrici diuitis Bauariæ Ducis. Ita per magna nomina adolefcebat Austriaca Potentia ad Maximos FERDINANDOS, & PHILIPPOS.

72

IMPERATOR CÆSAR
ALBERTVS II.
 HONORIFICVS
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ, ET BOHEMIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX SILESIÆ, ET LVCEMBV RGI,
 MARCHIO MORAVIÆ, ET LVSATIÆ,
 COMES HAVSPV RGI &c.

Vstriadum Cæsaream fortunam hæreditariam tibi, ac dotalem, quam sospitatricem optimã, ac te vehementem in Hispaniam vehis **MARIA ANNA** tot felicissimorum Cæsarum Augusta proles, **ALBERTO II.** debes, qui primus integrum sæculum exulantem ab austriã dono, in eam honorificè reduxit; vnde sicuti **RVDOLFVS** magnus primigenea tuæ Gentis fortuna, ita **ALBERTVS II.** fortuna reuertens a plerisque dici meruit. Inter **FREDERICI III.**, & **ALBERTI II.** imperium sæculum fluxit vere ferreum ex bellorum frequentia, quod sibi **Bauari**, & **Carinthij** Cæsares, **Ludouicus V.**, **Carolus IV.** **Vnceslaus**, **Robertus**, **Sigismundus** diuiserunt. Successit aurea ætas Austriorum Cæsarum in **ALBERTO**, primo supra imperij dignitatem Austriadum Rege, atque cum eã redue Cælo Astræa stipata charitum choris, & si qua alia exulabat è nobili virtutum familia. Integro sæculo concipi debuit æuum æterni imperij, quod **ALBERTVS** suæ Genti peperit non interruptã Austriorum Cæsarum familiae serie.

Eius

*Alb. pa-
renes, &
Ani.
Natus est
an. 1399.*

*Alb. supra
omnes an-
te ipsum
Cæsares
Austriac-
os felicif-
simus.*

1410.

*Bellum
Bohemicū*

1432.

*Nuptia cū
Elisabe-
tha Sigif-
muni Cæs.
fil.*

*Eodem
anno Hun-
garica Bo-
hemica,
& imperij
corona de-
fertur.*

Eius pater ALBERTVS binomini titulo *patiens, & mirabilia mundi* dictus, Auus ALBERTVS patriæ pater, Proauus ALBERTVS sapiens, Abauus ALBERTVS Triumphator dedere, vt magnis hisce nominibus Albertorum, quæ non albis signanda tantum sint sapillis, sed pretiosiore gemmarum splendoribus temporum omnium memoriâ, ingressus cum maiestate in orbem terrarū, omniū in se epitomen colligens, HONORIFICI cognomentū referret; quasi vel totus ex honoribus factus prodiret, vel ipsis honorē honoribus faceret. Et certè fuit hic post natam familiam hauspurgicam supra omnes suos gentiles Heroas potentissimus, Rex Bohemiæ, & Hungariæ, Archidux Austriæ, Dux Silesiæ, & Lütceburgi, Marchio Morauicæ, & Lusatiæ, additis vicinarum dynastiæ appendicibus, ac tandem Rex Romanorum, & Imperator. A prouincialibus ordinibus cum nondum excessisset ex ephebis Austriæ administrandæ admotus est, institutis tutoribus ex Austriacâ Gente industrijs, & fortibus GVILLEMO I. ET LEOPOLDO V. patruelibus. Aggressus principatum prouinciam tumultibus intestinis concussam, non sine canæ prudentiæ laude compescuit. Adolescens Marti deuotus, fortem manū Sigismundo Imperatori, & scepro totius Germaniæ sustinendo aptam ita probauit pluribus in bellis, præsertim in Bohemico, quatuor millibus equitum Præfectus aduersus Ziscam Hussitanum Ducem, vt Cæsar triumpho loco, ei in generum lecto, augustas trium germanicorum regnorum spes dederit in ELISABETHA filia, & Hærede, quam Austriaco, in Thalami sociam iunxit.

Inde vno eodemq; anno faustissimo Austriaco Generi, ab orbe reparato trigesimo octauo supra millesimum quadringentesimum, coniuertis in vnum caput omnibus fere Germaniæ titulis, & festinatos, cumulatofq; honores congerentibus, versantes Bohemica, & Hungarica consilia, ac septemuiralem vrnam non fortunâ, sed cælo, Rex Bohemiæ Kalendis Ianuarij, Rex Hungariæ nonis Maij, ac tandem Romanorum Rex, & Cæsar quartâ idus Iulij Albæ Regalis, Pragæ, & Aquisgrani inter totius Europæ gratulationes, HONORIFICI titulo imposito, salutatur. Rarum fuit felicitatis exemplum, & fortasse omnibus elapsis sæculis inauditum in ijs Regibus, quibus non gemella regna in ipso ortu nascuntur, sed librata sententiarum calculis, ex Senatusconsulto Procerum arbitrantium deferuntur. Quid mihi tuum Timotheum obrudis Græcia, tuorum gloriosa laudatrix, in cuius rete fortuna vrbes conuehebat? In sinū ALBERTI vno iactu tria regna à vera rerum humanarum arbitrá, fatorumque potenti, numinis prouidentiâ conijciuntur; vt iam austriaca felicitas sit votis exaggeratis maior, & superet feliciora ipsa commenta mortalium, omnemque fingendi licentiam. Initia huius faustissimi anni celebrate tributarij Imperatrici, ac Regnatrici Austriæ populi. Hæ primæ kalendæ austriacū genus in ALBERTO ad regna euocarunt, & Austrij thématis candidam gentilem zonam cum lacteâ cæli, minusculis baccatâ stellulis zonâ, imò cum quinque cælestibus zonis, in perpetuo mundi supra nos peregrinantis motu, orbem terrarum circumeuntibus, ad omnes cæli cardines explicuerunt. Hæ statorem felicitatis austriacæ ALBERTVM coro-

nant:

nant: Hæ imperatorix fortunæ rotam aureo clauo figunt in Hanspurgicâ Domo, atq; alis recisis, vt de Romanâ Republicâ dictum est, volucris potestatem fugæ ademerunt, Imperij Austrij maiestatem postliminio reuocantes, nunquam amplius abituram. O annum omnium annorum præcuntium, & consequentium diademate, imò ipso æternitatis redeunte in se ipsum circulo coronandum! O annum tot coronis austriacis annorum regem! O annum aureæ ætatis parentem, initiatum kalendis triumphalibus, quæ solem ferunt in medio signorum australium dominatorem, nullò alio horoscopo ascendente, præter ipsam felicitatem, de more altrorum in austriacâ domo æternâ, & inocciduâ luce, radiantē! O annum, omnis posteræ memoriæ decus immortalitati consecrandum, ex quo bis sæcularibus festis celebratis, Austriaci Cæsares regnant in æuum beatissimum hominum votis, superum auspicijs, orbis terrarum bono, cælo sospite nunquam interrupta FERDINANDORVM successione, aliorumq; magnorum nominum perennaturi. Nec auspicijs caruit ijs Ianuarijs kalendis ad regna inaugurari Austriacos Herôes, diuini violati Nominis acerrimos vindices, quæ in cæli, & christiani orbis fastis, Augustissimo IESV nomine consignantur. Interim ex dote ELISABETHÆ omnium Austriadum Reginarum felicitatem dotalem, ac tuam MARIA ANNA auspicare. Ex hoc primùm coniugio nata est Austriaco generi Gemella magna Regnorum soboles Bohemiæ, & Hungariæ. Ipsa etiam Imperij in Austriacam Domum redux felicitas, auctarium dotis cæsareæ fuit, Sigismundi foci Augusti auctoritate addito pondere septemuiralibus calculis, qui in ALBERTVM propendebant.

Non est diu feriata tanta felicitas. Primam lauream Bohemia genuit, Eam tumultuosam sæpe suis regibus ingrediens cum exercitu ter maximus Rex ALBERTVS Henricum Ptasconem, & Georgium Podiebradium, qui Casimirum Poloniæ regem ad Bohemicum solium euocarant principes coniurationis, spe deiectos in ordinem, redegit, simulque Vladislaum Principem Casimiri filium nouarum rerum molitoribus Bohemis suppetias ferentem cum inglorio recessu, imò & probrosâ fugâ repulit, famâ potius bellatrice conterritum, quàm contritum ferro victore. Eadem flammâ in Amurathem magnum Othomani imperij Sulthanum hoc belli fulmen, Austriacus Scipio, cum exercitu rapitur. Europam, Asiam, Africam quâ mahumeticæ superstitionis labe coinquinatæ othomanicæ lux incrementis, ac decrementis infaniunt, lectis maximis, & fortissimis ex vniuerso Turcici Imperij orbe copijs, Thracius Tyrannus in Hungariam mouerat, & diluio barbarorum, vrbes depopulante, domos exhauriente, deuastante agros, iugulo regni ferocem licentiâ nocendi imminebat. Inter Tibiscum, & Danubium castrametatur ALBERTVS Cæsar, flumina victorijs austriacis toties in historijs celebrata. Othomanicus eius aduentu cognito retrocessit, solâ cum tanto exercitu prostratus opinione virtutis, ac tota illa barbarica inundatio illicò detumuit. Supra Iulianum Trilogium, felicissimus Austriadum Cæsar antequam veniret, ac videret hostem, vicit. Male sani capitis est timere sibi a ferrugineâ Lunæ, quasi hostiliter minantis

Plutar.

Ab ann.
1438. ad
an. 1549.

Victoria
Bohemica

Othomanicū exercitum ad fugam adigit.

facie: cum rubescit sanguinolenta, tunc patitur, & est ex vulnere, non ex irâ instabilis planetæ rubor. Certè visa est Thracia luna, stante aduerso Austriaco sole, obiectu amplissimi exercitus veluti magni terræ corporis eclipsim pati, insolenti, & rarâ defectioe illi nationi, quæ suorum Principum duris imperijs mancipata ad omne etiam certum exitium ruit, eâ vitâ quam negligit, suo quoque præiudicio prorsus indigna. Verum ò nubilum semper diuinorum consiliorum cælum, & sua hominibus scrutatoribus obtento veluti sipario cælans! O summa rerum humanarum ruine proxima humiliori, & grauiori, quò sublimiora, & maiora, ipsa sublimitate, & magnitudine citante casum, alasque addente! Illustriori, & suto supra modum cælo diutina vita non est: arridere videtur, sed adulatur splendido quodam mendacio placens, illustris tempestatum parens, serenitas. Ex primâ fronte meretriciâ fortunæ blandientis, & lenocinantibus cachinnis, non est captandum omen vitalis, ac longeuæ felicitatis, quæ si magna est, rosâ instar cum latius explicatur, contabescit. Noua, & inusitata sidera, quæ aliquando cælum accendit, spectatores mortales in admirationem trahentia, vitam immortalem aliorum astrorum non viuunt, sed cometarum breuem, licet minime infelicem.

Ergo in reditu à Turcicâ victoriâ gloriosissimo inuida mors nullâ reuerentiâ triumphalis Imperatoris absterrita, nullo terrore perculsa victorium copiarum, Austriadum felicissimum aggreditur, cæli terræque; maleficijs armata, latrante inter sidera de cælo rabidâ caniculâ, ac mordente, feбри ex intemperato malopeponum esu arrodente, ac depascente viscera, triumphum funere anteuertens, epinicion epicedio, plausum planctu, festam pompam funestis inferijs, non capitolio infert, sed mansoleo Augustum victorem. Ita dignus sæculari felicitate ante biennium sublatus est è viuus ALBERTVS semper magnus, sed solis instar maior visus, cum caderet. Eius mortem Cometes præcessit, solis eclipsis subsecuta est; quasi præfica rerum natura, optino principi tot populorum parenti, prodigijs parentaret, & cælum publicum luctum indicens, se totum celebrando tanto funeri impèderet, atratam pullato sirmate diem extinguēs, & bustuariam nocturnam facem accendens. Obijt ALBERTVS hæreditariâ ab ALBERTO I. Cæsare Abauo fortunâ triumphorum, ac mortis in sinu victoriarum, in flore ætatis, in omnium desiderio, cum maximè viuere mereretur, eodem tempore morte cupressum falce carnifices, & victoriâ ense triumphatore eidem capiti laurum metente. Nulla arbor facilius lauro inferitur quàm cupressus, imò & sæpius eidem, tanquam nobili stirpi spurius stolo sponte adnascitur. Mors & mars cognata nomina æquo iure in bellis regnant. Etiam si laureata capita cælum non fulminet, nulla tamen illa a martis, & mortis fulminibus sospitat laurus. Verum sat diù viuunt qui Deo viuunt: Olympias in sæculum explicatur, cum olympo viuatur, moribus cælo dignis. Mortem honestat non annosa vita, sed virtus veterana, & emerita. In illud quisque niti debet, vt glorioso aliquo extremo actu pulcherrimæ vitæ sę fabulę plausum excitet; idèd enim nascimur vt honestè cadamus. Post illud immortale factum nihil debuit ab ALBERTO mortale fieri, expellente simul cū vi morbi,

*In reditu
a victoria
turcica
moriitur.*

*Prodigia
in eius
obitu.*

1439.
5. Kal.
Octob.

bi, summâ letitiâ inter plausus animum victorem ad Cælum. Vt olim, Asia Macedonem magnum luxit, ita Europa ALBERTVM HONORIFICVM, vtrunque triumphis ereptum, illum naufragum in aureo poculo, hunc suauissimo fructu iugulatum. Germania verò licet durata suâ glaciali hyeme, in lacrymas omnium oculis tenescens fere extabuit, magni vnus Imperatoris cineribus multarum prouinciarum videntes luctus exhaurientibus. Sed apagite lacrymę tanti funeris præfice: Adhuc superstes in suis ALBERTVS Augustus, plausibus excipitur. Fenix dum moritur, oritur, dum perit, parit, trahitq; scenus è funere. Ita Austriae felicitatis Fenix ALBERTVS è suis cineribus, parturiente rogo, toti fere orbi regendo, Imperatricem, ac Regnatricem posteritatem in æuum, sui nominis gloriâ, ac potentiâ peperit. Inter eius laudes hæc princeps sit, quod sæcula omnia mansuram magnam struendam Austriæ Domus, biennio coronauit. Jam duo anni ALBERTI Cæsaris, duo sæcula regnantes trahunt, & consequente æternitate premuntur. Hæc princeps victoria quod triumphali manu fugitiuam felicitatem ad suos retraxit, & felicissimo consilio peregrinanti imperio stabilem in Austriacâ Domo sedem, decreuit. Sic post solis occasum nascitur siderum, stellantis veluti posteritatis, firmamentum.

Ita tamen inclaruit suorum gloriâ ALBERTVS, vt suâ non caruerit, bellicâ præsertim laude incomparabilis, & quod monstrum fuit, sed virtutis, & innocens, cum summâ mansuetudine coniunctâ. Si temperetur fortitudo clementiâ, ex Imperatore Heroem facit, & nescio quid diuinum ex homine. Bellatores isti genij, & mites in principibus veluti astra sub ferarum nominibus, non innoxie tantum, sed & beneficè splendent.

Visus est Camillum cum Fabio miscere, fortisque cunctator, ac prudens triumphator rem Austriacam restituere. Habuisse ferunt inter artes in odijs saltatoriam, venatoriam verò in amoribus. Bellatorem Principem se mallebat cum Augusto, quam histrionicum saltatorem cum Nerone. Illas tantum choreas amabat, quas exercent rectis erroribus peregrinantes stellæ, vigilans cum illis orbi terrarum etiam dormienti, non quas implicent otiosorum hominum phrenetici motus. Nec vero minus delirium est, quia publicum, & quia cum plausu insanitur ad numerum. Inter siluas deinde victoriarum gymnasium instituerat, belluis bellis, subactisque capreis, & ceruis, atque alijs humanioribus feris, hominum monstris subigendis proludens. Sed illa opima Augusti venatoris præda, cum victrices Romani Imperij Aquilas, quæ iam sæculum integrum ab Austriâ auolarant, diuino quodam consilio aucupatus est, ac bonas istas aues, Austriadum æternæ felicitati auspiciatissimas dedit. Vno verbo talem, poscebat Heroem Austriaci Imperij iuuenta, qualem habuit ALBERTVM II. HONORIFICVM.

Occumbens in eo felicitas austriaca non solum in FRIDERICO IV. Cæsare patruale, sed in ipso filio LADISLAO posthumo statim reuixit, qui adhuc quadrimestris explicatis in diadema fasciis ad regiarum cunarum solum tributarias excepit Hungariam, & Bohemiam, voce suorum Procerum coronatum Infantem, Regem consalutantes, lacteolâ

Alb. virtutes.

Ladislai posthumi felicitas, sed breuis

manu supra fabularem Herculem feliciter sceptrum prementem, quam angues. Sed hic etiam felicitas in sua inconstantia tantum constans, vultum mutavit & fidem, quemque in sinu lactat, tandem proiecit. Nam dum in aula FRIDERICI Cæsaris, cuius auspicijs regium ephebum cum coronâ Sancti Stephani Hungariæ Regis prudentissima parens ELISABETHA Augusta crediderat, educatus, Magdalenam Valesiam Caroli VII. Regis Christianissimi filiam, sibi desponsam nobilissimâ legatione, & pretiosissimis donarijs aduocat è Galliâ cum spe magnificâ regiæ posteritatis, luctuoso fraudulentæ mortis maleficio tumulus pro thalamo supponitur, & LADISLAVS inter hilaria nuptiarum è viuis subducitur. Ita falcatum mortis ferrum cum popularibus herbis, etiam *in-scriptos nomina regum* flores metit. Simul in LADISLAO aultriacæ genti occubere Hungariæ, & Bohemiæ regna, illud Ioanne Cornuino, hoc Georgio Podiebradio occupantibus, iterum tamen reuictura in æuum gloriosissimum, explicatâ extra Hungariæ, Bohemiæ, & totius Septentrionis fines, in Ortum Occasum, & Austrum, ultra terrarum, Oceaniq; vias, ac solis vtriusque pueri, & senis cubile in Hispanis Monarchis, dominatione. Hæc Te manet maxima Hispaniarum Regina MARIA ANNA potentia immensitas, hæc gemini solis purpura, hoc terrarum pondere graue sceptrum, hic par orbis terrarum circulo annulus, Asiâ, Europâ, Africâ, Americâ regalem tuum thalamum adornantibus. Interim dotalem tuam felicitatem ex ELISABETHA Sigismundi Cæsaris filiâ, ex cuius nuptijs cum ALBERTO Aultriaco nobilissima imperij, & regnorum proles nunquam moritura nata est in Austriâ tuâ Domo, & felicissimi coniugij tui, magna auspicia concipe.

*Iterum
in Aus-
triaca do-
mo coniu-
gia felicif-
sima.*

77

ALBERTVS II. HONORIFICVS

Auspicia

*Apage cum obliquo lituo etrusce Haruspex:
Adsum ego germanæ veritatis rectus interpres.*

Ex bonis Aus non auibus augur,

Auspicoꝝ ALBERTO, dum nascitur, summos honores.

Si placet innocentem cabalam addere augurio:

Ex multiplici etiam nomine auspicabor hominem.

ALBERTI IV. patientis filius,

ALBERTI III. patriæ patris nepos

ALBERTI II. sapientis pronepos

Quid ni Heros sit tantorum nominum hæres?

Quis summè diuitem eum neget,

Qui in suis hæreditarijs nominibus omnes virtutes numerat?

Sapientia Probitatem, Probitas Fortitudinem parit.

O nobilis felicitas, quæ nascitur

Matre Fortitudine, Auia Probitate, Proauia Sapientia?

Auctore generis Dei cultu in sacra fruge latentis,

Non degener posteritas frugiferarum virtutum sequitur.

Imperatrix post diuinas humanarum virtutum Religio

Illarum in Imperatrice Familia agmen ducit.

Post adductum a magno RUDOLPHO in Austriacâ Domû

Eucharisticum Cali Panem,

In ea omnes Cali Charites hospitantur,

Et iam de Familia Hauspurgica sunt.

Sapientia, Probitas, Fortitudo

ALBERTUM de suo virtutes domesticæ, Casarè creant,

Argenteam coronam sapientia, auream Probitas

Fortitudo ferream imponit.

Regem, tantarum virtutum hæredem

Ambire virtutes ipsæ ambiunt.

Iure

*Iure mundus illius insidet capiti,
Qui possit virtutibus suis familiaribus illum sustentare.*

Iure regnum nanciscitur

*Triplici maximo Maiorum titulo in regem natus,
Sapientia, Probitate, Fortitudine.*

*Sapientia regem elegit, Probitas inauguravit,
Fortitudo firmavit.*

*Tales Maiores Cælum dedit ALBERTO,
Ut posset esse magnus, etiam antequam nasceretur.*

*Dubitatum est dederit ne in auspiciam tantum,
An etiam in præmium.*

*Adolescentia Austriaci Imperij,
Incrementis robustarum virtutum debuit grandescere.
Auspicio tibi etiã ALBERTE HONORIFICI nomen
Ac totum in breui titulo romanum imperium.*

Ut fatum Nominis impleas:

Aut facient se tibi honores,

Aut illos tibi facies.

*Iure deinde tuo Honorificus honores faciens,
Transmittes hereditarios ad Tuos.*

*A familia virtutum non nisi impius regna,
Non nisi inuidus felicitatem proscribat.*

*Ita ludens in orbe terrarum Archetypa Providentia
In nominibus prolusit ALBERTO.*

Ubi Numen sine verbis

Solis nominibus loquitur,

Stupor venerabundus verba suspendit.

Fed. Agnellus sculpsit

SYNOPSIS GENEALOGICA
 AB ALBERTO II. HONORIFICO
 AD FRIDERICVM IV. PACIFICVM.

Ccessit ab HONORIFICO ALBERTO ingens honor Hungariæ, Bohemiæ, & Imperij coronis, sed breuis: cum maximè vernabat tantus flos felicitatis elanguit, vix secundū annum principatus agente Cæsare Austriaco. Non ita scitè Apelles Alexandrum fulmine armatum representauit, sicuti seipsum expressit ALBERTVS HONORIFICVS, vbi pro tessera suorum consiliorum fulmen assumpsit, hoc lemmate loquens, TOLLE MORAS, auspicans sibi hoc symbolo fortunam fulminis in star victoriosissimam sed ocycissimam, seque & Hussicæ superstitionis & Othomanicæ barbariæ fulmen futurum, moribundi splendoris, & post victoriam statim expirans. Etiam Hyades pulcherrima sidera, cum latiori vultu splendent tunc maximè pluuias nunciant, ac ferè incipiunt è Cælo lachrymari. Nati sunt illi ex ELISABETHA Augusta GEORGIVS patri præreptus & LADISLAVS posthumus absolutissima imago paternarum virtutum. Habuit hic ab vtroque parente hereditaria, odium in hæresim, & amorem Orthodoxi nominis propagandi, elegantissimæ formæ princeps, & cælestium morum. Eius vox extrema omnibus principibus pro oraculo esse possit. ego, dixit, ita vixi, vt celum mihi negandum non putem. Sic cæli securus, e terris abiit. Par etiam nobilissimam regiarum foeminarum ELISABETHA ALBERTO procreauit, ANNAM Vniuersam Saxonie Duci, & ELISABETHAM Casimiro polonice Regi, matrimonio copulatam. ELISABETHA inter fortunatissimas Austrij stemmatis Heroides, locum fere Principem meruit vt pote non solum Casimiri Regis Polonice vxor ALBERTI Cæs. Filia, & LADISLAI Regis soror, sed quatuor Regum mater Io. Alexandri, Alberti, Vladislai, Sigismundi, & Ludouici Hungariæ, & Bohemiæ Regis Auia. Interim dum regna urgente matre, & fere dixerim pariente LADISLAO nascebantur, imperium FRIDERICO IV. Pacifico Austriaco, qui ex communi Proauo ALBERTO Sapiente genus trahebat augustum per ERNESTVM Ferreum, & LEOPOLDVM PROBVM, hoc vt habemus ex factis Austriacis, ordine, delatum est.

ALBERTVS II. Sapiens.

ALBERTVS III. PATRIÆ PATER	LEOPOLDVS III. Probus
ALBERTVS IV. Patiens	ERNESTVS I. Ferreus
ALBERTVS V. inter Austriacos	FRIDERICVS inter Aust. Pr. VI.
Principes, & inter Cæsares II.	inter Imper. IV.

LEOPOLDVS ex Virida Barnabæ Vicecomitis Mediolanensis principis filia, iam tum Insubria Austriacis Principibus desponsa, Austriacam domum septem liberis illustrauit veluti fulgentissimis planetis gentium cælum. His nominibus in austrijs annalibus censentur VVILLHEMVS I. cognomento Aulicus, FRIDERICVS V. ERNESTVS augusti sanguinis propagator, LEOPOLDVS IV. Crassus, ELISABETHA IV. Comiti Goritiensi desponsa, AGNES Boleslao Duci Suidniensi in Silesia nupta, & CATHARINA VI. Burgauio Magdeburgensi.

ERNESTVS Ferrens decem liberorum corona regnatricem familiam Austria dum nobilitauit, præter plures alios in infantia è viuis sublatis ex MARGARITA filia Bugislai Pomeraniæ Ducis. Altera etiam illi vxor fuit CIMBURGA Massouias sed liberis caruit. Eo quo nati sunt ordine, sic numerantur

ERNESTVS II.
 RVDOLPHVS V.
 LEOPOLDVS V.

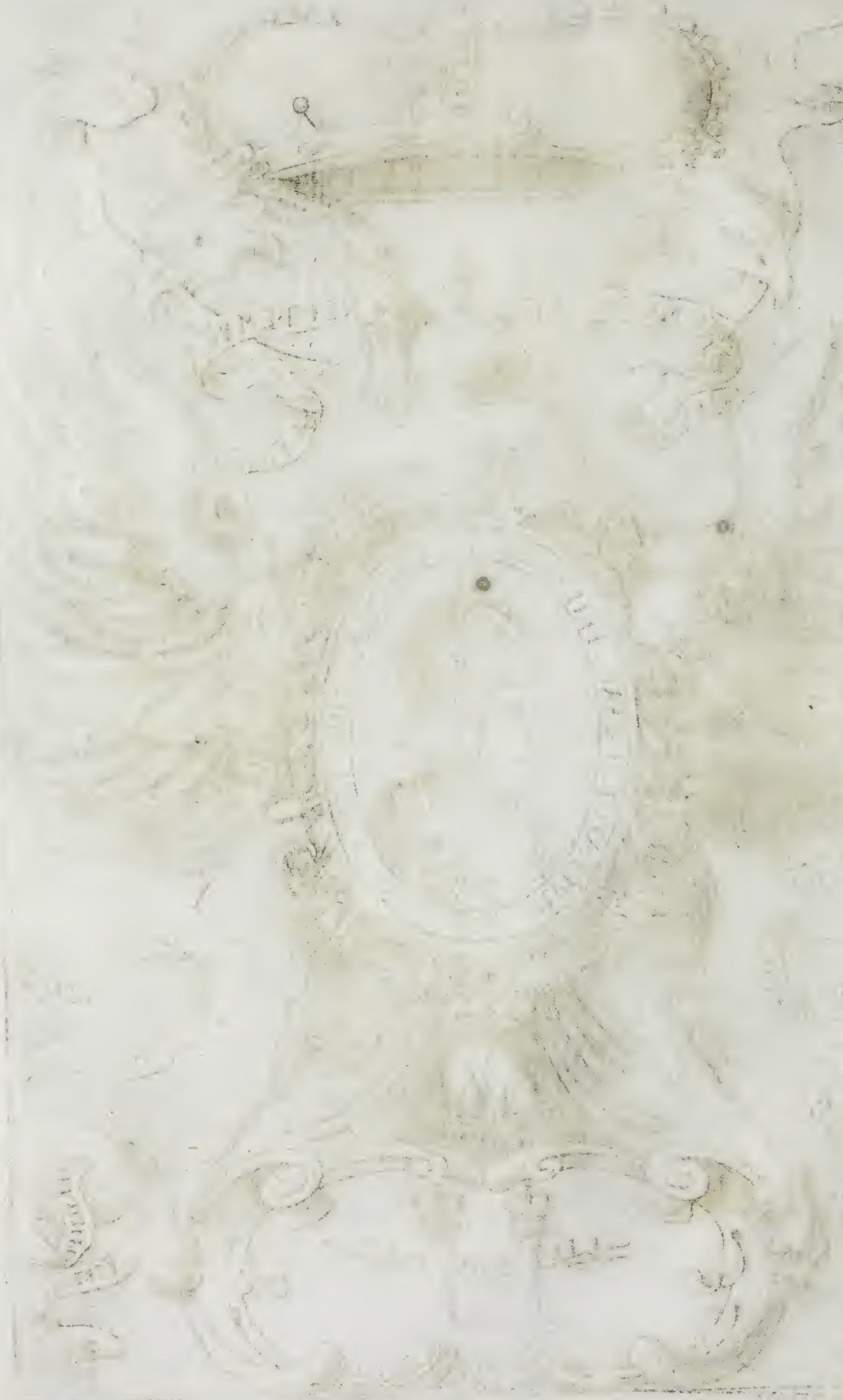
ALEXANDRA.
 ANNA VI.
 FRIDERICVS Cæsar.
 ALBERTVS VI.
 MARGARITA II.
 CATHARINA VII.
 ELISABETHA V.

FRIDERICVS omnium consequentium Cæsarum Austriorum, & Hispanorum Monarcharum pater, pacis felicitate, diuturnitate imperij, magnanimitatis laude, omniumq; virtutum titulis Octavianum Augustum inter Imperatores geminasset, nisi dedisset se ipsum, magno etiam Augusto maiorem.

J. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 FRIDERICVS IV.
 PACIFICVS
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ
 DALMATIÆ, CROATIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX STIRIÆ, CARINT., CARNIOL., SVEVIÆ,
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ
 COMES HAVSPVRGI, TYROLIS &c.

Des ò Pax Optima rerum, Indigetū Cæli Heroi-
 narum Pulcherrima, Prudentiæ filia, mater
 Probitatis, Iustitiæ vindex, altrix felicitatis,
 Comes virtutum, Regnorum seruatric: ingre-
 dere Hauspurgicam Domum, nunquam retra-
 ctura alma vestigia, quæ impresseris, nisi cum
 innocens AVSTRIADVM violata Maiestas,
 aut contra suas, aut contra diuinas, quas cum
 suis coniungit, iniurias, armabitur, Cynorum
 more, qui tantum laceffiti in pugnam veniunt.
 Tu verò, MARIA ANNA, quæ in ipso ple-
 no Imperij, & Gratiarum nomine, mutuata a pectore, atq; ore regnantes
 Charites, Imperia Gratiarum præfers, Spes Publica Pacis, arride tui PA-
 CIFICI FRIDERICI nomini, vt in comperto sit, quo magnanimo sen-
 su feraris in pacem, vnicum modò, & commune Mortalium Votum, ac
 felicitatem, quæ à tuis manibus orbis terrarum, expectat. Tu nata inter
 ferruginea bellorum nubila Iris tempestatum pacatrix, præfagam ante
 Regij Infantis serenitatem, nascentis serenitatem Pacis hoc bellicosissimo
 sæculo auspicatò præmittes. Illustrabit Serenissimus IMFANS MO-
 NARCHA

NARCHA orbem terrarum copiosius, si cælum innube inuenerit, & sæculum innocens. Vbi iusseris REGINA potentissima beneficis tuis imperijs abire ferrea sæcula, aurea fluent.

1411.ka.
Oktob.
Friderici
gentilis
origo.

Omen interim capto ex **FRIDERICO** tuo Pacifico **ERNESTI** Ferrei filio. At quibus coloribus dabimus Pacificum filium ex ferreo Patre, confundentem pugnantia nomina? Nobile monstrum dicere, n ex bello, & pace conflatum, nisi scirem Pacem posthumam bellorum filiam esse & bellis fere semper bella debellari. Sua ætas ita Patrem, filiumq; composuit, vt Ferreum Patrem, Pacificum filium appellaret. Quamquam temperato vtriusq; nomine nec **FRIDERICO** sagate, nec togate artes deessent **ERNESTO**. Eius Auus **LEOPOLDVS** Probus, Proauus **ALBERTVS** Sapiens, Natorum **ALBERTI** Triumphatoris Minimus, cum magnis tantum hisce titulis in Austriacis fastis leguntur. Non nisi sapienti manu, probisq; consilijs vibratum ferrum pacem edit illustrem, & nobilem. Vtrâq; enim quodammodo Consule virtute, sapientiâ, & probitate, ferri debent leges pacis, ne aut parum utilis Reipublicæ sit, aut parum decora Principi.

Rex Ro-
manorum
inangu-
ratur post
reditum a
peregrina-
tione Hie-
rosolym.

1439.ka
Aprilis.

Austriaci
Cæsaris
opera
Amedeus
pacificus
abdicas se
psendo pō-
tificatu.

Pacem sui nominis non sefellit **FRIDERICVS**. Primum Auspicium implet, cum adolescentiæ primâ aurorâ in oriente pijsimè adorandis Corporatæ Diuinitatis vestigijs consecratâ rediens, adhuc Penulatus Pace inter septemuiros Principes partâ, concordibus sententijs ad Paludamentum vocatur, imposito diademate Mundi mole, & Cæsaris nomine grauissimo, & potentissimo. Brutus religiosior, Terræ Sanctæ, non communis, & profanæ osculis initiatur ad regnum. Vitæ melioris natales è sepulchro dominico iniit, Phœnix in eo pietatis renascens. Et certè quis non proficiat ad pietatem, vbi non solum Cælum, sed terra sanctissima est, & ipsum lutum cæcorum oculos aperit? Non mirum etiâ ex peregrinatione Hierosolymitanâ, ab vrbe Pacis, **PACIFICI** titulum retulisse. Amantissimi pacis Cæsaris plurimum operâ Amedeus pacificus Allobrogum Dux supremâ, se dignitate orbis orthodoxi Dominâ Reginâq; ac Ter geminâ Tiarâ singulari pacis, quam nomine præfererat auspicio, modestiâq; coronatâ, & principis exemplo abdicauit, exuens ipsum **FELICIS** nomen. Ita biceps Pontificatus, monstrosa Religionis labes, sublatus est, & integrum imperium veri Pontificis humeris sedit. Quid non felicitatis Terris pariant, si coniuratis in vnum centrum radijs beneficæ stellæ iungantur? Vnius soni gemellæ Citharæ iisdem legibus musicis attemperatæ, eundem concentum reddunt, Citharistriâ echo, non oratrice tantum, sonum reciprocante. Sed maior est cordium concordia, quàm chordarum, si vnum sonum, & concentum ferant. Quod poterat esse sententiarum Duellum, inter Pacificos Principes, quos Pacis nomen, & amor, agebat nonnisi in Pacem, orbis terrarum publicum bonum? Ex vnâ pace, sicuti ex bellis bella, mirâ sæcunditate semper alia pax progerminat. Primum pacatur Austria intestinis tumultibus concussa, ac de **LADISLAI** tutelâ, veluti, de Græciæ Helenâ, aperto Marte decertans, tū tota Germania, & grauidus semper bellis Septentrio, quæ è sui Cæli, Tellurisq; in genio, truculentæ Vrsæ, ac virulenti angues, & duratæ

duratę eterno gelu horrentes hyemes ciuilibus defectionibus aduersus pacem armarant. Aquiloniã istę procellę ferę nunquam sine fulmine inermes fulgurant, ac tonant.

A Septentrione, ad eius pacificum nomen composito, Romam FRIDERICVS petijt Romani Orientem Imperij, vt pacis amator Cęsar solemnı etiam pompã salutaretur Augustus, ac Iani templum suã manu clauderet, argenteamq; germanicam coronam aureã romanã coronaret, faceretq; pretiosıorem. Abstınuit tamen a ferreo Italici Regni diademate, honestissimã legatione ab Insubrico Regulo ad id prouocatus, quasi a ferro illo etiam coronario timeret, ne quid detrimenti caperet PACIFICI titulus: Neq; hæc Cęsareã expeditio fuit, sed continuati per totam Italiam Triumphı species inusitato Principum, ac Populorum concursu, primi ex Austriaca Gente Potentissimi Imperatoris in Italiam aduentum, omni plausuum genere celebrantium. Auctarium felicitatis accessit ELEONORA sponsa Eduardi Lusitanıe regis filia, honorariã classe, Vlisippõne, per claustra oceani, emensis multorum nominum maribus, in Italiam aduecta, & Senis excepta, omnium Italarum Dynastarum gratulatorijs officijs, ac densissimã mortalium omnis generis frequentia, impenso toto in apparatus nuptiarum Germanico, & Italico Regno, quã Cęsarem rerum Dominum veneratur. Eadem Lusitania feliciori connubio Pronepoti CAROLO in ISABELLA, dotale etiam regnum desponsabit, Atlantici Oceani opibus, Indicorum marium vnionibus, innumerabilium Aurorę Populorum, ac Prouinciarum auro, gemmisq; Bıasilianis Americani Orbis vectigalis tributis, & pretio totius Orientis, qui eodem, quo ISABELLA CAROLO, coniugio occidenti iungetur, coronatum. Cępit tunc Austriadum nuptijs, vt etiam tuis AVGVSTISSIMA SPONSA Oriens, Occidensq; simul plaudere; & Cælum molitioni Hispanę Monarchię in ELEONORA proludere.

Kalendę Apriles Cęsareorum Coniugum inauguratione solemnı Romę celebratę fuere Nicolao V. Summo Pontifice Reginas Dextras iningente, atq; Augustos rite creante, diademate imposito, alijsq; Imperij insignibus, acclamante interim Populo Romano in has voces.

FRIDERICO PACIFICO à Deo coronato, VITA, ET VICTORIA. Auspicatissimas hæc voces, quas non in Austriacis tantumfastis, sed in cęlestium orbium voluminibus stellarum characteribus, æternę sapphiro adscriptas peruelim, Omnibus austrijs Principibus ad precor, reddente echo faultissimam Orbe Terrarum. OMNIBVS AVSTRIIS PRINCIPIBVS à Deo coronatis VITA, ET VICTORIA. Hic aprilis continuatã successione in Austriacã Gente, florentissimum Potentię, ac Felicitatis ver aperuit. Quamquam in hoc flore secundissimarum rerum omnis mensis, Aprilis esset, & ipsi etiam gelidi Decembres vernarent. Ex hoc Aprili pullulabunt in ænum semper inscripti nomina Austriorum Regum serenissimi flores, concolori cum Cælo Sapphirinã serenitate, nimirum innocenti prorsus, celestiq; Maiestate, præsertim aspirantibus Austris, a quibus lætissimã fecunditate omnis florea natio propagatur. Inuitatus post romanam inaugurationem Cęsar ab Alfonso

*Romam
petit vt
Augusti
insignia
accipias.*

1452.
*Augustis
insignibus
decoratur
à Summo
Pontifice
Nicolao V
cum coniuge
Eleo-
nora Aug.*

Rege, Auunculo **ELEONORÆ** Augustæ Neapolim diuertit, vbi florentissimam Parthenopem, & opulentissimam Campaniam, Rex in obsequiū prodigens, eum exquisitissimis delicijs excepit, ne tamen illis fractus est Austriacus Annibal; sed fortior extitit, & quantum patiebatur amor Pacis, Victoriosior. Inde Ferrariam digressus Borsium Estensem, Mutinæ & Regij Ducem, ac Rouisij Comitem creauit. Eā verò a Serenissimā Venetorum Republicā in reditu in Germaniam exceptus est regiā magnificentiā, quæ Adriatici Maris Reginam, Othomannarum Classium toties Debellatricem, Imperij Turcici æmulam, totius Orientis opibus diuitem decebat.

*Reditus
in Germaniam.*

In Germaniam reuersus Pacificus Augustus, visus est secum Comitem Pacem trahere vbiq; Imperatricem; ita Statim Bohemos, & Hungaros bellatores populos, de **LADISLAI** Austriaci folio certates cōpescuit. Nescio quo fato vtriq; Populi ad se **LADISLAVM** armis trahebant, amore animorū conciliatore abortum faciente, cū bellum eniteretur, procul dubio e Patre amore monstrum. Quamquam semper monstrum est bellum à quocunq; tandem prodeat genitore. Palmas alteris cruentas eripuit, vt vtriq; donaret oleas innocentes, feliciori sine prælio, & maiori victoriā. Felicius siquidem est victorias pugnis præripi, quàm illas consequi, & pugnas ipsas expugnari, quàm hostes. Addidit Hungariæ, & Bohemiæ Pacis sacramento fœderatis, mediam inter vtramq; Austriam, in quā novarum rerum molitores, & ferro subegit, & auro multauit, iustissimā pœnā, vt expiet aurum ferri scelera, siue potius quidquid auri amor omnium scelerum Architectus, administro ferro peccauit. Pacatæ Austriæ, quia pax semper felicitatem suis auctoribus fœneratur, adiecit in suam potestatem redactum Ciliensem Comitatum, iussitq; Stiriæ partem esse, & nobilem appendicem auitarum Ditionum. Henricum etiam Goritiæ Comitem tumultus excitantem Austriæ circumsonantes, non sine Republicæ detrimento, ac novarum rerum periculo, in ordinem redegit, ipsā victoriæ moderatione ostendens, se pacis amatorem, etiam cū pugnaret armatus, & solo pacis amore ad bellum rapi. Belli Turcici consilium sepe iniit, expeditionemq; totius Europæ in Orientem procurauit, præsertim in Constantiensi Concilio Pio II. Sacrorum Christianorū Rege, Supremoque Romano Antistite Sacrum Bellum suadente, septemuirali senatu suffragante, nec refragantibus alijs Germaniæ Regulis, & Europæorum Principum Legatis, cū Mahumetes. II. Captā Imperij Orientalis Sede Constantinopoli, Occidentis Imperio, imò toti Occidenti formidandus, Asiæ fere vniuersæ, atque Orientis viribus insultaret. Sed nunquam sacro, & magno operi manum admouit, fortasse consequentibus ferè statim intestinis malis prohibitus, ne ad externa reprimenda, accederet, reseruantibus superis Gloriam Turcicarum Victoriarum, Posteris Imperatoribus Austriacis.

Infelicitatem summam duxit Pacificus Princeps, quòd cū omnium externorum amores in se excirasset, suorum incurrit in odia, externis bellis truculentiora. Nulla bella hostiliter sæuiunt, sanguinemq; sitiunt, aut bibunt, quàm consanguinea. Nulla eura acrius torquent Principem, quam

quàm quæ indigenæ nascuntur in curiâ, & de familiâ palatinâ sunt: A L-
BERTVS frater sanguinem abiurans, & Ciues Viennenses, fidem a
FRIDERICO deficient. Ille Fratrem in vrbe obsidet: Isti Patrem
Patriæ in arce, detestandâ vtrinque, ac parricidali impietate. Vicit, sed
vt Pacificus solam pietatis famam captans, quæ non solum amorum, sed
populorû conciliatrix cum amoribus populos rapit. Gloriosissimû duxit
de suo sanguine sine sanguine triumphare, & insaniam refractariæ plebis
nô vindice manu punire, sed sanare beneficâ. Summû arbitratus est triu-
phi genus se ipsum victorem, & suas victorias vincere, ferri triumphalis
instantis impetum, ingenitâ suâ pace cohibere, ac veluti dulcissimo som-
no sub palmâ quiescere. Placet populo in regiâ fronte, ac titulo illa serenitas,
quæ aliquando quidem fulgurat, ac tonat, sed citra fulmina. Apum
Reges sine aculeo sunt, ideò Reges, quia innocentes, si nocere incipiant
Regnum in iniuriâ amissuri. Odissè debet Princeps ea bella, in quibus
vincere miserum, vinci etiam indecorum est, cum æquè victores vincuntur,
& victi. Dummodo triumphet, felicius auro vincit, quàm ferro, oleâ
coronatur quàm Lauro. Præstat tamen siue in clementiâ victoria sit, siue
in seueritate, moras omnes abrumpere, ne hæc longæua minus timeatur,
illa etiam despiciatur. Pace potentiam cohibente FRIDERICO, illam-
que potiore habente, Matthias Hunniades Coruinus victoriosissimus
Hungariæ Rex, Viennam perduellionis sedem capit, continuatâq; popu-
latione multorum annorum, Pannonijs militibus infelix spoliarium Vr-
bem Austriæ Principem facit, tot Austriadum Imperatorum magnis no-
minibus coronatam, & Germanicorum veluti Cæsarum Roman. Ita
sæpe fit, vt internorum tumultuum strepitus externum populatorem vo-
cet. Assepta est scelestos pœna, non claudo pede, sed alis talaribus. Ma-
gna scelera ex orco euocantibus, statim cum securi & fascibus Deus oc-
currit; neque enim diu fert vterum grauida fulminibus nubes. Iustissi-
mis vindicijs e cælo mulctati sunt Viennenses, vt duro ingo Domini bel-
latoris premerentur, qui paterna Pacifici Cæsaris imperia excusserant.
Non ita sibi deinde a pace gloriam peperit FRIDERICVS, vt in bellis
inglorius fuerit. Arma bello franguntur, pace seruantur post otium actuo-
siora. Armeniacorum exercitum, siue potius armatam miserorum mo-
rionum colluuiem, immissam ad inturbandam Synodum Basileensem,
indignam Imperatoriâ victoriâ, & Augusti manu per legatos occisione
deleuit. Sed nihil inde Pacifici Titulo detractum. Victoria enim potius
fuit quam pugna, & cum prædonibus non cum hostibus. Pari fortunâ, sed
gloriâ maiori Carolum cognomento Audacem Burgundionum Regulum,
Principemque Belgicarum Prouinciarum rebus in bello gestis, ipsoq; no-
minis elogio clarissimum, octoginta milliû militû copijs instructû, ac tota
inferiore Germania, aduersus superiorem armatum, a Nouesij expugna-
tione recedere coegit, ex pacis amore, bello bellum fugante.

Geminavit Victoriâ inmodò stabilem triumphum decreuit, coniugium
inter MAXIMILIANVM Austriacum, & MARIAM Burgundam,
unicos FRIDERICI, & CAROLI, ac paternorum Regnorum Here-
des. Solemne iam est in Austriacis Hymenæis, cum flammeo Purpuram, cû

tædis

*Bellum
cum Al-
berto fra-
tre & Ci-
uib⁹ Viē-
nensibus.*

*Bellum
aduersus,
Armenia-
cos.*

*Maximi-
liani Prin-
cipis con-
iugium cû
Maria
Burgûda
fortuna-
tissimum.*

1482.

tedis Sceptrum, cum florumcorollis, Principatum Coronas, in vnum confociari coniugium, & Austriæ Regna maritali. In ANNA RVDOLPHI magni coniuge, tot Heroidum Aultriarum stirpe venerati sumus primam dotalem Augultæ Gentis felicitatem. Hanc nunc cumulatissimam in MARIA, quam decem & octo Prouincijs coronatus, Burgundiâ, Belgioq; florens, ac diues Hymenæus infert in Austriacam Domû, gratulamur. Quid auspicari PHILIPPO maximo non liceat, ex MARIA ANNA coniunctis magnis nòminibus ad beatissimam Faustitatem? Ita Regijs Pignoribus, charis, pretiosisq; inter FRIDERICVM & CAROLVM, alta pax sancita est, eo adamantino nexu, quo sidera, inserta Cælo in sinu æternæ pacis irradiant. Inde Brugeses, Principem Flandriæ populum, MAXIMILIANVM filium Dominum belgicarum rerum, detestabili exemplo, iam tunc belgico Leone frænum Aultriacum detrectante, & manum Dominam lacerante, in liberâ custodiâ, intra Urbem detinentes, ita superauit pacis amator, vt in Brugesibus amænissimis hortis ex monito Tarquiniano sola papauera, idest capita coniurationis decusserit, alijs minoribus floribus, ac veluti plebeijs indulgens, vbiq; Pacifici sui Genij cultor.

Brugeses domiti, et mulctati.

Reliquum visa Pacificus Cæsar pacissimè traducit. Virg. 2. geor.

Reliqui anni FRIDERICI tamquam piaculares paci consecrati sunt, cui ex magni Scipionis Africani consilio potior victoria erat, vnum ciuem seruare, quam mille hostes delere.

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

Ostendit mollibus consilijs Pacificator Orbis terrarum, qualis esset aureæ ætatis facies, cum Pax Domina rerum inter Altræam, Charitesque regnabat, & inter virtutes nundû proscriptas, quæ si aliquando etiâ nunc ab exilio cælesti in terras reuolant, cum classicum insonat, aut exterritæ in Cælum fugiunt, aut saltem ægre inter bella stationem tuentur. Pacem quam terris peperit in se prorsus cælestem seruauit.

Luca.

*Minimas rerum Discordia turbat
Pacem summa tenent.*

Cælum dixisses, quod halitus, vaporesq; ab ipso excitati, ne quidem tangunt. Eius dictum fertur, quo nec magis aureum Oraculum ab ore pacis prodire posset. *Principes quasi scopum eiaculatis conuicijs expositos esse, sed extra iactum, si eos magnanimitas in Cælo locet.* Vndè eâdem pacis serenitate cælesti, vt olim de Artaxerse Monarchâ celebratum est probra excipiebat, & laudes. Hauspurgicos coronatos Leones, canum latratus non terrent. Quæ orbes cælestes circumferunt, ac rotant motrices Intelligentiæ, semper mouentur, sed sine vllâ vnquam vertigine. Tandem post publicatum terris cæleste bonum, adultamq; partam Imperio Pacem, pacata mors Pacificum Imperatorem Cælo transmisit.

Ante Obitum MAXIMILIANVM filium, quem propagandæ in immensum familiæ Gloriæ, ac Potentiæ ter maximum Cælum destinarat, rite procurato Cæsaris nomine Regem Romanorum inauguratum vidit, eiq; plures annos tamquam Imperij Collegæ moderatrices rerum habenas concedidit, Imperatorem partitus. Primus inter Austriades Cæsares, successorem non sperauit tantum, sed spectauit, eo nomine charus omnibus,

*1492.
Kal. Sept.
Primus
Auf. Cæs.
inaugura
to in Regã
Romano-
rum filio
obit.*

bus, & felix, quòd prospexit, ne decedentem Imperatorem desiderarent, quem non amittebant; sed mutabant, Posteritatem Augustam, Nepotes, Minoresq; consecrans in Filio, eodemq; beneficio Reipublicam beans, & suos. Eucit Pacificus Cæsar quod armatis negatum fuerat; sapius enim.

Peragit tranquilla potestas

*Quod violenta nequit, moderataq; fortius urget
Imperiosa quies.*

Claud.

Liquit fortunatissimus terras FRIDERICVS non secus, ac Phosphorus Cælum, non nisi Sole in imperio lucis relicto, decedens. Ea egit demum Pacificus Cæsar, quæ Roma in Augusto partim suspexit, partim etiã optare potuisset, ad illius regnatores annos prope accedens, Iani Templum Germaniæ bellatrici claudens, rerum Dominus, Patriæ Pater, eidem nec amore populorum, nec literarum præstantiã, nec dignitate formæ, nec studio pacis ab similibus; vndè a plerisq; dictus est Austriadum Augustus, iure FRIDERICVS. In hoc superavit Augustum, quòd non coronata illa propudia Imperio dedit, Tiberios, Caios, Claudios Neronos, primos illos Iuliæ Gentis nequissimos Cæsarum, Parcis breui deinde cædentibus Orbi terrarum exitialem progeniem, sed piissimam, & potentissimam, Cæsarum, & Monarcharum seriem, in ænum propagavit, & prima tantæ felicitatis Auspicia, in MAXIMILIANO iam Romanorum Rege delibavit. Pugnauit tantum vt pacem pareret circumstrepentibus vndique armis, vt pariunt Cælo genitore conchæ inter tonantia fulmina vniones. Hunc Pacis amorem, hæreditarium suis transcripsit, dignum Augustis. Imperante FRIDERICO Christophorus Columbus de quo verius illud præcini poterat.

Alter erit tum Typhis, & altera, quæ vehat argo.

Delectos Heroas, erunt etiam altera bella.

Post Anglicanæ, & Lusitanæ Aulæ repulsas consilio planè gigantæo ausus est non montes montibus tantum, & Pelion Ossiæ, sed Americam Europæ, & Orbem Orbi iungere, Americo deinde Vespuccio Columbi, siue volatum siue angurium felicissimum sequente. Hos Argonautas Hispano si non Colchico aureo vellere dignos, quod Maximilianus magnorum, *pretium non vile laborum*, ac purpuratæ industriæ, Hæres Burgundici Regni in Austriacam Domum tunc transtulerat, supra gloriosam Græciam Italia in suis theatris decantet. Acroceraunia maiora, & Cyclopes, latentes in Oceano mundos non montes, periculosiores stantes scopulos, quàm concursantes, superantes, amico fidere, non Castoris, & Pollucis, sed Ferdinandi & Isabellæ Catholicorum Regum, quorum solio, & virtutû miraculis MARIA ANNA Potentissima Hispaniarum Regina succedis, heroicam metam attigerunt. Ita nouus mundus tibi REGINARVM MAXIMA, atque Hispanis victoribus Monarchis subigebatur, dum Pax Austriaca, ad Septentrionem Imperatrix florebat. Cedite Bacchi, & Hercules intra Abilam, & Calpem Mundi triumphatores: Vos vero quibus nascitur nouus Orbis, nascituri Orbi Terrarum magni MONARCHÆ Austriaci, CAROLI, & PHILIPPI.

Herculeos fines, Bacchi transcurrite metas

Vestri iuris erit, quicquid complectitur axis.

FRI-

*Friderico
impera-
te nouus
Orbis in-
uentus a
Columbo,
& Vespu-
cio.*

Virg Ecl.

4.

*Claud.
de conf.
Hon.*

FRIDERICVS IV. PACIFICVS

Salutatio.

*Salve FRIDERICE pacifice Imperator Auguste
Orbis salutator, tibi salutem præcatur,
Quem pace Imperatrice verus Augustus
Saluere iussisti, cum pacasti.*

Hic pacis titulus

Pro maximo tibi elogio sit.

*Quem Imperatorem mortalem non extollat
Ipse Dei Titulus, cum imperaret in terris.*

*Qui ex Deo exercituum inermis Infans
Adorari voluit etiam inter caelestem exercitum, Princeps Pacis.
Tu primus inter Caesares Austriacos Bellatores, Augustus
Dum Iani bifrontis Templum tibi clausisti,
Fortuna Delubrum tuis reserasti, & Capitolium triumphorum.*

*Illud mirum quod nobile monstrum prodis
Ex ERNESTO ferreo Patre, Pacifica Proles,
Sine fabula, ex Ioue fulminatore
Caduceator Mercurius.*

Simili puerperio Pax caelo, ac terris nascitur.

*Iris inter ferruginea pugnancia nubila
E pugna serenitatem, Caeli pacem, parit.*

Acclamante Senatu, populoq; Romano

**FRIDERICO PACIFICO A DEO CORONATO
VICTORIA, ET VITA**

Conciliata est deinde pacifici titulo, aeterna auctoritas.

Alijs Bellatoribus

Huic vni Casari Pacifico Roma triumphum detulit.

Romanus Orbis reueritus Friderici Maiestatem,

Se statim composuit.

Austriaca Aquila pedibus fulminatrix

Rostro

Rostro Oleas magnanimo pretendit.

Leo Hauspurgicus est in vtrumq; paratus:

Prosternit rebellem, amplectitur supplicem Pradam.

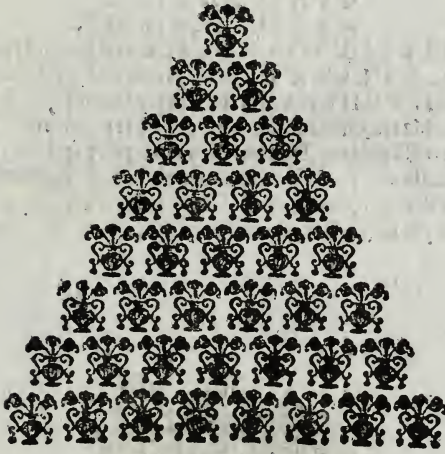
Amabilem hunc FRIDERICE titulum pacis,

Pacifici Cygni ad Calum euehent

Penna, & cantu.

Interim hîc iterum Orbis terrarum

Quam tu dedisti, eandem tibi salutem reddit.

SYNOPSIS GENEALOGICA
 A FRIDERICO IV. PACIFICO
 AD MAXIMILIANVM I.

FRIDERICI pacifici qui ERNESTO Patri successit veluti Bel-
 lator Romulo placidus Numa, docuitq; vtramq; Palladem Laurea-
 tam regnare armatam, atq; inermem, & ciuiles curas habere Heroes
 suos, incruentis victorijs magnos, ac triumphis innocētibus, quinq;
 liberi recensentur, ex ELEONORA Lusitana Regij Thalami Socia.

CHRISTOPHORVS I.

IOANNES II.

HELENA I.

CVNIGVNDIS I.

MAXIMILIANVS I.

CHRISTOPHORVS, & IOANNES, è cunis ad Superos translati in
 infantia extincti sunt. HELENA magnæ formæ sed pudicitia maioris, nuptijs
 prærepta est. CVNIGVNDIS Alberto Sapienti Baioaria Duci nupta, Inuictis-
 simi, & victoriosissimi Maximiliani nunc regnantis, septemviri Abauia, Religiosissi-
 mum Boicorum Serenissimorum Ducum stemma propagauit. MAXIMILIANVS
 potentissimus, & felicissimus Austriadum, ante ea tempora Heroum inter Haus pur-
 gicæ familiæ Cæsares sextus, paternum solium adiit. Eo imperante Austria extra
 Germaniæ limites, caput Orbi Terrarum Imperare.

NEC METAS RE

VRVM NECTEMPO

ALISEGO

IA PONO

MAXIMILIANVS I PIVS FELIX AVGVSTVS IMPERATOR CASAR

CARV. MAX.

FERD. I

MAXIMI
FRID. III PACIET

MAXIMI

ALB. II. HONORIF.

RVD. II

FRIDENH.

MATIAS. I.

MAXIMI
ALB. II.
FRIDENH.

FERDINAND.
FERD. III

PLVS VTRA

91

IMPERATOR CÆSAR
MAXIMILIANVS I.
PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ,
DALMATIÆ, CROATIÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ,

PRINCEPS BELGARVM, ET BVRGVNDIONVM
DVX STIR., CAR., CARNIOL., SVEVIÆ., LANDG. ALS.

COMES HAVSPVRCI TYROLIS &c.

Regia flumina quò longius discurrunt, eò & excurrunt latius amplificatâ aquarum veluti maiestate ex popularibus minorum fluuiorum tributis: ita grandescit tibi accedens Austria tua Imperatricis Gentis felicitas, quam MARIA ANNA è maximorum Cæsarum sanguine sata Dotalem tecum auerhis, maiorem etiam allatura, cum fueris Regum Mater. Quis enim fulgente aureâ stellarum familiâ, purpurascante inter sua radiorum rosaria Aurorâ, ex magnis maiora non expectet lucis incrementa, nimirum ex illustri Auroræ puerperio serenissimum Infantem Solem? MAXIMILIANVS hic tuus è nominis sui mensurâ maximus, eadem magnitudine rerum gestarum se se explicans, par orbi terrarum nomen impleuit, futurus etiam sine MAXIMILIANI nomine à rebus gestis maximus. Adeò præcia Numinis providentia nomina aliqua fingit, atque erudit, vt diuinitatis arcana, ex solâ nominum diuinatione pandantur. Prisci Cæsaris Maximiani nomen visus est sibi vsurpare, vt eodem cum ipso cognomento, tot hostium victor, subactorque regnorum noster Austriacus potiori iure diceretur Hercules, cum præsertim catenulis aureis ex ore fluentibus, vt de suo Hercule fabulati sunt Galli, incredibili dicendi suauitate, summos amores sibi conciliaret omnium populorum, quos catenatos veluti trahebat in triumphum post curram eloquentiæ victricis.

1459.
Kal. Ap.

Ex Patre **FRIDERICO** Pacifico ortus, & Auo **ERNESTO** Ferreo vtrunque miscens, indolem hausit totam ad belli decora factam, & pacis ornamenta. Et sanè dixisses tres regias charites omnium numerorum: bellicam fortudinem, omnium artium ciuilem sapientiam, omnium virtutum augustam pietatem, ad Austriaci **MAXIMILIANI** granditatem ita coniurasse, vt non solum Cæsarem crearent, sed & inter Cæsares Maximum. Hanc fortitus est genituram felicissimam è gentili suo Cælo, in quo nullum non fortunatissimum sidus elucet.

Insigni
miraculo
ex cultu
Augustis-
sima Eu-
charistia
seruatur.

1472.

13. Ap.

Prima ætas gemino prodigio è Cælo consecratur, summa, & **MAXIMILIANI** pietate, & Numinis prouidentia, vnde stetit in vnico Stirpis Augustæ traduce, in quo tota spes posteritatis germinabat, Austriaca Propago, seruatumque est primigeniæ Eucharistici Epuli religione, quâ fundatum Austriacum Imperium, eadem vi seruante ferè semper sicuti alia omnia, ita etiam regia germina, quæ feliciter produxit. Cum enim è confragosæ rupis supercilio, quò **MAXIMILIANVM** adhuc ephebum procul à palatinis Proceribus, qui lateri adhærebant, alijsque affectis honorarijs, & circumpedes comitantibus, æstrum venationis per accliuia, & decliuia ænipontanorum montium rapuerat, penderet, inaccesso profusus, & imperuio, nec pedem inde retrahere posset, vlliusue ope iuari, hiante infra sexcentorum pedum crepidine, ad diuinum profusus consilium confugit. Acciri iubet (audiri enim vox loquentis poterat) sacrum Mystam, qui sublime Eucharisticum nectar, delibandum saltem oculis, exhiberet, sperans salutari illo viatico etiam tantum adorato, tutum sibi fore, aut ascensum ad cælum, aut descensum in terras, eò paratus ire, quò rerum Dominus, & Cæli, terræque Imperator Dei nutus inclinaret. Ita tota Austriacæ Domus immensa moles miserando spectaculo, inter Cælum, terramque librata, è cubitali montis vertice ruitura nutabat; si tamen nutare poterat Domus, quæ licet totius fere terrarum orbis circumferentiâ coronata, centrum habet in Cælo, atque ipso firmamento firmatur. Impositus montibus innocens Gigas, passis manibus piè Cælum expugnat. Euocanti itaque è Cælo auxilium Regio Impuberi Deus liberalissimè annuit, & addito prodigio cumulatissimum indulgit. Accurrere è caelesti Aulâ iubetur Angelus sospitator (illum fuisse piè aliqui autumant, quem eius custodiæ a primo vite limine in hac peregrinatione terrenâ Deus destinarat, omnium horarum comitem) sub montani pastoris personâ abscondens nobilem Cæli formam, qui liberato Augusto Principe statim se se omnium oculis eripuit, ac sibi se reddidit, qualis spectatur à solis superis, rusticanum hominem exiens, coloremque nostrates. Ephebi regij pietas ad eò feliciter causam suam Cælo, è quo, cum proximus illi esset, puriorem spiritum hauriebat, probauit, vt supra vnum Fabium maximum maior, vnicus tot Heroum Hæres, tot Cæsarum, & Regum germen, & stirps ad columen Austriacæ Domus, Germanici Imperij, Hispanæ Monarchiæ, ac fere dixerim Orbis terrarum seruari mereretur. Nullas sentit decumanas vndas: ex omni naufragio fides enatat. Nec difficile fidei fuit, operosumque turbinatum montis supercilium exequare, cui vis indita è Cælo est plusquam gigantea, ad montes transferendos. Ita vno ferculo

ferculo tota Austriaca Familia moribunda seruat ad vitam, & mortis antidoto ad immortalitatem initiata, eo, quo condita, propagatur, firmaturque tutelari Deo in Eucharistico Solio æternarum gratiarum. Hæc quanto miraculo testatum videmus Eucharistiam Augustissimam Palladium esse Austriacæ Domus, quæ in extremis rerum articulis ad thau-maturgum Cœli Panem accurrens, toties prodigia patrauit ingentia! Scit iam cui astro gratias debeat siue nascatur, siue seruetur Austriaca Familia. Nec mirum inde posteros Herôas CAROLVM, PHILIPPOS, & FERDINANDOS, & Heroïnas, MARIAM, ELEONORAM, omnesque fere Austriades, raptos fuisse non actos tantùm ad Eucharistici Epuli venerationem inusitato ardore, eo nomine Cœlo, terrisque spectabiles, & maximos. O grandem, robustamque in Regio Impubere fidem! O palmaria tyrocinia triumphalis Austriacæ Pietatis? Posterî creditis? est ne factum in tota antiquitate religiosius? sed credite res ita gesta est. Adhuc prodigij locus in celsissimo prope Ænipontum monte, liberatâ periculis viâ, signo Cruciarj Christi è cruce pendentis insignis obsidem Austriacæ Pietatis, ac testem prodigij memoriam consecrat, & illac prætereuntiâ admirationem trahit, prouocatque venerationem. Non alius erigendus erat, qui seruaret tanti Miraculi Eucharistici granditatem, transmitteretque in ænum nobilem famam Obeliscus, & Colossus, quàm crux Christo Patibulato signata. Stabit ruinosum ænipontanum hoc tanti triumphi capitolium, æternis cum illo monte radicibus abyssum premens, Cœloque sublime, & solium Austriacæ Potentiæ, è quo adhuc imperante MAXIMILIANO in CAROLO nepote per omnes mundi partes Europã, Asiam, Africam, Americam regnauit, sustentabit. Initiatus magno prodigio MAXIMILIANVS impubes ad omnem felicitatem cœpit adulescere, & ad omnem virtutum apicem conuolare, religiosiori ad Regnum inauguratione ex adoratione Eucharistici Solis, quam olim Perlarum Monarchæ solis nostratis aspectu.

Primæ post laureatam pietatem lauræ, quasi de paterno Pacifici Friderici stipite, surculi nobiles, a pacatis artibus fuere, Eloquentiâ, & Historiâ, quibus suam etiam intexuere de laureto apollinari parnassiam Musæ. Ingenitam dicendi suadam, quâ plurimum valebat vt cum maiestate publicaret, & Imperatricem daret, omnium populorum, quibus inperitabat linguâ erudit, vnde mirum in modum eidem conciliati sunt, ætiamantes ex indigena sermone & amantes aliquid suum in Principe. Hæc auita laurus germinauit deinde in magnis nepote CAROLO V. & pro nepote MAXIMILIANO II. propagine nunquam sterili, in non degeneres ramos. Lusitant in Austriadum fere omnium labris syrenula, sed Augusta, & archipyriticam exercent innocentem populorum. Vtranque Palladem exhibuit sagatam, ac trabeatam, Præsidem scientiarum, Arbitramque bellorum, vnde non mirum, quòd deinde cum Iulio Cæsare veterem militiâ, & cû Augusto prisca scientias ad pristinû splendorê reuocarit, & eâdem dextera triumphali, quâ arces euertebat, bellicas, ciuilesque artes erigeret. Sed vtrunque Cæsarem melius expressit, cum suarum rerum gestarum commentaria, ytrâque & solutâ & illigatâ numeris oratione,

Humanioribus literis insigniter ex cultus a dolescens floruit.

tione, historicè poeticèque edidit, simul scribenda faciens; & scribens faciendâ, sæculumq; aureum, & aultrium literarum recudens. Hinc Apollo dictus est in Aulâ: Mars in campo, oris splendore coruscus, & ardore; sed Mars innocens inter Musas illarum patronus, & Apollo gemino arcu fila mouens, ac tela. Scriptili papyro potiori iure, quam Ægyptij Reges coronandus erat, cui & puguanti triumphale IO, & scribenti, ac dicenti gloriosum *σοφῶς* acclamari posset. Nunquam dignius, quam in **MAXIMILIANO** Austriaco.

*Cl. de M.
conf.*

Maieslas meminit se se Romana loquentam.

Sed bellicarum laurearum densior etiam silua est, isque fere obruitur historiographus hic exilis calamus.

1477.
et. 17.

1478.

*Belgica
reipublica
adminis-
trationi
admoue-
sur.*

*Initiatur
ad impe-
rium, &
in augura-
tur im-
posita Caro-
li magui
corona.*

Eâ ætate bella gessit exercituum ductor, & suo Marte, atque auspicijs administravit, quâ alij nec rude donantur militis, Imperator, quod olim de magno Pompeio grandi etiam præconio prædicatum est, ante militem. Illam siquidem à Patre Pacifico pacem tantum didicerat, quam triumphariunt. Adolescens adhuc ex ipsis cum **MARIA** Burgunda nuptijs **Carolo** Audace Socero ad Nanceum cæso, **Gandavi** in Vrbe **Flandriæ** facile Principe, quæ supra græcicas **Thebas** **Herculis** exortu, & incunabulis nobiles, **CAROLI V.** Austriaci Cæsaris & summi Herôis natalibus gloriari potest, ad componendum, firmandumq; **Belgiæ** Reipublicæ statum non parum **Ludouici XI.** Galliarum Regis potentiam conuulsam, cepit animum adijcere, supra illius ætatis studia molliora, grandium consiliorum, & principalium curarum patientem. **Belgicus** **Leo** à **MAXIMILIANO** primo domitus, secundo **MAXIMILIANO** imperante, euentilatis, excussisq; apertâ perduellione iubis, iugum Austriacum franget. Hinc à Patre Augusto in sortem imperij adoptatus in grauiissimo Orbis terræ concilio a Germanis Proceribus de Imperio arbitrantibus, meruit **Francofurti** adoratum a tot populis Regis Romanorum & **Aquisgrani** Cæsaris nomen. Illud autem accidit in ipsâ inauguratione auspiciatissimum, quod **MAXIMILIANO** ea imposita fuit corona, quæ olim **Occidentalis** Imperij fundatori **Carolo**, & potentiâ, & sanctitate **Magno**, auspicijs tum ad ipsum **MAXIMILIANVM**, tum ad **CAROLVM** nepotem, tum ad magnam Germanorum, & Hispanorum **Austriadum** posteritatem propagatis, **Austriâ** Gente iam, & Herôum numero, & potentia magnitudine, & æuo felicitatis **COROLINGHAM** longe superante. Nullum aliud præter **MAXIMILIANI** Austriaci caput **Caroli** magni coronam implere potuisset.

Imperator, initiato victoriâ **Turcicâ** in **Hûgariâ** Principatu, veluti è seminario triumphorum tot bellis deinde feliciter confectis, maximum suum nomen laureatum extulit, vt nullus ante ipsum Imperatricis Familia tot fuerit laureis coronatus, geminatâ felicitante Regna germinantibus. Visus est feriato dudum **Pacifici** Patris gladio vbi que fulminare, nunquam ferè non victor vbi pugnare licuit, victis populis, victorias singulis annis, quasi annum tributum pensitantibus. Populorum de quibus **MAXIMILIANVS** triumphauit ferè populum inuenio, **Gallos**, **Eburones**, **Belgas**, **Sicambros**, **Batauos**, **Morinos**, **Hungaros**, **Bohemos**, **Venetos**, **Heluetios**.

tios, Turcas. Ea verò in eius triumphalibus fastis leguntur, quæ famam in pluribus fatigassent, circumlatis supra Austriades Aquilas victrices perpetuo volatu per Orbem Orthodoxum victorijs ingentibus. In Belgio Atrebatum Artesiæ caput expugnatur stratagemate celeberrimo custodijs deceptis: Cameracum Vrbs Imperialis in potestatem redigitur, & simul recipitur magnâ ex parte Hannonia, Gallobelgica Prouincia nobilissima. In Galliâ ad Guinectham Picardiæ Oppidum ingens Gallorû exercitus fere interneccione deletur, victoribus Gallis in prædam migrantibus, & in victoriâ propriâ victis, dum eâ præcoci intempestuè abutuntur. In Germaniâ Philippus Palatinus Septemuir Rhenanæ Prouinciæ Regulus, & Vangionum Princeps supplex ad Imperia Cæsaris compellitur: Bohemi non procul a Ratisbonensi Vrbe, se, suaq; perpetuâ castrorum munitione tuentes, franguntur. Hungaria magna ex parte victoriosissimis prælijs recuperatur, & ingens Turcarum colluuijs scythicis etiam copijs, & formidandis Romano Imperio Samothracum, Samogitorum, Getarum, Gelonorumque populorum nominibus aucta, Carnioliam, Stiriam, Carinthiam inundans, easque igni ac ferro depopulans reprimitur, ac fugatur. In Belgio iterum Carolus Egmundanus Gheldriæ Dux nouis rebus thudens, in ordinem redactus, abstinere iubetur ditione Gheldriensi, ac titulo. In Germaniâ rursus grassantes fœdè per eam Prædones non vno loco, nec vno prælio funduntur, cæduntur, & ipsis suis sceleribus spoliantur, flagitiorum pretio in triumphales Cæsaris manubias migrante. In Italiâ demû Veneti tribus bellis atternuntur: Mediolanû è Gallorum manibus eripitur, ac Sfortiadè Duci restituitur. Ita maximis victorijs, triumphali veluti earum curru inuectus fere totam MAXIMILIANVS peragrauit Europam, Orbemque terrarum nobili famâ sui nominis implevit.

Omnes in eo, Heròem cum Imperatore miscente, heròicos numeros, Cæsareosq; duo proximè superiora sæcula suspexerunt; beatissimo quodâ omnium bonarum artium, virtutumque temperamento; vt dubium reliquerit sapientior ne esset, an fortior, an melior, primas ne daret bonis artibus, quas in delicijs habebat, an virtutibus armatis, pacatisque, castrensibus, & vrbanis, quæ ipsi in amoribus erant. Vulgatissimum est illud de Sylla Elogium, licet Cæsarianum, ac minime vulgare, ipsius dicentis nobilitate, supra argumenti laudem, alio fere dignum elogio, Syllam plures in se Marios, cum suis septenis triumphis collegisse. Ausim ego hoc prædicare in MAXIMILIANO non de Marijs, sed de Cæsaribus ipsis. In Romanis annalibus magnificè celebratur in Caio Iulio Cæsare felicitas, liberalitas in Augusto, in Traiano fortitudo, in Antonino pietas, in Tito mansuetudo, in Marco Aurelio sapientia, in Constantinis, Carolis, & Ottonibus magnitudo inusitata virtutis. Ex omnium istorum Cæsarum laureis visus est Maximilianus frondes legere, quas suæ infereret, & Martis Pullus cum Caio Iulio Cæsare, & Pater Patriæ cum Augusto, & Amor generis humani cum Tito, & Optimus cum Traiano, & Pius cum Antonino, & Sapiens, omniumque litterarum Princeps cum Aurelio, & cum Constantinis, Carolis, atque Ottonibus vbique Magnus, nisi velis etiam

Celeberrimas Maximilianus Cæsaris Victoriam.

1490.

Ab omnibus fere laudum titulis cõmendatur,

Felicitas.

maximum ad sui mensuram nominis. Eâ bellicæ felicitatis excellentiâ floruit, vt nunquam arma ferè posuerit, nisi victor, post domitos hostes de bellis etiam ipsis debellatis triumphator, tantumque terrorem hostibus incusserit, ipsâ armorum denuntiatione, vt cum iussu MAXIMILIANI Cæsaris in Belgio bellica tympana ad legendum nouum militem personarent, ferant dixisse Ludouicum XI., bellicosissimum alioquin Regem ad illos bellorum præcones, & fecialem sonum, totam Galliam contremiscere. Eâ magnanimitatis laude commendatur, vt vbiq; prouocator fortune fuerit, contemptor, ac victor, illi etiam tanquam imaginariæ Deæ per deridiculum Augusto supercilio, quo imperium Austriacum sustentabat auditus sapius insultare; nimirum nihil timebat sibi a fortunâ infideli, quam sperabat vinci posse etiam rebellantem. Et certe fortuna, si eam cõtemnas, vectigalis seruiet; si adores dominabitur tyranna. Aut tenetur, aut tenet, nisi despicias, suspicies, transuersumque te æget ventosa, ac leuis, nisi generoso spiritu diffles, ipso contemptu victore superandam. Eâ liberalitatis famâ celebratur, vt sæpe eadem manus quæ triumphatrix æratiû impleuerat, munifica exhauriret, & magnæ victoriæ aliquando abortirent ex defectu militarium stipendiorum, conceptique triumpho eliderentur in partu. Nefas ducebat Imperatorem populis dominari, & auro seruire, cum hoc sit etiam plebeium in Regibus. Sciebat non minorem famam captari a manu auro, quam ferro armatâ, cum hæc hostes, illa amicos, & omnes superet. In Viennensi Principum Orthodoxorum celebri congressu tres Reges, Vladislâum Hungariæ, Ludouicum Bohemiæ, & Sigismundum Poloniæ Augustis impensis magnificentissimè exceptos diu apud se habuit, dignus Cæsar se ipso Cæsare opulentiore. Merebatur spolijs Asiæ, Indico auro, & Dariæ thesauris ditari rediuuiua, & gemella, prorsus in maximo nostro Austriaco, tum ex armatis, tum ex pacatis titulis magni Alexandri, beneficijs non minus victoribus, quàm prælijs, triumphatrix Orbis terrarum manus. Plura tamen excepit domi regna, populosque, quàm Reges in Hispanâ Monarchiâ ex nuptijs PHILIPPI filij cû IOANNA FERDINANDI, & ISABELLÆ Catholicorum Regum filiâ in Austriacam Domum inuectâ, tot regnis, populisq; coronatâ. Ad eum demum apicem pietatis peruenit, vt hac omnia veluti naturæ, ac fortune ornamenta consecrarit, Cæloque dicarit. Auspicatus, cum moribundos fere oculos rebus humanis clausisset, ab alio sole, nimirum Eucharistico, Auroram primorum annorum, eum cursum vitæ tenuit, qui tantam lucem ferret, & non degenerem diem ab aurorâ illustri ex tantæ prodigio pietatis. Eidem primigeniæ pietati custodiendæ addidit comitem, virgineum pudorem, quo duce Imperator (quod mitû videri iure possit) ferè semper armorum studio exercitus, nullam vnquam passus est spectari a quoquam nudam corporis partem, pulchro rubore decorè perfusus, si quid simile accidisset inuito. Hęc purpura venabilior in Imperatoribus, quæ non sanie muricis fædatur, sed tingitur colore virtutis. Eadem pietas artes omnes, ac scientias magistras erudiendæ illius magnanimæ indoli, admouit. Harû scita, & placita, & alia omnia fidissimâ memoriâ & nunquã fallente dicturum, seruabat, vnde nemo illi semel notus, aliàs deinde no-

*Magnanimitas.**Liberalitas.**Pietas.*

uus fuit. Prefecit tandem illi regende moderatricem Religionem, quâ solâ Imperatrice Imperia stant, & felicitatem, famam, gloriam, victorias alites Cœli Diuas, nimirum prouidentiam numinis e Cœlo labentia terrarû fugitiua, & volucra bona apud se sistunt. Acerrimus hereseos hostis in Augustanis Comitibus paucis ante obitum diebus per Legatum Pontificium Thomam Caietanum ingenio, & purpurâ Principem sui seculi Eminentissimum, Summum Pontificem exorauit vt Germaniæ laboranti ex luthèrana hæresi serpente tunc malo virulento contactu, ac fere moribundæ opê ferret, se omnia imperata etiam cum imperij ipsius impedio, vti par erat, facturum.

Religio:

Hac nobili clausulâ MAXIMILIANVS I. Cæsar Austriacus, dum laureatis litteris à Carolo V. nepote iam Hispaniarum Monarchâ vocabatur lætitiæ communionem in partem Maurici Triumphum, in sinu Austriadum Victo-
 riarum, in primo flore felicitatis, ac potentiæ vitam finiuit sexagenarius, magnâ ætatis parte imperio, maiori victorijs, ac triumphis, totâ Cœlo attributâ, ac nominis immortalitati. Imperante MAXIMILIANO Romano Orbi, Austria felicissimis coniugijs, fatalem fere dixerim, faustitatem in Austriacam Familiam ferentibus, ad omnem Cœlis terræq; cardinem explicata est. Accesserunt primum Austriæ, autisque Regnis, & Imperio Germanico ad Septentrionem Belgicæ Prouinciæ dotales in-
 nuptijs MARIÆ Burgundæ cum ipso Cæsare, & eodem iure connubiali Burgundia ad Occidentem; tum partim ad Orientem, partim ad Septentrionem ius successionis ad Regna Bohemiæ, & Hungariæ cum Vladislao Rege stabilitum, deinde Hispana Monarchia & America ad Occidentem & Austrum ex fortunatissimo PHILIPPI Pulchri coniugio cum IOANNA maximorum Regnorum Hærede, cuius ipse MAXIMILIANVS fortunæ faber fuerat, additis Hierosolymorum, vtriusque Siciliæ & Sardinie Regnis atque Insularum ad Orientem, & Austrum. Tandem CAROLO nepoti nubente Isabellâ Lusitanâ, prima Lusitanici regni, Indiarum Marium, atque oræ maritimæ, & Insularum Orientis magna affulere de Cœlo auspicia. Vnde MAXIMILIANVS, pari ferè cum RVDOLPHO I. magno gloriâ, si minus Conditor Austriaci Imperij, saltem Conservator, Stator, & Amplificator dici meruit, vbiq; maximus. Nomen illi semper pro encomio erit, gerenda simul prædixit, gesta enarravit, magnificè in omni apice sonans, docensq; nihil in MAXIMILIANO non maximum esse. Hic totus tuus est MARIA ANNA potentissima Regnatricis, & ideò etiam maximus quia Tuus, siue Paternos, siue Maternos splendores respicias, siue Maritales Monarchæ Coniugis sapientiâ, potentiâ, pietate ter maximis, CAROLO quoque V. & FERDINANDO I. ex æquo in imperio succedentibus, dignus, qui nobilissimum inter Tuos locum obtineat. Imò hoc etiam nomine nunquam non dicetur maximus, quod auspiciatissimum tuum coniugium beavit, ac Tibi, Tuorumquæ vitâ simul, & immortalitate donandorum Regionum non interruptâ vnquam ferie Infantium.

Maximil.
obitus.1519.
12. Ian.
33.

*Laudes longe transgressus auitas
 Subdidit Oceanum sceptris, & margine Cœli
 Clausit opes.*

Cl. de A.
Hon. cons.

N MA.

MAXIMILIANVS I.

Epitaphium.

Hanc molem manibus Austriadum Heroum felicissimi

In mausoleum Cælo extulit

Magistra manu

Novi Phidiæ artifex cælum.

Exanimis hæ statuae

Prætoriani veluti fidi milites saxei

Imperatoris lateri semper adherent.

Ipsa triumphalia trophæa lapidea sunt :

Et iure , quia æternarum victoriarum simulacra .

Stant gemino titulo victura ,

Vincent ævum , quod merentur , & viuent .

Ab his omnibus Mutus Cæsar , silentio laudatur :

Omnes laudes in vnum titulum sepulchri migrarunt .

Turbinatus in morem pyramidis acuminatur tumulus

Et suas , si a sole gloriæ , illustretur ,

Consumit vmbas .

Ne tamen putes sepulchralem hanc molem

Mortis carcerem esse :

Meta est felicitatis .

MAXIMILIANUS FRIDERICI Pacifici Augusti filius

Primus Austriadum viuente Patre Imperator ,

PHILIPPI I. Pulchri Hispaniarum Monarchæ Pater ,

CAROLI V. & FERDINANDI I.

Magnorum Cæsarum Auus ,

Impleta sui nominis magnitudine maximus

Gallicis , Belgicis , Venetis , Insubricis

Bohemicis , Heluetijs , Pannonicis , Turcicis victorijs ,

Æque victor Heros , & inuictus ,

Burgundia Prouincia , & Regno Belgico

Austria

*Austria Imperatrici additis,
Explicata ad omnes Orbis partes
In Hispana Monarchia Austria regnatrice,
Cum non haberet plus ultra felicitatis in terris, quò tenderet
Hic stetit,
Unde Cælum intraret,
A Cælo vnico tantum hoc lapide distans.*

SYNOPSIS GENEALOGICA
A MAXIMILIANO I.
AD CAROLVM V. MAXIMVM.

Rimæ MAXIMILIANI Cæsaris nuptiæ cum MARIA Bur-
gunda fuere Caroli Audacis filia non degeneris animi, tibi cognomine
MARIA ANNA & felicissimi tui coniugij Auspice. Obijt fortis-
sima Amazon digna Carolo Patre, MAXIMILIANO coniuge,
PHILIPPO filio, CAROLO, & FERDINANDO nepo-
tibus, totaque quam ipsa dedit Austriadum Heroica posteritate ex amore pudici-
tiæ, cum nunquam adduci potuisset, vt vulnus, quod ex equi casu inter venandum,
contraxerat, medicis oculis videri, nedum tractari manibus pateretur. Nullius for-
titudinis laurea in Austriaca Domo, altas radices non habet, si tamen tellus lauros
nutrit, quibus hæc cælestia facta, seruo citra Ariadnæam fabulam stellanti digna, co-
ronet. Secundas iniijt cum BLANCA MARIA Galeatij Mariæ Sfortiæ Ducis
Mediolanensis filia, quæ quadringenta aureorum nummum millia dotis nomine tu-
lit, maiori tamen formæ incredibilis pretio, & virtutum omnium muliebri mundo
dotata. Anna deinde Ioannis vltimi Britannæ citerioris Regis filia vnica, despon-
sa tantum fuit MAXIMILIANO, sed a Carolo VIII. Galliarum Rege Cæsa-
reis nuptijs prærepta, repudiata prius MARGARITA ipsius Cæsaris filia. A
MARIA pudicissima, & fortissima Heroïna Austriacis fastis hæc tria magna nomi-
na data sunt.

PHILIPPVS I. PVLCHER.
FRANCISCVS PRIMVS.
MARGARITA IV.

Franciscum I. Parentum simul amorem, & dolorem, a vitæ limine, quod vix salu-
tarat, quadimestrem proximus tumultus excepit, neque enim sæpe multum vitæ
primus lapis ab vltimo distat. MARGARITA primum Carolo Delphino, Lu-
douici XI. Galliarum Regis filio desponsa, tum Ioanni FERDINANDI Ca-
tholici Regis filio nupta, eodem nuptiali anno coniugij, & vitæ vinculis soluto, de-
mum Philiberto II. Sabaudia Ducis, quem inter suos fortissimos Heroes numerat
ferenissima Domus Philippi II. filium. Regnantis nunc Principis Abpatruum a Berol-
do Saxone vigesimum sextum. Tandem vidua, Belgarum vsque ad mortem Gu-
bernatrix summa probitatis, & prudentiæ laude floruit. PHILIPPVS I. com-
muni cum FRIDERICO III. Austriaco Cæsare cognomento a formæ dignita-
te Pulcher, pari cum Tito imperatore titulo a pulchriori mansuetudinis, aliarumque

vir tutum forma Amor generis humani, & Delicium Orbis Terrarum, primus magno Philippeo nomini, quod in ipso nascebatur, Augustæ genti & Austriæ Imperatrici in Hispana Monarchia subdidit Orbem terrarum. Austriadum pulcherrimum pulchra Coelum sex liberorum prole beavit ex IOANNA FERDINANDI & ISABELLÆ Catholicorum Regum filia (vtrouque Orbe magnum titulum deferente) & vnica Hispanæ Monarchiæ hærede. Eorum nomina hoc ordine adscripta Genealogicis Austriacæ familiæ fastis leguntur.

CAROLVS V. Maximus Cæsar,

& Hispaniarum Monarcha.

FERDINANDVS I. Cæsar.

ELEONORA.

ISABELLA VIII. siue ELISABETHA.

MARIA.

CATHARINA posthuma.

Sed quia nihil est ex omni parte beatum, & hæc est pæna mortalibus imposita, vt omnis pulcritudo breui contabescat, in flore ipso regnatricis vitæ, PHILIPPVS Pulcher defloruit in Coelum transscriptus, vbi ipsius felicitatis Regnum sub florido Paradisi nomine vernat. CAROLVS, ac FERDINANDVS Magni nominis Cæsares, salutareque non Germaniæ tantum, & Hispaniæ sed Orbi Orthodoxo Dioscori, quorum secundus primo in Imperio successit, adhuc superstites in maximis FERDINANDIS, & PHILIPPIS regnant.

*Vnanimi Fratres quorum mare, terraq; fati
Debeatur.*

Addita est Castori, & Polluci Austriaci Coeli non vna, sed quadruplex Helena, è Pulchro, & Pio Parente, pudicissimæ formæ. ELEONORA Portugalliæ, & Franciæ Regina, primum Emmanueli Lusitano, tum Francisco Gallo Regi nupsit. ISABELLA Regina Daniæ Christiæni II. Dani Regis vxor, fidiissima comes exilij maritalis, illustre fidei coniugalis exemplum publicauit. MARIA Ludouico Hungariæ, & Bohemiæ Regi ex inclita Jagellonica stirpe matrimonio iuncta, eo mortuo Belgicam Rempubicam cum summa laude administravit. CATHARINA posthuma prius desponsa Friderico III. Saxoni Septemviro, tum zelo Religionis Orthodoxæ, quæ principalis amor, & cura Austriadum Heroinarum est, abrupta omni coniugij spe Ioanni III. Lusitanæ Regi in matrimonium est elocata. Sed iam excipe MARIA ANNA CAROLVM tuum gloriosissimum de quo ex ipsis PHILIPPI Pulchri, & IOANNÆ Hispanæ nuptijs occini potest paucis mutatis in melius, & verius oraculum.

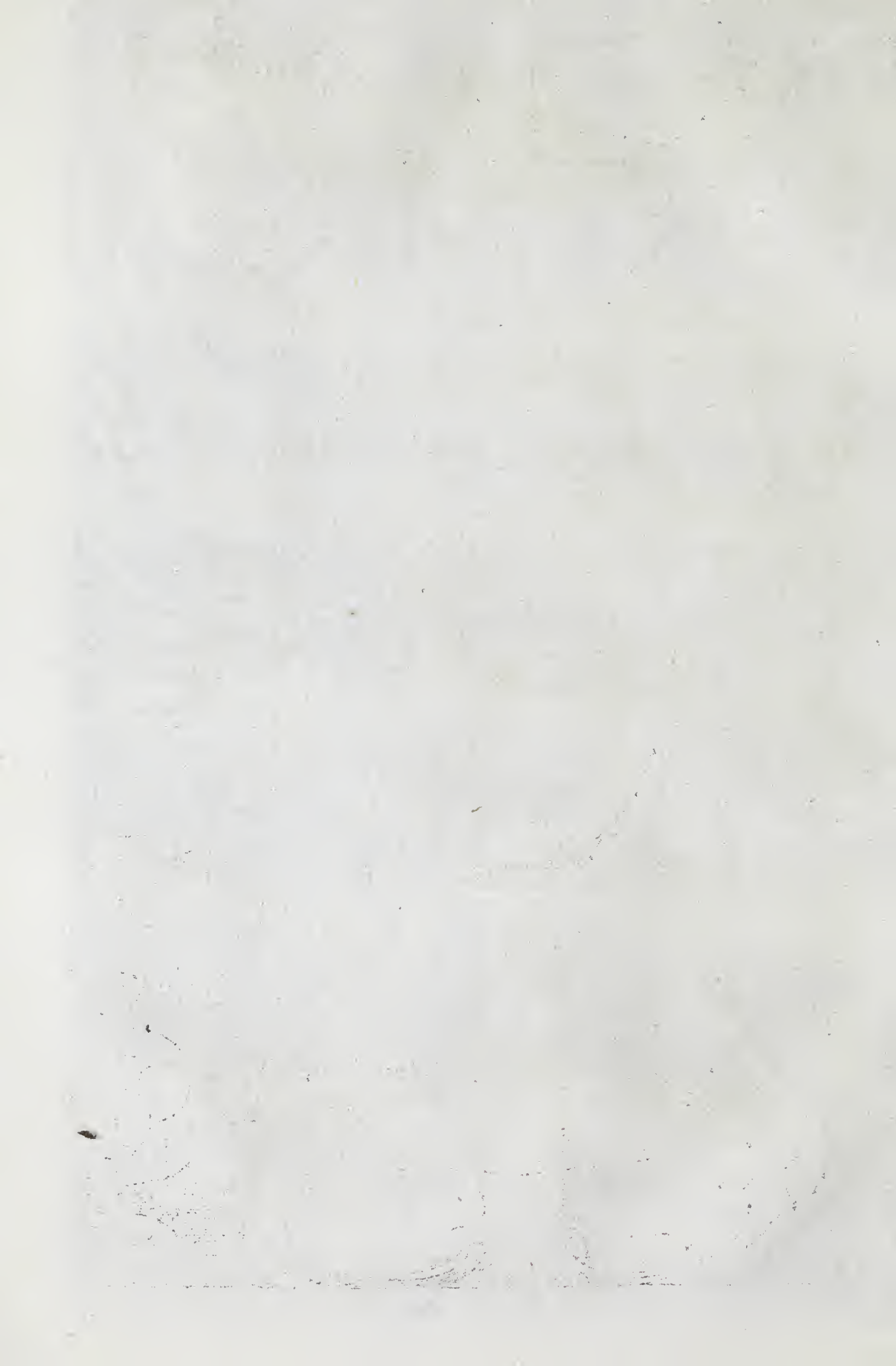
*Carolus è pulchra nascetur origine Cæsar,
Imperium Oceano, famam qui terminet astris.*

*Virg. II.
Anei.*

Fed. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 CAROLVS V.
 MAXIMVS
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HISPANIARVM, NEAPOLIS,
 SICILIÆ, SARDINIÆ, HIEROSOLYMÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX BVRGVNDIÆ, INSVBRIÆ,
 PRINCEPS BELGARVM
 MAGNVS MEXICANI, ET PERVANI ORBIS
 MONARCHA.

X PHILIPPO Hispanorum, non Macedo-
 num Rege nouus sub CAROLI nomine pro-
 dit Alexander. Sed quia alios mundos, quos
 suspirauit Macedo, superauit AVSTRIACVS,
 noui orbis extra veterem victor, Abilam, &
 Calpem, quas ille, Herculeum reueritus *non
 plus ultra* suspexit vt mundi metam, hic
 ipsis fabulis maior, ultra Gades HERCVLES
 triumphator, adscripto nouo titulo *plus ultra*
 despexit vt carceres, nec Asiam tantum Eu-
 ropæ per angustum Hellespontum, sed nouum
 orbem veteri per immensum iunxit Oceanum, non magnus dicitur, sed
 maximus. Eo etiam titulo supra magnum Maximus dicatur, quia non
 sterilis fundator ruituræ secum Monarchiæ fuit, sed fecundus æternæ,

MONARCHARVM HEROVM parens, & Regnatricis ipsa sæculorum coronâ Posteritatis.

*Vnde ma-
ximi titus
lus in Ca-
rolo.*

Nullus Imperatorum iustus titulum possedit, nullus magnificentius, nullus diuinitus, quàm Maximi titulum **CAROLVS**, quem non blandientis historici calamus adulator, sed summa in terris post diuinam humana vox propè dixerim è cœlo inscripsit. Ipse Summus Pontifex **PAVLVS III.** ex Senatusconsulto Eminentissimorum Patrum post victoriam Saxonicam, è vaticanâ vicariâ Numinis cortinâ magno nomini **CAROLI**, Herois, in quo nihil non maximum fuerat, Maximi addidit cognomen- tum. Ingens vnus tituli Maximi suffragium, Pontifex Maximus. Suasit verò supremo Romano Antistiti, sapientissimæque Purpuratorum Prin- cipum Curia, ipsa Saxonia, non nisi triginta annis a Carolo Magno Im- perij Occidentis Conditore subacta, eum **CAROLVM** qui contractis fere prodigio felicitatis in dies annis, eamdè ferocem, atq; ipsius Cæsaris for- tunæ insultantem, capto Regulo, omnibusque, quæ timeri poterant pro- fligatis, debellauit, non magnum tantùm appellari debere, sed maximum. Patieris tamen **MARIA ANNA**, à qua Austriam, quam **CAROLVS** vexit, in Hispaniam reuehente, nouos ex **PHILIPPO** Monarcha **CAROLOS** sibi orbis terrarum auspicatur, me maximum hunc tuum **CAROLVM** oculis serenissimis exhibentem, quibus titulo minimè men- tiente ad omnium populorum felicitatem irradias, subitario consilio, de Historico in Cosmographum migrare, & punctulis, lineolisque, ac solis su- bactorum regnorum, atq; debellatarum prouinciarum nominibus rerum Dominum, veteris orbis Triumphatorem, nouique Domitorem, palmari sphæra concludere. Eiusdem artis esse debet mundum explicare, & He- roem mundo parem. Non desijt esse miraculum Rhodius Colossus arti- culatim dissipatus in partes, ipsis reliquijs colossæis, aliorum hominum corpora superantibus, mensuramque communem nostræ mortalitatis. Maior visus est Hercules, cum illius digitum non sine spectantium risu, metiebatur thyrso satyricus, nec æquabat. Exprimi non potest **CAROLVS**, nisi cum Orbe terrarum euoluatur, quem suis imperijs rexit, no- mine impleuit, felicitate beauit, gloriâ illustrauit, famâ suspendit, victorijs peragrauit, triumphis pacauit, Pyrrhus in Peloponneso, in Africa Anni- bal, Scipio in Hispania, in Pannoniâ Traianus, Marcellus in Sicilia, in Ger- maniâ Constantinus, in Italiâ Cæsar, vbique **CAROLVS**.

*Caroli
Ortus
1500.
24. Feb.*

E **PHILIPPO**, quem Delicium humani generis, & Amorem suum, orbis terrarum amasius appellauit, videretur **CAROLVS** bellator prodiens monstrum esse, nisi sciremus amore omnium triumphatore, nihil victoriosius inueniri. Monstrum erit **CAROLVS**, sed Africa tantum nocens, Europæ non modo innocens, sed beneficum: monstrum ex omnibus virtutibus in vnû conspirantibus, & ex homine Heroem constan- tibus, compactum. Ortu suo superiori sæculo, cum quo gemellus natus fue- rat, auspicia dedit, & iure Austriadum felicissimus, Ascendensq; ad vitam, veluti e Cœlo clarissimus terrarum Dominator, & sui ipsius non tantùm, verum etiam sui sæculi fortunatissimus horoscopus. Quid aliud expe- ctari poterat è Patre, qui Amor erat Orbis terrarum, quàm summæ felici-

tatis

tatis soboles? Debit etiam anno sanctissimo Iubileo nasci, qui non sine magnâ celi indulgentiâ a terris dabatur Religiosissimus Orthodoxæ fidei in orbe veteri Propugnator, in nouo Propagator. Aurora primæ ætatis ijs splendoribus non caruit, quæ Austriadum Solem totum, & virum, & senem radiorum penicillo pingerent coloribus suis illustrem. Hanc non teneritudo morum ab alijs ætatibus, sed innocentia distinxit. Quis enim teneros dies, ne dum annos in Heroe inuenire possit? Imò nihil vnquam paruum, præter ætatem, sine iniuriâ appellari in Maximo potest.

Post prima pietatis tyrocinia sub auspicijs MARIÆ, MAXIMILIANI Cæsaris filix, Pulcheriæ Austriacæ, & cum omni Augustarum Heroinarum magno nomine, prudentiæ, & probitatis laudæ conferendæ, Adrianus Florentius moribus, ac litteris ab Auo Imperatore MAXIMILIANO præficitur, Arbiter heroicæ indolis, veluti olim a magno Theodosio Arsenius gemino Orientis, & Occidentis deinde Imperatori Arcadio, & Honorio. Felix institutor, qui poterat adhuc spirantibus exemplis auitis maximi MAXIMILIANI, & Catholici FERDINANDI Regium Puerum non informare tantum, sed animare ad omnem maximam pietatem. Ità verò probauit omnibus suam docendi rationem Adrianus, vt post CAROLI institutionem, nullo magisterij gradu inter mortales dignitates inuento, cuius apicem non excederet, collocari debuerit in Vaticanâ Cathedrâ ter geminâ Tiarâ laureatus Orbis Terrarum Magister, non nisi oraculis è celi cortinâ Dei nomine dicturus, quæ docturus.

Et certè vnde nam tanta scientia, profectusq; religionis in CAROLO cum in Vormatiensi contentu coram Principibus Septemuiris, alijsque Germaniæ Dynastis professus est passurum se potius Germanici Imperij, & Hispanæ Monarchiæ, orbisq; Austriaci, & Sui, suis Regnis maioris, impendium, quam vllum Orthodoxæ Fidei detrimentum, statimque dissentientibus multis Proceribus iecit primum fulmen in hæresim, proscripto sacrilego tenebrione Lutherò, qui nouus e Saxonia *Paracletus* fanaticam de suo ebrioso spiritu fabricarat Ecclesiam, & de sentinâ Tartari, Orbi inficiendo virulenta ructabar oracula? Vnde nam sensus ille, pietatis, quo in Africâ, insolenti suæ liberalitatis victoriâ, viginti millibus captiuorum hominum barbarico iugo liberatis, triumphum egit omnium nobilissimû de exercitu manumisso, tot ciuicis caelestibus laureatus, quot celi ciues, christiana capita, seruarat. Dignus hinc fuit qui sæculum, quæ sibi condiderat recuderet aureû, cui tanquam liberalissimo Monarchæ Tagus cum Hispanâ Monarchiâ vndanti auro, cui argentei Amnes cum Americano Orbe, pleno multorum stadiorum alueo fluerent, imò aurei etiam, & argentei montes in Peruuia & Mexico, cum Motezumæ, & Acatabalipæ Peruani, ac Mexicani Imperatoris Thesauris, pendèrentur vectigales. Vnde nam ille tandem cumulus sanctitatis, quo singulis diebus pluribus diuinæ Hostiæ sacrificijs intererat, sub personâ Imperatoris, sed Sacerdotis affectu? Quid cum ante Saxonican victoriam spectans Christum patibulatum ad auctarium iudaici deicidij hæretico flagitio in imagine vulneratum, concepto sacramento, euaginato gladio, Cæsarem patientiæ diuinæ deuouit vltorem, eo ferro, & igne, quo ardebat, se pro Deo

Pueritia :

*Educatur
sub Adri-
ani Floren-
tij summi
deinde
Pontificis
magiste-
rio.*

*Caroli pie-
tas mul-
tis exem-
plis com-
probata.*

Deo aduersus Cæli hostes, fulminaturum pollicitus? Nec mirum quod tandem victoriâ, primo congressu, relatâ, classico statim in plausum migrante, Apophtegma Iulianum à Procere Palatino magnificè prolatum, *CÆSAR venit, vidit, vicit*, ad sensum inaudite pietatis piissimo trilogio traduxit, & Deo victori Caroli Cæsaris fulmine triumphum decernens, dixit, *CAROLVS venit, vidit: Deus vicit*. O dignam meliori supra Iulianam etiam fortunam auream vocem! O supra etiam auream (quo nihil maius dici potest) Austriam vocem! An non isthæc summe pietatis prodigia, è summi, ac sanctissimi Antistitis scholâ eruditionem sapiebant maximi Pontificis prope diuinam?

*In augu-
ratur Hi-
spana
Monar-
chia et de
inde im-
perio ger-
manico.*

Imbutam regijs disciplinis pueritiam FERDINANDO Auo ad meliorem, & dignam Catholici titulo vitam translato, Hispanæ Monarchiæ à centum adoratum populis aureum, & gemmeum suarum Indiarum tributis diadema, coronauit, summe potentie, & Catholici nominis apex, superintextâ ex cæsis quadraginta Maurorum millibus iure victoriæ laureâ triumphali. Magnos sibi, vt folium ex omni parte firmaret, Europe Reges cognationis sacramento coniunxit, Lusitanum, Pannonem, Danum collocatis in matrimonium ELEONORA, ISABELLA, MARIA sororibus; cum iam Anglus CATHARINAM materteram coniugem haberet, & Galus amicitie vinculo plurimū teneretur. Hinc quia CAROLVM Cælum finxerat omni fortunæ parem, post orbem natum, conditafque veteres Monarchias, amplitudine, & numero Regnorum Monarchiam maximum, Imperij etiam Romani dignitatem adiecit, atq; ita septemvitalia suffragia miscuit, vt Auo Cæsari, maximo suo MAXIMILIANO maior, inter Orbis totius plausus succederet. Ab adito Imperio Occidentis tota CAROLI vita laureata, ac palmaris fuit. Nunquam manus conferuit, quin palmas legeret, bellatrice dextrâ, & lauros meteret, ense victore. Annos ipsos victoriarum numero superans, suis triumphis plurimū, Cæsarum fastos, & sæculorum annales excessit, auctâ interim in immensum ad vtramque solis pueri, ac decrepiti regiam, Austriacâ Dominatione.

*Expedi-
tiones &
victoria.*

Sed quia compendium maximi CAROLI datur, & sola Cosmographica Herois mundo maioris descriptio legi debet, paucis totum Heroem maximum sic explico. Nouem initis in Germaniam expeditionibus, sex in Hispaniam, septem in Italiam, quattuor in Gallias, decem in Belgium, duabus in Angliam, ac totidem in Libyam & Mauritaniam, Asiâ, Africâ, Europâ, Americâ, magnis quadrifidi terrarum orbis partibus, quâ imperio, quâ gloriâ coniunctis, victorijs Mauricis, Gheldricis, Othomanicis, Hungaricis, Peloponnesiacis, Hetruscis, Libycis, Numidicis, Rhenanis, Saxonicis, Gandauensibus, Gallicis, Germanicis, Italicis inclutus, mari etiam sexdecies remenso, breuem, si tam longæ conferatur rerum gestarum historiæ, quadraginta annorum regnatricem vitam terminauit, non aliâ quàm circumductâ sæculorum omnium in orbem periodo, ac panegyri, prædicandam. Visus est per Australem, Borealemq; prodigiosarū victoriarū nobilè eclipticâ innocentibus monstris splendè belluatam, terras, Oceanumque percurrere, atq; ipso cum Sole contendere; nisi quòd illum loco, hunc gloriâ sublimem triumphalis semper currus agebat.

Non

Non tot stellis australe cælum accenditur, quot peregrinos splendores no-
 ster AVSTRIACVS in morem illustrium siderum circumtulit. Si vi-
 ctoriarum loca quæris; orbis erit, cum *victoriâ* naui sub ipsius auspicijs ter-
 rarum, mariumq; ambitum ab occasu in ortum emensâ, cui Argo stellife-
 ra cælum cedere potuisset, peragrandus. Quid plura? astris quidem fa-
 mam terminauit, sed vltra Oceanum Imperium explicuit, supra ipsa gi-
 gantea poetarum fabularia vota, ventorum limitibus, & cæli zonis, illud
 definiens. Hesperides insulas aureis pomis, & pretioso Autumno diuites,
 intra pomeria Austriacæ Domus clausit: vltimam terris Thulem, & extre-
 ma Gadium claustra inter primos suos portus aperuit, vt ad Magellani-
 cum fretum, & alij cælo subiecta litora, alio sole calentia, alijs astris illu-
 minata, debellato Oceano, ferocissimo omnium hoste, marium, terrarum-
 que triumphator, appelleret. Vnde non Montes tantum, sed mundum
 fere dixerim aureum Americanum, quem ab eius nomine *Carolinum* vo-
 carunt, per Ferdinandum Cortesium, & Franciscum Pizzarrum Hispani
 Monarchæ Argonautas, maiora fabulis, & Typhis clauo, & Herculis clauâ
 molientes, victum in Potestatem Austriacam, ac tributarium redegit. Su-
 perbiat Pompeius Sagunto, Carthagine Scipio, Syracusis Marcellus, Hiero-
 solymâ Titus: vrbes sunt: Carolus Orbes expugnauit. Audijt à plerisque,
 nec immeritò CAROLVS post omnium Cæsarum Principem C. Iulium,
 Imperatorum omnium, Romanorum, Græcorum, Germanorum victo-
 riosissimus, tanta felicitate de omni hostium genere relatis victorijs, vt
 grauissimi Chronographi dixerint nemini bellum à CAROLO illatum,
 quem deinde non modo victum, sed vinctum non habuerit. Audeo dice-
 re, & Iulium ipsum Cæsarem à Carolo victum; nam quod condidit ille Im-
 perium, hic ad Americanum Orbem explicauit, imò inter Imperatores
 Heros omnes expressit, inter Heroes Imperator, omnes excessit. Cæsare
 felicior Orientem fugauit, Alexandro maior de Occidente triumphauit,
 Augusto potentior veteri nouum orbem subegit, Cæsar Orientis, Alexan-
 der Occidentis, noui Orbis Augustus, confusi que nominibus, ac titulis,
 Hispanus Augustus, Germanus Cæsar, Italus Alexander, communi cum
 alijs, de regnis, & singulari felicitate de ipsis etiam regnorum Victoribus,
 triumphans.

*Fam.
Strada.*

Si CAROLO victori more Romano instituendus esset triumphus,
 infra æternos, fastigium illud mortalium honorum, an non totus ferè ter-
 rarum orbis in vnius Austriaci triumphi pompâ conueheretur? Præiret
 millenis tubis fama Maximi Herois vbique tibicina, quâ celeberrimâ etiâ
 apud hostes, Solymano ipso magno Turcarum Imperatore magnificè suf-
 fragante, ita valuit, vt non solum orbem terrarum in admirationem sui ra-
 puerit, sed multis bellis suâ famâ triumphali feliciter confectis, aliqua ex
 parte terruerit, atque domuerit. Occurrerent inter fercula laureata, siue
 Apellæ, siue Phidiacâ arte conditæ mobiles vrbes, in reuerentiam trium-
 phatoris turrata capita submittentes, CAROLI manu partim expugna-
 tæ, partim extructæ. Et quidem CAROLI Cæsaris domitricem potentiam
 reueritæ sunt Dura, Gandauium, Mediolanum, Florentia, Guleta,
 Tunetum, Hipponouus, & Regius, Metone, Corone, Aphrodisium; Beni-

*Trium-
phus Ca-
roli in quo
omnia ad
illius bel-
licam lau-
dem spe-
ctantia
enarran-
tur.*

neficientiam verò molitricem Carolomontium, Phillippopolis, Hestifertum, & aliæ innumerabiles vrbes, atque arces, præter Mexicum cognominis Regni vrbem principem, quam incendio absumptam, ac deinde reparatam, amplificatamque quadráginta millibus priuatarum ædium extructis, CAROLI V. palatium vocarunt, eius magnificentia æternum Augustale. Succederent, maiori mole circumlatæ inter victoriarum lemniscos, curules suis fluminibus, montibus, vrbibus, coronatæ imagines prouinciarum, quas vel ferrum CAROLO deuicit, vel sædera deuinxerunt: Mauritania superata: Libyæ ora capto Aphrodisio, alijsque dynastijs expugnata: Insubria sex exercitibus hostium propulsis, tribusque magnis pugnis prospero euentu pugnatis, semel Cæsari, bis Sfortiæ Duci redita: Hetruria Florentinâ Republicâ factionum vulneribus discissâ, imposito Alexandro Medicæo veluti medico Principe sanata: Genuensis Respublica, Regina Ligustici maris, in suam coronatam libertatem asserta: pacata ad celeritatis portentum Gheldria: composita Flandria in vrbe Principe Gandauenſi tumultuans: Saxonia proſtigata: Peloponnesus supremo regia classis Architalasso Andrea Auriâ, Neptuniâ illâ Prole, debellata, Metone, & Corone maritimis vrbibus in potestâtē Cæsaris redactis: Africa sæpius victa: Asia in Solymano, illo Europæ terrore bis fugata: Germania pluribus prælijs subacta: defensa Italia: Hispania seruata: Gallia sæpius repressa: Europa propugnata: America pluribus stipata regnis subiugata: Occidens Oriente præscæ religionis illustratus: Oriens, Othomannicâ Lunâ sæpius eclipsim patiente, obscuratus. Iungerent se se triumphatorum marium, Atlantici, Indici, Libyci, Mauritanii Ionijs, Sciculi, vndantes in auro, despumantes in argento, gemmantes in litoribus captiua effigies, sequentibus per intervalla classium Turcicarum rostris, quas altero ad Mauritanæ, altero ad Sicilia litus prælio fregit, domitis Oceani rebellantis procellis, alijsque maioribus tonantium, ac fulminantium tormentorum turbine aduersus hostes excitatis, vbique victorias referens amplas in fretis, continentes in fluctibus, stabiles in Euripis, Ipsa etiam effèrentur magnorum fluminum resupinatis vrnis, fractisque cornibus simulacra, solido licet ex ære, artis tamen prodigio fluctuantia, Eridani, Istri, Rheni, Albis, aliorumque regionum fluuiorum adhuc alieno sanguine vulnerata. Adderentur in imagine tantum viuentes Fridericus Saxo captus, Philippus Langrauius in ordinem redactus, Monstrum illud hominum Lutherus *apostata* nequissimus ab Imperij finibus proscriptus, Barbarussa, barbaricus Maunethicæ sectæ tyrannus, cum ducentis pedutum, sexdecim equitum millibus attritus, Solymanus cum Xersæo exercitu quingenta, vt aliqui scripsere, hominum millia, per multa milliaria numerante, fugatus, Archipyrata Draghutus cū exercitissimâ bellis classe deuictus, Americani Reges, coronata deinde mæcipia, Mexicanus Imperator, Motezuma, Peruanus Acatabalipa debellati. Congestis in vnum cumulum Europæis opibus, Africanis gemmis, Asiaticis spolijs, Americanis thesauris, qui immani festertiorum, ac talentorum pondere, magnarum nauium dorsa premunt, in annis Indicarum classium expeditionibus, pretiosæ pompæ spectaculum exhiberetur. Traherentur post Triumphatoris laureati

reari currum feruili iugo subactæ Hæresis, ac Perduellio, victæ, vincæque, eâdemque vinculorû ferreorum mole omnis istarum furiarum inferna soboles catenata. Clauderent tandem festum agmen, inter signa tropheis coronata, vexilla laureis, palmisque lemniscata, literata CAROLI MAXIMI AVSTRIACI Augusto Nomine labara, bicipites Aquilas vnguibus fulmina ministrantes, atque oculis victorias spirantes, milites ex omni hominum genere laureati. Salutaretur magnis titulis CAROLVS, Africanus, Americanus, Germanicus, Insubricus, alijsque innumeris. Acclamaretur illi omnium vocibus IO VICTOR, IO CAROLE, IO CÆSAR, IO TRIVMPHE! Hem quâtus foret CAROLI triumphus! Si tamen CAROLVS triumphator exhiberi potest, qui de ingenijs etiam omnium scriptorum triumphauit, & conuiciatorem admittere potest triumpho, non laudatorem. Ergo omisso triumpho viuat famâ suâ etiam immortalis maior,

Inque animis hominum pompâ meliore triumphet.

Ad cumulos victoriarum accesserunt ingentia ornamenta, ac veluti trophæa naturæ triumphalis, oris honor serenissimâ quadam maiestate, sine tituli mendacio florens, habitus corporis prorsus militaris, plurimumque Hispanæ patientiæ ad perferenda, Belgici vigoris ad aggredienda, Germani roboris habens ad vincenda belli incomoda, quasi nationes, quibus imperabat, omnia sua decora CAROLO Cæsari in tributum pensarent. Sed supra fidem fuerunt animi virtutes tantæ fortunæ non impares, & eæ, quæ prodigia censerentur, nisi in CAROLO essent, cui continuata prodigia vitæ stamina texuerunt. Videbatur CAROLI folio insidere constantia, purpurâ flagrare bonitas, coronâ radiare sapientia, sceptro regnare iustitia, corde clementia viuere, ense armari fortitudo, manu liberalitas explicari, oculis humanitas florere, victorijs triumphare religio, omnis virtus imperatrix esse, parente Imperatore, non solum naturæ, fortunæque bonis, sed omnium virtutum magnis nominibus Maximo.

Admiranda fuere omnia, sed alijs alia preferentibus miraculum visa est aliquibus summa felicitas collactanea, & quod rarò accidit, cum ipso Maximo CAROLO fenescens. Eadê die, quâ natus est anno sæculari, recurrentibus annis, quasi illos cum sæculo sibi iniitasset, omnemque felicitatem dedicasset sui sæculi gemellus, & inaugurator, tum Bononiæ a CLEMENTE VII. Pontifice Maximo in omnium Principum Italiæ theatro, populorumque frequentia, Imperatorijs Insignibus ritè decoratus est, atque inter omnium plausus ad inuidiam fere Romanorum triumphorum salutat Augustus, tum sequenti anno Franciscum Vallesium Galliarum Regem Imperij riualet, gloriæque æmulum Lanoio Duce ad Ticinum, Regum Longobardorum Regiam, deleto fere regio exercitu, captiuum habuit.

Alijs prodigij loco fuit, stuporemque incussit potentia. Primus hic extra Septemtrionem Austriam non tantum ad occasum, & ortum, sed etiam ad Austrum, per immensa terrarum, mariumque spatia, imò & intermundia explicuit, vt iam & ex Austriâ procreatrice Austriadum Principum, & simul ex Austro domito Hauspurgicæ gentis Heroes Aultrij dici possint.

*Cl. lib. 3.
de laud.
stil.*

Bona corporis animique.

*1500. 24.
Feb.*

Felicitas.

Potentia.

possint. Adoptauit sibi in tesseram suorum consiliorum CAROLVS Cæsar Hercules Columnas, sed eraso veteri Herculis lem mate de suo plus ultra inscripsit, generosique symboli granditatem factis impleuit. Adiecit Austriacis ferè intra Germaniam regnantibus, deductis in Hispaniam Imperatorijs Heroum Colonijs, amplissimam Monarchiam, tot Regnis vndique coronatam. Et quia eius fortuna veteri orbe capi non poterat, plus ultra Hercules, Liberi Patris, Alexandri, Cæsaris, Heroum, Monarcharum, Imperatorum nobilem metam, Orientem, Occidenti, Septentrioni Austrum, Austriacâ Dominatione coniunxit in vnum fidei, quam Hispano Monarchæ deberent, sacramentum. Accenditur vtriusque solis innocentibus flammis CAROLI purpura: par orbi terrarum circulus caput coronat: in glacialibus litoribus Oceani, ac terrarum orbis claustris, Ferdinando Magellanico Hispano Argonauta, ad illam Colchidem vectore Typhi, & Hercule victore, firmatur CAROLI sceptrum: in sinu demum noui ad Occidentem Orientis CAROLO Mundi, partim à Ferdinando Cortesio, partim à Francisco Pizarro, subactis decem, & octo Regibus, ac duobus Imperatoribus Mexicano nimirum, ac Peruano, CAROLI solium stabilitur. Certe dempto Germanico Imperio, alijsque principatibus Austriacis, ea, quæ dotalis PHILIPPI primi CAROLO transmissa est hæreditas, Cosmographicâ decempedâ in solâ Americâ ad septem leucarum belgicarum millia explicatur, in tota deinde sua latitudine Lusitanam etiam dotem CAROLI complectens, Turcico Imperio decies, Romano vicies maior, in amplissimas prouincias ultra orbem veterem, vtramque Indiam, & interminata Regna Mexicum, Peruuiam, Floridam, nouam Hispaniam, Castellam auriferam, Brasiliam, Paraquariam, Chilum, Cuscum, & alia innumera, collectis ferè dixerim omnibus terræ partibus ad sua imperia in immensum feliciter protenditur. Et sanè decebat Austriâ Septentrionis Dominam, cui Crux in Rudolpho primo magno pro primigeneo sceptro fuerat, eique in alijs omnibus amor principalis, & Austriaca gloria, sub toto Australi veluti suo patrio cælo, & Cruce in Antartico polo stellante regnare, vt sub angue aquilonari, & australi Cruce, Regina rerum potentia vtramque spectaret, & quam euerit, & quam colit Cynosuram.

*Carolus
abdicans
magnum
nostrorum
seculorū
prodigiū.*

His omissis illud cum primis admiror, quòd abiectâ, presâque magnauimo pede, tantâ magnitudine mundo pari, & illâ, & Se ipso maior CAROLVS Cæsar stetit, procul dubio iam tum inferens coronatum astris caput, cum supra mundi sui, calcatam molem assurrexit. Post maximam ab orbe condito potentiam quid aliud deerat, nisi vt Cælitum vitam Austriacus Monarcha traduceret in terris? Quis enim iure possit sibi in animum inducere (quicquid hariolentur malè ominosi semper Politici, de CAROLO abdicante) maximum Cæsarum, ac Regum, sine cælestis amoris imperio, qui solus in CAROLO regnabat, omnibus imperante, mundi Triumphatorem, rerum Dominum, amplissimæ post nata Regna, dominationis, secundissimis omnibus, solo Austro flante, quasi decumanæ instarent vndæ, omnia potentissimæ fortunæ pretiosa velut impedimenta proieciſſe, & sceptris, coronis, purpuris, regnis tamquam adora-

tis bullis insultasse, sui iuris factum, atque à Monarchiâ omnium maximâ veluti ab intolerabili seruitute manumissum? Deerat hoc tantum Imperatorum Fœnici, vt inter cineres sacros religiosæ pœnitentiæ in Cænobitico illo Diui Iusti Mausoleo immortalem se crearet, postquam omnium victor, & Sui, Palmam ascenderat. Sciebat se terris commodatum ad illarum felicitatem, sed ad sui beatitatem Cœlo natum, æternumque datum esse, ad quod non nisi per calcata terrena ascenditur. Factus est ergo ex Cæsare nihil; maior tamen iudice terrarum, orbe cum nihil, quàm cum Cæsar, cum se ipsum, quàm cum omnes alios Cæsares superauit, tunc amphitheatro vtriusque orbis dignus, cum solus; & omnibus titulis, cum illis eiuratis, ferè extitit sine nomine nullus. Visus est post emensum Austriacis Aquilis victorias ferentibus bicipiti rostro, terrarum orbem, post fixa sub vtroque axe trophæa, & calcatas domino pede alternorum marium arenas ipse orbis terrarum angustus Augusto, & quia de cœlo spectabat, lacrymabile punctum, quod magni etiam triumphatores sibi conantur, igni, ferroque diuidere Anatomici infelicitum acorum.

Hic nobilissimus fuit CAROLI triumphus, in quo de se ipso Maximo, quo nihil erat maius in orbe terrarum, triumphauit. Dixisses vitale quoddam mortis tyrocinium, quo se ad immortalitatem inaugurauit. Postquam mori didicit, ne dediceret hanc scientiarum maximam, demonstrationemque mortalibus potissimam, ferè statim mortuus est. Nullus Cæsarum magis pro dignitate occubuit quam hic suæ dignitatis abdicator.

Aliquid etiam in CAROLO vltra CAROLVM libet cum veneratione admirari potentissimam, & inuicissimam Monarcharum Posteritatem, Regnatricemque; Heroum Sobolem, ac tot titulis, lauris, palmis, Regnisque coronata nomina PHILIPPÆA. Sed ad illos rerum apices humilibus calami debilis penna non volat. Atlantes Monarchæ ferè totius orbis pondus ferentes, pygmæi laudatoris operam perderent, non solùm infra molè stantis, sed vix sublimes maximorum Regum Colossos ex imo spectantis. Homericum plectrum poscunt Austriaci Achilles: postulant magni illi Alexandri Phidiacam manum. Interim parce Clementissimâ rerum Domina MARIA ANNA à quâ CAROLI gloriæ, & sanguinis Regnatores hæredes votis omnibus, & auspicijs expectamus, si tuum CAROLVM cuius splendoribus explicandis infelicitè sudabunt omnium sæculorum annales, humili calamo Gigantem dimensus, infra eius pedes venerabundus iaceo. Etiam sol sine magnitudinis suæ, radiorumque; iacturâ, in abaco pulueris, radiolo describitur, & ipsos conatus, manumque; palmari disco luminum Monarcham infelicitè, ac tenuiter circumscribentis, illustrat. Qui CAROLVM laudandum sumpserit, quod ipse sibi inscripsit in magnanimo symbolo PLVS VLTRA scribat; quia plura semper tacebit, quàm eloquatur. Etiam tot plumis, & linguis prædita fama, toti CAROLO elinguis est, & implumis. Hoc vnum orbis terrarum sciat, Carolum ex PHILIPPO Patre Hispano Monarcha, Alexandrum Austriacum fuisse, & magnum, sed ex PHILIPPIS Filio, & Nepotibus, ac ijs, quos continuata sæculorum & Posterorum ferie, ita, vt nullus vnquam sit PHILIPPORVM Austria dum numerus, MARIA ANNA spes tot Regnorum Augustissima, dederis, fuisse Maximum, & si quod est maximo maius.

CAROLVS V. MAXIMVS.

Inscriptio.

CAROLO V. ter maximo Heroi,
 Marium, terrarumque, Triumphatori,
 Publicæ libertatis in orbe veteri Propugnatori,
 Orthodoxæ fidei in nouo Propagatori,
 Rerum Domino, vtriusque orbis Monarchæ
 Caesarum Regi, Regum Casari
 Imperatorũ Romanorum, Græcorũ Germanorum, Potentissimo
 Austriadum Felicissimo,
 A subacta pluribus in Regnis Africa
 Africano,
 At defensa pluribus in prouincijs Europa,
 Europæo,
 A fugata in Solymano Asia
 Asiatico,
 A prælijs Italicis, triumphis Belgicis, bellis Germanicis,
 Italiae Liberatori, Belgij Recuperatori, Germania Domitori,
 A gloriosissimis victorijs,
 Hispano, Insubrico, Saxonico, Hetrusco, Gheldrico, Hungarico,
 Peloponnesiaco, Tunetano, Tremissenno;
 Quòd Austriacam Felicitatem Imperatricẽ Romani Imperij,
 Regnatricem Hispanorum Regnorum
 Orbe nouo domito, in immensum amplificauerit:
 Quòd pyriticam crudelitatem, Turcicam barbariem,
 Indicam superstitionem,
 Hæreticam perfidiam,
 Ubique represserit,
 Ad sæculorum prodigium
 Inuictissimus, Pissimus, Fortunatissimus,
 Supra omnem regionum titulorum beatitatem,
 A pro-

*A propugnatis regnis, expugnatis Urbibus,
impugnatis exercitibus*

Σοτήρ, Πολιορκήτης, Επιφανής,

Inter Ahilam, & Calpem,

Quibus deleto Herculeo non plus vltra

Ipsē CAROLUS plus vltra inscripsit,

Supra Alexandri Macedonis, & Iulij Cæsaris fortunam,

Plebs, Equites, Patricij,

Senatus, Populusque humana Reipublicæ

Ad immortale omnium mortalium monumentum,

Arcum hunc triumphalem suspendunt,

stupore suspensi.

*Servator
expugna-
tor urbiū
illustris.*

SYNOPSIS GENEALOGICA.

A CAROLO V. MAXIMO AD FERDINANDVM I.

CAROLVS V. Maximus post orbem triumphatum infinitæ suæ potentia victor, maior cum sui Rex, quam cum Mundi, in gloriosissima Regnorum omnium abdicatione Ferdinando I. fratri per Orangium Principem Erinonym illam Belgicorum tumultuum, sceptrum Imperij, totiusq; in Germania Austriaci patrimonij, Cæsar transmisit: PHILIPPI vero II. filij Inuictissimi, Potentissimi, ac Maximi Herculeis humeris, Hispanæ Monarchiæ tot regnis, imò & gemino Mundo grauis Iberus Atlas molem imposuit. Hinc bifida Austriaca Domus magno Orbis tertarum bono Imperatrix, & Regnatric ad Septentrionem, & Occidentem, Augustum, Regiumque Solium statuit. Præter PHILIPPVM Hispanum Monarcham, alia magna nomina ex Isabella Lusitana Austriaco-Hispanos fastos hoc ordine nobilitarunt.

CAROLVS V. MAXIMVS.

PHILIPPVS II. FERDINANDVS III. MARIA II. IOANNA II.

PHILIPPVS III.

IOANNES. MARGARITA.

PHILIPPVS IIII. Inuictissimi, Piissimi, Potentissimi Hispaniarum Monarchæ.

FERDINANDVS III. Hispaniarum Infans obiit in Hispania adhuc impubes, dum CAROLVS Cæsar Rempublicam Belgicam cõponeret. Hunc Regem Belgio destinaret, vnde ad nuncium in ortis illacrymantem dixisse ferunt aliquibus Proceribus Belgis. *Ego quidem lugeo filium; at vos amissum lugete Dominum, & Regem vestrum.* Statuerat siquidem CAROLVS in vnum Regni titulum Belgicas prouincias contrahere, & Regem Belgij Ferdinandum filium natu secundum creare. MARIA II. Imperatrix nupsit MAXIMILIANO II. Cæsari multis alijs titulis Imperatorijs supra, omnes Orbis terrarum sæminas, post natum Romanum Imperiū clarissima. IOANNA

NA

NA II. Lusitanæ Regina Ioannis Regis vxor fuit, & Magni, sed infelicis Sebastiani mater, cuius sanguine maximi Anni Africanæ palmæ, laureæque cruentatæ sunt. Eius immaturo obitu nullum Africa nostris sæculis monstrum maius peperit. IOANNES Austriacus inferiore thoro natus, verum impensè a CAROLO amatus, victoria nauali ad Echinadas, ac bello Belgico celeberrimus, & gloriosissimus exiit. MARGARITA eiusdem cum Ioanne sanguinis primum Alexandro Magnio Herreræ Duci, tum Octauiio Parmensi coniugata, demum administrationi Reipublicæ Belgicæ admota, cum summa prudentiæ, & pietatis laude, in annalibus superioris sæculi semper viuere, felicitate prolis in Alexandro Farnesio Belgico illo Marte ferè cum Olympiæ magni Macedonis matre conferenda: in reliqua heroica posteritate supra illam etiam prædicanda.

PHILIPPVM II. omnes terrarum Orbis partes eloquentur, quæ toti Orbi regendo parem admiratæ sunt, & omnibus suis regnis maiorem. Vt maximum Monarcham supra veteres, nouosque terrarum, mariumque Regnatores crearet, Oriens Occidentisque in vnum conspirarunt, omnibus ventis thesauros ferentibus. Dicitur est sui sæculi Christianus Cyrus prudentia, magnanimitate Hispanus Augustus, ostenditque quantum virtutum ferat Catholici nomen. Si quid defuit PHILIPPO II. mortalitati ipsi nostræ deesse puta, cum absolutissima fuerit Maximi, & pijsissimi Monarchæ imago.

In paterno Imperio, nomine, & folio Hispanico, successit PHILIPPVS III. Orientis, & Occidentis Monarcha, a Maurica barbarie, ab Hispanijs proscripta, alijsque titulis religiosissimus, & fortissimus.

Huic ex MARGARITA VII. Austriaca FERDINANDI II. Cæsaris sore prædentissima, ac sanctissima Heroïna Cœlum destinauit heredem Monarcham potentia sapientia, pietate ter maximum PHILIPPVM IIII. DOMINICVM VICTOREM, implentem magna nomina, & Maiorum maximos titulos, pondusque gemini Orbis sustinentem heroicis virtutibus, cui post Nestoreos annos, serenissimorum liberorum, per sæculorum omnium ambitum, coronam, quæ sola Orbis vtriusque Monarchæ ad omnem felicitatem deest, omnibus Cæli, terræque auspicijs auspico. PHILIPPO MARIA ANNA vnicus illius amor nuptijs, & numero, & faustitate secundis, desponsata, Austriam, non nisi cum Cæsarea fortuna in Hispaniam, velificantem reuehis, & PHILIPPIS FERDINANDOS Austriadas iungens, religionem potentie, Germanas lauros Hispanis palmis maritas, omnemque coniugem simul felicitatem, aurea fide, & adamantinis nodis æterni connubij. In auspicijs tuis nuptijs, coniugatis simul inter Australia signa dominatoribus, marium, terrarumque principibus Planetis, minimè mendaci coniectura, augurari licet horoscopus summæ felicitatis. Ex te AVGVSTISSIMA SPONSA, & MAXIMO CONIVGE Tuo PHILIPPO Oriens, Occidens, Europa, & Africa CAROLIOS maximos, Austria magnos RVDOLPHOS, Germania pios FERDINANDOS, Belgium, & Burgundia felices MAXIMILIANOS, Hispania potentissimos PHILIPPOS, Italia pacificos FRIDERICOS, Orbis terrarum triumphatores, & honorificos ALBERTOS Heroas optimos, & maximos, & si fieri potest parentibus meliores, & maiores, certantibus cum ingentibus auspicijs, magnis votis, expectat.

NEC METAS RE

VRVM NECTEMPO

RISEGO

HA PONO

FERDINANDVS I PIVS FELIX AVGVSTVS
CAESAR IMPERATOR

CARV. MAX

FERD. I

FRID. III PACIF

MAXIMII

ALB. II HONOR

RVD. II

FRIDELM

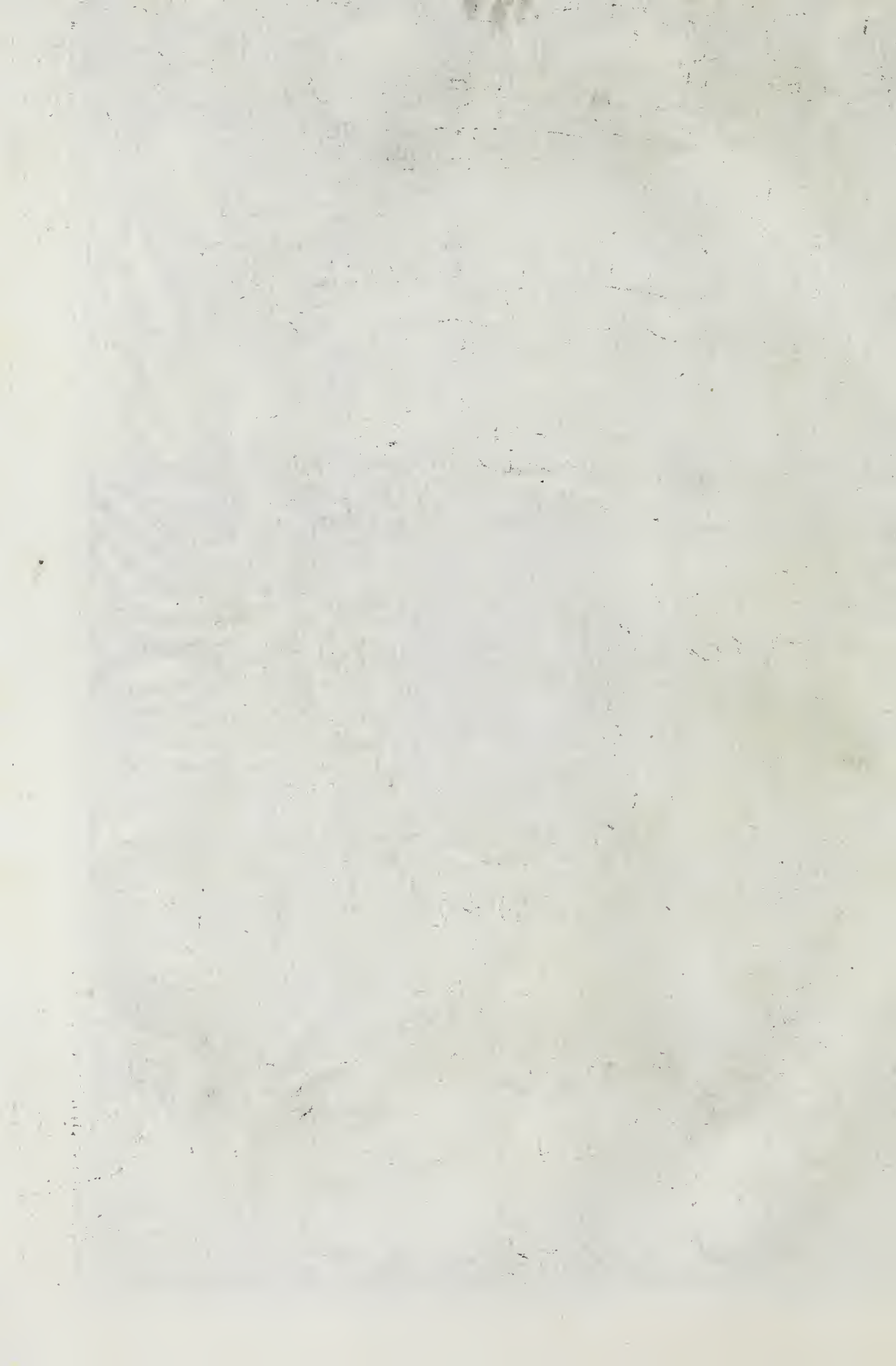
NATAVS I

KARL ALB. I

PL VS VL TRA

FERDINANDVS

FERD. III

IMPERATOR CÆSAR
 FERDINANDVS I.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,

Dux Burg. Stir. Car. Carniol. Siles. VVirtembergiæ
 Princeps Sueviæ, Marchio Morau. Lus., & Burgou.

Landg. Als. Comes Hausp. Tyrolis &c.

Xcipe totâ maiori etiam titulorum splendoribus Augustæ Frontis serenitate, plusquam tergemino nexu Tuum, Paternum, Avitum, Fratrum, FERDINANDÆVM nomen Heroïna in Germanis FERDINANDIS, atque Hispanis, quos tuo coniugio feliciter iungis, gloriæ tanti nominis hæres. Illud tibi in hoc paterno PROAVO gloriosissimum, in materno TRITAVO accedente præsertim Catholici titulo religiosissimum, in AVO pio, Sanctissimum, in PATRE triumphali victoriosissimum, in FRATRE suavissimo auspiciatissimum magnificè sonat, & si cælum non præripuisset magnis alijs victorijs, illum Belgij liberatorem, hæreseos triumphatorem, domitorem perduellionis FERDINANDVM Austriacum PHILIPPI IV. Maximi tui Coniugis Monarchæ Fratrem, alijs etiam titulis felicissimum. Acclamate laureati, bellatores Germaniæ populi, triumphali nomini inter lauros, palmasque nascenti, & ad novos triumphos FERDINANDÆÆ Imperatricis posteritatis, iterum lauris, palmisque crescentibus incidite. Arridete hilari vultu pallidi Triones, vosq; maleficis radijs armatæ glaciales Vrsæ, & hyperborei Angues ad Augusti Nominis obsequiû mitescite. Subsидite tēpestatum prodromi Aquilones, liberato seditiosis turbinibus Germanico cælo, dum Austri innocentes lenibus auris veris parentes, inter floreat nimbos suavissimum FERDINANDI nomen expirant. Fuge Othomanna barbaries, & licet de Parthorum genere in fugâ non tela, sed arcus projice. Cede perduellio, ac turritum tot arcibus caput, totque pronin-

cij coronatum, Imperatori nomini venerabunda submitte. Dehinc hæresis, furialem tædam extingue, inclina sanguineo capillitio cristatum caput, serpentemque turbam excute, atq; euome tandem, quam vbiq; exhalas, infernam mephitim. Ad Herculeum FERDINANDORVM Austriadum Nomen, expue dentes cerbereos linor, frange taurina cornua arrogancia, demitte leoninos armos superbia, & euentilatas semper auris infelicibus iubas. Siste fortuna hoc nomine, veluti aureo clauo ferream tuam præcipitem rotam. Apagite naufragi in lacrymis luctus: abite homicidæ irarum furores, & omnia noxia mortalibus malorum nomina, vbi primùm sonat, ac veluti de cælo nascitur FERDINANDÆVM in Austriâ Nomen. Nullis notetur calculis ditissimum hoc Nomen, quàm gemmeis, quibus victus Oriens inter pretiosas suorum marium tempestates grandinet Imperatoribus Occidentis: Nullo literato metallo sculpatur, quàm auro ex hostium manubijs captiuo, cui victor nomen pretiũ addat: nullæ tabulæ illud ferant, quam adamantinæ æternitatis in Austriacis factis. Non communi tubâ, sed argenteâ, fama heroicum Nomen euulget; imò nec fama, sed Clio Heroum buccinatrix: soli plausus Oratores FERDINANDÆVM nomen eloquantur: solæ acclamationes Poetriæ canant: sola labara laureata exponant: sola trophæa triumphalia explicent: soli obelisci, columnæ, arcus æterni testes magnarum victoriarum publicent. Solæ tandem victrices Aquilæ cum iugalibus Cycnis pijsimum, & fortissimum Nomen sublime ad cælum extollant.

1503.
x. Mart.

In Hispania
oriens.

Primus inter AVSTRIADAS FERDINANDVS sub Hispanico celo natus, nouum sidus in Occidente exoriens, Hispanias illustrauit, Nomine, & sanctitatis titulis, & fortitudinis inter Hispanos Reges clarissimo; nam gloriosissimũ hoc Nomen sæpius summâ cum laude purpuram induit, sceptrumq; tractauit, in Sanctis, Magnis, & Catholicis FERDINANDIS coronatum. Austriaco in Hispania nascenti omnis gemella faustitas simul oritur; neq; enim aliud præter patriâ, & sanguinem quærendus est horoscopus felicitatis. Cælestes domos vnusquisq; de suo sibi architectatur, ac fabricat; omnemq; mortalé, & immortalem fortunam: cælum suis moribus quisq; componit, & amoribus rotat, sapientiâ vbiq; Astorum, Reipublicæ imperante. Si placeret tamen ab anno, & mense natali totius vitæ cursum auspicari, cum & ille inauguratus paulò ante à CAROLO cum toto sæculo, & hic Martius fuerit, iam poterant auguralibus tubis grandes in ipso ortu, grandæuæq; cani victoriæ. Quid vero ab Austriacis Aquilis fulminatricibus victoriarum, ac triumphorum expectari non debuit, vbi Castellanis Leonibus additæ, in aeris, siluarumq; victoriosissimis Dominatoribus, omnia regnandi, vincendique auspicia iungebant. FERDINANDVM Magnum Catholicum, in cuius aulâ ab ineunte ætate Aluaro Osorio, & Petro Nonio Gusmano nobilissimis morum, & literarum Doctoribus vsus, prima boni Imperatoris tyrocinia parendo posuit, & nominis Regij Aui, & vtriusque tituli, si minus Regnorum, hæres institutus, ita totum imitatione induit, vt FERDINANDVM semper deinde ipse exhibuerit & Magnum, & Catholicum etiam extra Hispaniam. Si non inuenisset in AVO, potuisset ipse de suo, FERDINANDÆO Nomini, tan-

Leo Castellani
Regni
insigne.

tam

tam magnitudinis, & Religionis famam creare, vt adscribendum illi conderet Magni, & Catholici cognomentum. Eos demum sparfit radios in ipsâ vitæ Aurorâ hic Phosphorus etiam in Occidente, vt sperari posset aliquando Hesperus futurus barbaro Orienti. Auo Catholico FERDINANDO ex hac vitâ migrante, & CAROLO fratre ad Hispanam Monarchiam inaugurato, ad Belgicæ Reipublicæ regimen traducitur, vbi famâ bene administratæ prouinciæ succenturiante septemuiralis Senatus magna suffragia, nobili hoc titulo potius, quàm viciniâ locorum ad Germanicum Imperium propius accessit. Hinc Austriæ redditus, illâ, ac finitimis totius Germaniæ superioris, quâ Hauspurgicæ genti paret, Principatibus, à CAROLO Cæsare munificentissimè donatur, raro etiam inter fratres exemplo extra Austriacam domum, in qua sidera cælestium domorum inquilina imitantur Heroes immortales Austriaci, dum familiari veluti commercio, ac fraternis splendoribus ad orbis terrarum bonum semper conspirant.

Inde ANNAM Jagellonicam magni sanguinis, & dotis Heroinam, Vladislai Hungariæ, & Bohemiæ Regijs filiam, ac Ludouici sororem, vxorè ducit felicissimis de more in Austriacâ Domo nuptialibus auspicijs, eodè regio hymenæo ANNAM FERDINANDO, & Hungariam, Bohemiamque iterum coniugantem, à morte LADISLAI Austriaci filij ALBERTI II. Honorifici Cæsaris, sexaginta annorum diuortio ab eadem Austriâ diuultas. ANNÆ dulcissimum, & nobilissimum nomen, sicuti semper gratiam sonat, fertq; secum omnem charitum chorum, ita nunquam sine purpurâ ac paludamento, sine sceptris coronisque, aut nascitur, aut peregrinum ingreditur in Austriacam Domum. Regia dignitas gemino ex Regno cumulatissima Imperatrici in Germaniâ Austriæ genti addita, ANNÆ nomini dotalis debetur. Vnde occiso in bello Turcico ad Mohetium Ludouico ad vtriusq; regni solium FERDINANDVS pluribus titulis vocatus fuit, & eodem anno Albæ Regalis, & Pragæ cum ingenti totius orbis orthodoxi plausu inauguratus, Regijsq; decoratus Insignibus. Olympiade vix elapsâ adiecit veluti impatiens fortuna tertiam FERDINANDO Romanorum Regi coronam Colonia Agrippinæ, vbi Sanctorum Magorum Regum corpora summâ veneratione coluntur, pridie illius diei, quam sacram regiæ diuinis Solis adorationi sub illustrissimæ Stellæ ducatu ab ipsis splendoribus EPIPHANIAM vocant, vt & ipse in adoratione trium Regum triplici iam regno coronatus, eodem sidere, serenissimo illius diei sole, irradiaret illustris, possetq; religiosiori titulo EPIPHANIS cognomentum ab ipsâ ad imperium inauguratione sortiri. Aucta regnis, & vicariâ imperij administratione otia-ri non debuit tanta felicitas.

Primam expeditionem in Hungariam suscepit aduersus Ioannem Zapolium Transiluanix Vainodam, qui per eosdem dies, quibus Ferdinandus Rex Salutatus fuerat, Regis nomen inuaserat, ac tunc othomannico patrocinio fretus, & auxilijs Barbarorum instructus, Hungariam ferro & igni vastabat. Buda vrbs Hungariæ Princeps facili, & innocenti victoriâ recipitur: Vainoda Regno Hungarico, & Dacico Principatu spoliatur

*Nuptia
cū Annâ
Jagelloni-
ca aus-
picatissi-
ma.*

1526.

1531.

*Dacia,
& Turcia
ca victo-
ria.*

iustissimis è cælo vindicijs, vt qui peregrinum Regnum per summum nefas occuparat, principatu patrio exueretur, & regij nominis amitteret, qui Turcicâ clientelâ Christiani nominis dignitatem abiecerat. Fulminaturn est potius, quam pugnatum, Deo ferè dixerim manum suam commodante, Dei causâ pignantibus. Dacica victoria Traiani triumpho digna in FERDINANDO optimis etiam Imperatoribus meliori, gradus fuit ad Turcicam, bonæ stirpis laureâ aliam germinante. Solymanus Asiæ Dominus, Africæ domitor, Europæ vastator, Othomannorum Principum bellicosissimus, totum Orientem in Occidentem mouet, & vt vno prælio euertat, Viennam aggreditur, Regni Germanici caput, Aultridum Cæsarum sedem, & Occidentalis Romani Imperij veluti alteram Romam. Iam Babylonij Euphratis Incolæ, Ægyptij Nili: Scythici Tanais, Armeni Tigris Danubium bibunt, Othomannico ferro omnem Germaniæ sanguinem sitiente. Iam deuoratâ spe ingentis victoriæ barbarus Tyrannus, minas eructat. Sed Xerxes Othomannus Miltiadem Aultriacum inuenit in FERDINANDO, & Greciam in Aultriâ. Stetit Vienna inuictissimæ, & victoriosissimæ constantiæ, atq; Othomannicæ potentiæ repulsæ æternum trophæum, stabitque semper ipso suorum magnorum Cæsarum solio, quod sustinet, in æuum firmata. Audiere Vienneses Turcica tormenta, non sensere, & ex fulminalibus machinis in cassum tonanti ære crepantibus nihil præter fatuos ignes, & sterilis bombi infanas minas erupit; quasi contra ventos, non contra viros pugnaretur. Cum viribus arcus eneruantur, feritas cum ferro hebetatur, incendiarij ignes cum furore extinguuntur, soluitur cum testudinibus exercitus, altus cum cuniculis aperiuntur, ac totus frangitur in fragores stolidos, ignauosq; Othomannicæ Lunæ sonorus turbo, vnde rarefcente numero, ac frigescente audaciâ Barbarorum, post viginti irritos assultus totam illam Turcici imperij, auxiliariisque Scythiæ barbariem, solum aduentantis FERDINANDI Nomen, & fama, tubâ suâ classicum personans, & simul canens victoriam, in fugam ignominiosam, ac præcipitem egit, vsq; ad sui Helleponti fauces, desideratis à Solymano in eâ Viennensi obsidione sexaginta militum millibus. Cedite Germanici, Drusii triumphales, & si qua alia cum Constantinis, ac Traianis Imperatoriæ Gentis Augusta Capita, in Germanâ lauro vernastis. Minus valere ad reprimendos Barbaros victores vestri exercitus, quàm sola FERDINANDI Cæsaris fama, & magni nominis terror. En Thracius ille Mars Solymanus dum strages minitatur qualem triumphû dedit solâ FERDINANDI maiestate fugatus! Ita si quidem obiecere Aultri Othomannicæ Lunæ nubé fulminibus sætam, procellisq; tonantem, vt statim ex oculis euanesceret.

Mirante adhuc Aultrio Danubio FERDINANDÆAS victorias, alias Bohemus Albis obstupuit, ex bello Saxonico, quod cum Cæsare Fratre Ferdinandus feliciter gessit; vtrâq; fluminis ripâ illhinc CAROLI, hinc FERDINANDI triumphali Nomini plaudente. Et certè Saxonica hæc victoria ad Locheranam siluam cû hoste potentissimo, quem stipendiaria totius septentrionis hæresis sequebatur, nō minus FERDINANDI gladio, quàm CAROLI sceptro adscripta est, cû hic Hispano auro, ille Germano ferro

*Victoria
bohemica.*

ferro pugnarit. Agnitum est ex illo bello quæ monstra pariebat Africa, Lutherana, & quò collinearent cum nupero illo musteo Euangelio, quod multis Germanis populis ebrietatem lethalem induxerat, concionales Rabulæ, ac sanguinarij hæretici calami, tantam calamitatem terris inferrentes. Compositâ post Saxoniam debellatam Bohemiâ, & VVirtembergiâ Vdalrico Duci restitutâ, iure successione & clientelæ referuato, alta pax FERDINANDVM excepit, in cuius sinu cum summa religionis, & prudentiæ laude floruit ab ipso Solymano gloriæ AVSTRIADVM æmulo, & orthodoxi eorumdem nominis hoste sæpius laudatus, ac regijs xenijs, è Bizantinis thesauris, tributisq; Orientis pretiosissimis excuitus.

Interim CAROLVS Cæsar abdicato terrarum, mariumq; arbitrio, in cernendâ magnâ hæreditate summâ cum pietate erga totum Austriacum Genus FILIO FRATREM æquat, illumque Hispanæ Monarchiæ Atlantem instituens, hunc Germanici Imperij Hercule, ingentem vtriusq; mundi molem ex humeris deposuit. Scilicet immensam in CAROLO vim opum, classium robur, exercituum numerum, nominis gloriam, cumulos triumphorum, regnorum pondus, non poterat vnus hæres sustinere. Ita tamen diuisit Austriaci orbis hæreditatem, vt omnia præter seipsû partiri potuerit, & MAXIMI titulum, nam in vtroq; totus CAROLVS vixit, & neuter non Maximus fuit. Imperatorem non mutauit Germania, sed nomen: iunctis nominibus distingui CAROLVS, & FERDINANDVS vix poterant. Nunc primum in Austriaco cælo gemini Cæsares lucida fraterna sidera stellant, & pro Castore Pollux beneficis terrarum orbi radijs regnat.

*Carolo
Cæsari in
Imperio
succedit.*

Adito imperio Ferdinandus ostendit ab eo nomine seiungi non posse fortitudinis, & magnitudinis titulos veluti primigeneos, ab Hispanis Regibus ad Austriacos Heroas traductos, & nullum in Austriacis fastis FERDINANDVM non Catholicum esse, & Magnum. Aliqui adhuc FERDINANDI I. Cæsaris nomini adiecere Impauidi cognomentum, quia visus est pro Numinis gloriâ, & patriæ salute caput suum deuouisse. Ego adderem & Pij, quia, vt in hanc epitomen contraham, immensam laudum molem, Romanam fidem Germano candore semper coluit. Summo odio ferebatur in hæresim, amore in Religionem, vnde, idem hæreticis infestus Cometes, & religiosi viris faustissimum sidus effulsit. Illitam Biblijs à Luthero versis Hæreseos pestem, ne vltius serperet, igni damnauit. Maluisset tortor ignis authographum punire, ipsum temulentum entheati *Apollata* caput, è quo auctore pseudobiblia illa prodierant, & eas notas inurere, quas stigmaticus trifurcifer merebatur. Illâ siquidem tantum luce cum suis libris dignus erat piceus trium literarum venerens, non venerabilis Doctor Lutherus, quam carnifex ignis ederet. Ex aduerso sacras religionum hominum colonias vndique adduxit, & inter alias recens natam Societatem IESV in Germaniam aduocauit, augustisq; amoribus, ac beneficijs impensè fouit. Hostium suorum hostes non amare non poterat, qui, quos bellis euerteteret ipse, libellis proscinderent, tenuiori quidem stylo, sed fidâ manu, & vbi-

*Ferdinã-
di singu-
laris pie-
tas.*

que etiam in pace sine ullis inducijs pugnante. Illi homines semper placere, qui eundem, quem ipse, sequerentur Ducem. Quemnam autem Imperatorem sequeretur FERDINANDVS Imperator, satis aperuit in consiliorum suorum tessera symbolica (vulgò *Impressia*) in qua Aquila mundo insidens, Crucemque in pectore gestans pro FERDINANDO sic loquebatur. CHRISTO DVCE. Hanc incredibilem benevolentiam erga Ignatij familiam, totamque nostram gentem, hæreditariam, transmisit Augustæ Posteritati, successoribus præsertim FERDINANDIS cum tanto propagatam auctario, vt explicari nequeat quantum IESV socij debeant FERDINANDÆO Nomini. Debent æternum quidquid ipsa societas est in Germania, & vbique locorū. Imò tota quidquid loquetur & aget, si minus per Panegyrico, saltem pro Eucharistico erit omnium gratiarum maximis FERDINANDIS. Scio beneficiorum in nostræ nationis homines FERDINANDORVM Cæsarium Imperatoria congiaria, sonorâ tubâ digna esse, non hoc stridenti calamo, sed malo vitio verti gratam orationem, quam ingratum silentium. Proximi in terris Deo Cæsares, id quod fauentissimæ ipsorum gratiæ, ac beneficiæ rependitur, More Diuino ex amoris mole non rei, æstimabunt. Eò deinde peruenit inusitati ardoris in Religionis causâ FERDINANDVS Cæsar, vt audiens magna detrimenta, quæ ex lutheranâ hæresi patiebatur christiana Respublica, in febrim inciderit, hoc prodigioso morbo demonstrans, se pio quodam vitali calore viuere, qui solito acrius circa cor ardens, febrim hanc pietatis attulerat. Visus est ex Sancti Stephani Apostoli Regis coronâ, quæ illi in ipsa inauguratione, ad Hungaricum regnum imposita est, omnium virtutum radios haurire, & omne, præsertim Religionis, fastigium occupare. Obitum suum prælagiens edixit ne quis eum Regis, Cæsarisque titulis appellaret, sed solo FERDINANDI Nomine. Verum elusa est christianæ demissionis pia simplicitas, tum maxime attollendæ, ex Euangelij oraculo, cum humilius subsidit. Iam enim FERDINANDI nomen supra Cæsareum erat, ac regium titulum. Hac fortitudinis, & pietatis laude imperans FERDINANDVS I. dignis FERDINANDO II. nepote Auus, ac III. Proauus, annorum tandem, ac palmarum pondere grauis post sexenne imperium terras reliquit eo ipso triumphali die, quo S. Iacobus Sospitator Hispaniæ contra Afros Sarracenos, & Mauros gloriosissimus, per orbem orthodoxum solemnibus honoris institutione colitur, vt FERDINANDVS Austriacus Othomanorum Turcarum, & Sarracenorum Asiaticorum, atque Europæorum terror, FERDINANDI Aui Regis Catholici de Mauritanâ barbarie toties victoris, nominis & gloriæ hæres, quasi in partem triumphi vocatus, cæleste capitolum triumphator adiret, Auspicatissimus vel hoc ipso Nomine magnis deinde successoribus FERDINANDIS. Ite FERDINANDI Cæsares, & aurea date signata pretio huius Nomini FERDINANDÆA sæcula. Ite aurea FERDINANDÆA sæcula, sine villo veltri & FERDINANDORVM Austriadum, sine pretiosissima. Interim dum hæc sæcula fluent (fluent autem in æuum) FERDINANDE, qui primus huius nominis Augustos apices in Austriacos fastos iutulisti.

Obitus.

1564.

Vir. ec. 5.

Semper honus, nomenq; tuum, laudesq; manebunt.

FER-

119
FERDINANDVS I.

Plausus.

*Acclamator Orbis terrarum plaude
FERDINANDÆO nomini
nunc primum inter lauros, palmasque nascenti,
Et merenti triumphum,
Saltem plausum impende.
Nullum maius elogium plausu,
Qui encomium est triumphale:
Nemo expauescat ferro armatū FERDINANDI nomen:
Intus est aureum;
Sed armari debuit ferro bellatore,
Nomen multarum victoriarum parens.
Imò ferro nominis alchimia virtutis Austriacæ
In aurum mutato,
Exferreo FERDINANDÆO nomine
Prodeunt Imperatores aurei.
Adèo aureum est hoc, quod videtur ferreum, nomen
Ut sit tota Austriacorum nominum hereditas
Cum Magni, & Catholici Auitis Titulis,
Ab Hispano Rege ad Austriacos Heroes Nepotes transcripta.
Fert etiam hoc nomen Austriacis
In ipso primæ literæ auspiciatissimo etymo
Famam inclytam, Fortunam Augustam,
Felicitatem Cæsaream,
Fortitudinem Triumphalem,
Formam Heroicam, Fidem religiosissimam.
Ut semper orbis plaudat triumphali nomini
Implete Io omnes Cæsarum fastos
Et pretioso nomine
Aurea Io cudite sæcula FERDINANDI.*

SYNOPSIS GENEALOGICA

A FERDINANDO I.

AD MAXIMILIANVM II.

ERDINANDI I. numerosa, & felicissima proles magnis nominibus Austrios annales illustravit. Tot fuere Liberi Augustorum Parentum, quot ab astrologis in australi caelo astra censentur. Ita stellarum corona FERDINANDVS, supra Cæsaream radiavit, & regiam. Ex ANNA Iagellonica hoc ordine nati sunt.

MAXIMILIANVS II. Cæsar.

FERDINANDVS II. MAGNVS.

ELISABETHA IX.

CATHARINA IX.

ANNA V.

MARIA III.

MAGDALENA I.

ELEONORA II.

MARGARITA V.

IOANNES III.

BARBARA I.

VRSVLA I.

HELENA II.

IOANNA III.

CAROLVS II.

MAXIMILIANVS II. paternæ rei hæres Par fortunæ suæ Cæsaris, & MAXIMILIANI nomen pro dignitate sustinuit. FERDINANDVS II. Magnus Tyrolentiû Princeps, Alsatia, Burgouia, aliorumq; principatum Austriorum ad siluam nigram, CAROLO Cæsari in bello germanico strenuam nauauit operam, sicut & PATRI, cum Prorex Bohemiæ illam administraret. ELISABETHA Sigismundo II. Poloniæ Regi nupsit. In hac Heroïna dicunt formam cum virtutibus de pulchritudine contendisse. Magnus utrinque accessit alternantibus radijs splendor ex forma virtutibus, ex virtutibus formæ. CATHARINAM primæ nuptiæ Francisco Gonzagæ Mantuæ Duci, secundæ Poloniæ Regi iunxerunt. ANNAM in comitijs Ratisbonensibus Albertus cognomento Magnanimus Bauariæ Dux vxorem duxit, MARIAM Vuilhelmus Religiosus Bauarus, ELEONORAM Gullielmus Gonzaga Frederici ex Margarita Paleologa Marchionissa montisferrati filius, BARBARAM Alphonsus II. Ferrariæ Dux, IOANNAM Franciscus magnus Hetruriz Dux. MAGDALENA in canobio nouo Hale ad OENUM a se extracto, vota sponso Numini virginitate, sanctissimè vixit, literis omnibus, quibus fundata, Halensi academia vitam ac domicilium dedit prædicanda. VRSVLA vix salutata a limine vita ad cælum abiit. Infans. Idem fortitus est fatum IOANNES in prima infantia decedens. MARGARITA, & HELENA dignam Heroïnis Austriacis vitam traduxere.

CAROLVS Dux Stiria, Carinthia, Carniolia, & Goritia Comes, Austriaci stemmatis propagator, Princeps virtutum omnium numeris absolutissimus exitit, acerimus hæreseos hostis, futurus etiam exterminator, si in alia tempora incidisset, & quod magnum est instar omnium elogiorum, ex Maria Bauara Alberti Magnanimi Bauariæ Ducis filia, FERDINANDI II. Pater, FERDINANDI III. nunc felicissimè in Solio Germanico Regnantis Auus, FERDINANDI IV. Hungariæ, & Bohemiæ auspiciatissimi Regis, & MARIE ANNÆ Regiæ Hispaniarum potentissimæ Proauus, Imperatricisque nunc totius familiæ, cui æuui gloriosissimum deuoueo, felicissimus Auctor. Hoc nomine non solum Septentrio, sed Oriens, Occidens, & Auster, totusq; orbis terrarum CAROLO multum debet, a quo habuit tantum felicitatis.

d. Agnellus sculpsit

IMPERATOR CÆSAR
 MAXIMILIANVS II.
 PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ,
 DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
 CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
 Marchio Moravię, Burgouię, & Lufatię,
 LAND. ALS., COMES HAVSP. TYR. &c.

Ascere fortunatissime MAXIMILIANE Heroum Sanguis auspicator ad sceptrā, & coronas: prodi in lucem de tuo fato, & famā securus. Kalendæ Augustæ ad vitam simul, & Imperium vocant, illustraturum supra omnes Maiores Tuos, post natum in Hauspurgicâ Domo Germanicum Imperium, pluribus proximis imperatorijs titulis Austriacos fastos, Filium FERDINANDI I. CAROLI V. maximi Fratris Filium, RODVLPHI II. & MATTHIÆ I. Patrem, FERDINANDI

II. Patrum, magnorum nominum inter Austriades Cæsares. Antiquatâ veteri ludorum superstitione, & augustâ nomenclaturâ, quæ ex Senatusconsulto, ac Plebiscito ad perennem Octauiani Cæsaris auspiciorum, ac triumphorum gloriam sexto mensi adscripta est, nouâ institutione, & cognomenti imperatorij impositione idem sextus mensis inauguretur Augustus, MAXIMILIANI Austriaci Cæsaris natalibus initiatus. Et sanè ibunt posthac, redibuntq; kalendæ Augustæ non minus MAXIMILIANI Augusti, quàm Ianuariæ Titi, Decembres Neruæ, Nouembres Adriani,

Oritur
kal. Aug.
 1528.

Adriani, Apriles Antonini, Februarię Constantini natalitijs splendoribus, geminato veluti serenissimo Sole, illustres; vno deinde MAXIMILIANO, cum eius humeris Germanicum sedit Imperium, & moderationem Titi, & Neruę clementiam, & Adriani æquitatem, & Antonini sapientiã, & Constantini fortitudinem, omnemque sparsum in alijs imperatoriarum virtutum numerum, in se colligente. Ipse quoque annus bonus Auspex MAXIMILIANO faustitatem præfagijt. Idem fertilis Herouum annus MAXIMILIANVM II. Cæsarem, ac PHILIPPVM II. Hispaniarum Monarcham maximum edit, alterum Septentrioni, alterum Occidenti orientem, tam æquis splendoribus, vt gemini Solis parelia dixisses in Austriaco cœlo. Alium deinde MAXIMILIANO Augusto natalem horoscopum ne quære: ipse MAXIMILIANVS, & PHILIPPVS fortunatissimi terrarum Dominatores de suo omnem, & sibi, & illi in Austria, cã Domo struxerunt genituram felicitatis.

*Prima
militaria
zyrocinia
sub Caro-
lo V. Cæs.*

Prima ad omnem bellicam, tum militarem, tum imperatoriam virtutem rudimenta habuit sub Maximo Patruo CAROLO V. veluti sub Paulo Æmilio nouus Africanus, duobus equitum millibus Præfectus in bello Smalcaldico, vbi nobilis Tyro heroicę fortitudinis documenta edidit, quibus possent adulti etiam, ac veterani Cæsares gloriari. A naturã ita factus erat ad bellica decora, vt non videretur militari disciplinã egere, ita tamen omni tractandorum armorum scientiã animum adiecit, ac si nihil habuisset a naturã, tantã obedientiã castrensis Religione, vt posset suis exemplis Imperatorem creare, imò ante dignitatem de suo pro dignitate imperare. Ad quem vero non ascendat imperatorię glorię apicem MAXIMILIANVS tot Herouum hæres, tot titulis ad Imperium natus, tot naturę suffragijs electus, tantarum initiatus inauguratione virtutum, sub illius & Patruum, & laudatoris auspicijs, cuius exercitus videbatur mouere fortitudo, castris præfici prudentia, stipendia merere fortuna, felicitas bella conficere, manibus omne Cælum non calidum tantum Africanũ, sed frigidum Europæum palmas germinare, capiti omnis tellus in laureta syluescere, victorijs omnis Arx in Capitolium assurgere, classibus ipsa Æolia tota seruire, cui demum idem visum est viuere, & vincere, nisi quod cum in se viuere desijt, vincere cępit CAROLVS in FERDINANDIS, & PHILIPPIS. Ingens erat vis non soluni manibus CAROLI bellatoris, sed oculis spectatoris: fiebat aspectabilis miles ipso spectante, neque vnquam magis, quam tunc in sole pugnabatur. Sub Imperatore semper victore, nihil discere potuit MAXIMILIANVS, præter victorias. A bellicã fortitudine ad ciuilem prudentiam traductus euocato a CAROLO Patre ad compescendos primos belgicos motus, prodromos illos ventos tot deinde procellarum PHILIPPO Rege, ne Hespero aliquo Austriaco careret Hesperia, qui Soli Austriadum splendide succederet, Hispaniarum Regnis administrandis MAXIMILIANVS admonetur.

*Nuptia
cum Ma-
ria Aus-
triaca.*

Non amisit Hispania PHILIPPVM, sed mutauit, eãdem iustitiã sanctitate MAXIMILIANO amplissima Regna moderante, & Promonarcham maximum agente grandibus summæ prudentiã exemplis. Ibi bonis

nis Auibus, vbi Aquilæ iunguntur Auftriacæ, Iouis, nimirum potentiffimæ Reginæ rerum felicitatis Ministræ fulminatrices, MARIAM II. Auftriacam CAROLI Cæſaris Filiam, & PHILIPPI Regis Sororem vxorem duxit. Hac Heroinâ tibi MARIA ANNA ex parte cognomine, & in MARIÆ nomine, in Auftriacis factis feliciffimo, Imperia præſignante, nulla fortaffe omnium ætatum ſcæminarum pluribus, præter regios, imperatorijs titulis orbem terrarum nobilitauit, vt pote FRIDERICI IV. pacifici Abnepte, MAXIMILIANI I. Pronepte CAROLI V. maximi Filiâ, Nuru FERDINANDI I. Vxore MAXIMILIANI II. RVDOLPHI II. & MATTHIÆ I. Imperatorum Matre. His dotari debuit titulis MARIA, vt Par Pari MAXIMILIANO nuberet, impletetque hanc quoque coniugij felicitatem. Et ſanè plures fortaffe Auftriacæ hæc Imperatrix Cæſares in ſe coniunxit magnæ cognationis nexibus, quàm vlla poſt Romani Imperij natales Cæſares familia, ſi Auftriacam excipias, in ſuis factis numerare poſſit. Quid à te MARIA ANNA expectandum erit, quæ Imperijs, quibus in MARIÆ nomine proludis, in ANNÆ nomine gratiam addis? An non expectanda aurea ætas, quæ Imperatrices Charites ex omnium virtutû pacatis conſilijs adminiſtrâ felicitate Orbem terrarum moderabantur?

Poſtquam æternitati ſui nominis, & gloriæ Auftriaci ſanguinis abundè in Hiſpania MAXIMILIANVS conſuluit, in Germaniam rediens, vbique noui ſideris inſtar admirationem excitabat populis ſpectatoribus, lucemque inferebat. Inuictiſſimam, & pulcherrimam vincendi artem, quam à CAROLO Cæſare didicerat, Auftriacis iam familiarem, ſtatim ſub paternis FERDINANDÆIS auſpicijs exercuit. Ioannem Sigismundum Tranſilvaniæ Principem, Solymani clientem magnis barbaricis auxilijs Pannoniam inuadentem victum, ſuſumque retudit, non minori famâ, plauſuque per orbem orthodoxum, quàm gloriâ. Viſa eſt recurrere ad MAXIMILIANVM Pronepotem MAXIMILIANI I. felicitas. Illa enim ſape, ſicuti Sol cæleſtes, ſplendidas in terris domos, iſdem recurrentibus virtutum aſpectibus, non ſtellarum, pererrat. In huius vitæ Euripo bona, & mala fluunt, vt reſluent, recurrunt vt abeant. Impleuit Maximus, MAXIMILIANI nomen, feciſſetque illud ſuis geſtis, niſi parentes vaticinati id quod futurum erat, preuertiffent.

Victorem cum laureis, ſimul inſertæ aureæ etiam coronæ excêpere, prouinciarum pretio triumphalem honorem ſi non ſuperante, ſaltem æquante. Vno vix exacto anno hæ imponuntur, Bohemæ, & Hungariæ Regnis, ac totius Septentrionis Imperio graues. Hoc felicitatis prodigiû nulli præter ALBERTVM II. honorificum Auftriacum, & MAXIMILIANVM II. contigiffie in hiftorijs legitur. Sed omnia inuſitata prodigia felicitatis iam ſolemnia dicas in Auftriacâ familiâ. Eâdem laude felicitatis poſt adoptatum Cæſaris nomen auctis Imperij viribus, dum Patruelis Monarcha maximus PHILIPPVS contra Batauos in Belgio, MAXIMILIANVS contra Turcas in Hungariâ acie decernit, glorioſiſſimis quidem bellis, ſed nec ibi perduellione penitus ſubactâ, neque hic barbariâ penitus fugatâ, vt haberent Auftriaci Heroes ſuam vtrobique ſemper

*Dacica
victoria.*

*Inaugu-
ratur Rex
Hungaria
Bobemia,
& Roma-
norum.
1562.
1565.*

*Bellum
Turcicû.*

Spartam, quàm ornarent. Solymano igitur contractis ex vtrâque Asiâ, atq; alijs Regnis, ingentibus copijs a Tauricâ Chersoneso per Serinæ, & Bulgariæ Regnum in Hungariam irruenti MAXIMILIANVS paterni & sanguinis hæres, & nominis, cum centum lectissimorum militum millibus occurrit, præmissis cum gemino exercitu ad tutandos regni fines CAROLO, & FERDINANDO Archiducibus fratribus, in omnes hostiles conatus cautè vigilans. Othomanni Sulthani mors in oppugnatione Sigeti, Serinij Comitis constantiâ diu defensi, momentum belli fuit, imò & victoriæ, post Imperatoris lethum, nihil latum sperante exercitu. Iræ enim simul cum capite cristæque ceciderunt, celereque fugam leuis metus consuluit. Inter bella, quæ per Legatos gessit ea fortunatissima fuere, quæ Duce clarissimo Lazaro Schuwendio optimis literis, ac moribus è sapienti, bonoque Imperatoris genio, instructissimo, grassanti per Germaniam, hæresi hoste infensissimo, rei que militaris scientissimo, peracta sunt, iaciente tamen omnem aleam felicitatis, Cæsaris fortunâ, & omnem ludum harum victoriarum, non sine manifestis è cælo auspicijs, ludente. Habet enim stipendiaria manus, vt vincat, pugnæ leges à capite imperante, non à ferro pugnante, cum & exanime ferrum iaceat sine manu, & cæca manus sine capite feratur in præceptis. Ita sine acie mentis, quæ omnia regat, & militum acies cæcutiunt, & ipsa ferri acies hebescit. Occurrere principi magnorum consiliorum pares administratos, felicitati adscribatur, eligi prudentiæ. Quo pacto prosperè Luna ducatum præbeat aureo stellarum exercitui, nisi à Principe Planetâ Sole radios, & in ijs veluti lucis imperium accipiat? Quasi vero deinde magnum MAXIMILIANI caput tergemina Hungariæ, Bohemiæ, atque Imperij occidentalis corona non impleret, & angusta esset Augusto Heroi Germania, Galliâ Henricum Valesium è Polonico Solio ad suum trahente, diuisis suffragijs MAXIMILIANVS Cæsar cum Stephano Battoreo Transilvaniæ Principe ad illud vocatur. Nouum hoc fuit Austriaci generis decus, & magnum. Sed cum nihil esset quod optaret extra suam fortunam MAXIMILIANVS, & nouæ factiones Polonicæ aduersarentur nimis Austriacæ potentia, vellenteque, vti solenne est apud illam nationem, Principem indigenis viribus, & armis valentem, non peregrinis, Principatum reiecit.

*Vocatur
ad Polonia
solia.
1575.*

1576.

*In eius
Aula
omnium
literarum
artiumq;
viri re-
gnarunt.*

Alia inuitabatur ad Regna è Cælo, ad que paulò post migravit in comitijs Ratisbonensibus, præmissâ RVDOLPHI Filij bone mētis, & magne potentia paternæ heredis, ad Imperium inauguratione. In MAXIMILIANO II. superius sæculum eas suspexit regias Charites, quas olim in primo; quasi in secundo primus reuixisset, sapientiam, felicitatem, virtutem. Iltæ ab Austriadum CÆSARVM Auguttali nunquam exularunt, & vel in ipso tuo nomine MARIA ANNA gloriosissimi sanguinis herede, regnant. In Martialibus, æque, ac Mercurialibus artibus floruit, & has in alijs etiam impensè fouit. Omnes literæ MAXIMILIANOS Austriacos laudabunt, amantissimos omnium literarum, præsertim communis scientiarum oratrix eloquentia pro suis ipsis coronatis eloquentibus Patronis perorabit. Fama erat eâ etate, plures in MAXIMILIANI Cæsaris Aulâ regnare literatos, quàm in aliorum omnium Principum orthodoxorum Regijs

gijſ feruire, Imperatorio Auguſtali Athenęum oratoribus, Lyceum Philoſophis, Poetis Parnaffum, Areopagum iuriſperitis magnificę aperientę, & laureatā illā Auſtriadum Heroum Domo omnis generis laureas progerminante. Ita reuocatum eſt aureum literarum ſęculum, quod olim à primis Iulię familię Cęſaribus per Flaniam, & Æliam, præter Oratores, ac Poetas, Philoſophos quoque Imperatores habuit in Antonino, niſi, velis etiam ſuperatum ab hoc Auſtriaco ſęculo, quo imperantibus MAXIMILIANIS, FERDINANDIS, RODVLPHO ac MATTHIA, auſpicatifſimis reipublicę literarię nominibus inueniri etiam potuerūt Mecenates in Auguſtis. Alchimiã hac innocenti liberalitatis vti Principes pro arbitrio poſſunt, & ferrea liquare ſęcula, & aurea cadere. Illud etiam à MAXIMILIANO I. hæreditarium decus habuit II, vt & multarum linguarũ peritiã OMNI-LINGVIS diceretur, & Auſtriacus Mithridates. Comendauit hoc decus, addiditq; pretium prudenti, quod etiam de CAROLO V. Patruo celebratur, eloquentię ipſius regię diſpenſatione, ita vt inſtar polyphonę cytharę diſcordi concordiã attemperatę officiorum blanda molliter Gallus dicitaret, colloquiorum ſeria grauiter Italus pronunciaret, imperiorum grandia magnificę iactaret Hiſpanus, minarum aſpera furioſę Germanus ebulliret. Ita tamen eloquens erat MAXIMILIANVS, vt ad ſuaſionem bonorum morum, nulla indigeret eloquentiã, illos enim à Perſonã ſuã ſuaſebat etiam cũ taceret: ita OMNI-LINGVIS, vt nec bilinguis eſſet, ſynceritatis Auguſtę ſole nullam maculam admittente, ne quidem leuiſſimam. Hoſce Hermathenas ſapientię, & fortitudinis monſtra, conſtatos ex Pallade, & Mercurio Principes armorum, & litterarum gloriã immortales, ac propè Diuinos, non Africa, ſed Auſtria parit.

*Omni
linguis di-
ctus a lin-
guarũ pe-
ritia.*

MAXIMILIANVS II.

Genethliacon.

MAXIMILIANVS II. Kalendis Agusti nascitur
Eodem, quo PHILIPPVS II. Monarcha Hisp., anno.
*Hanc breuem historicam Epygraphem genethliacon puta
Augusto nascenti.*

*Et dies natalis, & mensis, & annus muti Oratores
Panegyricum sibi diuident.*

*Augur adulti Solis Aurora,
Eloquitur roseo ore totius diei vitam.*

Eadem Kalenda ad imperium simul vocant, & vitam.

*Etiamsi nulla de celo astra arrideant,
Ipse natalitius dies nunc primùm horoscopus fortunatissimus
Esse Heroi nascenti potest.*

*Qui MAXIMILIANUM ederet è sui nominis etymo
Quod habet in fastis, & quod dabit factis maximum,
Imperatorijs quinque consanguineis titulis,
Supra omnium antè Cæsarum fortunam, coronatum,
Esse debuit mensis Imperator.*

*Etiam citra Octauiani triumphos
A solo ortu MAXIMILIANI
Sextus Mensis indigiteretur Augustus,
Nec ludi Circenses, vt Cæsari,
Sed Olympij vt Heroi instituantur.*

*Non impar Augusto mensi
Annus genitor auspicium tulit.*

Fertilis Heroum

*Gemini Solis parelia dedit,
MAXIMILIANI, & PHILIPPI.*

*Uterque tamen magnis splendoribus
Semel ortus, nunquam occidet,*

Imò

*Imò alter alteri fulgebit
Ortu simul, & immortalitate, coævus,
Et geminum simul hemisphærium
Uterque illustrabit.*

Hiscæ auspicijs MAXIMILIANVS II. nascitur.

O felices Heroas Austriacos!

*Qui fastis illos inscribit, dies, mensis, annus, natalis,
Genethliacon est,
Et ingens summæ felicitatis elogium.*

SYNOPSIS GENEALOGICA A MAXIMILIANO II. AD RODVLPHVM II.

Æreditaria à FERDINANDO Patre ad MAXIMILIANVM Filium, transcripta est prolis sæcunditas, vnde etiam ipse quindecim liberorum corona supra imperatoriam, ac regias donatus est, quos reliquit Hæredes Sanguinis, Vindices nominis, potentix Assertores. Hoc ordine recensiti inueniuntur.

RVDOLPHVS inter Principes Austriacos VI.
inter Imperatores II.

ANNA VI.
FERDINANDVS IV.
ERNESTVS II.
ELISABETHA X.
MARIA IV.
MATTHIAS I. Cæsar.
MAXIMILIANVS III.
ALBERTVS VII.
VVENCESLAVS I.
FRIDERICVS VII.
MARIA V.
CAROLVS IV.
MARGARITA VII.
ELEONORA IV.

RVDOLPHO, adhuc viuentè Patre MAXIMILIANO, communicatum fuit Imperium, iam tum æquissimas vires ad tantum pondus dignitatis afferenti, quod postea summa cum gloria domi, forsque sustinuit. ANNAM Philippo II. sororis MARIÆ Filiam, eo vinculo cognationis eidem illigatam, quo tu MARIA ANNA potentissima Hispaniarum Regina PHILIPPO IV. maximo coniugaris, MAXIMILIANVS parens matrimonio iunxit. FERDINANDVM IV. vix natum cum magni nominis auspicijs, celum ad se rapuit. ERNESTVS in Aula
Hispanica

Hispanica educatus fuit, tum gymnasio regnatricis prudentiæ, & omnium Reginæ huic, ancillantium virtutum, apud PHILIPPVM II. de quo cum regnaret illud cani poterat citra adulationis poeticiæ notam.

Similem quæ perulit atas

*Confilio vel Marte virum? nunc Brutus amaret
Viuere sub Regno, tali succumberet Aula,
Fabricius, cuperent ipsi seruire Catores.*

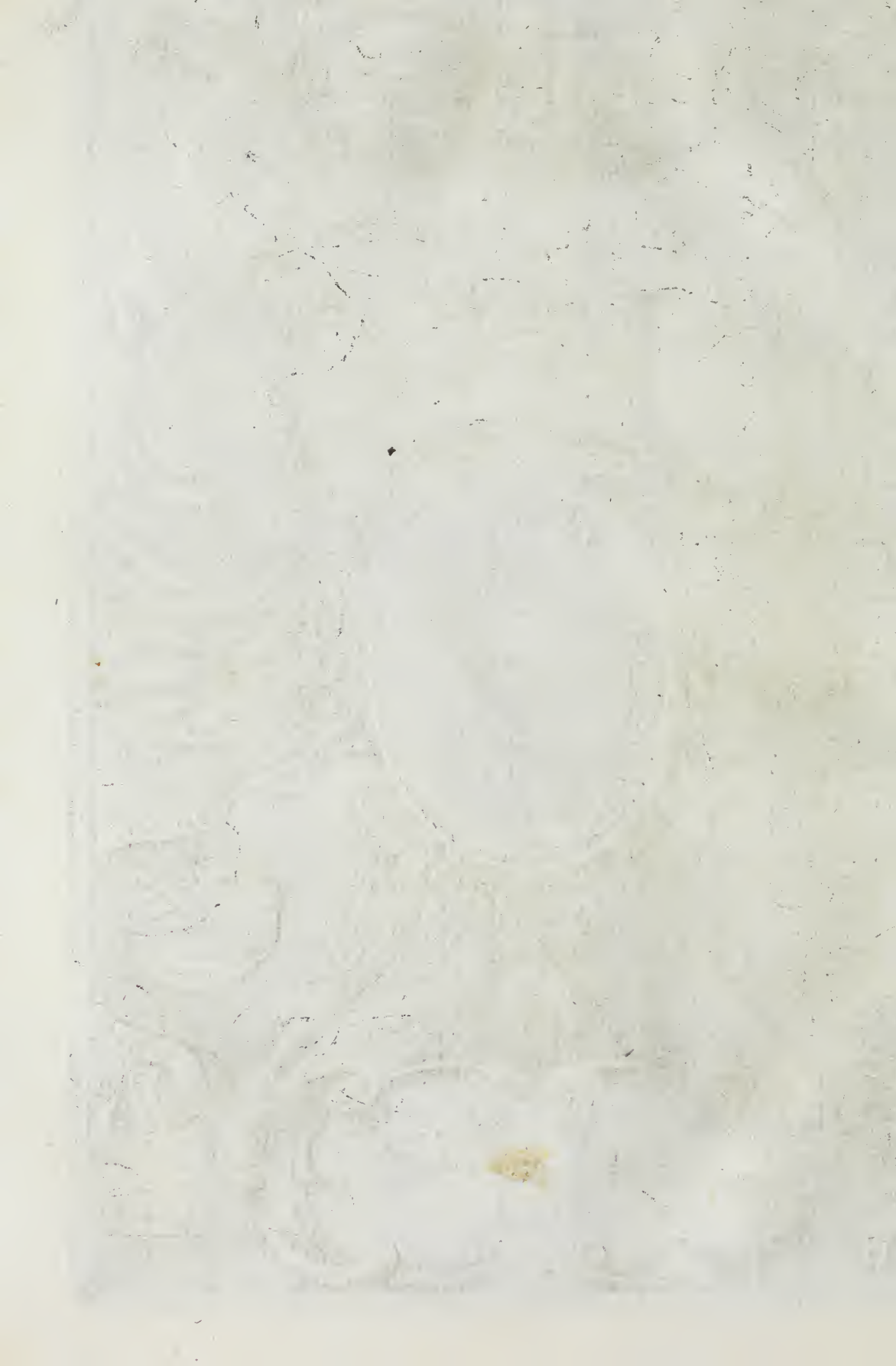
A Sixto V. Insignibus deinde Ecclesiæ Propugnatoris Viennæ decoratus, dum nitetur Belgicas provincias Hispano Monarchæ reconciliare, morte inuidente tanti facinoris gloriam, in ipso conatu sustulit, à quo maxime etiam laudari meruit. ELISABETHA Carolo IX. Galliarum Regi nupsit, & eo mortuo in Viennensi Clarissarum Cænobio vitam regia è cælo spectantibus traduxit clariorem. MARIA translata est ab iucunabulis ad feretrum.

MATTHIAS Cæsar Rudolpho fratri Hæres in Imperio è Cælo destinatus optimis moribus, qui firmamenta regnorum sunt, solum firmavit.

MAXIMILIANVS magnus magister sacre militiæ Theutonicorum Equitum, Rex Poloniæ electus, potentiore factione pro SIGISMUNDO Sueco religiosissimo alioquin & fortissimo Rege stante, adnitente præsertim magno Regni cancellario Zamoscio cedere coactus est. Fuit acerrimus orthodoxæ Religionis vindex, & hæreses hostis. Multis prælijs claruit, præsertim Turcicis in Hungaria, gloriamque Austriaci Sanguinis propagauit.

ALBERTVS Burgundionum, ac Belgarum Princeps, prudentiæ, ac fortitudinis laude, magni Principis sibi famam conciliauit, sed præcipuè ob reiectum summæ moderatione fraternum Imperium in FERDINANDVM II. Pium, Maximum deinde translatum. Ille adoptatus est princeps, quem propter suas virtutes omnes populi optare poterant. Huic, & MAXIMILIANO debet Imperium FERDINANDVM II. & in eo suam felicitatem. VENCESLAVS I. Eques Militensis in flore ætatis contabescens, mortem oppetijt. FRIDERICVM VII. adhuc lactentem vis morbi immaturum ab vberibus nutricis abstraxit. Idem fatum fortiti sunt CAROLVS MARIA, & ELEONORA. MARGARITA auersata mortales sponso lilia virginitatis hymenæi rosis præferens, Dei Filio nupsit in Parthenone regio, Discalceatarum Mantuæ Carpentanorum, mundoque valere iussio, & calcato, cælestia propius spectare cepit, & facere, omnium virtutum in tam seuera vitæ institutione, exemplar.

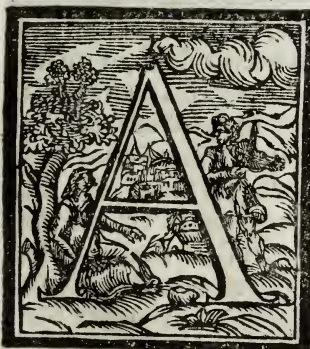

IMPERATOR CÆSAR
RVDOLPHVS II.

PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
REX GERMANIÆ
HVNGARIÆ, BOHEMIÆ,
ARCHIDVX AVSTRIÆ
DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
PRINCEPS SVEVIÆ
Marchio Moravię, Lufatię, Burgouię,
LANDGRAVIVS ALSATIÆ,

COMES HAVSPVRCI, TYROLIS &c.

Rrideat Austria amico vocabulo, & Nomini Principi, in primo Austriaci Imperij Conditore, aeremque, dum profertur RVDOLPHVS motum, in plausum erudiat. RVDOLPHVM II., quem tibi Regina tuis, ac Tuorum titulis Clarissima in Dotale Auspicium Augustissimorum Regionum Infantium exhibeo, siue æstimes magnum in RVDOLPHÆO Nomine, à quo in maximam Gentilitatem tuam, velut à fonte cælesti deriuatur illa immensitas glorię, quã nunc cum vtro-

que Sole rerum Domina irradiat, siue numeres secundum, magnis, secundisque Auspicijs, attigisse fastigium dignitatis, tibi que, atque illi, quam tu dederis, Coronatę Posteritati prolussisse iudicabis. In Aula Hispanicã

R

quatuor

*Eius or-
tis an.
1552.18.
lul.*

In Aula
Phil. 11.
educatur

quatuor iam Austriadum Principum ad prudentiam scholâ CAROLI V. PHILIPPI I. FERDINANDI I. MAXIMILIANI II. legibus, æquè, ac moribus PHILIPPI II. Maximi Hispani Monarchæ ad omnem Heroicâ virtutis formam institutus est,

Cl. de b.
e. Hon.

Vt nouus Imperio iam tunc assæsceret hæres.

Habuit PHILIPPÆA exempla, & monita, quibus Alexander euaderet, & magnus, cum nec alioquin deessent, qui humaniorum, ac seueriorum Musarum arcana, atque ipsa Aristotelica placita insinuarent Principi, ad omnem literarum felicitatem nato. Certè PHILIPPO, cuius Gigantæa etiam paruulus Ephebus RVDOLPHVS obseruabat, inibatque vestigia, nec leges prudentiæ tulit Lycurgus sapientius, nec dedit iura sanctitatis religiosius Numa, nec omnes solidæ politiæ in administrandâ Republicâ numeros magnificentius Cyrus impleuit. Maiora legebat RVDOLPHVS in PHILIPPO, quàm quæ Romana historia superbè vulgare, aut græca poesis cantare potuit gloriosè. Omnis prudentiæ Idea esse verbis videbatur, cum loqueretur, & Legislatores exemplis etiam cum taceret. Hinc Hispana Aula Pentathlos supra Spartanorum gymnasiorum exempla robustiores, & Iudices supra Atheniensium Arcopagorum leges æquiores, proferebat. Interim RVDOLPHVS non ad imperata difficilis, vt alijs benè imperaret, cum sciret ipsam imperandi artem parendo disci, potuit esse alijs schola, vbi Hispani Proceres etiam Institutores plura dicerent, quàm docerent.

In Germaniam reuersus populis omnibus sui desiderium peperit; quasi beata futura esset illa Respublica, cui ex alto Imperij vertice RVDOLPHVS ad PHILIPPI II. Colossæum exemplar nobili magisterio formatus, belli, pacisque Arbitrator nutu suo prospiceret. Arbitrabantur enim id, quod erat, Germanum RVDOLPHI candorem Hispaniensis disciplinæ sub PHILIPPI Auspicijs splendore illustratum, veluti sidus Soli, Cælestis loci viciniâ coniunctum, vim intendisse beneficam, quam de sublimi Solio, tamquam de Cælo, mortalibus inspiraret. Eadem itaque prudentia mutata Hispanâ cathedrâ in Germanicum Solium, è Magistrâ Regum, Regnatricis populorum, maturatâ consiliorum grandium, canitiæ RVDOLPHVM adhuc adolescentem sceptris, coronisque maturum exhibuit. Hinc à Pannonijs Possionij magnificentissimâ pompâ, ac penè triumphali excepto Hungarici Regni fasces deferuntur, cum ingenti spe non solum frangèdi, conterendiq; Othomannici iugi, sed barbari Pretonis à Regno prorsus auertendi. Eodem cursu felicitatis paulò post Casurgi Bohemi Proceres oblato cum Insignibus Regijs Principatu, in sublimi rerum apice administrandæ Reipublicæ imponunt. Inde ad numeros imperatorios perueniens, quos calculi Septemuirales exigunt, Augustæ Vindelicorum, vtriusque ordinis Principum sententijs, Rex Romanorum pronuntiatur, & in ijs Comitijs Ratisbonensibus, in quibus MAXIMILIANVS II. Parens fati cesserat, in Cæsaris Nomine, & Imperio succedit. Imperator statim ita fortunatorum honorum molem suâ virtute sustinuit, impleuitque Maiestatem, vt qui nihil fecerat, vt impetaret, omnia tamen exhiberet, ex quibus dudum imperare debuerat.

Admi-

1572.
29. Sept.

1573.
21. Sept.
Hung. scap
170 Bohæ.
et Casin-
angura-
tur.

1575.
1578.

Admirationi fuit adnotum Orbis regendi gubernaculis inter horribiles turbulentissimorum temporum procellas, dum fremeret Belgium, apertâ perduellione, mugiret Germania publicâ hæresi, atque Aquilonares turbines conceptis fulminibus vbique tonarent, & iam vastitatem Imperio parturirent, ita velificatum esse secundissimis auris, vt dici poterit Austriacum Imperium ab vno RVDOLPHO magnâ fortitudine conditum feliciter fuisse, ab altero magnâ prudentiâ constanter seruatum, pari tamen laude, cum in instituendo Regno summa virium potentia, in conseruando summa consiliorum requiratur auctoritas, imò & fortasse maiori, quia

*Plus est seruasse reperimentum
Quam quasisse nouum.*

Post assertos in libertatem Legatos Sarmatas, vt bifrons prudentia, vtrumque vultum ostenderet beneficum, & vindicem, pacatum, & bellatorem, Aquisgranenses tumultus sæpius excitatos, partim vi armorum, partim reuerentiâ Maiestatis componit. Eadem prouidentia Imperium ab externis hostibus tutaturus Carolipolim in Illyrico erigit munitissimū aduersus Turcicas incursiones propugnaculum. Aut cauendum Principi in omnibus est, aut cadendum. Argi sint, non pecudum pastores, sed populorum: illas Polyphemus, non vnoculus tantum, sed cæcus regebat: his vix centum oculis vigil prospicias. Illud autem pietatis etiã lauream, meruit cum Ghebardum Truchesium Septemuirum Coloniensem, Infultatum *Apostatam* Romani Pontificis sententiã exauctoratum, execrandum Sacerdotem, Sacræ Deo Virginis ignominiosis amoribus irretitum & sacrilegum hymenæum meditantem, fecisse contra christianam Rempublicam, & Romanum Imperium RVDOLPHVS pronunciauit, nec solum à Septemuirali Collegio, sed & ab Imperij finibus proscripsit; vnde in Batauiam fugam inire coactus est, vbi perduellio, hæresis, & impietas inferna monstra, & hac tempestate nostrates Eumenides omnia humani, ac diuini iuris repagula fregerant. Felix Respublica, in quâ ex magnis præmijs habet, quod impensè amet virtus, & ex magnis penis, quod non frigidè timeat scelus. Ipse penè modus iustissimus fuit, vt qui ius sacrum, quo se Deo obligauerat, prophanus Mystra violarat, vittâ indignus, saltem vitâ spoliaretur, futurus monitrum hominis galeatus, non mitratu Antistes.

Pacatis rebus, & equatis, Germaniæ ferè semper, veluti Oceani rebelantis fluctibus, Othomannica Luna prius reciprocantis efflus aduersus Cæsaream, quam vehebat RVDOLPHVS fortunam agitatrix, tum tempestatum parens, ferrugineo vultu funestissimum belli turbinem excitauit, vndantibus per Croatiam turmis, legionibusque innumeris, tamquã procellis armata. Non solum enim quidquid barbariæ Euxina Litora ambiunt, alluitque Meotis palus, sed quidquid ferinum sub humanis vultibus Getulia, atque Hyrcania, & durator corporum inhospitalis Caucasus, inaccessusque Imaus nutrit, longè, latèq; effunditur. Primo impetu Viticum Croatiae caput, aliaque ignobilioris nominis loca vi Turcica expugnantur, maiori famâ, quã gloriã. Sed procella, fulminatrix tot sagit-

Admirabilis eius Prudentia.

Cl. l. 3. de l. st.

1582.

Bellum Turcicū cum insignibus victorijs.

tis armata lethalibus, paulò post detonauit, nouæque ferè inuiste sunt macule Othomannicæ Lunge, quæ lumen si non extinguerent, saltem turpem in modum obscurarent. Enimverò dum obsidetur Sisacum totius Orientis viribus, Croatiae Prætor cum aliquibus Hungarorum militum reliquijs, ingentem barbarorum exercitum prodigiosâ victoriâ fudit, fugauit, ac ferè deleuit, aquis vicini fluminis mergentibus eos, quibus missiles maiorum bombardarum, minorumque, igneæ mortes pepercerant, ereptos instanti ferro hostes cædens, simulque in ipso victoriæ loco tumultans. Pauci obiecti sunt, sed viri, renouatis legionis fulminatrici sub Antonio Pio prodigijs. Vbi sunt trecenti Lacones, siue vt melius dicam sub Leonide Duce Spartani Leones, qui non se numerant, sed æstimant! Inuenta sunt Thermopylæ, quæ victorem contra numerosissimas copias, non pulchrâ cæde commorientem victoriæ, sed superstitem videre. Erubuit primum ad Turcicum sanguinem flumen, quasi sædatum impurâ sanie barbarorû, tum ad cadentium naufragia indignabundum strue infelicium cadauerum secundo cursui aduersante, ita exaggerauit vndarum vortices, vt vno ferè hiatu magnam Turcici exercitus partem absorbuerit. Miraculi loco prædicatum est plura victa fuisse ad internecionem barbarorum millia, quam extinctos milites Cæsaris, cum de sexaginta Turcarum chiliadibus, quinquaginta militum iacturâ Cæsar triumpharit. Quid amplius desiderari poterat, si non Romanum Imperium milites, sed tot Coclites Roma misisset? Inter cæsos magna nomina Turcarum numerata sunt, Hazanes violati fœderis auctor & Mahumetes magni ipsius Sulthani sororis filius, cum duodecim alijs purpuratis Prouinciarum Præfectis. Excita victoriæ famâ Hungaria MAXIMILIANO Archiduce summo Cæsariani exercitus Ductore Nouigrado, Zabaticâ, Fileco, Deniniâ à Turcicâ triginta annorum seruitute liberatis, Iuculentis cladibus ita barbarum Prædonem affecit, vt spes esset totius Regni in pristinam libertatem reuocandi. Sed magnificas spes tot victorijs laureatas vnus perfidia elisit. Nam Sinæ Amurathis Othomannici Tyranni Prætor cum amplissimis copijs Hungariam ingressus, Iauarinum, quod ferro perdere non potuit, auro proditum occupauit. Ita sepe ignauium Orientis aurum, ferro bellatori Occidentis illudit, & infidelitas barbarorum, armata Christianorum perfidiâ triumphauit. Eodem tamen in potestatem Cæsaris redacto deterfit perfidiæ maculam fides Comitis Adolphi Schuauenbergij, qui prodigiosâ deinde felicitate parvâ militum manu immensam Turcici exercitus vim, ac molem prostrauit. Inde icto fœdere cum Sigismundo Battoreo Transiluanicæ, ac Vvalachicæ Principe, quî cum vinculum cognationis erat, ex MARIA CHRISTIerna Archiducis, CAROLI filiâ, & FERDINANDI II. Cæsaris sorore, alijsque Germanicæ Regulis tantâ, & contentione, & consensione animorum itum est aduersus immanissimum Orthodoxæ Religionis hostem, vt proximis Euxino mari munitionibus expugnatis ipsa Constantinopolis Regia Imperij Orientalis sedes, amissâ sui nominis constantiâ, ferè contremuerit. Eodem tempore à Cæsariano milite Iauarinum, Vespriinum, Strigoniam, Hattuanum, Alba Regalis, aliæque magni nominis arcæ in Hungariâ, Dalmatiâ, & Croatia, for-

titer recuperantur, & Varadinū aduersus centum quadraginta barbarōrum millia constantissimè defenditur, Italiā etiam præter Germaniam feliciter in summis Ducibus Ioanne Mediceo, & Vincentio Gonzaga Austriacis stipendijs militante.

1598.

Hisce victorijs fractis Orientis viribus, & ipsis Othomannicis hostibus timeri desitis, Acomathes Sulthanus ad inducias vicennales descendit. Liberato tumultibus indigenis, & peregrinis incursionibus Germanico Regno, ad pacis artes, principales curas conuertit. Summā apud omnes Europæ, atque Orthodoxi Orbis Principes prudentiæ famā valuit, hoc nomine ab ipso Mahemete Hodabende, Persarum Sopho, & Monarcha splendidissimis legationibus, & preciosissimis donarijs excultus. Hinc dictū est de hoc Romani Imperij Occidentalis Imperatore, quod olim peruulgato, siue adagio, siue elogio, de Romanis prædicabatur *sedendo vincere* ERNESTI, MATTHIÆ, MAXIMILIANI fratrum, & LEOPOLDI patruelis Archiducum Austriadum manibus recisâ lauro triumphali, quæ RVDOLPHI capiti imponebatur, à quo momenta victoriarum prodierant. Vt cumque magnam virtutem Germania in manibus, maiorem tamen sensit in capite. Non minores sunt ictus sceptri, quam gladij, si non geratur tantum, sed regatur, & veluti amentatum telum, eminus etiam aduersus hostes fulminet. Robore victor impotens: prudentiā moderatus vincit, & quidem gloriosius, cum non amittunt decus suam laureæ virides, aureæque palmæ, cruoris sanie, ac tabo sædata. Hac arte prudentia naturæ victrix *Longimanos* omnes reges facit, quodcumque consilia operosa pertingunt. Hæc etiam est grandis ille spiritus legum, armorumque potens, quo Reipublicæ vita diutissimè producitur, cum Bellona in Palatino Senatu prius trabeam gerit, quam chlamydem in castrensi, placidis etiam si opus est placitis, curiâ castris imperante, ac togâ sago superinductâ. Ille sapit Princeps, qui ex multorum consilij deliberationem fabricat, sed suam, & eadem domi, forisque, toti Regno prospicit. Summæ prudentiæ fuit ne quidem in humanis, ne dum in hominibus impunita adulteria pati. Omnem totius Germaniæ pecuniam adulteratam, quando adulteram manum inuenire non potuit, & sceleris auctores, igni damnauit, iussitque nouam cudi castæ, & sinceræ fidei, sciens nimis etiam auro innocenti, ne dum scelerato peccari, & ab hominibus pretiosi metalli idololatri, nescio quid falsi numinis in nummo etiam informi adorari. Eiusdem laudis apicem est assequutus cum Ratisbonensis clauis. Urbis in arrham fidei deferentibus ipsis ciuibus reddidit, amorem copiosius colligens clementi consilio, stabiliensque firmiter Principem, vbi illum cum Patre misceret.

Eius Aula, quod etiam Imperatrici in RVDOLPHO prudentiæ adscribi debet, omnibus scientijs Musæum aperuit, in quo flos Germanicæ nobilitatis omni laurearum literariorum genere vernabat. Hanc hereditatem habuit à MAXIMILIANO Abauo per MAXIMILIANVM Patrem ad se transmiffam, vt in vtrâque lauro radiaret, bellicâ atque literariâ, haberetque Prætorianos non minus sapientes, quàm milites. Astronomi præsertim, ac Geometre, omnesque Matheficos cultores in

Literariorum Patrono Cassi maxime mathematicorum.

RVDOL-

RVDOLPHÆA Regiâ suum Cælum, ac terras repererunt; sed illud serenum semper supra regionum titulorum serenitatem, & has aureas, citra fabulas, Midæ manu excultas, Iouis pluuiâ irrigatas, totoque Hermi alueo inundantis interlitas, Imperatore nimirum luculentâ beneuolentiâ, beneficentiâque omnem Mathematicorum nationem fonte, fauenteque stipendijs non vulgaribus. Sæpius triumphis, & annis grauis non indignatus est in puluerem Mathematicum veluti Imperatorium descendere, & Reginâ manu virgas geographicas, radiceque astronomicas, sceptrâ sapientiæ, terræ, Cæloque dominantis circumducere, vtriusque metari, & innocentem stellarum exercitum in suos ordines distribuere, Regno mutato, non amisso. Ita factitatum etiam legimus à Patruo Magno CAROLO, præsertim cum deposito ex humeris terrarum orbe, calcatisque omnibus supra suam ipsam magnitudinem Cælo finitimus stetit. Sed dum Astrologi in RVDOLPHO beneuolo semper, ac benefico sidere maiores, minoresque fortunas, quas in Cælo fingunt, & dum in vnâ Cæsaris Regiâ omnium Cælestium domorum auspiciatissimos horoscopos sortiuntur; veram mortem mendacibus coniecturis Cæsari pepererunt, vt posset Magistro historicorum subscribi, *genus Mathematicorū potentibus infidū esse* dicenti. Nam venalissimis istis fatorum venditoribus mortem coronato RVDOLPHI capiti à Religioso viro, ex astrologorum monitu impendere prædicentibus, metu ipsius mortis oppressus est Imperator, immortalitate dignissimus, cum auersaretur eius pietas vicini Asceterij, vnde timebatur, euersionem, quam impij homines suadebant. Ita vanissima non tantum, sed sæuissima Astrologorum natio sapius innocentissima sidera, vt cometas armat, producto feciali crine, iterum vt collubitum fuerit detonsura Cæsariem ipsorum Cæsarium fulminatricem, cogitque liberam stellarum dominantium Rempublicam suis arbitrijs miserè ancillari. Hęc vitæ clausula vltima demonstrat in RVDOLPHO, adolescente, & viro, robustiorem fuisse prudentiam, quod ipse etiâ moriens testatus est, quam in sene, licet vbique fuerit in illo rerum moderatrix, fortunę temperatrix, casuum omnium patiens, ac totius vitæ Imperatricis magistra.

RVDOLPHI nomen literis, sæculique omnibus charissimum, sicuti cum Magni cognomento natum est in Austriaca Domo, ita nec sine illo renatum. Habuit Austriaca Domus, habebitque semper suos Hercules Musagetes orbis triumphatores, & Musarum patronos, custodesque, qui in sui laudem omnia scientiarum, quas alunt augustâ liberalitate, ora relaxabunt. Hęc Austriaca laus tibi in magnam dotem cessit MARIA ANNA ex Paternò Patrimonio, & Maternâ Hereditate, vt sis Clementissima scientiarum omnium Patrona. Non euehant cycni canoris plausibus ad Cænum magna Nomina, nisi ipsos benigna aura vehat, ac sustentet, & fauor Principum pro fauonio sit. Hos expectamus ex te, & PHILIPPO ALEXANDROS eadem triumphali dexterâ Martis fulmen, & Homeri codicem stringentes, literatorumq; ac Militum Reges.

Tac. li. 1.
hif.

Obitus
an. 1611.
31. Dec.

135

RUDOLPHVS II.

Encomium.

Nullum RUDOLPHO Casari maius encomium esse potest
Ipso RODULPHI nomine.

Huius Nominis gloria semper eadem in Austriadum fastis,
Aut conditorem inscribit Imperij, aut conseruatorem,
Utrumque diuerso titulo Magnum,
Sed iure equali;

Cum gemelle sint Regnorum Hæredes, & Parentes,
Fortitudo, & Prudentia.

Ita natus est Imperator RUDOLPHVS II.

Ut potuerit cum primo fortiter parere Imperium.

Ita peperit primus,

Ut potuerit cum secundo adultum prudenter seruare.

Imò vterque primus, & secundus fuit;

Nam primus dum Imperium condidit

Felicitate secundus fuit:

Secundus, dum Principe Prudentia seruauit,

Inter omnes primas tenuit.

Ille dedit, vt nasceretur:

Hic, vt nunquam moreretur Austriaca potentia:

Ille Casar conditione natura:

Hic Augustus fuit vitæ ratione.

Aeque gloriosum est

Alexandri ense, & Oedipi voce

Regnorum nodos soluere,

Achillis manu vincere, & Nestoris lingua.

Hoc vno RUDOLPHI differunt

Quod primus solus Imperium condidit:

Communi cum pluribus secundus gloria seruauit.

In Austriaco Imperio, sicut in Cælo,

Ubi

*Ubi Imperium est lucis
Post Solem Principem, & solum
Æternum sequitur innumerabilium Astrorum firmamentū.*

SYNOPSIS GENEALOGICA. A R V D O L P H O II. A D M A T T H I A M.

V M Regiæ Sponsæ undique ambirent Cæsareos hymeneos Cœlo CAROLI Archiducis Piæ Proli Germanici Regni fasces destinante, Cælibem vitam Rudolphus egit, obiitque cum Matthias Frater iam Rex Hungariæ, & Bohemiæ ad Augustum solum initiatus, ac propemodum inauguratus esset. Sine liberis tamen decedens Patris dulce nomen audiuit à populis, præferim ijs, quos liberos fecerat ab Othomannico iugo. Summa prudentiæ fama regnavit, nec mirum; nam & ipse sub PHILIPPO II. Monarcha, suæ ætatis Solone, cnius verba pro legibus prudentiæ regnatricis, monita pro oraculis Principum, ac tot Regia documenta erant, quot gesta, Imperij fundamenta posuit, ac sub Hispano cœlo, spiritum hausit populorum Dominatorem. PHILIPPVS Princeps prudentissimus Principem erudit, magisterio Augustiorum virtutum, docuitque prima elementa artis regnandi legere, optimi formare characterem Imperij, & ephebum RVDOLPHVM in illam, quam deinde omnes suspexerunt, boni Imperatoris effigiem, artifice prudentia manuduxit.

RVDOLPHI II. sicuti aliorū Magnorum Austriadum beneficio plures deductæ in Germaniam è Græcia, Latioque, humaniorum, ac severiorum Musarum Coloniam vbique lauros educant magnarum præmia frontium. Iam non vnâ Regiam, in celeberrimis Ephebeis sapientia sub Trionibus Austria Imperante fixit. Felicitatē suam debet Austriacis non vniuersa tantum hominum, sed literarum Respublica. Instauratum omnium disciplinarum splendorem in MAXIMILIANO I. ac FERDINANDO I. magnis Imperatoribus prædicat, ALBERTVM III. celebrat nobilissimæ Academię Viennensis Institutorem, ALBERTVM VII. Friburgensis, MAXIMILIANVM III. Ænipontanę Cæsaris MAXIMILIANI II. Filium, CAROLVM FERDINANDI I. Cæsaris Filium, FERDINANDVM II. Pium Cæsarem tuum Regina potentissima maximum Auum, & magnos Patruos LEOPOLDVM, & CAROLVM plurium Academiarum conditores. Demum ne ab hac Austriadum Heroum laude Heroides Austrię excludantur, literę omnes, quousque viuunt MAGDALENAM Austriacam FERDINANDI I. Cæsaris Filiam summis ad Cœlum laudibus efferent, cui accepta referunt in Halensi Academia vitam, natales, ac perennitatem. Fratris successioni in Imperio visus est RVDOLPHVS proludere, ipso ortu, sub Geminis natus, iterum post CAROLVM, & FERDINANDVM, in Austriaco Cœlo in RVDOLPHO, & MATTHIA radiantibus, salutaribus, ac beneficis Orbi terrarum Fraternalis Astris.

NEC METAS RE

RVN NECTEMPO

ALISEGO

PRA PONO

MATTHIAS
IMPERATOR CAESAR AVGVSTVS FELIX PIVS

CARV. MAX

FERD. I

MAXIM
FRID. III PACIF

MAXIM II

ALB. II HONORI
FRIDEN

RVD. II

KAREL
ALB.
ALB. FERD. II

MATIAS. I
FERD. III
FERD. III

PL VS VL TRA

IMPERATOR CÆSAR MATTHIAS

PIVS, FELIX, AVGVSTVS,
 REX GERMANIÆ,
 HVNGARIÆ BOHEMIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ
 DVX BVRGVNDIÆ, STIRIÆ,
 CARINTHIÆ, CARNIOLIÆ, SILESIÆ,
 PRINCEPS SVEVIÆ,
 Marchio Moraviæ, Lufatiæ, Burgouïæ,
 LANDGRAVIVS ALSATIÆ,
 COMES HAVSPVRG. TYROLIS &c.

Nitia huius ferrei sæculi aurea fuere reuocante
 MATTHIÆ iustitiã Imperatrice Altræam, &
 Charites è Cœlo, omniumq; virtutum nobil-
 lem fugitiuam familiam, & terræ redonante,
 quæ lætata est reuerso.

Numine quod primi post sæcula perdidit auri.
 Media, tu MARIA ANNA, ac finem bea-
 bis, cuius auspiciatissimo nomine inauguratæ
 cum Altræâ Charites, virtutesq; omnes regna-
 bunt. Interim iure omnes laudent Cæsarem
 iustitiæ amatorem, cui tunc maximè laudes
 debentur, cum de propriâ iustitiæ causâ agitur. Et certè cum Orbis ter-
 rarum habenis, Sceptroq; Germanico tam rectas sustinuit recti lances, vt
 nec potuerit aura populorum, res omnium leuissima constantem dexte-

*Cl. de m.
 conf.*

*Iustitia
 laus Mar-
 thia Cæs.
 potissimū
 attributa.*

ram extollere, nec deprimere aurum omnium grauiſſimum, cum nihil apud ipſum in pretio eſſet, honeſto collatum.

1556.
24. Feb.

*Horosco-
pus Mat-
thia na-
ſcenti non
tamen ex
inanijs A-
ſtrologorū,
datus.*

Eâ die natus eſt, quam magnus Patruus CAROLVS multis antè annis ſuis natalibus illuſtrarat, vt in CAROLI lucem editus videretur, & diem, ex hæreditariâ Auorum gloriâ, prorfus ſuam. Apagite Aſtrologi infra homines diuini, Ariſtocraticæ ſiderum Reipublicæ falſi, fallaceſq; præcones, periuri fortunæ inſtitores, & in bono cœli lumine ſplendidè mendaces tenebriones. Illuſtris cœleſtium Scientia nihil vobis præter tenebras ingerit, noctes geminans miſerè vigilatas. Nihil è Cælo ediscitis præter illius errores, nihil contrahitis, præter illius vertiginem. Commentitia ſunt illa ſideralia fata, quæ in cœleſtium orbium voluminibus tam claris alioquin, & aureis characteribus ſignatis, totoq; illo ſplendido Diuinæ Prouidentiæ cōmentario legitis. Nullū MATTHIÆ Horoscopū felicitatis ſtatu præter CAROLVM illius diei, quâ natus eſt, illuſtriſſimum ſidus, ac fortunatiſſimum in Auſtriacâ Domo. Et certè eandem, ac CAROLVS, MATTHIAS ſortitus eſt non feliciter tantum naſcendo, ſed fortiter viuendo nobilem vitæ genituram, imò & immortalitatem, cum eodem, aſpectu virtutum, curſu gloriæ, ſplendore nominis, motu, ſtationeq; conſiliorum. Sed propior fuit MATTHIÆ ortus CAROLI morti, quam natalibus, intra annum, cum iam ſupra mundum, iactumq; fortunæ tonantis, ac fulminatricis frementis ad pedes toto vertice eſſet, & in Olympo viueret, cœlum intrantis.

Iam tunc Numen prouidebat Imperio, ac Nomini Auſtriaco alterum CAROLVM, vt Heroum Auſtriadum propago, ſupra omnes Imperatorias familias ad Orbis terrarum felicitatem ſoboleſceret, & vno auulſo alter germinaret aureus ramus in arbore Auſtriæ Gentis florentiſſimâ. Auſpicatò etiam aliqui inditum MATTHIÆ nomen cenſuerunt, ſiue à ſorte Auguſti Nominis, & Imperij Occidentis, quæ è Numinis ſinu, in quo omnes mortalium ſortes verſantur, in MATTHIAM lapſura erat, non ſeptem Cœli, ſed Imperij Planetis electoribus ſeptemuiris ad eius ſummâ dignitatem conſpiraturis, ſiue à Matthia Hunniade Coruino Othomânici Imperij, ac totius Orientis terrore, cui ſimiliſimum in bellicâ laude, Turciſq; victorijs MATTHIAM Auſtriacum ſuſpiciemus.

*Belgio præ-
ſcur.*

1577.

In ipſo ætatis flore flos ipſe Principum ad Belgicarum Prouinciarum, in quibus Apriles amœniſſimi vernant, & Flora cum omni floreâ natione regnat, euocatur, exhibitifq; ſpectaculis magnificentiſſimo apparatu veluti triumphator exceptus Summus Belgij Præfectus inauguratur. Omnia florere videbantur, cum immanis ille turbo, qui Belgicæ Reipublicæ fortunam tot annis rotauit in præceps, floridas ſpes euertit.

Iniuſoſam toti Auſtriaco Nomini defectionem ab Hiſpano Rege diu pati MATTHIAS non potuit, qui virtuti, non famæ ſeruebat, debilemq; ſciebat eſſe excuſationem, quæ accuſatione temporum nititur, & ſæculum criminatur. Iuſtitia meretrix non eſt; licèt nihil præter merita reſpiciat: nec fert mendaces ſucos, & vèteratoria pigmenta politicæ ſimulationis. Iam factâ fidei, quam Monarchæ ſuo debebant, Antuerpiæ publicâ abiuratione, Orangio vbiq; Rempublicam, quam iam ſuis arbitrijs ſubhaſta-

rat,

rat, callidis negotiationibus licitante, fæderati ordines per Philippum Marnixium, Comitem Aldegundium euocarant Alenconium Ducem Francorum Regis Fratrem; vnde cum Austriacus solum nomen Imperij sustineret, personatus Princeps in scenico illo Belgicæ perduellionis theatro, periculumq; esset, ne sui fabulam daret, principatu se abdicauit.

A Belgicâ Præturâ in Germaniam reuersus Ernesto Archiduce Fratre è Prouinciâ abeunte Prorex Hungariæ substituitur, cum Austriæ etiam administratione. Signum suû MATTHIAS constituit semper amorè recti, quandoquidè ars imperandi etiâ iaculandi est, & non nisi per amorè recti collineat. Cum suâ venerandâ canitie, ac priscâ probitate, & publicas leges, & priuatos mores reuocauit ad auream Themidis libellam, stellantesq; Astræ lances, omnia expendens. Mortuis legibus, è suis ipsis moribus leges nouas condere populorum poterat, germano semper candore sine fuco peregrino vsus, qui primas honesto deferret, vtilitati vix secundas. Ad innocentes has ciuiles victorias, pari gloriâ victricia prælia consequuta sunt. Primas palmas collegit in Hungariâ, in qua potissimum Thracia Luna veluti in suis Euripis reciprocantium bellorum æstus alternabat. In expugnatione Nouogradensi, ac Strigonienfi ita res feliciter cessit, vt nulli dubium fuerit cælestibus auspicijs geri, Deumq; exercituum Austriacis militare stipendijs, nisi velis dicere, & melius imperare militibus, Archiduce MATTHIA Dei simul, & Cæsaris Proregem agente. Alterno fœdere Principem Religio seruat, cum Religionem Princeps, nec vtiliori ratione, quàm hac Deo fænerari potest. Ipsam Budam Principem Hungariæ Arcem è sublimi cliui, veluti regalis solij vertice subiectæ Regioni dominantem, magna vi adortus, iam fortunæ comis manum iniecerat, occupatâ inferiore Vrbe, & magnâ ex parte victoriâ potitus, nisi pluuium cælum inundans, tellus paludibus stagnans, & alia maleficia naturæ referre pedem coegissent, iisdem tamen incômodis, barbarum hostem à Varadinensi Arce retrahentibus. Inde Sinanem Bassam, quem Thracius tyrannus centum barbarorum armatorum millibus præfererat primùm à Commaronij obsidione auertit, demùm ad Albam Regalem cum toto ferè exercitu euertit cumulatissimâ victoriâ, siuè numerentur, siuè æstimentur hostes interfecti, nam inter multa cæsorum millia ipsi purpurati supremi castrorum Præfecti in illâ pugná Murates, & Mehemetes desiderati sunt. Alba Regalis Regni caput, & inaugurandorum Pannoniorum Regum inclyta sedes, victoriæ præmium fuit, prius ab Othomannis capta, annonâque & milite affatim munita, ac deinde trium dierum spatio ab Archiduce MATTHIA recuperata. Inter prodigia Austriacæ felicitatis non infimum locum habebit MATTHIÆ manu contractos in dies annos, & triennem oblidionem, quæ debebatur munitissimæ Regiæ Vrbi, in triduanam migrasse. Ita in magnis rerum articulis Deus exercituum auxiliarijs prodigijs Austriacis castris accedit. Hac vnicâ victoria inter cædes barbarorû gigni poterat immortalitas MATTHIÆ Archiducis nomini.

Othomannicis conatibus repressis, Hungari, Bohemi, ac Daci seditio-

*Prorex
Hungariæ
creatur.*

*Bellum
Turcicum
in Hun-
gariâ felici-
tèr geri-
tur.*

*Prodigijs
loco habi-
tū est ex-
pugnari
tridui spa-
tio Albâ
Regalem.*

*Victoria
multiplex
Hungari-
ca Bohe-
mica Da-
cica.*

sis tumultibus rebellant. Pluribus laureis, ac triumphis Matthiam Cælum destinaret, retulitque copiosè, bonis auibus Aquilis Austriacis victri-
bus ferè totum Septentrionem emensis. Eò felicitatis peruenit, vt Bot-
zaianâ seditione penitus sedatâ, belli auctor læsæ Cæsareæ Maiestatis faci-
nus, morte luerit, incassum donis tentatâ constantiâ Austriaci Archidu-
cis, qui solo iusto honesti, restitque pretio venalis erat, & æquè donis, ac
dolis armatâ manu occurrebat, & pectore loricato. Eâdem gloriâ, vt
esset non terrarum tantum, sed marium victor, iugo Danico mare Bal-
thicum liberauit, restitutâ Germanis negotiatoribus tutâ, liberâque nauig-
atione.

1607,

Hicce victorijs Othomannicis, Hungaricis, Bohemicis, Dacicis initia,
huius sæculi nobilitauit MATTHIAS dignus, & ex suo sanguine Austria-
co, quem trahebat in Imperatoriâ Familiâ, & ex hostili, quem ense
victore extraxerat, qui Rex purpurasceret. Itaq; in Regem Hungariæ
Possonij, & Bohemiæ Pragæ, cum summo totius Europæ plausu inaugu-
ratus est, designatusque RVDOLPHO in solio Germaniæ successor. Ad
inaugurationes regias, vt Regij darentur Hæredes consequuntæ sunt nuptiæ
cum ANNA Austriacâ FERDINANDI Archiducis, & ANNÆ CA-
THARINÆ Guglielmi Gonzagæ Mantuæ Ducis filia nobilissima prole
felicitate semper pronubâ, vbi Austriâ Austriæ veluti nubente totus Au-
striacus celebratur hymenæus. Fatis tandem cedente RVDOLPHO,
cui aliquis Acris, ego, potius Prudentis cognomentum darem, MAT-
THIAS succedit Sanguine frater, Gemellusq; virtutibus, atq; ita pari no-
minis splendore, vt Austriaci Imperij Cælum visum sit iterum post CA-
ROLVM, & FERDINANDVM habere suum Castorem, & Pollucem
quorum secundus primo occumbente, oriretur, vix mutato Cæsare, ne-
dum amisso. Ad imperium MATTHIAM iura Sanguinis, suffragatio
virtutis, fraterni dignatio nominis dudum destinarent, & quidquid po-
terant, non tantum Septemvium, sed omnium mortalium vota exoptare.

1608.

*Inaugura-
tur Hun-
& Boh.
Rex.*

1610.

1612.

*Eligitur
Imperator*

Ei in summis amoribus fuit inter cæteras virtutes iustitia, quam, ne im-
bellis esset, aduersus orthodoxe fidei hostium genus omne, zelo religionis
armavit, vnde apud multos ZELATORIS nomen retulit. Etiam in cæ-
lo Astræa, cuius stellatis lancibus fit magna illa iustitia dierum, ac noctium,
primum austrarium signorum est, vt hanc virtutem non Cæsaream tan-
tum, & Augustam, sed Austriacam esse scias, & Austrij Fundatricem, ac Ser-
uatricem Imperij. Hac auspice multaturus seditionem hæresim, noua,
semper, & impia molientem, Francofurtum, & Aquisgranum capit nobi-
lissimas alioquin Cæsareæ electionis, & inaugurationis sedes, adiutus auxi-
liarijs copijs ALBERTI Archiducis Belgarum Principis, Operâq; illius
Vrbium expugnatoris Liguris Polyorcetis Ambrosij Spinulæ nostro ævo
celeberrimi, exercitus Regij in Belgico Supremi Ductoris. Securis expedi-
ta cum fascibus securitas regni est: cum fugere scelesti nequeunt, scelera,
fugiuntur. Hac sospitatrice ingentes sæpè cum parua manu animos tulit ad
magna bella, ac meditata perfecit, inter ferreos telorû imbres interritus,
quasi diuina vis, non solum MATTHIÆ. Scutum adamantinum esset,
quo illa retunderet, sed retorqueret etiam in hostes, frustratis sæpè sapius

*Iustitia
maximè
floruit.*

sua de-

suâ destinatione iaculis, & igneis globis ante ietum suffocatis in scelere tantum cõcepto. Eam Sui venerationem ipsi Othomanno Imperatori peperit, totiq; Turcicæ nationi, vt & pax ab illis exorata, ac pacta in vicennium, & legationes pretiosis muneribus cumulata missæ, & impetratum vt multa templa in Strigoniensi Diocæsi præsertim Monachorum, & Præbiterorum Societatis IESV ad Christiani ritus splendorem reuocarentur, quæ impij Mahumeticæ superstitionis Mystæ, supra Massegetarum Popas, Busiridis Aras, Augiæ stabulum, ac Diomedæa præsepia conspurcarent. Quid deinde mirum, si mutuis veluti officijs auxiliariis, Deus Austriacæ Domus potentiam fartam tectam seruat, vbi Austriaci Domus Dei splendorem tam enixè procurant. Eâdem Iustitiâ Duce nulla à donis vis illata Reipublicæ: odium, & gratia geminæ iustitiæ pestes proscriptæ ab Aulâ, in qua nullius auctoritatis erant malæ artes, & soli fortes, boniq; in pretio: præstantibus malo omine dignitates, paratæ repulsæ: nobilitati quidem locus, sed post virtutem datus; magnus enim ille splendor est, sed vmbra virtutis. Verum Principem regni Germanici felicitatem in Cæsaris probitate constituerat, quem Iustitiâ Imperatrice cælo parere voluit. Imperatore cognito, ac si esset Iustitiæ simulacrum, omne ius populi nouerant. Sola ipsius præsentia tantam incussit reuerentiam Maiestatis, vt firmatas iam altis radicibus rixas inter belli Duces, veluti bellorum surculos, statim extirparit. Ita magna Procerum, & populorum, censura est Principum virtus, vbi suarum cupiditatum populum sibi parere iussit; tunc enim ius tenere poterit, & apicem iuris pro dignitate, cum Rex etiam sui cognoscitur.

Iustitiam coluit tandiu MATTHIAS Imperator, quandiu Astræa, quam exulem terris redonarar, ipsum patrio cælo donaret. Ante obitum cum intestinis tumultibus Germania aduersus Cæsarem arderet, (neque enim sol vnquam nubes sibi non excitat, etiam cum serenissimus est, & innocui splendoris,) careretq; liberis, accedente consensu, magnanimisq; ac generosis suffragijs Archiducum Austriadum Fratrum MAXIMILIANI III. & ALBERTI VII. qui proximè ad Imperium iure sanguinis vocabantur, FERDINANDVM II. Pium Patruelem CAROLI II. Archiducis filium, & FERDINANDI Cæsaris Nepotem, Auum tuum Augustissima Heroïna omnium virtutum titulis clarissimum, inauguratum Hungarico Regno, ac Bohemico, Imperij successorem designauit, adoptante bono Nerua aliquid etiam melius optimo Traiano ad eternam feriem maximorum FERDINANDORVM, ac totius Orthodoxi orbis felicitatem. Vos verò MAXIMILIANE, & ALBERTE alterum in Austriaco cælo gemellorum Astrorum Par, calcatis Imperij fascibus in Herôes assurgentes, regnabitis in fastis Imperatricis Familiæ magnanimæ huius, augustæ, & heroicæ modestiæ gloriâ, æuumq; ipsum immor tali facinoris famâ coronabitis, nunquam maiori iure in possessionem Imperij missi, quam cum illud generosè calcastis. De tot prouincijs triumphastis, quot cessistis, neq; enim minùs triumphalis est magnanimitas, quam fortitudo, cum hæc inter cæsorum hostium cadauera curram agat, illa inter grata pectora, & amica capita. Vos certè.

Obitus
1619.
13. Kal.
Apr.

Maximilianæ, &
Alb. Cæs.
fratruum
heroicæ
virtutis.

Virg. 2.
Geor.

*Non populi fascēs, non purpura Regum
flexit
imo veriore cantu*

Claud. in
Epi. Pall.
& Cel.

*nunc purpura primū
Inferior virtute fuit, meruitq; repulsam
Obuia Maestas, doluit fortuna minorem
Se confessa viris, magnos delata potestas
Maiores contempta probat.*

Dignus erat præferri ab his Herôibus summæ rei FERDINANDVS Pius Maximus, digniq; erant MAXIMILIANVS, & ALBERTVS ex tanto prodigio virtutis, vt FERDINANDVS Pius maximus eorum locum impletet, quem Cælum fauentissimum ab vnâ suâ ad Christi ani nominis fideiq; Diuinæ aduersus veteratorios nouatores conseruationem, amplificationem, ac splendorem dudum destinarat.

MATTHIAS

143

Symbolum.

*Quem historia non potest, Symbolum describat,
Et quia Heroem Austriacum,*

*Primum inter signa australia euocetur è Cælo
Symbolicum irradians terris astrum.*

In Astræa suis patrijs stellis coronata

Vibrante dextera fulminatorem enses

Læua pensilem mundum stellantibus lancibus librante

MATTHIÆ Imperatorem habes,

Constantissimæ religionis, consultissimæ sapientiæ,

Potentissimæ felicitatis.

Nobili corpori non degener anima

Addetur in lemma.

Ius, non Vis.

Ita omnia infra se despexit,

Ut nihil supra se præter Cælum suspiceret.

Olympum dixisses montium Regem

Serenissimo inter astra coronaria capite cælo confinem.

Infra eius stelligerum verticem calcata pedibus,

Fulminatrix turbinum Mater, fortuna detonuit.

Amasius eternitatis

Nulla alio quàm siderum auro immortalis redimitur.

Ita deinde læua libratum mundum rexit,

Ut dextera vibrandum enses gereret,

Unde sciremus Imperatricem in MATTHIÆ Iustitiam

Et fuisse Patronam virtutum,

Et scelerum vindicem.

Ad virtutem attraxit aureo mundo,

Retraxit à sceleribus ferreo ense.

Nisi supra magnorum præmiorum, & peccatorum polos staret,

Nullum

Nullum stabile foret in sua perpetua vertigine politicum Cælū.

Fouent pietatem, quæ fauent:

Docent impios, quæ nocent.

*Apud iustum Principem aqua lance,
Nec misera Virtus esse debet, nec vitium felix.*

*Illā aequitate orbis terrarum regendus est,
Qua in Cælo fit iustitia dierum, & noctium.*

Hoc Horoscopo nascuntur Austriaci Cæsares:

Hic è Cælo dominator, rerū Dominis Imperatoribus imperat.

Non tamen cum MATTHIA Astræa in Cælū reuolauit

Nostras est, quousq; imperarint terrarum Orbi iustissimi

FERDINANDI.

SYNOPSIS GENEALOGICA

A MATTHIA

AD FERDINANDVM II. PIVM.

MAXIMILIANVS Cæsar lōga liberorum nobili linea videbatur æuum, in quod Austrium stemma tendebat sibi polliceri, sed Cælo FERDINANDÆ aurea sæcula ordiente, in MATTHIA Cæsare filio centrum inuenit, vnde nec suæ gentilitati tanta sobole satis sæneratus est. Orbis tamen MATTHIÆ Orbi terrarum secunda felicitatis fuit. Ad CAROLI II. Archiducis vltimi filiorum FERDINANDI I. Cæsaris prolem rerū summa deuoluitur FERDINANDVM II. Pium maximum RODVLPHI II. & MATTHIÆ vltimorum Cæsarum filiorum MAXIMILIANI II. Patruelem, FERDINANDI I. CAROLI V. Maximi Fratris, Nepotem, Abnepotem MAXIMILIANI I. Trinepotem FRIDERICI IV. Pacifici, & quod Principem apud me locum habet, omnibusque eminent FERDINANDI III. inuictissimi Cæsaris Patrē, & MARIÆ ANNÆ, ac FERDINANDI gemellæ Hispaniæ, & Germaniæ Spei, rerum Dominæ, ac toto Orthodoxo Orbi auspiciatissimæ, Auum. Augustorum CAROLI Archiducis liberorum syllabus hic est.

FERDINANDVS V.

ANNA VIII.

MARIA CHRISTIerna VI.

CATHARINA RENATA.

ELISABETHA XII.

FERDINANDVS inter Austrios Princ. VI. inter Cæsares II. Pius maximus

CAROLVS V.

GREGORIA MAXIMILIANA,

ELEONORA V.

MAXI-

MAXIMILIANVS V.

MARGARITA VII.

LEOPOLDVS V.

MARIA MAGDALENA I.

CONSTANTIA I.

CAROLVS VI. POSTHV MVS.

FERDINANDVS CAROLI Archiducis natu primus, primitiæ regis, posteritatis, & flos generis à primis annis Deo dicatus, in Cœlum translatus est. MARIA CHRISTIERNA Sigismundo Battoreo Daciae magni nominis, fortissimæq; profapie Principi nupsit, vt omnes bellatores Heroas, quos in sua Gente non numerat, Augustis sibi cognationibus iungeret Austriaca Domus. CATHARIANAM RENATAM, ELISABETAM, GREGORIAM, MAXIMILIANAM, & ELEONORAM innocentia primæ ætatis suo iure Cœlo transmisit. MAXIMILIANVS Patruo Magistro Theutonicis ordinis successor designatus ab egregiæ spei sinu, omnibus sui desiderium relinquens, sublatus est.

MARGARITA Heroidum Gemma, innocentissima cœli soboles, candore morû & sanctitate virtutum, vtriusque Austriæ Domus Imperatricis in Germania, ac Regnatricis in Hispania Vnio inæstimabilis, & sui sæculi, orbisque terrarum pretium, maximorum monarcharum PHILIPPI III. vxor, & PHILIPPI IV. nunc regnantis, cui orbis Austriacus, ac præsertim Insubria amantissimæ fidei suis Regibus Prouincia, ijs vocibus quibus Romanum imperium teuro Cæsari, acclamat. *O Dominum Equum, & Bonum*, & nestores annos adprecatur, Mater fuit. Pretiosissima hæc Reginarum Tibi MARIA ANNA, quæ eius solium, ac maiestatem omnium virtutum implet, multiplici nexu sanguinis iuncta, & Ani soror, & Genitricis mater & Coniugis, felicissimis tuis nuptijs prolusit. Urbemque hanc Principem Insubriæ Austriacis Dominis denotissimam beauit, cui tu modò sponsa ver felicitatis cum omni flore gaudiorum afferens, æternam datura Aprilem, cum Mater. MARIA MAGDALENA Cosmo magno Etruriæ Duci Ferdinandi filio coniugata mundos Medicæos Austriaca cognatione mirum in modum auxit, addiditque Florentiæ florem, quo semper virere possit. LEOPOLDVS Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Tyrolis Comes, Leopoldi I. sanguinis, & virtutum hæres fuit. Eadem fraterna benevolentia, qua ille FRIDERICVM III. Pulchrû Cæsarem, hic prosequutus est FERDINANDVM II. Pium maximû, summa fortitudine hæresi vbiq; oppugnata, ac propugnata orthodoxa fide, procurataq; religione. Heluetijs victorijs, illorû accisis rebus, qui Rhetorum montium claustra, & fauces occupauerant, omniumq; virtutum nominibus inclaruit, in serenissima prole FERDINANDO CAROLO, CAROLO EMMA-NVELE, omniq; aliâ Tyrolensi gloria eum gloriosissimû daturus, & propagaturus Heroû posteritatem. CAROLVS Posthumus Archidux Austriæ, & Episcopus Vratislauenfis MAXIMILIANO Patrueli Magno Theutonicorum Equitum Magistro in suprema illius ordinis præfectura successor, Princeps eximie pietatis in Deum, Cælestesq; omnes, humanarum, diuinarumque disciplinarum scientissimus, multisque alijs titulis clarissimus maximos pro FERDINANDO Cæsare-Fratre, toraque Imperatrice Gente labores felicissimè, & victoriosissimè exantlauit.

ANNA inuictissimo æque, ac victoriosissimo Heroi, hæresum domitori, & Orthodoxi nominis quod Sueciæ regno prætulit, propugnatori Sigismundo III. nupsit Sueciæ, ac Poloniæ Regi. Huius in thoro, solioque successit indulgente id Summo Pontifice Paulo V. CONSTANTIA. Vtraque suû nomen impleuit, illa gratiosissimis Polonico Regno virtutibus, hæc earundem virtutum constantia singulari, nec prima secundam felicitate prolis superauit. Altera Vladislai, altera Casimiri potentissimi Sueciæ, & Poloniæ Regis, & magni Lithuanie Ducis Mater fuit, totiusque serenissimæ posteritatis propagatrix.

Vladislao pietatis, & fortitudinis titulis inter huius sæculi coronatos auro, lauroque Heroes præclarissimos, sicuti olim MATTHIAS RVDO LPHO in Austriaco imperio, ita nunc CASIMIRVS in Polonico folio successit pari prorsus splendore Castori Pollux, atque hunc annum Poloniæ auspiciatissimum sua inauguratione initiãuit ad omnem felicitatem, maioremque quam regio Nomini adscripserit, explicuit per vastissima regna serenitatem, quibus barbaricę

incurfiones miferum in modum vafitatem minabantur . Non acclamare non poffum inter Orbis terrarum plaufus magno tuo nomini gloriofiffimę Sarmatię , & aliarum maximarum Prouinciarum Rex , CASIMIRE . Certę ipfum CASIMIRI nomen inter Polonicorum Regum nomina æque fanctiffimum , ac fortiffimum , femper fuit Auspex felicitatis , victoriarum parens , pietatis teffera , fati obfes , barbarię fulmen , lauris , palmifque coronatum . Iam Sagittarij Samothraces , iam tota Maffagetarũ trecentarũ chiliadũ bellatrix , & errabunda immęfa colluies , iam infaufta illa , & formidanda Romano Imperio nomina Getę , ac Geloni fole CASIMIRI triumphali nomine , ac fama debellati , pacem exponunt , accipiunt leges , arma abijciunt . Iam Prędabundum furentium populorum rufficanum agmen , cui euerfis Urbibus , Arcibusque pluribus expugnatis , Dominum ferę regnum procubuerat ; imminens Sarmatię iugulo , & capiti infultans , inglorium fterit , magnique Boriffthenis ripas & Infulas , Euxina litora , ftagnantem ignauis aquis Męotidem , in hofpitalem Caucafum & duratum longęuis niuibus Tanaim meditatur . Iam imperus pellitarum nationum , quas toto tuo Cœlo , Vrfifque trucibus armat Septentrio , in ipfo victoriarum curfu fufflaminatur . Iam tibi plaudentes CASIMIRE potentiffime ipfi glaciales Boreę in tuis laudibus ardent : iam tuas victorias Vartha , & Viftula fecundo curfu , & omnia Polonica flumina immurmurant : iam tuis triumphis Lithuanica , Samogitia , Mofcouia , Volhinica , Podolica , Liuonica , Pruthenica , atq; vniuerfa Lechitorum Regna lauros progerminant ; dum interim Orbis terrarum tibi Solium , ad quod præter omnium fuffragia virtutum , cum Iagellonicis falcibus , Auftriacis victricibus Aquilis inuectus conuolabas , gratulatur . Quid verò aliud expectari poterat Auftriacæ virtute , Iagellonica generofitate , Suecica magnanimitate , Battoorea fortitudine in vnum caput , nomenque confpirantibus ? Salue igitur CASIMIRE , potentia , pietate , ac felicitate Ter-Maxime :

Cl de
Hon.

Accipice fortunam Generis , diadema refume

Quod tribuas Natis .

Tu verò Polonia plaude , quę fapientiffima fuffragatrix in Magnis Comitij CASIMIRVM omnium mortalium votis expeditum , vna tuorum omnium voce in fublimi rerum vertice collocafti , & quando iam habet Nominis , ad precare tuo Regi gloriofiffimam Sereniffimę Pofteritatis immortalitatem , & hanc quoque impone omnium fæculorum coronam .

IMPERATOR CÆSAR FERDINANDVS II.

P I V S,

FELIX. AVGVSTVS,
REX GERM. HVNG. BOHEM.
DALMATIÆ, CROATIÆ &c.

ARCHIDVX AVSTRIÆ,
DVX BVRG. STIR. CAR. CARN. SILES.
PRINC. SVEV. MARC. MOR. LVS. BVRGOV.
LAND. ALS. COM. HAVSP. TYR. &c.

Vum tuum Tibi sisto AVGVSTISSIMA
NEPTIS, Pijssimum FERDINANDVM, eò
lubentius, quò toto genio FERDINAN-
DÆO in te regnante, Tu ipsa etiam in eius
pietate dicêris. Imò Tu ipsa dices FERDI-
NANDVM tuum; nam hæc magna laudum
omnium thesis magnitudine suâ famam.
obruens, dicenti penitus intercedit. Ad ex-
plicandum in totâ suâ mole tam immensum
Gigantem, breuis est cum grandi suo penicillo
Timanthi manus: ad exprimendum cum totâ

suâ pulchritudine tam nobilem Alexandrum, rudis est cum suis pro-
digiosis lineis ars Apellæ. Tu sola auitis omnium virtutum lineamentis
totum reddes, nec tantum coloribus, sed & luminibus suis FERDINAN-
DVM. Ego de meo interim calamo obscuro, minimèque illustri, illinam
vmbas, totamque FERDINANDÆÆ imaginis picturam exhibebo.

Alij FERDINANDVM dixere Pium, alij Maximum, alij vtrumque
reciprocante nobili splendore titulorum, Maximum, quia Pium, Pium,
quia Maximum. Et certè hi tituli disungi non possunt. Quis enim sine
pietate maximus vnquam fuit, aut pius sine magnitudine? Dicamus er-
go FERDINANDVM Maximum Pietate, quæ omnium ducens virtu-
tum choragium, stipata magnarum Sororum choro prima FERDINAN-
DVM occupavit, contulitque nobilem titulum. A parentibus pijssimis

1579. 7.
id. Iul.
Parentes
Ferdin.
II. & or-
tus.

CAROLO Archiduce Austriaco, & MARIA Bavarâ, iunctis magnis stirpibus, quæ Herculeæ in Germaniâ columnæ, bacchanti hæresi *non plus ultra* obijciunt, metamque omni impietati, primam traxit FERDINANDVS nobilitatem Pietatis, cum omnium gentili splendore virtutum. Vtrique Austriæ, ac Boicæ Genti, firmis iam plurium sæculorum radicibus.

Tota licet veteres exornent undique cæra

Atria: nobilitas sola est, atque vnica, virtus.

Nunquam non salutaria fuere in sua coniunctione, hæc splendidissima Septentrionis Astra, geminæque bonorum omnium cynosuræ. Præter hæc domestica sidera, alia ne quære in FERDINANDI fortunatissimâ geniturâ. Sanctissimos Bavaros Cæsares, & Austrios Archiduces, HENRICOS, & LEOPOLDOS horoscopos esse decebat FERDINANDÆ Pietati, non incestam Venerem, sanguinarium Martem, adulterum Iouem, trifurciferum Mercurium, aliosque suis sceleribus famosos Planetas. Dominatorem Pietatis, quæ cælo, terrisque dominatur, inter astra nunquam inuenies. Ita inde sortitus est FERDINANDVS à naturâ pietatem, à pietate naturam, vt ab ipsâ simul factus, & ad eandem natus, imò altera in alteram, natura in pietatem, pietas in naturam migrasse videretur.

Primiâni
pijssimè
traducti.

Admonit Cælum vbera lactenti, vt pietatem lacteam summi candoris, ac suauitatis, ipsius Dei genium cum vitâ instillaret. Prima siquidem sacrauit FERDINANDVS verba virtuti, Cælo vota, primumque vestibulum vitæ visum est aditus ad proxima adyta sanctitatis. Eum, qui sic fari inceperit, & agere, sine piaculo infantem, aut tenerum, nemo dicet. Ætates non planetarum errantium peregrinatione, sed caelestis, cæloque semper affixæ gloriæ cursu, & statione, non monstris stellarum, sed virtutum, in illustriori, quem Pietas dabat zodiaco, enoluit. Ipsas horas cælo suo, ac sideribus numerauit. Imò nec distinxit ætates; nam nullum ferè momentum vitæ FERDINANDVS traduxit, quod omnium laudes non complecteretur ætatum. A primis siquidem etiam annis, & candidorum maturitate consiliorum incanuit, & Heroem egit, ne dum vitum, & adulto viguit virtutum robore, & nullam prætulit præter eam, quam taciturna modestia dabat, infantiam. Omnis illi flos ætatis amenissimus terris fuit, cælo suauissimus, in quo cælestes apes, virtutes nimirum omnes, erudiendum pretiosissimum in nectar succum inuenirent. Adhuc Ephebus in anulâ Bauaricâ Regio tot pijsimorum Principum Lyceo apud Vuilhelmum, cui *Religiosi* titulum indidit superius, nostrumque sæculum, non alia discere potuit, quàm basilicæ elementa religionis. Quid enim aliud docere poterat Princeps, & Dux religiosus vel solo suo Principe exemplo Magistro, & Duce, quam religionis maiestatem?

Ingolsta-
diensis
Academia
rektor cre-
atur.

Ab hac ad Ingolstadiensem Academiam traductus ita feliciter sapuit, vt omnium scientiarum Encyclopediam, breui gyro concluderet. Vnde illius nobilissimi Athenei Rector, virtutum, artiumque bonarum pretio, & ambitu coronatus, prius literariæ Reipub., quàm Romani Imperij meruit solium obtinere, vtrunque etiam ante Imperium Antoninum Cæsarem

rem geminato titulo gloriâq; in se iungens, & Philosophum, & Pium. Siste peregrinantia tua vota per fabularum mundi, sed intermundiorum ideas, eorumdem votorum magnitudine Maxime Plato: beatam tibi Rempublicam dabo, & aliquid ultra tua vota, regnante deinde FERDINANDO non philosopho tantum, sed Pio. Quis reuocandam ab exilio in vrbes, aulasque veritatem non speret, vbi Princeps instituitur magister veritatis, & Philosophia non sordidata vulgari latebit sub pallio, sed paludata Imperatoriâ splendebit in purpurâ, totamque maiestatem suam explicabit, summa veri, rectique auctoritas.

Interim prima proditur tantæ felicitatis Aurora, instatque volucris rotis è cælo FERDINANDÆVM hoc, quod viuimus sæculum, cum consequentibus annis ad omnem felicitatem initiatum ab auspiciatissimis nuptijs ipsius FERDINANDI cum MARIA ANNA Vuilhelmi Religiosi Baioarix Ducis filiâ, & Maximiliani Septemuiri multarum palmarum triumphalis Heroidis, sorore, Heroinâ sanctissimâ, tibi que MARIA ANNA Reginarum maxima non vno hoc MARIÆ ANNÆ nomine, sed omnium virtutum nominibus, titulisque cognomine. Ex inuictissimo Septentrionis Regnatore FERDINANDO III. Pio, Felici, Augusto, eiusque Augustissimis Liberis, & Imperatrice, ac Regnatrice sobole agnoscere possumus, quantum ultra diuina piacularia animarum bona, anno illo sæculari, felicitatis Cælum terris indukerit, veluti caelestium indulgentiarum auctarium. Eodem anno vt sæculum, quod nascebatur ex sua Pietate dedicaret, cuderetque, si non aureum, saltem pium, rarum summæ pietatis non exemplo tantum, sed prodigio, in oculis totius Italiæ Prouinciarum omnium Reginæ, quæ tanta vestigia memori semper cultu releget, & venerabitur, aureo sceptro in humilem Scipionem viatorum decrescente, penulâ purpuram, omnesque illius splendores extinguente, Pedes cum Regia Coniuge MARIA ANNA potestatis, pietatisque consorti ad DEIPARAM LAVRETANAM, peregrinationem inijt, vt quæ erat omnium victrix laureata pietas, triumpharet in laureâ, non nisi ex Mariano illo cælesti laureto decerptâ. Habuit Italia, hisce sæculis, quos veneraretur Heraclios, & Helenas, communi cum Deo amore crucis Amasios. Exponet in posterum Lauretana miraculorum Officina inter pretiosiora votiuâ anathemata FERDINANDVM, & MARIAM ANNAM, aureos Archiduces, ad Christianæ demissionis miraculum Pios. Docuere quam cynosuram magiltram itinerum aspicerent Austrij Heroes. Addita sunt, vt omnes haberet numeros peregrinæ pietatis nobilis expeditio, crebrum pro viatico ieiunium, & qualia futurum deinde Imperatorem decebant, in populos Pauperum, elemosinarum congiaria. Nec inde mirum tumultuantes postea, quas regebat prouincias innocenti vti debebat esse Pietatis, victoriâ, solâ sanctitatis famâ in sui reuerentiam FERDINANDVM composuisse, veluti admiratione tam pij Principis sideratos, ictosque de cælo, & minime reluctantes ad auitæ religionis normam reuocasse. Eius Pietatis sanctissima, otia interturbante classico, triennale bellum cum Venetis gessit, eâ successus felicitate, vt potentissima Respublica, hisce annis Othomannici

furo-

*Nuptiâ
Mariæ
Annæ Bai-
uaræ.*

1600.
9. kal.
Ma.

*Peregrina-
tio Lau-
retana.*

furoris domitrix, æmulaque in Imperio, marium Orientis, ad honestas pacis conditiones descenderit.

Adoptio ad regna, & Imperiū Austriacum.

Non poterat FERDINANDVS pacatis titulis, bellicâque laude iam Augustus, principe licet domo contineri. Regiam poscebat tanta Pietas, & Augustale, vbi cum maiestate toti terrarum Orbi spectabilis regnaret, excitaretque publicos amores, & cultus populorum. Nullo illicio potentiori rapiuntur boni populorum amores, quàm moribus optimi Principis, qui in Regibus etiam Reges sunt, & adorantur, ne dum amantur. Imperitum vulgus oculis caret quibus virtutes aliquando in suis coloribus intueatur; vnde hæc ipsa cælestia dona, se ipsis pretiosissima sepius ex purpurâ elimitat, colit ex famulatio, veneratur in folio, nec nisi cum sublimes spectantur, suspicit. Itaque continuatâ felicitate tres annos FERDINANDVS tribus pretiosissimis calculis, è Cœli vrnâ edictis, quibus ad Bohemię, Hungarię, ac totius Germanię Regnum vocatus est, numeravit, eosque non consulatibus, sed Regnis, non fascibus, ac securibus, sed sceptris, coronisque initiatos, fastis inscripsit Austriacis. Imposito deinde post nobilem, & coronatam Trietæ idē honorum suorum celebratam, Imperatoris nomine, ac Diademate, cum immenso orthodoxi totius Orbis plausu, cepit Cæsar, & Augustus Cæsarem cum Augusto miscere, & hostium victor, & pater populorum. Belli etiam, pacisque ornamentis cum optimis Traianis, magnisque Constantinis, imò cum suis maximis ALBERTIS, FRIDERICIS, MAXIMILIANIS, & CAROLIS propagasset Imperium in ipsis initijs Principatus, nisi Phlegræa Nouatorum natio montes montibus, Pelion Ossę, nimirum Principes cum populis conspirantes addidisset, vt è cœlo si fieri posset simul Deum, & FERDINANDVM è folio deturbaret.

1617.ka.
Iul.
1618.ka.
Iun.
1619.ka.
Ost.

Bohemiacum Bellum.

Bohemi ex vna parte Palatinum Septemvirum Fridericum, Vangionum Principem, abiurato prius FERDINANDO Pijsimo Cæsare, impia inauguratione Regem, proclamant, trahuntque in sceleris cognationem, affines Morauos, Lusatos, Silesios. Tum externis amicorum Batauorum auxilijs, perduellionem armant, aduocantque ad itabiliendum Pseudoregis caducum solium plurium Principum auxiliares manus, Vurtembergici, Anhaltini, Ansbacchij, Hassi, Durlachij, aliorumque Germaniæ Procerum, quibus tanquam suę impietatis Atlantibus Imperiales Vrbes hæresi laborantes, apertè vbique, arma, militemque suggeriebant. Ex alterâ parte Hungari Bethlenium Gaborem Dacię Principem, Othomannicis, ac Scythicis subsidijs stipatum, abdicato contra ius, fasque Cæsare, scepro, ac purpurâ donant, Regisque nomine. Imperare FERDINANDVS simul cum hæresi non vult: hæresis cum FERDINANDO, in quo Deus regnabat, non potest. Imperatrice Pietate non est mirum, quod Hæresis tyranna, omnisque eius stipendia merens populus flagitiorum, rebellaret. Mirum fuit tantum illi audacię, tantum virium fuisse in regno Pietatis. Verùm quid impium non expectari debuit FEDINANDI Pietate armis Bohemicis, Marcomannicis, Batauis, Pannonicis, Dacicis, Scythicis, Turcicis, & ferè totius non solum Septentrionis, sed Orientis coniuratione circumfessâ. Aperto Erebo

Bellum Hungaricū & Dacicum.

emissa-

emissariæ furia: Hæreseos ministræ, omnem ferè Germaniam aduersus FERDINANDVM accenderant, sed clausum cœlum non erat, nec deerant illi fulmina, quibus se in Cæsare tutaretur. Stetit FERDINANDÆA Pietas mole suâ, & rebellanti vndâtium populorum Oceano, constantiæ suæ rupem obiecit; vnde allisi reciprocantes aquarum arietes, non læderent ad ruinam, sed emacularent ad nitorem, quasi non in hominis, sed in scopuli pectus irruissent. Auerfa auersos feriunt, non aduersos, sua vulnera infligente Fortunâ, non stantium pectori, sed fugientium, tergo. Immerfabilis est vera Fortitudo, in ipsis naufragijs portum inueniet. Odoriferi succi virtutem esse scias: cum flagrat, fragrat, explicante igne veluti vitali, bene olentem animam. Frangi poterat Imperij column FERDINANDVS, non flecti. Nihil nocere potuit illius innocentia, quem Cœlum non sospitabat tantum, sed armabat, Religionis detrimentis, & lucris Imperij felicitatem metientem, censumque numerantem. Alijs astris cadentibus, nec leuiter quidem Oceano tingitur Australis polus. Nihil illustrius fulgurat, nihil tonat magnificentius, nihil victoriosius fulminat Pietate, vbi nubem fregit, & obitantes inimicos halitus discecit. Jam mutuis certabant officijs Deus, & FERDINANDVS: ille Ferdinandi hostes perdebat, hic Dei.

Praga itaque flagitij Metropolis, & perduellionis caput petitur, vt vno icu rebellis numini, & Cæsari prostrata in Capite Germania caderet. Ita planè accidit, neque visa pugna est iniri cum hostibus, sed cum hostijs, quæ in victoriâ litabantur cœlo, suæ causæ manifestis auxilijs patrocinantij; vnde victimarum more, ignauè, vel cæderentur, vel cederent. Iphis primis congressibus exalbescente post Caroli victorias iterum Albi, ad Auftriacas acies, ex sublimi suburbano Colle, vt victoria spectabilior esset, cum Friderico Pseudorege, sexaginta millium militum exercitus fusus, fugatus, atque occidione ferè delectus est, Bauaro Cæsarianarum copiarum Ductore, eâdem manu fortunam Cæsaris, & amentata suæ fortitudinis iacula in hostes, icu nunquam fallente victoriam, iacente. Cum Cæsaris Pietate multum victoriæ sibi vindicarunt PHILIPPVS III. Hispanus Monarcha potentissimus, & Sigismundus III. Sueciæ, & Poloniæ Rex inuictissimus auxiliarijs, quas miserant, copijs etiam ipsi victores. Erudiri debuit plagis Hæretica Ægyptus, quæ beneficijs non profecerat. Circurata est Herculis clauâ Lernæa Hydra, si minus prostrata. Illud non infimum locum obtinuit in victoriâ pluribus laureatâ prodigijs, quod eâ die imò & horâ reddita sit Cæsari, ac Deo Bohemia, quâ in christianis sacris, quæ pseudoeuangelici Fridericiani, vbiq; execrandi, violabant, canebatur ab Orthodoxis Sacerdotibus solemnî ritu *Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo*; quasi nunc supra vetera miracula, & Iericuatinas victrices tubas Sacerdotali non clangore, sed cantu, sine vllis bombardarum tonitruis, ac fulminibus, vt Deo simul reddantur, & Cæsari, quæ sua sunt non iam vrbes, sed regna ipsa expugnentur. Ingenti lucro Bohemia Fridericum amittit, pro quò recuperat FERDINANDVM, sed maiori, cum etiam Deum. Imperatori cessit victoria, triumphus verò Imperatrici Cœli, terreque MAGNÆ DEIPARÆ tamquam

*Victoria
Bohemica*

1620.
K 18.
Nov.

*Ex manibus
victoria
templi
B. V.
extrinuitur.*

veræ

veræ Nicopææ victoriarū Architecta decernitur, inò & Capitolium extruitur ex hostium manubijs, in eodem colle pulcherrimarum palmarum feraci. Quid aliud expectari poterat ab AVGVSTO, qui ex Laureto Mariano prodierat Imperator? Scit cui Planetæ dominatori debeat suas victorias Austriaca Domus. Hac etiam nunc, quod in primis Pijssimis FERDINANDO, & PHILIPPO equalibus curis diuisum fere Orbem Orthodoxum regentibus, gratulor, Austriacarum rerum Dominâ, Auspice victoriarum, Sospitatrice urbium, Reginâ populorum, Præsidente Regnorū, belli, pacisque Moderatrice pugnatur, vincitur, triumphatur. Interim Palatinus tum è Solio excussus est, tum ex ipso Septemuirū Collegio, adoptato Maximiliano Bauaro, in eadem fuga, Bohemico sceptro, & Septemuirali Calculo simul è manu elabente. Bohemiæ fato Rhenanus Principatus rapitur, partem superiorem Tyllæo, inferiorem Spinulâ inclytis bello Ducibus, occupantibus. Amplissima bibliotheca Palatine Aulæ spoliū princeps, & Philadelphus Regibus dignum, GREGORIO XV. Pontifici Maximo FERDINANDVS Cæsar dono misit, liberatis simul cum hominibus ab Hæretico iugo libris ipsis, ac manumissis, & pijssimè magnificentissimèque apud supremum Orbis terrarum Doctorem, Christianorumque Sacrorum Regem collocatis.

*Victoria
Hungarica
sive
Dacica.*

1621.
1622.

*Subigitur
Cæsareis
armis Pa-
latinatus.*

1623.

A Bohemiâ Cæsaris felicitas in Hungariam transfertur, & pronocata fecunditate aliâ ex aliâ lauream parit. Gabori Bethlenjo Daciæ Principi, victorijs Cæsarianis deiecto, fractoque, inauspicata purpura, regiumque nomen detrahitur, deditis omnibus Cæsari, quæ in Hungarico Regno obtinebat, ac si personatus tantum Princeps in amphitheatro mundano breuem fabulam sui, populis spectatoribus dedisset. Iterum ad Rhenum reditur, vbi que classico victoriam canente, miraque celeritate à Tyllæo triumphatur de Comite Mansfeldio, quem copijs è diuersarum nationum colluie, in vnum corpus, siue potius monstrum conflatis, fama erat, quatuor potentissimorum Regum, personam sustinere, vt maiori cum maiestate vinceretur, & post Pseudoreges, quatuor veri Reges Cæsareis armis vno prælio magnificè funderentur. Nec vnica tantum, sed gemina eodem prælio victoria parta est, reddito post captâ Heidelbergham, arcem principem, Palatinatu, Deo simul, & Cæsari, reuocatoque ad suam præscam patriam Catholico ritu, dudum proscripito. Arridebat post tot bellorum sanguineos nimbos, è ferrugineis nubibus læto nuncio Iris veluti cælestis, mater pacis, tranquillæque serenitatis, cum noua illam belli tempestas disiecit, atque iterum Germanicum Cælum fædè inhorruit, ingentes deinde iras depositurum. A Daciæ Rege FERDINANDO Cæsari bellum indicitur, inferturque; sed cæsis eius copijs ad Catemburgam, Lubecam, & alijs in locis, subactâque; omni eâ regione, quæ inter Visurgim, & Albim, vsque ad Balthicum Oceanum interiacet, ipsâ Hollatiâ, & Cimbricâ Cherfoneso debellatâ, Danus deleto exercitu fugatus, vulneratusque; ad petendam pacem adigitur. Admirabilis fuit victoriæ modus, ac procul dubio è cælo delapsus, quam de Alberstatensi Duce, Dani Regis rem bellicam moderante, retulit inuictissimus Tyllæus, Cæsarianarum copiarum Ductor. Coniurato siquidem aduersus Danos Cælo, quos fulminatum

ma-

machinarum tonitru, fulgur, ac fulmen, non profligarat, sumi nebula primam mortis imaginem, quam aeterna cecitas mors ipsa sequebatur, obiciens prostravit, & Austri, pro Austrijs ab Æolia Empyreï immissi pugnauere. Iterum etiam Mansfeldius, luculentam cladem accepit, ea ipsâ laureatâ die, quâ FERDINANDVS in Arbitrantium Septemvium Senatu, inauguratus fuerat, Imperij insignibus. Eodem siquidem Horosco-po felicitatis, quo FERDINANDO Imperium natum erat, etiam seruabatur, nimirum in Austriacâ Domo pene dixerim caelesti, Dominatore Deo, contra cuius hostes Romanarum Aquilarum victricia signa à FERDINANDO inferebantur. Ausa est Austria ipsa, quam veteres Chronographi Germaniæ cor appellant, nos etiam caput dicere possumus ab Austriacâ Familiâ imperante, post tot Regias victorias bellum plebeium mouere Pijssimo Principi, centuriatis ipsis agrorum cultoribus. Non vacabat tamen periculo rusticana coniuratio, quia quidquid erratur à capite insana est, & lethale vulnus quidquid peccatur in corde. Sed statim FERDINANDVS suis victor occurrit, qui triūphator prædicabatur etiâ apud externos. Iussa est Austria tota Austriacos fasces venerari, & bellum hoc paganū, maiori felicitate, quia summâ celeritate, quam seruire Romanum sopitum est. Pacata sibi Germania, tota iterum bellatrix cum Cæsareo milite in Italiam migrat, peregrinorum armorum toties campum, & spoliarium, ac Mantuæ nobilissimæ vrbi admota, post longam obsidionem illam subigit, dubiâ adhuc opinione, plusne illa Mantuana expugnatione vtilitatis, an detrimenti attulerit Austriacis rebus. Certè longus luctus Mantuanis Cynis etiam non moribundis in vastitate, & ferè dixerim busto opulentissimæ vrbis, arcisque totius Europæ munitissimæ, in funere alieno, sed communi, indictus est.

Interim Hæresis ex inferno serpente Cadmæos dentes crescentis femina belli spargens, totum iterum aduersus Pium Cæsarem Septentrionem, armabat. Nisi ferro, & igne non piâ manu, sed Herculeâ, omnia simul hæreticæ hydræ capita plectantur, sobolescit statim eorumdem capitum numerosa familia. Aquilone procellis grauido aduersus Austriam felicitatem mugiente, ferenteque è glaciali mari madentibus adhuc alis stillantes tempestates Germania ferè è suis sedibus emota est. Scilicet

Armorum sonitum toto Germania Cælo

Audijt, insolitis tremuerunt motibus Alpes.

Primus ipse Gustau Adolphi Sueciæ Regis ex vltimo Septentrione, Seminario illo barbararum nationum, quæ perniciem sæpius Romanis Imperatoribus, & ferè humano generi attulerunt, accessus, cum innnumerabili Gothorum, Vuandalorum, Finnorum, Finmarchiorum, Finlandorum, colluue formidandus fuit, Adiuncti sunt Pomeraniæ Dux, & Hassiæ Landgrauis, cum Saxone, & Brandeburgico Septemuiris. Francofurtum, Hanaia, Norimberga, Spira, cum Argentorato, & alijs magni nominis Imperialibus vrbibus, adiectæ sunt Suecici Regis bellicosissimi, ac victoriosissimi potentia, partim vi victæ, partim fæderibus victæ. Hinc Cæsariano exercitu sub magno Tyllæo summo militum Ductore, toties victorè, palmarum profusus viro ad Lipsiam profligato, non solum vsque ad Rhenum,

1626.

1628.
Mantuana expugnatione.1630.
19. Jul.

Bellum Suecicum cum Gustauo Adolpho Rege.

Virg. I.
Geor.

1630.

1631.

ac Danubium, sed vsque ad Rheticas alpes Suecicus veluti Alexander fulmina, quibus ferebatur intorquens, eodem cursu gloriæ pugnator, victor, ac triumphator, ducentis fere urbibus, Austriaco Imperio ereptis, Lindauum, inter alpium claustra oppugnans, ipsi iugulo Italiæ, & Europæ cordi, ferum, quod tot laureas messuerat, intentauit.

1632.

Claud. de
6. St. 3.

*Omne quod Oceanum, fontesq; interiacet Istri
Vnius incurfu tremuit*

Miratique ipsi ferè sunt

Sine cade subactus

Servitio Boreas, exarmatique Triones

Tempore tam paruo.

Fama interim multorum linguis loquens, omnia de more, in maius au-
gebat. Expectabatur solempne in extremis rerum Austriacarum articulis,
è Cælo fauentissimi Numinis prodigium, ac veluti fati auxilium. Ad fuit
opportunitissimum, nunquam Cælo fallente sui FERDINANDI Pieta-
tem. Cui verò Principi Cælum se magis impenderet, & exhauriret largi-
tione bonorum, cui militaret victoriosus coniuratis etiam miraculis,
quem auspicius inopinatis triumphis supra politicorum coniectorum
iudiciaria pseudooracla, destinares, quàm illum, qui nunquam silente,
classico cæli hostibus æternum bellum indixerat? Magnis habitis per to-
tam Germaniam delectibus militum, comparatoq; amplissimo exercitu,
cui triumphales illi Triumviri Bauarus, Vualdestheinius, Poppenehinus
præerant, profligato prius Hornio, ingenti ad Bambergam strage, & expul-
so à totâ Bohemiâ Saxone Septemuiro, iisdem campis, quibus anno supe-
riore certatum fuerat, orbis terrarum, & Imperij fata felicissimo euentu
committuntur. Enimverò cæso Adolpho Rege, qui Regali sanguine,
solum infecit, adhuc Tyllianæ cladis recenti sanie perfusum, & ferè dixerim
non cruore magis, quàm pudore erubescens, vehemens ille Gothicus tur-
bo, Aquilonis alis, biennialibus procellis Germaniam percurrens, tot
fulminibus grauis, Austris cum Imperio potius, quàm cum violentiâ ad-
uerfantibus, expirauit. Ità Suecici Aquilones, Austriacis Aquilis cessere,
& concepta non Germaniæ tantùm, sed totius Europæ tyrannis, supra ve-
teres Gothorum, Vuandalorum, Hunnorum, Longobardorum inundatio-
nes Adolpho occiso in femine elisa est, priscaque religio, quæ ruinam sub
Trionibus minabatur, stante FERDINANDO suo triumphatore Her-
cule, donitisque monstris omnibus, stetit. Per eosdem dies etiam Fride-
ricus Palatinus primus Germanæ tranquillitatis, rerumque Austriacarum
perturbator, obiens timeri desijt, vnde sua facies Germaniæ reddita fuit.

1632.
26. Nou.

Fridlan-
dius Casa-
ri per dnel
lis noua
molitur et
deserta cõ
invasione
de medio
pellitur.

Quiescebat sub suis palmis laureata, ac triumphalis FERDINANDI
Pietas, cum totius Germaniæ virus in vnum Fridlandij furijs ambitionis,
nimirum insanis Bohemicæ coronæ votis agitati caput migravit, dum
eius nutibus ferè totius Imperij vires nitebantur. Sanguinaria Vualde-
stheinijs consilia auctorem, antequam omnino in publicum prodirent, sus-
focarunt, cum alioquin de eius perfidiâ fatis, superque constaret. Medio
in orbe terrarum Principes viri viuunt, factique proceri, cum Proceres
etiam è longinquo spectantur. Palatinis sceleribus, quæ purpuram in-
duunt,

duunt, & in auro splendent, vix potest secretum dari. Occupatur cum scelerato in foribus scelus, & sub Pij Imperatoris auspicijs Fridlandio cum Illoo, Tersica, & Scinchio bipenni hastâ transfosso, lorica tum amplissimo exercitu pectus, palmari ferro transfoditur.

Hinc sæcula discant,

Iudomitum nihil esse pio, tutumue nocenti.

Nullum est vallum, nulla fossa magnis flagitijs, etiamsi montes, & maria obijcias. Accessit ad cumulum felicitatis reportata de Suecicis reliquijs, capto Hornio, Vainarioque fugato scientissimis rei militaris Ducibus, singulari post homines natos victoriâ, ab utroque FERDINANDO Germanico, & Hispanico Filio, & Sororis Filio, quibus nominibus nihil dulcius Cæsari esse poterat, aut maius.

Hoc bellorum, ac victoriarum cursu FERDINANDVS Pius Imperium Austriacum octodecim annis sustinuit, amplificauitque, totidem prorsus à RVDOLPHO I. Magno fundatum, Principe Augustæ gentis, quem non vitæ tantum regnatoribus annis, sed virtutum numeris æquauit, opinione felicitatis non absimilis, par morum facilitate, pietatis titulis maior. Tandem in eo pietatis sinu, in quo vixerat deterrimo sæculo optimus Imperator sanctissimè obiit, & Cæli, pro quo pugnarat, ac triumpharat, Capitolium, succollantibus, currumque triumphalem trahentibus hæresi, ac perduellione, zelotypæ religionis flagello cæsis, inuectus est.

In ipso vitæ, mortisque confinio admonitus supræ necessitatis fastos suos ingenti suæ virtutis testificatione coronauit dicens: *Ego ex ijs quæ meliora putauit nihil omisi*, atque inde plenus fide æternorum, spe beatitudinis, Numinis amore, inter has tres christianas Charites, Cælum petijt. O morientis innocentie cantum olorinum, immortalem tamen, qui cælo, terrisque in eum dulciter sonabit! Sed Augusta FERDINANDI pietas in eas angustias cogi nõ potest, vt à me describi possit, aut debeat, nobiliorem iam actorem calamum sortita, ac theatrum maius in Austriacis Annalibus. Ea dicta sunt grato calamo, quæ magna veritas extorsisset ab ingrato.

Infantiam Pietas FERDINANDO fere abstulit; quæ enim ætatis acerbitas, vbi eadem semper fuit maturitas Pietatis? Eadem diuinorum consiliorum interpretres, ac nutuum vicaria, septemuiralia suffragia collegit, & Augustis insignibus decorauit; debuit enim quod regnaret FERDINANDVS non tam pio generi, quam generositati pietatis. Nulla virtus quæstuosior est pietate, vltra inuidiam tamen, & citrà sordes. Eadem totum FERDINANDI Imperium, omnesque Imperatorios annos, Deo consecrauit, ostendens ad certamen virtutum, ad prodigium sæculorum, quid summa fortuna cum summâ pietate posset. Eadem immensum in superna omnia amorem, sub FERDINANDI Cæsaris purpurâ nutriebat, sanctissimis tantum hisce flammis accenâs, ac fulgurante. Incredibilis erat ardor pietatis, quo erga Deum rapiebatur, in sanctissimæ Eucharistiæ diuino ferculo Regnantem, veluti in folio gratiarum, apertissimis prodigijs Fundatorem Austriacæ potentie in primo RVDOLPHO, Amplificatorem in MAXIMILIANO I. in FERDINANDIS Imperatoribus, ac PHILIPPIS Monarchis Seruatorem. Ita Eucharistico Deo, post

1634

Cl. de
Hon. conf.

1634.
14. Feb.

Obitus
Ferd. Pij.
simus.

Religio er-
ga Augus-
Euchar.

omnes victorias festo agmine, plausu, & supplicationibus Christiano ritu decretis, Eucharisticon instituit gratiarum, vt ille solus triumphare in candidâ veste videretur, FERDINANDVS Cæsar, miles laureatus triumphum sequi. Non nisi hac cæli annonâ Antilitâ Pietate affatim distributâ firmabat militem, atque ad victoriam inaugurabat. Ab hac diuinâ hostiâ habuit, vt tot hostes homines vinceret. Nec minus pio ardebat cultu in MAGNAM DEIPARAM: Hanc exercituum suorum Imperatricem vocabat. Illi sæpius in manibus precarij globuli, quibus tamen ipsi eiurata fidei hostes, dicebant formidandum magis esse. FERDINANDVM, quàm cum maioribus globis fulminalium tormentorum eius exercitus tonarent. Nec mirum inde si Borealem Anguem è Sueciâ: irruentem, & iam cominus aggredientem, non timuit, illa Auspice, quæ virgine plantâ caput magni serpentis, cuius solium in Aquilone sublime est, contriuit. Vnde in Suecico turbine, lacerato publico Imperij nauigio, cum omnia naufragium minarentur, Cæsar insultare his placidissimis vocibus auditus est procellæ mugienti: *Deus me ex hac etiam aqua eruet.* Et certè videbatur FERDINANDVS. Aultria illa Crux quam stellantem in suo cælo Antipodes vident, Cynosura antarctici poli, prorsus immerfabilis. Assiduus quoque in templis Cælitum cliens, nunc Imperatorias curas aliquo sancto Interprete Numini commendabat, nunc captabat è cælo dictata consilia, nunc bella sacrabat, nunc dicebat victorias, nunc in-torta in suos iacula robustâ prece retorquebat in hostes, & lacrymis suis pro thure substitutis, Numen orando placabat. Quoties hic pietatis Gigas passis manibus cælum expugnauit, & demissas è cælo apud altaria victorias inuenit, dum eius milites illas ferro scrutabâtur in campis? Quoties armatâ flagellis piacularibus Reginâ, dexterâ suo sanguine dibapham verè purpuram tingens, exercitus expugnauit? Quoties solo cilicio loricated propugnauit imperium, vnum opponens armato Septétrioni pectus suum? Hinc inclytus ille amor, iam Austriacis hæreditarius, seruandæ, propugnandæque in immensum religionis. Innumera templa extroxit ferè tot, quot hæretici hostes euerterunt, Henrico sanctissimo Germanico Imperatore, mille templorum conditore fortasse non minor. Erectis etiam Academijs, aduocatis auxiliarijs Religiosorum manipulis, vbiq; prouidit, ne deessent propugnandæ, religioni, hæresique propulsandæ munitissimæ arces, ac fortissimi toto cælo armati milites, quibus nullos fideliores agnoscebat prætorianos sui corporis custodes.

Hinc etiam Imperator ille genius, malis omnibus, quæ nulla rerum domini reuerentiâ tanguntur, dominans, nec mortalibus tantum imperans, sed quasi mortalitati vniuersæ. Certè in Rempublicam sensuum suorum ita ius exercuit, vt nunquam illam senserit ferè, tot rebellantibus populis, Cæsari infidelem. Eâdem vultus serenitate prorsus cælesti audiebat clades exercituum, ac victorias, raptas in prædam, recuperatasque prouincias, prodiones Procerum, & adactos ad iurandam Cæsari fidem Principes, populorum amores, & odia, suorum plausus, & hostium conuicia; quasi orbis terrarum Apex FERDINANDVS suprema illa mundi pars esset, quæ ventis, fulminibus, pluuijs nunquam turbatur, atque inco nculsâ fruitur

*Deipara
calus.*

*Eius omni
gena pie-
tas.*

*Samma
aquinimi
tas.*

fruitur p̄ce, supra omnia aeris bella ciuilia, congressusque bellatorum semper elementorum. Dixisses cum aliquibus etiam, nec immeritò FERDINANDVM II. Pium Austriacum illam nauim, quæ in cælo australi, illustris irradiat, & per Cæli, non maris æquor nauigat, eternâ maliciâ longè supra nostrates procellas, tranquillis circumlata sideribus; ita semper veluti pacato in æquore, magnarum virtutum remigio velificatus est ad portum felicitatis. Nec mirum inde sepius inundanti heresi, non alium aggerem obiecisse, quam animum suum pacatum omnium victorem, paratum potius, vt sepius dixit, non sine stupore audientium, Regno excidere, & extorrem cum Augustâ coniuge, ac liberis viuere apud externos Principes, quam descendere è culmine, in quo regnabat, Religionis, cum nollet regnare, ancillante Religione, neque recta existimaret consilia politica, que in Deum non tenderent, sine erroribus, per lineam breuissimam synceræ Pietatis. Neminem, communi cum Deo causâ putabat fidelem Imperatori, qui Dei fidem abiiecisset, satius ducens in impiorum odio, quam amore versari, à quo abhorrebat, tanquam ab umbrâ impietatis, cum præsertim sciret serpentes viperas hospitem vterum lacerare, & mordere, manum blandientem. Fuere qui dixerunt FERDINANDVM Cæsarem sub imperatoriâ coronâ Pontificis mentem, sub Augusto paludamento Monachi pectus, sub regio sceptrum Sacerdotis manum animasse, & abscondisse.

*Syncera
fides.*

Exaggerata in Cælum Pietas in homines etiam copiosa descendebat. Solem dixisses qui alioquin Magnorum Principum colossam simulacrû est; ita FERDINANDVS bono semper publico splendebat, non suo, totus Pietas. Et certè solis instar vbi se non prodit pietas ibi non est: notis nescia, se numero, & magnitudine beneficiorum detegit, radijs veluti suis, & mole. Nihil magis diuinum censebat, quam ingentia bona communicare, etiam non petentibus, & plurimis; nam & nimis carè emitur, quod rubore, qui petentis sanguis est, vulnerato corde ad os erumpens, & iniuria fit magnis bonis, si contrahantur ad paucos. Illud aurum non placebat, quod vel splendorem ab altaribus non acciperet, vel miserorum, manibus, oculisque non conferret. Neminem putasses imperante FERDINANDO in Austriaco Imperio pupillum; ita omnium Patrem agebat. Nulli non opem ferebat è suis opibus, videbatque hoc ipso accipere beneficium, quod conferret, Alchimia pietatis suæ beatitati fenerans ex alienis miserijs, illudq; demû Austriacum censens esse, omnes homines felices creare. Nunquam adfuit publicis iudicijs, quin penas scelerum temperaret, iungens Iudici Principem, & Principi simul Patrem. Clementiæ Regnatricis manu iustitiæ lances librate, minus scelerum pondus sentiunt, manu ad indulgentiam inclinante. Ipsorum suorum hostium vix hostis esse poterat, pijsissimus Cæsar. Cum è militari speculâ tormentorum Magister in rebelles aliquot Proceres, simul in vnum globum densatos, ictum fulmineum destinasset, manum incendiario funi admotam his vocibus, quibus ipsius tonantis æris fulmen extinxisset, repræhendit: *Viuant quousque Deus vindex vlciscatur.* Et iure in causâ Communi Dei, & FERDINANDI vindictas Deo reservari voluit. Quid inde mirum si hostes

Beneficētia.

Clementia.

ipsi

ipſi mutato in ſup̄orem odio, admirabantur virtutem, quam oderant, conſeſſi palam FERDINANDI Cęſaris Pietati Cęlum militare. Excitant Maieſtate Sanctitatis ſuorum reuerentiam, belli victorijs externorum plauſus, miraculis virtutum præſtantiffimarum omnium admirationem, dubiumque reliquit, plus ne illum ſubditi dilexerint, an hoſtes prædicauerint, quibus tamen moribus ſuis ſupplicium inferebat, cùm nihil nocentius ſit aduerſus perduelles, Principis innocentiam. Suis deinde neceſſitatem ferè fecerat pietatis, vnde migrante in laudem conuicio dici poterat contra illius cynicum laconifmum; *exeat aula, qui vult eſſe pius*, de Aula FERDINANDI Pij: Accedat ad aulam qui vult eſſe pius. Notum virtutum videbatur; præſentiam enim ſuam omnem prauitatem corripiebat. Sed ò me Læuum ſi velim omnigenam FERDINANDI pij explicare pietatem, quæ ſicuti imitationi, ita prædicationi *non plus, vltra* erexit!

Ex eius gymnade egregia illa fides, inſignis illa m̄ſuetudo, incredibilis illa bonitas, altiffima illa prudentia, perpetua illa æquabilitas, ſumma illa fortitudo, conſtantia illa vbique inuicta, illa religio vbique triumphalis, omniumquæ FERDINANDÆARVM virtutum chorus, concentu quodam amabili prodijt. Maior rebus mortalibus FERDINANDVS Pius, omnia attigit virtutum ſaltigia, cedentibus omnibus ferè vitæ imperatricis momentis æuo dignis, in cultum Pietatis. Non aliter penè dixerim viueret Pietas, ſi n̄ſceretur ex hominibus, & regnaret. Eam, quam Auſtriaca Domus geſtat in pectore ad Cęli inuidiam, lacteam innocentiam viam, ſi non gentilitiam inueniſſet, potuiſſet FERDINANDVS II. Pius Auſtriorum Cęſarum XII. condere. Pietatem exercuit, qualem prophanis illis tēporibus in Lycurgo Spartani, in Numā Romani, in Ariſtide Athenienſes exoptare poterant, & Chriſtianis ſæculis admirata eſt Hispania in Ferdinandis, Gallia in Ludouicis, Anglia in Eduardis, Dania in Canutis, Germania in Henricis, & Orientis, Occidentisquę Imperium in magnis Conſtantinis, & Carolis. Certè cum in annalibus lego Bohemiæ Vuincislaos, & Caſimiros, Hungarię Stephanos, & Ladislaos, Burgundiæ Sigifmundos, Auſtriæ Leopoldos ſanctiffimos Principes magna FERDINANDI exemplaria architypa agnoſco, ita vt viſus fuerit, non Regnorum tantum piſſimorum iſtorum Regum, ſed pietatis, & omnium virtutum hæres. Eius Pietati, quæ Thaumantis fuit, tot miraculorum architec̄ta, adſcribatur, Orthodoxæ fidei, magna ex parte Septentrionem ſtetiſſe. Vos ſuperi cùm tanti viri plauſibus, ſatis eſſe tellus non poſſit, veſtros de cęlo addite: acclamate & dicite hæreſeos fulmen, Eccleſiæ clypeum, Imperij coronam, pietatis Antifitem, ſacrarium, ac templū! Ego, quia tam Auguſta pietas prophano ſtylo potius vulneratur, quàm ſcribatur, interim cum orbe terrarum, omnibuſque ſæculis tacitus illum cum ſtupore venerabor, vbi in huius annuli palā totum Heroem ita concluſero. FERDINANDVS II. IMPERATOR PIVS. Hæc omnium elogiorum ſit immenſa epitome, palmaria laus, & miraculo proxima. Quid enim Auguſtius in orbe terrarum, quid inter homines Diuinius, Imperatore Pio, & Deo ſimillimo?

Inſigne
gentilitiam
Auſtriæ do-
mus.

139

FERDINANDVS II. PIVS.

Apotheosis.

FERDINANDO II. MAXIMO PIO

Apotheosim exhibet maxima illius pietas,

Quæ pium fecit simul, & maximum.

Beabunt mortuum simul cum Pietate illæ virtutes,

Quæ viuentem cælo consecrarunt,

Et immortalitate donabunt.

Omnes has ducit,

Pietas in FERDINANDO Imperatrix.

Aliæ armatæ sunt in hoc caelesti triumpho, aliæ inermes,

Omnes tamen laureatæ de FERDINANDI laudibus certant,

Et dum aerem plausibus feriunt,

Eundem vulneratum, cantibus mulcent, & sono sanant.

Omnium virtutum chordis, & musici Cali fidibus,

Ingens vnus FERDINANDÆI cordis fides celebratur.

Tum sola Pietas virtutum Antistita,

Ignem empyreum cum Arabia caelestium odorum

Amore incendiario cordium innocenti, ferens

Augustæ pyræ sacram facem his subijcit verbis.

Quia FERDINANDVS non aliam cognouit

Cæsaris fortunam,

Quam Numinis religionem,

Et supra æternam fidei constantiam solium firmavit:

Quia amore caelestium purpuram accendit,

Fortitudinis dexterâ triumphali sceptrum gessit,

Et adamantinam patientiam aureæ prudentiæ

In diademate Augusto inseruit:

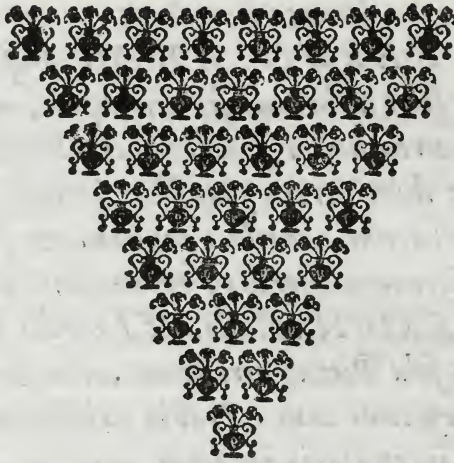
Quia ferrum in nomine ferens, aurum in moribus,

Rebelles subdidit potentiâ, Subditos liberalitate erexit,

Et ferro victore ferreum sæculum fundens

Præ-

Pretiosis moribus aureum recudit:
 Quia omnes virtutes in se dedicavit Augustas,
 Voluitque se Augusto imperare Pietatem,
 Pietas cum alijs virtutibus
 Cælo locat,
 Apud Deum in beatitate semper victurum,
 Apud homines numquam moriturum in famâ.

SYNOPSIS GENEALOGICA.

A FERDINANDO II. PIO
AD FERDINANDVM III.

ERDINANDVM Pium, & Magnum, prole etiam Pia, & Magna Cæ-
lum beavit. Hac nihil Augustius è cælo spectat Pijssimus Imperator in
terris. Præter IO. CAROLVM, quem cælo præmisit obeunti super-
stes fuit par Heroum atque Heroïdum.

FERDINANDVS III. Ernestus Cæsar inuictissimus,
LEOPOLDVS GVILLELMVS VI. Archidux Austriæ,
& Belgij Prorex,
MARIA ANNA Bavarica Electrix
CÆCILIA RENATA Regina Poloniæ.

CÆCILIA Vladislao Poloniæ, & Sueciæ Regi gloriosissimo nupsit, reddiditque,
quod ex Jagellonicis Heroïnis mutuum acceperat Austria Gens, omnium nimirum
virtutum dotem. Romanæ Aquilæ Polonicis Fascibus iunctæ; nihil non auspica-
tum dedere. Sed non diu splenduit tantæ felicitatis Aurora, omnium populorum,
quibus imperitabat votis digna, quæ æuum purpuraceret. Hæc est inflicta mortali-
bus pæna, vt magna apud nos ferè nunquam diutina sint.

MARIA ANNA etiam ipsa numerorum omnium Heroïna, Maximiliano Boiariæ
Duci Septemuiro collocata est, magnis Auspicijs Austriam, Bavarumque sanguinem
semper iungentibus, post quam præsertim in vnum Imperium sub Leopoldo S. LEO-
POLDI AVSTRIACI Filio, Austrij, Bavarique Principes coaluerunt. Vtriusque
Domus tot Heroes sunt, quot Hæredes. Iam nulla ferè in Germania claustra es-
sent, inundanti hæresi, nisi Austrij, Boicique, Hercules, Abilam, & Calpem statuif-
sent. Maximilianus Bavarus nobilissimis victorijs, dignam probavit orbi terrarum
dexteram, quam iungeret Austriæ Heroïnæ. Vnde non immeritò pro nauata trium-
phali opera à FERDINANDO II. Pio, Septemuirali calculo donatus est. Nihil est
quod Bavarica corona exoptet, quando pretiosissimum calculum, toti Orienti inui-
dendum, quem nescio quo pacto amiserat, recuperavit. A Theodone primo Agelo-
phingho Boiorum Duce sexagesimus, sub Friderici ÆNOBARBI Imperio, a magno
Vittelspachio, nobilissimo Heroïcorum Principû ordine, non interrupta serie deduci-
tur, Vuilhelmi Religiosi filius, & parens Ferdinãdi Marię Francisci Ignatij Vuolfangi,
cui maximæ spei Principi adprecari lubet inuictissimam & FERDINANDI Cæsaris
Auunculi, & Maximiliani Parentis fortitudinem, ac religionem Virgilianis versiculis.

*Ecquid in antiquam virtutem, animosque viriles
Et pater Aeneas, & Auunculus excitat Hæstor?*

Hæreditarium est Maximiliano, eritque Ferdinando perennaturum etiam in poste-
ris celebratissimum illud a grauiissimo orbis terræ Concilio Tridentino elogium,
Alberto Magnanimo Bauaro dictum *Veram & Catholicam religionem a clarissimis, &
nobilissimis Maioribus suis traditam tanta fide, & constantia conseruauit, vt hisce miseris
temporibus in tota Germania firmissimum Apostolica Ecclesiâ propugnaculum iure optimo
habendus sit.*

Archidux LEOPOLDVS Clauo fluctuantis Belgij, ac fere naufragæ Reipublicæ
admotus, eandem quam Pater, Fraterque Cæsares inuictissimi Cynosuram respexit
fortissimæ Pietatis, & quos bellorum turbines edomare arduum erat armata manu,
eam inermi composuit. Nunc etiam summa felicitate, ac prudentia rerum jin-
staurator, hostiumque terror, vt serenitatem pacis pariat disiectis diutini belli nubibus
ferro fulminat.

& volentes

Per populos dat iura, viamque affectat Olympo.

Fauete superi, & quando FERDINANDVM Austriacum PHILIPPI IV. Maximi
X Monarchæ

*Virg. Æn.
13.*

*Virg. A.
Georg.*

Monarchæ Fratrem Heroem inuictissimum Belgio ferè tantum ostendistis,

Virg. I.
Georg.

*Nunc saltem euerſo Heroem succurrere ſacro
Ne prohibete.*

Non timebunt Aquilones Hæreticos Austrij Heroes, qui indicos Typhones suis auspicijs, nedum armis, diffilarunt. Austriaca felicitas, cum lauris, palmisq; nata, inter tonitrua, ac fulgura tuta est, inclinata resurgit refumens è pondere vires. Nemo, non fortis nascitur in Austriaca palmaria domo, in qua Indigetes virtutes dixeris, Heroes lares. Vitimus hic tibi LEOPOLDE, Heroicus labor erit, post acies bella debellare, ac triumphali pace, pugnas ipsas expugnare.

Virg. I.
Æn.

*Aspera compositis mitescens sæcula bellis,
Cana fides, aliæque virtutes omnes inter otia.
Iura dabunt: dira ferro, & compagibus arctis
Claudentur belli porta; furor impius intus
Sæua sedens super arma, & centum vinculus ahenis
Post tergum nodis fremet horridus ore cruento.*

Interim LEOPOLDO amplum pro omnibus laudibus elogium sit FERDINANDÆVM Patris, & Fratris nomen.

In FERDINANDO ERNESTO inter Austriades VI. inter Cæsares III. pijsimè nunc, & felicissimè Romano Orbi imperante adhuc superstes pater viuit, & immortalis illa fortissima Pietas FERDINANDÆA omnium virtutum nomnibus coronata; vnde nihil amisisse se senserit obeunte FERDINANDO II. orbis terrarum. Hic omnium auitarum imaginum Imperatoriarum colossus giganteæ manus robore, cum mundo rerum habenas rectas, stabilesque sustinet: efferum, semper cum suis Vrsis, & Anguibus Septentrionem domat: de cælo in hostes fulminat summa pietate cælestibus auxilijs innixus, & cælum tam augustis debitum virtutibus de terris expugnat. Hic post duodecim Gentiles Cæsares, in Austriaco Zodiaco Sol iam vtrumque orbem illustri nominis fama impleuit, & per vtriusque solis vias, iuter monstra stellantium virtutum currum egit gloriosissimæ lucis, quod in sole mireris, nunquam occaturæ. Hic omnium Cæsarum fortunam vnus vehit, inter tot turbines procellosi sæculi tutam, atque impaudam, etiam si fractus illabatur orbis. Hic simul hæreseos Profligator, religionis Propugnator, Fulminator hostium, Pater populorum, Literatorum, omnisque sapientiæ amantissimus, de terris, cæloque optimè meritus, non solum Magnos Augustos Romano Orbi, magnos Imperio Occidentis Carolos, magnos Ortones Germaniæ reddit, sed omnia implet FERDINANDÆI nominis in Hispania, Germanique sanctissimi semper, ac felicissimi prodigia. Iungit nunc etiam ad cumulum felicitatis Austriam Austriæ, gemino auspiciatissimo hymenæo. Inter tantæ faustitatis plausus imperâ tibus FERDINANDIS, ac PHILIPPIS, immensæq; felicitatis fatum vtrinq; iungentibus.

Cl. lib. 2.
de l. Stil.

*ise optatâ mortalibus anni:
Ducite virtutes, hominum florescite rursus
Ingenijs.*

Interim Austriaci Orbis Romani, Hispanique Regnatores, FERDINANDE GERMANICE CÆSAR MAXIME, & PHILIPPE MAXIME HISPANE MONARCHA, qui concordia nexu omnium honorum coniugia sociatis, in æuum felicissimum æterna posteritate perennate.

Cl. l. 2.
de l. Stil.

*Nam Domus hac vtroque petit diademata nexu,
Reginasque parit, Reginarumque Marites.*

NEC METAS RE

VRVM NECTEMPO

ALISEGO

RA PONO

IMPERATOR CÆSAR FERDINANDVS III. FIVS FELIX AVGVSTVS.

CARV. MAX.

FERD. I

FRID. III PACIF.

MAXIM.

ALB. II HONORIF.

RVD. II

FRIDEH.

MATA. I

ALB. I

FERD. II

FERD. III

PIVS VLTRA

IMPERATOR CÆSAR
 FERDINANDVS III.
 PIVS. FELIX. AVGVSTVS.
 REX GERM. HVNG. BOHEM.
 DALMATIÆ, CROATIÆ,
 ARCHIDVX AVSTRIÆ
 DVX BVRG. STIR. CAR. CARN. SILES.
 PRINC. SVEV. MARC. MOR. LVSAT. BVRGOV.
 LAND. ALS. COM. HAVSP. TYR. &c.

Deo etiam Augustale tuum FERDINANDE, non triplici tantum Regno, Hungarico, Bohemico, Germanico, sed inuictissimam felicitate, fortitudine, religione, TER-MAXIME, & ante Tui Solij à tot populis adorati fastigium, sisto tuos in te maximos Maiores tuos. Agnosce quas plura sæcula sparsere, in te collectas Coronatas virtutes, & Augustas. Hęc exanimes, non fumosæ, sed serenissimæ Austriadum Imperatorum statua, indigetes lararij tui Heroes in Te spirant, ac Tibi statuuntur in basim, vnde

Colossus assurgis supra communem etiam Maiorum tuorum Cæsarum fortunam spectabilis. Ea felicitas, quæ RVDOLPHVS Aultriacum condidit Imperium, ea fortitudo, & constantia, quæ ALBERTI, FRIDERICIQVE seruarunt, ea magnanimitas quæ MAXIMILIANI auxerunt, ea prudentia & iustitia quæ gemina fraterna huius sæculi sidera in Austriaco Cælo RVDOLPHVS, & MATTHIAS illustrarunt, ea potentia, quæ CAROLVS in utroq; orbe propagauit, ea religio, quæ FERDINANDI Proauus & Pater, qui in te potissimum auspiciatissimo quoque nomine toti elucet, cælo extulerunt, hæreditarij tui iuris Magna Nomina sunt, imò tu ipse horum Nominum Magnus hæres. In te cadit hæc nobilis linea, ibiq; ex te in alios FERDINANDOS indulgentibus superis ad mortaliū ferè omnium vota prognerandos, mundo, ac sæculis maior, cælo tantum contermina, & æuo confinis. Sed supra cæteros Gentiles Heroes, quantum instar habes Pij, & Maximi Parentis, vnde Te ipso, & Parente tuo Ma-

gnus, vnus ex duobus, quantus ipse tu es? Hæc tibi ingenita FERDINANDÆA fortis Pietas Eurystheus tuus, non seueris, sed placidissimis imperijs tot tibi herculeos labores imperauit, quos Diuûm e sanguine inuictissime Heros exantlasti. Hæc tibi etiam ante imperium Augusto, perduellionem edomuit, hæresim fregit, inuidiam prostrauit, fidei necessitatem imposuit ipsi perfidiæ rebellanti, fecitque vt tumultuantia regna, quæ manui victrici reuerentiam detrectabant, exardescente in fulmen triumphale scepro, eius potentia ic̄ta, abiecta sisterentur ad pedes. Potuit latari maximus Parens tuus, dum tu sæculi nostri decus, fortissimâ religione Germanice Triumphator tantam de illo faceres fidem, & ille iam Maximus de tuis etiam cresceret factis. Adhuc Rhenus, Danubius, Albis, Mænus, Visurgis pleno vbere, & amanti sinu, eas lauros nutriunt, quas triumphali tuo Capiti Inuictissime, & Victoriosissime FERDINANDE germinarunt. Adhuc laureati hi fluij, tuarum, quas spectarunt, innummuran prodigia victoriarum perpetuo vndarum sonantium plausu, fatenturq; non cadauerum tantum strue, sed admiratione, Te victore fuisse, suspensos, & in alieno tuorum hostium sanguine vulneratos, pro te pugnassee. Adhuc opulentissimæ, ac munitissimæ vrbes Donauerda, Augusta, Norlingha, Vormatia, Vberlingha, Friburgum, Norimbergha, aliæque innumeræ, quas tuæ pugiles tot palmarum Imperatoriæ manus expugnarunt, submissas tibi turratas frontes inclinant. Inscibet prima tuæ glorię fastos Ratisbona contra coniuratas totius Germaniæ vires, cum exercitu ferè careres, Tui penè dixerim pectoris solâ constantiâ loricati vallo, fortissimè defensa. Signabunt gloriosè Austriacos annales Moguntia summâ felicitate ipsâ quasi solâ tui Maiestate Nominis capta, ac restitutus in Septemuirale Solium Archiepiscopus Princeps, de victoriâ certantibus beneficentiâ, & fortitudine, omnibus tamen vnâ voce FERDINANDVM beneficum, ac fortem victorem proclamantibus. Adhuc FERDINANDÆVM tuum nomen, cum lauris, palmisque natum inter Morauas, Bohemicas, Virtembergicas, Sueuicas, Franconicas, Vuesphalas, victorias sonat. Agnoui iam triumphatores sui Germania, vbi audit FERDINANDOS. Illius verò nobilem, felicemque victoriæ Norlinghanæ gloriam, quæ nam atas in famam conuersa, millenis auribus non excipiet, totidemque linguis, ac tubis non reddet? Quantis illa Deus immortalis! auspicijs inuecta est, iunctis Austriacis FERDINANDIS Germanico, & Hispanico, magnisq; nominibus toto cælo aduersus armata hæresim pugnantibus? Vt placaret tandem purgatum monstris terrarum orbem Germanus Hercules, cum Hispano Theseo socia arma coniunxit. Quis amplius ipsa interna monstra timeat cum his Erebi triumphatoribus? Coniurauere vibratis ad vnum centrum fortissimæ pietatis radijs, lucidissima Australis Cæli sidera, altero alterius mutuis splendoribus in coniunctione vim beneficę lucis augente. Inimica Cælo perduellis hæresis fenfit tandem duo fulmina belli AVSTRIADAS FERDINANDOS, qui ferro nominis triumphali armati, ferentibus victricibus Aquilis aligeram prorsus miræ celeritatis victoriam, omnium sæculorum memoriam coronabunt. Infederat vni colli Norlinghano totius Germaniæ salus: in

illo

*Bella a
Ferdinã-
do III.
Cas. feli-
citer ge-
sta.*

*Ratisbonẽ
sis propu-
gnatio.*

*Septemuir
Moguntii-
nus sua
vrbi, Prin-
cipi, & so-
lio reddi-
tur.*

*Victoria
Norlin-
ghana Fer-
dinando-
rum Au-
striadum.*

illo cardine verfabatur, atque ex illo apice pendeat magna Imperij moles. Adhuc in Hornio, & Vaimario Suecicarum reliquiarum veteranis Ducibus, spirabat Gustauus, nec dum Aquilonaris turbo aduersus Austros vltimos conatus expromens plane resederat. Adhuc Austriacum dominum iugum detrectabat perfidia, mordebatque frænum furore brutali. Indignati FERDINANDI sub FERDINANDO Pio tantum licere impietati, coacto in vnum Germanarum turmarum, Hispanicarum legionum, & Itali militis robore, inito prælio cum magnam victoriam, summa constantiæ, fortitudinis, prudentiæ, laude, omnibusq; alijs numeris certatim cumulassent Hispani, Germani, Itali, capto Hornio, Vaimario fugato, & Suecicisq; copijs partim cedentibus, partim cæsis, breuibusq; reliquijs ex tanto milite numeratis, Germaniam ignominia liberarunt, periculo religionem, hoste totum orbem Orthodoxum. Ita naufragum ferè Aquilone irruente Imperium, geminis Imperatoribus lucidis, & salutaribus Austriaci Cæli Sideribus seruatum est, ostensumque quid felicitatis ferat Austria Austriæ iuncta, & geminatum FERDINANDORVM AVSTRIADVM Nomen. Nec dies sefellit sanctitatem, faustitatemque victoriæ, quam pollicebatur S. Victori sacer, sanctissimâ deinde, ac faustissimâ relatâ victoriâ. Ad eò feliciter semper pugnant, qui Deum Ducem habent, & cælitates commilitones. Aquilonares illi Boreæ filij, non Zethes & Calais, sed Hornius, & Vaimarius Herculeâ tantum manu vinci debebant, & Heroes poscebat hæc victoria non homines. Iam citra fabulam non Iouis, sed Germanici Cæsaris FERDINANDI II. pij, Hispanique Monarchæ PHILIPPI IV. Maximi iussu, geminæ simul iunctæ Aquilæ, post emensum victorijs orbem, non in Parnassio, sed Norlinghano colle confedere fortunatissimis auspicijs, vbique tamen lauro, victoriarum honore, supra omne bicipitis iugi lauretum virescente. Tantum sub Imperatorijs, & Regijs, Austriacis veltris auspicijs, inuictissimi FERDINANDI potuistis, non huius tantum prælij spectatores, sed auctores, bellatores, pugna Apices, & victoriæ. Huc nobiles curas historici conuertite, ad hanc Pharsaliam, ad hoc Actium alite calamo conuolate. Quanta lux vestris annalibus accedet à FERDINANDÆO Nomine! Quanta à te FERDINANDE Auguste qui communicatis cum altero FERDINANDO belli, victoriæque socio, tuis insistente vestigijs, magnis consilijs, inter confertos hostes inuicto pectore, victrice manu, quâ sceptro regnatores, quâ bellatore gladio ingentem eluctatus victoriam, supra calcata cadauera, triumphalis gloriæ currum egisti. Dicetis rebellionem ad plures saltem annos exarmatam, hæresim domitam, compositum furorem, repressam audaciam, perfidiam debellatam, inuidiam subactam, & alia milite malorum nomina vno iugo captiua FERDINANDÆO Nomini reuerentiâ exhibuisse. Incredibilis virtus supra fidem non erit, si de FERDINANDIS dicatur Austriacis, de quibus prodigia narrari debent non facta. Assurget Norlinghanus collis Capitolino sublimior: non minor erit hic ex FERDINANDÆA victoriâ, quam ille ex Romanis triumphis. Attollet læto murmure spectator victoriæ Rhenus, supra Tiberis gloriâ, laureatum toties victorijs Austriacis caput, & adhuc admiranda

1639. 8.
id. Sept.

bundus

bundus prædicabit sub FERDINANDIS Austriacis victoris exercitus Imperatoribus, constanter ab Hispanis expectatos hostium impetus, exceptos, fractosque, audacter à Germanis occupatos, fufosque, prudenter ab Italis, & fortiter repressos, fugatosque, totamq; FERDINANDÆAM euoluet, quam stupebunt posteri, sæcula omnia celebrabunt, amplissimam victoriam, postquam Germania imperat Occidenti, & clarissimum cum sole FERDINANDÆVM Nomen feret. Cumulatissima felicitas aliam peperit, quâ Alberti Fridlandij perfidiâ corrüente, Germania, quam ruinosa defectio ex suis ferè sedibus conuulserat, post sædatum Suecico sanguine Rhenum manu tua victrice FERDINANDE Auguste firmata stetit, stabitque quousque.

Fridlandij perfidia deserta, & punita.

Mart. in Ep Flaminia.

*Altum manebit Austria gentis decus
Cum sole & astris, cumque luce Romana.*

Auster florum alioquin parens, ac veris arbiter, Imbricitor tamen est aliquando, & fulminator. Imperiosior in Vualdestheinio imperandi libido in summam ignominiam deiecit, & solitario sceleri vindictam attulit theatralem. Frequentes laureæ dementarunt superbum victorem: diadema merebatur, non vt coronaret, sed vt ligaret malè sanum caput, tam enormi actum ambitionis vertigine. Ambijt fasces, securim habuit; neque enim sine securi fasces sunt, & aliquando versâ acie regnatorem feriunt. Purpura etiam addita est, sed quam suo sanguine accenderet. Apud Principes Gratiiosi, veluti simambuli in arcto semper versantur, nec nisi cum extremo exitio cadunt. Facile est ad sublimiora pennis non suis volantes, nisi medium virtutis, & gratiæ tuti teneant, ex Dædalis Icaros fieri, si præsertim Deorum more, per machinas se se attollant, non gradiantur vt homines. Isti rerum potentes in Principum aulis, cursum recursumq; diutinum etiam sperare possunt: solstitium felicitatis non nisi in paucis punctis inuenient. Magna scelera, quæ furias ab Orco cum facibus incendiarijs excitant, simul Deum ab alto ad fulmina prouocant. In apparatu flagitij facinus atrox Fridlandij orbis terrarum detestatus est, vindictam cum plausu excepit, gratulatusque est Imperio, causæ Austriacæ cum tot populorum incolumitate coniunctæ, felicitatem, expiatâ vnus victimæ sanguine, multorum cede.

Nunquam Aquilas gens vlla impune laceffit.

Illis de venenatis hostibus, in sublime elatis Serpentibus victoriæ familia res sunt.

Cl. de l. Scil.

Cedant Druse tui, cedant Traiane labores.

Iam te Germanicum supra omnes Cæsareos Heroes, quibus hoc triumphale Nomen gloriosâ nomenclaturâ inditum est, populi vocent, quando illam emensus victricibus Aquilis FERDINANDE Maxime peragraisti, quando illa tua bella, ac victorias læta suo dorso sustinuit, atque huc, illhucq; transportauit. Iure etiam beneficiorum Germanicæ Prouinciæ tuæ sunt. Quid mirum deinde, si fulminatrix sit in bellis, emula Dei manus in donis? Ad colligendam auram popularem, aurum disseminandum est. Nemo terrarum omnium Imperio dignior, quàm qui eas victorijs frangit, irrigat liberalitate, magnificentiâ illustrat, beneficiâ colit.

Quid

Quid aliud expectari poterat deinde ex his, quam amorem tuorum in te ardere, admirationem ipsorū hostiū trahi, externorū plausū ferri, ac rapi? Qualis felicitas Imperij Occidentis, totiusque Orthodoxi orbis, habere Cæsarem, qui, si fingeretur bearet vota, quæ superaret, & sine Xenophontis Cyro, verum Cyrum non mitratum sed coronatum, non Persam sed Germanum Monarcham, spectare regnantem, qui sit spirans honestas, prudentia Imperans, iustitia ardens, fortitudo pugnans, religio triumphans, & in quo paterna Pietas Imperatrix geminum solium collocarit, cor & frontem, vnde & Pius sit, & suspiciatur.

Sed hæc tua sunt Maxime Cæsarum. O te etiam non tuâ tantum, sed Tuorum virtute felicem! Quantum decus tibi accessit ab Austriacis coniugibus clarissimis, ac sanctissimis numerorum omnium Heroinis, Magnâque prole MARIA ANNA Serenissimâ Hispanæ Monarchiæ Reginâ, & FERDINANDO IV. inuictissimo Hungariæ, ac Bohemiæ Rege, aliisque Augustissimis liberis! Quantis dotibus nobilitatus est thalamus, quantâ mole firmatum solium, quantis auspicijs occupata Imperij, gloriæque æternitas! Hæc magna posteritas Maximo Parenti immensi gaudij seges, & augustorum amorum flos, ac fructus iucundissimus. Hic tuus FERDINANDVS, quem nominis, Imperijque hæredem tibi cælum destinavit, quique Auroræ nostræ Serenissimæ, splendidos natales Infantis Solis, gemino orbi pollicentis, pulcher, latusque phosphorus additur, Regiæ Nymphæ Augustus Paranympus, quantus supra hominum conditionem Heros assurgit! Iam te Maxime Parens, si non meritis, saltem auspicijs ferè æquat. Vestram fidem Hungari! vestram Germani! An non in eius religione Stephanos, innocentia Emericos, pietate Ladislaos iam nunc admiramini? An non ex eius fortitudine etiam in hac molliori ætate aliquid maius supra Hunniades expectatis? An non in ipso omnia FERDINANDÆI Nominis prodigia legitis? An non auspiciatissimis gaudijs excepistis non Regem tantum populis imperantem, sed vbique suæ ætatis miracula diudentem? Sint magna licet Patris vestigia: premit Filius in stadio virtutum, minori quidem pede, sed animo pari, qui vnus in vtroque est. Sit ille Cæsarum Gigas, Colossus auitarum imaginum: totum Patrem Filius effingit in paruo. Quam famæ oratrici non suggeret Imperator, encomiorum thesaurum? Quæ non dabit historiæ Heros, laudum argumenta? Quem honorem gestorum non conciliabit fastis FERDINANDVS? Aquilæ Austriades supra communem hanc nostratis aeris regionem nidulantur, Heroibus factæ non viris. Non agnoscunt sobolem, vt suam, nisi sustinèdo fulmini par sit, & iam didicerit solem felicitatis spectare oculo irretorto. Ibis inuictissime Rex, quò te terrarum vota, cæli auspicia vocant, ad Apicem rerum, magnumque arbitrium Romani Imperij, per tuorum gradus, non solâ augusta nobilitate Duce, sed virtute Comite. Barbarorum Regum est in vna potentia veluti in Pantheo adorare omnium virtutum Numina.

Altera Roma a longè rectoribus Aula

Conditio: virtute decet, non sanguine niti.

Ita Magnus ille Cæsar Augustum filium Imperij, candidatum regijs moni-
nitis.

*Cl. de A.
Hon. conf.*

Theodos.

Hep.

*Aduersus
Orientis
Osbomā-
num ty-
rannum
votiuā de
Ferdinan-
do IV. pra-
sagin.*

nitis formabat, in eum Herodem, cuius in te auspiciatissima initia veneramur. Iam te ex Hispaniā reuertentem orbis terrarum auspicatur, Hesperum orientis. Proclament te purpuratum suum solem Auropæ populis, simulq; miseræ supra cimmerias tenebras noctis, quàm ab Othomannicâ Luna patiuntur, æternum iugum, excutiant. Agnoscat te suum Martem Thracia, sed innocentem, pacatumque, atque in tuorum triumphorum plausum orphæos suos recinat modos. Venerentur suum Herculem Oethæa iuga, non Nessi incendiaria, & carnifice, sed Dominâ rerum, Augusti purpurâ paludatum. Videant Pelios & Ossa nouum Gigantem, sed Cælo amicum, atque pro illo coniuratis omnibus potentia, felicitatisque viribus pugnantem. Admurmurent plaudenti susurro, dum victore pede calcabis Mæoticas arenas, Euxina Maria. Romano Imperatori plaudat veteris Troiæ ignobile bustum, prima Romani nominis Patria. Reddatur Macedonia magnus orbis victor: Semiramis muris, & Persicis Regnis aliquid primis Monarchis, & Cyro maius: Erigat triumphali Heroi ingentem colossum Rhodus: inferantur in hæreditario, Austriacæ domus palestino regno victricibus manibus idumæ palmæ, nouusque ex veteri, quem inter Gentiles Heroes suos Austria familia numerat, Bullionius victorijs sacris inauguretur. Parthus non fictâ, sed verâ fugâ non iaciat tela, tantum sed abijciat Austrij Nominis reueritus Maiestatem. Nouis Baetrâ ligentur legibus: deprendantur, premanturque Domino pede, Nili fontes inaccesi. Aureis Tibi vndis Ganges fluat vectigalis, & è toto oriente tributario, gemmæ grandinis pretiosa tempestas, ad tui solij, veluti terminale litus subsidat.

*Virg. I.
Æn.*

*Hunc tu olim cælo spolijs orientis onustum
Accipies securo.*

O Germaniacum plausu! Amittet accedente Austriaco sole inimica luna nitorem. Austrij hi Cæsares hanc tibi magnam auspicantur molem felicitatis: In hanc spem educauit maximus Parens tuus,

paruumque triumphis

Instruit, & magnis docuit proludere factis.

*Cl. de
Hon. conf.*

An non ipsa Norlinghana, aliæque innumeræ paternæ victoriæ, elementa tibi basilica, ac triumphalia exempla erant, quibus his vocibus tacitè instruebaris?

Disce puer virtutem ex me, verumq; laborem.

*Æuum
Austriaca
domui, &
imperio
vouetur.*

Tu verò Austriacæ Cæsar FERDINANDE gratulare tibi serenissimæ prolis auspicia. Germinabunt è magna stirpe succedanei Heroes. Ibit in sæcula Regum, Cæsarumque facunda posteritas per fastos æternitatis gloriosissimos, Regibusque, ac Diuis Cæsaribus videbit

Permixtos Heroes, & ipsa videbitur illis.

*Virg. Ecl.
4.*

Maiorque maximo si fieri poterit Parente Filius imperabit, & Nepos, Pacatumque reget patrijs virtutibus orbem.

Cum Augustâ posteritate transcribentur in æuum purpuræ Sole clariores, folia terrarum orbe firmiora, coronæ cælo inuidendæ, sceptræ, quæ Regna sustentent, Monarchæ, Imperatoresq; maximi, omnium temporum famâ, prædicandi, Iulia imperatrix progenies à C. Iulio Cæsare

orta

ortu in sexto successore defecit, si vel numeremus inter homines Neronem, coronatum illud Romani Imperij monstrum: Carolinghorum stirps in occidente, Imperij Germanico-gallici fundatrix à Carolo Magno ad Ludovicum IV. pauculos supra seculi annos orbi, & Imperio preesit. Paleologa familia in oriente à Michaele ad Constantinum ultimum ducentos annos cadetis Imperij infelicia gubernacula tenuit, scythicis turbinibus naufragia perpetua minantibus: Flora Constantinorum prosapia in Nepotibus: Flavia Vespasianorum etiam in filijs suspici desijt. Imperatores ferè omnes, singuli regnarunt: Pauci aut filijs Imperiũ, aut filios Imperio pepererunt: penè nullis autem Imperiũ fuit. Augusta Austriadum Gens à primis RV-DOLPHI Magni Imperatoris natalibus auspiciatissimis, triginta annos, & amplius supra quadringentos, tresdecim Cæsares, & in ijs decè nunquam interruptã seriè numerat ad Orbis totius beatitatem, & Nominis Austriaci Orthodoxique (neque enim ista sine piaculo disiunxeris) gloriam æternam. O auream etatem AVSTRIACAM, iam tot secula viuentem! Opretiosiore etate sua, AVSTRIACAM Gentem, tot prodigia singulis annis, ne dum seculis diuidentem! Stabit cum Celi Zonis, AVSTRIADES, vestra purpurati Celi candida Zona, lactea Heroum ad Cælum euntium via, & quousque illè terris dominabuntur, etiam vestra domina rerum regnabit. Quis verò dubitet de potentiã omnibus fundatã virtutibus, nullis quassatã vitijs, quatuor iam seculorum robore stabilitã. Cõiuncta est cum rerum salute, Europe libertate, religionis vitã, felicitate, orbis terrarum, inò cum cælestibus commodis, Deique consilijs, Austriaca causa, Cælò, terrisque innixa. Hoc Numen ipsum apertissimis miraculis Austriacam rem seruantibus, ac restituentibus tot seculis contestatur, Viue interim maxime FERDINANDE, qui centesimus vigesimus primus à Principe Cæsarum Iulio numeraris Augusti auream etatem, annorumque Chiliades è tuis FERDINANDIS euolue.

*Accipiat Patris exemplum, tribuatque nepoti
Filius, & captis ne desit Fascibus hæres,
Decurvatque Augusta Domus, tradatq; coronam
Mutua posteritas, seruatque ordine fati,
Austria continuo numeretur Cæsare proles.*

Accedant ad Augustos Imperatricis vitæ tuæ annos illi, quos ferro vi-
ctore tuis hostibus eripuisti. Et quando iam in MARIA ANNA, & FERDINANDO Augustissimã geminã spe Germaniæ, & Hispaniæ Imperium Germanicum, & Hispanam Monarchiam cum æternitate coniunxisti, Viuant PHILIPPI Maximæ Hispanæ Monarchæ: FERDINANDI Germanico Imperio, orbis terrarum regna viuant PHILIPPIS, & FERDINANDIS, stetque, ac regnet Augusta Magnorum Austriadum Domus, quousque cælum, cui innititur stabit, ac terris dominabitur, Arx Fortitudinis, Clementiæ Ara, Iustitiæ Delubrum, Religionis Propugnaculum, Pietatis Sacrarium, Virtutum omnium triumphalium, & Augustarum æternum Capitolium.

*Austriæ Im-
perij diu-
turnitas
singularis
post natũ
Imperiũ.*

*Insigne
Austriacæ
Gentis.*

*Cl. de
mall. cõf.
Trabeata
secures
Mallia.*

170
FERDINANDVS III.

Colossus.

FERDINANDO ab Imperij Austriaci Principe XIII.

*Soli inter duodecim signa caelestia radianti,
Non Asia fluctuantem in Rhodi Insula portu
Supra maris tergum,*

*Sed Europa erigat supra inconcussum orbem terrarum
Stabilem Colossum.*

Gigantem Caesarum Minor colosso Statua, non decet.

Omnium Maiorum suorum imagines

*In se conflauit FERDINANDUS cum expressit,
Unde colossus euasit Iphis suis Maioribus maior.*

Niuea Paros materiam dedit,

Innocentiae Austriacae concolorem.

Aliud Caelum magistrum operis ne putes

Quam caelum ipsum, non ferreum, sed aureum,

Quod Dei solium est, & Angelorum manibus rotatur.

Quot Austrios Caesares tot Augustas habet bases,

Unde suscipi ex omni loco debet, non spectari tantum.

Quis deinde Colossaeam in FERDINANDO neget

Manum, quae mole tanti imperij non fatiscit,

Pectus, quod toti armato Septentrioni obiectum stetit,

Caput orbis terrarum regendi capax?

Ipsa virtutes FERDINANDÆ

Diuinitati in terris proxima,

Et quae illum circumstant magna nomina

Potentia, Gloria, Fama, Colossi sunt:

Potentia calo contermina,

Gloria coeua immortalitati,

Fama mundo aequalis.

Ita maximus FERDINANDUS

Supra

*Supra omnem humanum modum
Etiam in imagine Colossus assurgit .
Ex hoc Augusto colosso Heroum, & Heroïdum
Non nisi Gigantæam sobolem expectes.*

SYNOPSIS GENEALOGICA

Augustæ Sobolis **F E R D I N A N D I I I I.**

Inuictissimi, & Maximi Imperatoris Austriaci.

Nuictissimus, & maximus FERDINANDVS, quem singulari munere Cælum terris concessit, deferensque sceptrum Occidentalis Romani Imperij, ac Dominas rerum habenas, suis suffragijs Cæsarem creauit, Austriadum Diuum Cæs Augustum stemma felicissimè propagauit ex primis cum MARIA Austriaca lectissima, & pari magnitudini suæ, Heroïna nuptijs. Eandem felicitatem votis omnibus adprecamur & auspicamur in secundum Hymenæum Austriacum transcribendam, quem cum altera Austria Augustissima omnium virtutum Heroïna LEOPOLDA pijsissimi, ac fortissimi LEOPOLDI Filia, FERDINANDI CAROLI, & CAROLI EMMANVELIS Archiducum Austriacorum, ac Tyrolensium Principum gloriosissimorum sorore celebrauit. Sobolem Imperatoriam Cælum cum terra partitum diuisit, totam post Nestoreos annos sibi vindicaturum. Coronata virtutum omnium titulis nomina Augustorum Liberatorum, sic Serenissimam Imperatricem Gentilitatem deducunt in æuum, & auream ætatem Austriadum sæculorum.

FERDINANDVS IX. inter Austriacos Principes & inter Hungariæ, & Bohemiæ Reges IV.

MARIA ANNA Serenissima Hispaniarum Regina.

PHILIPPVS V.

MAXIMILIANVS V.

LEOPOLDVS VI.

MARIA VIII.

FERDINANDVS IV. serenissimæ Auroræ, quæ nostræ præluet felicitati Phosphorus, & Augustus Regnatricis Nymphæ Paranympus coniunctis radijs, & auspicijs, vti Germaniam ortu, ita totum Orbem Austriacum suis nuptijs beabit. Vium exemplum paterni Colossi, & Imperatricis maiestatis, vnus capacissima indole omnes Austrios Cæsares repræsentat, magni huius (ita appello, quia magnos Austriacos Heroes complectitur) libri, compendium. A templo virtutis ad templum honoris gigantæis passibus progressus iam totum sibi illud consecrat.

vitam illi contulit idem,

Imperiumque dies.

Imperio prorsus, ac tractandis hominum satis nato, factoque ad magna, ad Heroïca, & quod sine maxima laude dici non potest, ad Austriaca non tam à virtute Generis, quam à generositate virtutis. Ostendit iam nunc omnium virtutum nominibus Augustus, quid FERDINANDÆVM nomen granditatis in Austria Gente ferat, quasi nunquam ab Heroe FERDINANDVS diuidatur. A pietatis studijs, & fortitudinis Imperia auspicatus, iam prima in Dei, ac suæ Gentis hostes, fulmina destinat. Nihil vero Austriacis Aquilis formidabilius, vbi aduersus cœli hostes fulminatrices sunt. Omnia etiam cum summa æquitate animi, corporisque bona ex æquo sortitus, iam nunc non magis formidandus externis suspicitur, quam blandus suis. FERDINANDÆO imbutus genio iam aunc didicit à paterna dextera clauum Imperij moderari, summaque reuerentia in Augusto Parente, qui ex Typo Prototy-

pus, & Colossus Maiorum suorum est, & Minorum Idea, præfate, & colere omne magisterium virtutis, atque illum, qui ex contrarijs belli, pacisque ornamentis redditur, concentus optimus. Iam nunc flore ipso adolescentiæ summæ pietati, ac fortitudini consecrato, probat lætissimus Principum flos, in Austriaca Domo neminem non magnum nasci, neminem non maximum fieri. Iam virtutum titulis maturus est illi felicitati, cui videtur adolescere iure ætatis. Ita fortis est manus, ut cum Hungarico, & Bohemico scepro possit Romanæ Potentiæ, imò & terrarum omnium pondus sustinere. Intelligit iam hic Austriacus Alexander magnitudinem suam, nec nisi magna, atque Heroica meditatur. Quid deinde cum PHILIPPÆIS consilij erudiet fulmineam manum, & reget? An non auspiciari liceat pugnas Appellæo penicillo pingendas, & in Mæonio cothurno decantandas? An non perficiet, ut ipso superstite Austrij Heroes nunquam non triumphent. An non

Imperium terris Animos equabit. Olympo?

Certè ut alia omitam ipsa pulcherima species, oculo iudice, infra Augustum non irradiat, canique potest cum Vate Panegyrista.

Claud. de
Hon.
& de 4.
Hon. conf.

Fronte quis equalis, quem sic Romana decebunt

Culmina?

Et cum eodem responderi

Equalis mihi Pyrrhus erat, cum Pergama solus

Verteret, & Patri non degeneraret Achilli.

Quantum instar in magno Principe Maiorum Austriadum est? Quantum paternæ fortitudinis: quantum Auitæ pietatis? Quantum omnium Augustarum virtutum? Dignum animo corpus Augusta forma probat: dignum corpore animum Austriaca Pietas: Dignum FERDINANDI nomine Heroem omnis Heroicarum virtutum numerus. Iam enim hominibus præesse, Heroica agere, diuina procurare, AVGVSTVM FERDINANDÆVM, & AVSTRIACVM est. Quam non otiosa serenitas, cœli decus, migravit in titulum, eius ore iucundissimo, Genioque clementissimo Cœli faciem, ingeniumque, cum maximè sudum, ac beneficum aridet, exhibente? Quantum sub Hesperio Cœlo Hesperus radiabit, Hercules adolefcat, occurretque ex Hispania rediens Germanico Atlanti aduersus Septentrionalium terrarum, mariumque Orientalium monstra,

Claud. de
4. Stil. C.

Borea vastator & Euri?

Austriades Aquilæ nullas Harpyias timent. Interea dum non vulgaris fama, sed Clio Heroicam tibi tubam destinat, hic etiam per gradus tuorum legeris basilicis, hisce Auitarum Imaginum characteribus exaratus.

Vig. ec. 4.

Et simul Hercum laudes, & facta Parentis

Iam legere, & qua sit poteris cognoscere virtus.

PHILIPPVS & MAXIMILIANVS Augusti flores in infantia è viuis sublati in latiori solo sub clementiori cœlo, regnantes vernant. Imò illis Cœlum pro solo, & folio est. Adolete flores innocentes pueri, innuptæque puellæ, & manibus date ilia plenis. Austriadum Aquilarum nidus Cœlum est. Optima fata mortalibus Principes Planetæ spondent.

Claud.

Cum calsa tenent, summoque feruntur

Cardine, nec radios humili statione recondunt.

Illi etiam qui supra firmamentum in Cœlo regnant Austrij Principes, firmamentum Augustæ Familiæ sunt.

MARIA duplici titulo Cæsarea, & quia ex Augusta, & quia ex cæsa Matre prodijt vix lustralibus aquis immergendum tenuit, & præeuntem, triumphali omnium virtutum curru ad Cœlum, Matrem innocentis alis sequuta est. Hasce non imbelles, sed innocentes progenerant etiam cum laude Austriades Aquilæ Columbas. Ne sibi inuiderent Augustam FERDINANDI Cæsaris maximi sobolem, ex æquo Cœlum, ac terra diuiserunt.

LEOPOLDVS, cui Cœlo nomenclatore inditum sanctissimum, ac felicissimum in Austria Gente nomen crediderim, dulcissimus Patris Cæsaris amor, pares Generi, & indolis spes alit, dum ad magna alitur, & crescit, suæ sibi grandæ virtutis a prima ætate faustissimus Auspex, & annos vrget maturitate morum, constantiaque Pietatis. Mirum in quam suaues fructus erudiatur, in quam vberem vernet Autum-

num,

num, hic Austria Arboris, Florentissimi nimirum Stemmatis ex Augusto Austriaco Thalamo, gemmascens Flosculus ! Nemo ortu ipso non dicit victorijs consecratu : nemo teneras manus non grauibus palmis, paruam caput non magnis laureis destinat. Ita Austrios Principes auctoratos triumphis mascula Matrum, & Heroica Patrum Virtus edit in lucem. Gratulare tibi Austria tantam vnus coniugij sobole, & ex secundo Hymenæo Austriaco, geminatam auspicare. Habes citra fabulas, quod linguax Græcia fabulari fastu gloriosè de suo Ioue decantabat, supra Helenam, Castorem, & Pollucem, **MARIAM ANNAM, FERDINANDVM, & LEOPOLDVM.** Augusta premit Regius Puer, **PATRIS, PATRVI, FRATRIS-QUE** vestigia, & magnum **LEOPOLDI** nomen auitis, spirantibusque exemplis in Austrio stemmate gloriosissimum, totum auspicijs suis implet.

*Quantus in ore Pater radiat, quam grata pudoris
Maestas?*

*Cl. de 4.
Hon.conf.*

Maeste puer Auguste: Austrij isti Heroes, quos tibi tamquam elementa basilica legendos exhibeo

Claud.

*Hos tibi virtutum stimulos, & semina laudum,
Hac exempla dedere,*

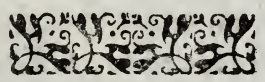
Quæ tuis auspicijs occupas, & orbis terrarum à te expectat. **MARIA ANNA** non Heroïna tantum, sed Heroïdum flos, Reginarum maxima, sæculinosfri decus, orbis gemini felicitas, & adnectens Romanum Imperium, Catholico orbi Vniõ, omnibus ferè dotata terris, totoque mari Sponsa, vtriusque nunc est Austriae Domus **IMPERATRICIS, & REGNATRICIS INCREMENTVM.** Suis natalibus Septentrionem, Nuptijs occidentem, imò Orientem, & Austrum, totumque Austriacum orbem sub vtroque Cæli axe, solisque cursu latè explicatum, magna faustitate, & ingentibus Auspicijs condecorat, Austriadum virtutum dote Coniugem Monarcham Maximum ditat, beneficentiæ, et Clementiæ fama populos rapit, Pieratis exemplis famam consecrat, et post emensas alis præpetibus terras cælo attollit. Hac Heroïdum gemma vtriusque Austriae Domus fundamenta firman- tur, in quam, geminam solis Orientis, et Occidentis domum complexa Hispanorum Mouarcharum Magna inelyta Domus, inclinata recumbit. Hæc Caduceatrix orbis terrarum, Austriaco Hymenæo facem simul auspicatissimam, et pacem accendente : Hæc publica spes, ac felicitas laxatis habenis gaudiorum à populis stupentibus simul, et plaudentibus suspicitur. Ipsum **MARIÆ ANNÆ** Magnum nomen Imperio- rum, et Gratiarum vox magna, et amabilis, Auspicium, et Elogium maximum est. Et certè nihil sanctius inter humana, nihil maius terra, cælumque veneratur, ac celebrat. Extra orbem est, cui hoc Augustum nomen non irradiat, quod iam solem vtrumque induit, et latere neminem potest. Fauete superi, et vni vnus **MARIÆ ANNÆ**

Omnes thalamo conferte triumphos.

*Cl. de 7.
Hon. &
Mar.*

Mortales plaudite dum Regnat Austriacus non solum, idem per Zephyri metas Hymenæus, et Euri, sed Boreæ et Austri, ac Septentrionis Imperium Austrio orbi iterum iungit. Tu verò **MARIA ANNA REGINARVM MAXIMA** redde matrem Hispaniæ, quæ tibi matrem dedit, quando Germania Reginam reddit, quæ Imperatricem acceperat. Vos interim **MAGNI AVSTRIADÆ** (neque enim aut maiori nomine, aut cognomento nobiliori appellare vos possum) tanti Austriaci coniugij **MARIÆ ANNÆ** Augustæ cum **PHILIPPO IV. HISPANO MONARCHA MAXIMO** Auspicijs, terque quaterque beati, **VIVITE, REGNATE, VINCITE, TRIUMPHATE**, et quod solum ad cumulum beatitatis magnæ dominationi accedere potest, felicitatem cum vestris Imperijs, ac triumphis, æternitatem cum felicitate coniungite.

Claud.

Habes

*A*b **MARIA ANNA SERENISSIMA
HISPANÆ MONARCHIÆ REGINA,
ET REGINARVM MAXIMA** *Cæsares tuos*

*in auspiciū dotale INFANTIS MONAR-
CHÆ, totiusq; Serenissimæ Posteritatis exhibitos. Non erat
mihi speculum nitidius, illustriusq; & nobilioribus gemmis illu-
minatum, quod Regnatrici Sponsæ, in amantissimæ fidei, ac puræ
tributum offerrem, quàm hoc, in quo conceptos omnium votis, &
auspicijs INFANTES MONARCHAS posses,*

Virg.

Aduersos legere, & venientium discere vultus,

*Et iam nunc spectare coronatam omnibus sæculis Regiam Sere-
nissimam Posteritatem, & decora alta Tuorum. Attolles mani-
bus in hoc enchiridio supra diuinum illum clipeum*

Famamque, & fata Nepotum.

*Addidi etiam totius Austriaci Stemmatum Gentiles Heroïdes, vt
Orbis terrarum veluti in breui tabula, Te Helenam miraretur, sed
pudicissimam, non ex Agrigentinarum Virginum nobili Zeuxi-
dis penicillo, sed ignobili calamo ex Austriadum Heroïnarum for-
ma, & omnigeno decore, conflata. In hoc Diuorum tuorum Cæ-
sarum Pantheo adorabit Orbis terrarum, omnium virtutum nomi-
na, quæ Tu colis, & in Te coluntur. Spectabunt cum admiratione
populi, ac stupentibus oculis in huius libelli scriptili tela, tuum o
Pallas non Attica, sed AUSTRIA belli & pacis moderatrix,
literatorum, bellatorumque Patrona, peplo, tenuissimo quidem
stylo, historiographa nimirum magnorum gestorum acu exaratum,
totamque Palladem in peplo legent. Alij tuorum immortalium
Cæsarum simulacris metalla animabunt, & lapides, vt geminata
immortalitate in imagine viuant, adhuc regnent in populis, trium-
phent de inuidia temporum, de memoriæ fuga. formæque inconstan-
tia: alij in theatris acclimatoribus, Heroes cum plausu dabunt: vi-
ctores celebrabunt, triumphalibus arcibus, figuratis veluti, ac lite-
ratis oratoribus, sine voce eloquentibus: bellatores columnis histori-
cis insculpent: Principes cum maiestate obeliscis tamquam æter-
nis*

nis solijs imponent, cæloque efferent: rerum Dominos pyramidibus
 sepulchralibus supponent, vt magno pondere subiecta Regna pre-
 mant. Sed & metalla liquantur, & atteruntur marmora, & sol-
 uuntur arcus, vbi semel oculo placuerunt, & franguntur columnæ,
 & ruunt obelisci, & silent theatra post ephemeros plausus, & pyra-
 mides ipsæ sepulchrales se ipsas sepeliunt, & omnia punctis lineisq;
 vt ipsi characteres historici literarum terminantur. Hi etiam
 suos arcus habent, obeliscos, columellas, ac pyramides, robustius
 fortasse metallis, ac lapidibus, constantiusque cum æuo luctantes.
 Nec paruitas pretium detrahit, cum nec dedignetur totum cæ-
 lum æmula, & quasi victrice naturæ arte, cum sole Principe, omniq;
 stellarum populo palmari spherula a triscis, nouisque Archimedi-
 bus concludi, atq; habere extra cælum in terris epicyclos breuiore.
 Parcitur oculo, si immensa terrarum, mariumque spatia in pu-
 pilla, vna literula non maiori, in compendio legit. Achilles Au-
 striacos Homericoplectro dignos alij magnis annalium voluminibus
 explicent, ego nihil me detrahère censebo Imperatrici, ac Regnatri-
 ci Genti, si omnes illius Herces, ac totam Iliadem Augustæ familia
 non decem tantum, sed quadringentorum annorum spatio, trium-
 phalis, inuolucro nuceo huius pugillaris epitomes concludam. Au-
 gustæ tuorum Cæsarum frontes lauro non minus, quam auro radiantes
 tutæ inter fulmina, quid pati possunt a stylo scriptore? Austriaca
 magnitudo se sola maiestate sua explicat: omnis alius mensuræ mo-
 dus, eam si imminui posset, contraheret. Austriadum Heroum causa
 elingui etiam oratore triumphalis est, ita de suo semper cum vi-
 ctoria perorat. Hæc Princeps illorum laus, quod cura iniuriam
 laudari non possunt, iacente semper longè infra meritum commen-
 datione. In hanc calamitatem incident omnes historici calami.
 Fateor igitur me sæpius reprehendisse meam ipsam manum, quæ
 armata breui, fragili, ac ferè implumi calamo ad apices rerum
 collineare ausa fuerit, & ad humana fastigia, quantum in terris
 fas est, diuinis contermina, consilio præsertim subitario, ac scere
 ceco magni operis, sublimisq; magistro, laudes plebeias dictante inter

*magnificentissimas totius orbis legationes . Sed re vera debitum hoc fuit , non consilium , detrahitq; infamiam omni temeritati necessitatis imperium . Neque hæc meditata laudes , sed extemporaneæ acclamationes sunt , quæ non placent , nisi cùm Charitum more nuda , nullum habent fingendi modum , nec vllum sapiunt , licet speciosum , artis mendacium . Grandia gaudia nullis tenentur legibus . Principes sicuti sublimitate potentia , ita imitatione patientia ad Deum accedunt : nihil reiiciunt , quod cum veneratione exhibeatur , & victimas , quæ illis mactantur , ab integritate extorum , & innocentia probant , non a frontibus coronatis . Ita Austriacæ clementia litatur . Imò accessit operi laus , quod fama impendium minabatur , videbaturque criminari prudentiam . Ipsum attigisse Austriacum non plus vltra aliquid Herculeum est . Paruo operi , & historia , alioquin breui moritura , mutuatus sum magnitudinem & immortalitatem ab argumento Austriadum , Heroum , & Heroidum , qui cùm toti Tui sint *M A R I A ANNA REGINARVM M AXIM A* , imò Tu ipsa , in qua omnes irradiant , Tibi , atque orbi terrarum non placere non possunt , etiam cùm à me exhibentur . Excipe igitur ijs serenissimis oculis , quibus populos beas , & quod de Te , ac Tuis dicitur , & quod tacetur . Illud vectigalis fidei obsequium pendit : hoc vis admirationis venerabundo stupore , suspendit .*

L E C T O R I .

Leges Amice Lector pag. 10. coralla , 11. erecta , 55. affines 72. sapillis , & versantes : 111. Agusti 146. Mossouia , & non solùm prudens animaduertes legi debere , coralia , erecta , affines , lapillis , versante , Augusti , Massouia , sed æquus , & bonus hęc , aliaque errata æqui , boniq; facies , præsertim in opere subitario , ac tumultuario , & in quo *AVSTRIDADVM CÆSARVM* Soles , circumerrantes errorum maculas , dum illuminant , eluunt .

M E D I O L A N I , M D C X L I X .

Ex Typographia Ludouici Montia ad Plateam Mercatorum ,
apud Antonium Petrarcam prostant .

Superiorum permissu , & Præuilegio .

